

Roald Dahl

ŞEKER HENRY'NİN
AKILALMAZ
ÖYKÜSÜ

♥
CAN

İngilizce aslından
çeviren
AYŞE GÜL GÜRE

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

ISBN 975-510-908-0

© Dahl Nominee Limited, 1977 / Akcalı Telif Hakları Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1997)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (1999)

Dizgi: Serap Kılıç

Roald Dahl
ŞEKER HENRY'NİN
AKILALMAZ
ÖYKÜSÜ

ÖYKÜLER

İngilizce aslından
çeviren
AYŞE GÜL GÜRE

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

Özgün adı
The Wonderful Story of Henry Sugar

ROALD DAHL'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

AMCAM OSWALD / *roman*
KANCİK / *öyküler*
ŞEKER HENRY'NİN AKIL ALMAZ ÖYKÜSÜ / *öyküler*
SENİN GİBİ BİRİ / *öyküler*
SON PERDE / *öyküler*

çocuk kitapları

ÇARLI'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI
ÇARLI'NİN BÜYÜK CAM ASANSÖRÜ
DEV ŞEFTALİ

Roald Dahl, 1916 yılında Norveçli bir ana-babanın oğlu olarak İngiltere'de doğdu ve orada eğitim gördü. İkinci Dünya Savaşı patlayınca Nairobi'de İngiliz Hava Kuvvetlerine katıldı. Libya'da bir saldırı birliğinde görevliyken ağır yaralandı. 1942 yılında görevli gittiği Amerika'da, savaş yıllarında öykü yazmaya başladı. Savaştaki kişisel deneyimlerini temel alarak yazdığı ilk öyküleri, önde gelen Amerikan dergilerinde yayımlandı, daha sonra *Over to You* adı altında kitaplaştırıldı. Öyküleri birçok dile çevrilen *Roald Dahl*, en sevilen yazarlar arasında yer almıştır. Çocuklar için yazdığı birçok öykü kitabından birkaç tanesi Can Yayınları arasında çıkmıştır. 1990 yılında 74 yaşında ölen *Roald Dahl*'in büyükler için yazdığı öykü kitapları da vardır.

İÇİNDEKİLER

Hayvanlarla Sohbet Eden Çocuk	9
Otostopçu	35
Bir Sonraki Öyküyle İlgili Birkaç Söz	52
Mildenhall Hazinesi	55
Kuğu	88
Şeker Henry'nin Akıllalmaz Öyküsü	116
Şans Yol Verince ya da Nasıl Yazar Oldum?	198
Çocuk Oyunağı	238

Hayvanlarla Sohbet Eden Çocuk

Geçenlerde, Karaib Adaları'nda kısa bir tatil yapmaya karar verdim. O yörelerde birkaç gün kalıp dinlenecektim. Dostlarım oraların çok hoş yerler olduklarını söylemişlerdi. Bütün gün tembellik yapar, altın kumların üstüne serilip güneşlenir, o camgöbeği yeşili ılık sularla bir güzel yüzersin, demişlerdi.

Tatilimi geçirmek üzere Jamaika'yı seçtim ve aktarmasız bir uçakla Londra'dan yola çıkıp dosdoğru Kingston Havaalanı'na indim. Havaalanından adanın kuzey sahilinde olan otelime varmak, taksiyle iki saat sürdü. Adanın her yeri dağlarla, dağlar da karanlık suratlı balta girmemiş ormanlarla kaplıydı. İri yarı bir Jamaikalı olan sürücü o ormanların içinde hâlâ voodoo büyüsü ve karanlık güçler gibi büyülerle uğraşan ruhunu şeytana satmış insan topluluklarının yaşamakta olduklarını söyledi bana. Gözlerini devire, fıldır döndüre, "Sakın ha dağlardaki o ormanlara gitmeyin," dedi. "Oralarda öyle şeyler oluyor ki görseniz dudaklarınız uçuklar."

"Ne gibi şeyler yani?" diye sordum.

"Hiç sormasanız daha iyi," diye yanıt verdi sürücü. "Bu konuda konuşmak bile uğursuzluk getirir." Ondan sonra da, ne kadar üstelersem üsteleyeyim, bu konuda başka tek söz bile etmedi.

Işıl ışıl bir kumsalın üstünde yer alan otelim, umduğumdan da güzel bir yerdi; ama daha otelin o geniş

kapısından içeriye adım atar atmaz içimi bir huzursuzluk bürüyüverdi. Böyle hissetmem için aslında hiçbir neden de yoktu ortada. Ama gelin görün ki tüylerimi diken diken eden bir tedirginlik hissediyor ve bir türlü üstümden atamıyordum bu duyguyu. Bu yerde garip ve uğursuzluk kokan bir şeyler vardı sanki. Tüm görkemi-ne ve güzelliğine karşın, tehlike çanları çalan bir uğursuzluk havası dağılıyordu sanki otelin her yerine, ölümcül bir gaz bulutu gibi.

Bu uğursuzluk havasının yalnız otele sınırlı kaldığını da sanmıyorum. Adanın tümü – dağları, ormanları, kıyı boyunca uzanan kara suratlı kayalıkları, hatta parlak kırmızı koca çiçeklerinin ağırlığıyla boyun eğmiş benzeyen ağaçları, her şey, her şey– tüylerimi ürpertiyor, beni işkillendiriyordu sanki. Evet, evet, bu adada toprağın altına gizlenmiş pusuda yatan, kötü niyetli, kötü ruhlu bir şeyler vardı. Ta iliklerimde hissediyordum bunu.

Odamın önündeki küçük balkondan doğrudan doğruya kumsala iniliyordu. Kumsalın her yerinde upuzun hindistancevizi ağaçları vardı. Arada bir futbol topu büyüklüğündeki koca bir hindistancevizi bu ağaçlardan kopup kör bir gümbürtüyle kumların üstüne düşüyordu. Kumsalda gezinirken bu ağaçların altında oylanmak hiç de akıl kârı değildi yani, çünkü bunlardan biri başınıza düşerse, kafatasınızı kamyondan düşen karpuz gibi patlatıvermesi işten bile değildi.

Odamı temizlemeye gelen Jamaikalı kız, bundan iki ay önce otelde kalan Bay Wasserman isimli zengin bir Amerikalının bu yüzden hayatını kaybettiğini anlattı bana.

"Dalga geçiyorsun herhalde," dedim.

"Yo, yo. Hayır, ef'eem," dedi kız. "Olanı kendi gözlerimle gördüm ben!"

"Epey gürültü kopartmıştır bu olay herhalde."

"Olay hemen kapatıldı," diye yanıt verdi kız kaşlarını çatarak. "Otel yöneticileri hemen örtbas ediverdi olanları. Gazeteciler de üstüne gitmediler hiç. Turizm açısından hiç de iyi olmuyor böyle şeyler, anlarsınız ya."

"Demek sen olan biten her şeyi kendi gözlerinle gördün ha?"

"Evet, her şey gözlerimin önünde oldu," diye anlatmaya başladı Jamaikalı kız. "Bay Wasserman hemen şu önümüzdeki ağacın altında duruyordu. Sonra fotoğraf makinesini çıkartıp güneşin batışının resmini çekmeye hazırlandı. O gün harika batıyordu güneş. Her yer kıızıla boyanmıştı. Derken koca bir hindistancevizi ağaçtan düşüp langırt diye adamın kel kafasına iniverdi. *Küüüt!* Bay Wasserman'ın hayatında gördüğü son gün batımı da bu oldu işte."

"Yani hemen oracıkta öldü mü adam?"

"Hemenini bilmem," dedi kız. "Ceviz kafasına inince fotoğraf makinesinin adamın elinden kumlara düştüğünü anımsıyorum. Sonra iki kolu yanına sarkıp öylece kaldılar. Adam olduğu yerde bir öne bir arkaya sallanmaya başladı belli belirsiz. O orada durmuş sallanırken ben de kendi kendime, zavallı adam, herhalde başı dönmeye başladı, her an bayılıp kalabilir, diye düşünüyordum. Sonra birdenbire yan üstü devrilip kaldı adamcağız."

"Ölmüş müydü?"

"Hem de nasıl! Kazık kesmişti bile."

"Aman tanrım!" dedim.

"Ya, işte böyle," dedi kız. "Hava rüzgârlıyken hindistancevizi ağaçlarının altında sallanmaya gelmez."

"Sağ ol," dedim kıza. "Bu öğüdünü aklımdan çıkartmayacağım."

Otele gelişimin ikinci günü akşamüstünün geç saatlerinde, kucağımda bir kitap, elimde koca bir bardak

romlu kokteyl, odanın önündeki balkonda oturmuş keyif sürüyordum. Kitabı okuduğum yoktu. İki metre ilerimde sinsi sinsi başka bir kertenkeleye arkadan yaklaşan yeşil bir kertenkeleyi izliyordum. Sinsi sinsi yaklaşan kertenkele çok ağır hareket ederek bin bir dikkatle diğerine yaklaşıyordu arkasından. Gereğince yaklaşınca, ip gibi ince uzun dilini uzatıp öndekinin kuyruğuna dokundu. Yıldırım çarpmış gibi sıçrayıp gerisine döndü öndeki kertenkele. Şimdi iki hayvan yüz yüze gelmiş, sanki oldukları yere yapışıp kalmış gibi hiç kılmıdamadan duruyor, her an sıçrayıp kaçmaya hazır, tüm dikkatleriyle birbirlerine bakıyorlardı. Sonra birdenbire garip bir hophop oyunu oynamaya başladılar birlikte. Havaya sıçrayıp yere iniyor, geriye sıçrayıp yere iniyor, öne sıçrayıp yere iniyor, yana sıçrayıp yere iniyorlar; ringde birbirlerini kollayan boksörler gibi hoplayarak, öne doğru hamleler yaparak habire birbirlerinin çevresinde dönüp duruyorlardı. Davranışları ilginç geliyordu bana. Yaptıklarının bir tür aşk dansı olduğunu sezinlemiştim. Oturduğum yerde soluk almadan, çit çıkartmadan oturmuş, bu işin sonunun nereye varacağını izliyordum.

Ama gerisini izleme olanağım olmadı. Deniz kenarında bir şeyler oluyordu. Başımı çevirip oraya baktığımda bir sürü insanın suyun kıyısındaki bir şeyin başına toplanmış olduklarını gördüm. Kumsala kano tipi bir balıkçı sandalı çekilmişti. İlk aklıma gelen, balıkçılardan birinin avdan döndüğü, diğerlerinin de balıkçının avlayıp getirdiklerinin başına toplandıkları oldu.

Balıkçıların tutup kıyıya getirdikleri sandal dolusu balık, oldum olası ilgimi çekmiştir benim. Kucağımdaki kitabı masaya koyup ayağa kalktım. Otelin bahçesinde keyif çatan müşterilerin çoğu da oturdukları yerden kalkıp kıyıdaki kalabalığa doğru yollanmışlardı bile. Erkeklerin sırtında dizlere kadar inen o korkunç Bermuda

şortlarından ve mide bulandırıcı çingene pembeleriyle yanar dönerli turuncuların akla gelebilecek diğer her türlü uyumsuz cart renkle birlikte üstlerinde cümbüş yaptıkları o inanılmaz gömleklerden vardı. Kadınlar genelde erkeklerden daha zevk sahibiydiler. Çoğu sırtlarına göz okşayıcı pamuklu entariler giymişlerdi. Hemen herkesin elinde rengârenk kokteyller vardı.

Ben de kendi kokteyl bardağımı alıp balkonumdan kumsala indim ve Bay Wasserman'ın altında ölümle tanıştığı söylenen hindistancevizi ağacının açığından geçerek ışı ışı kumsalın kıyısındaki kalabalığa doğru ilerledim.

Kalabalığın çevresine toplanıp baktıkları şey balık malık değilmiş. Meğer bütün bu insanlar kumların üstünde sırtüstü yatan bir deniz kaplumbağasına bakıyorlarmış. Ama ne kaplumbağaydı, anlatamam! Dev gibi, heyyula gibi bir şeydi. Bir deniz kaplumbağasının bu kadar iri olabileceği dünyada aklıma gelmezdi doğrusu. Onun boyutlarını nasıl anlatayım size? Eğer sırtüstü yatıyor olmasaydı, koca bir insan ayakları yere değmeden sırtına binebilirdi. Bir buçuk metre boyunda, bir metre eninde, dünya güzeli yuvarlacık bir kabuğu olan bir devdi bu hayvan.

Onu yakalayıp kumsala getiren balıkçı kaçmasın diye sırtüstü çevirmişti hayvanı. Kabuğunun tam ortasından da kalın bir iple bağlamıştı. Ancak apis arasını örten bir bezden başka sırtında hiçbir şey olmayan sırim gibi bir zenci olan balıkçı ipin diğer ucuna iki eliyle asılmış, onu yakalamış olmanın gururuyla sıritarak duruyordu bir-iki metre uzakta.

Bu harika yaratık buruş buruş boynunu kabuğundan çıkartıp olabildiğince uzatmış yerde sırtüstü yatıyor, o kalın ve etli yüzgeçleriyle havayı tırmalayıp duruyordu. Dört yüzgecinin ucunda da sipsivri, keskin tırnaklar vardı.

"Çok yaklaşmayın! Lütfen çok yaklaşmayın, hanımlar beyler!" diye bağırdı balıkçı. "Pençeleri çok tehlikelidir bunların. Bir vuruşta kolunuzu koparır atar vallahi."

Otel müşterileri bayılmıştı gördüklerine. En az on-on iki kişi fotoğraf makinelerini çıkartmış şak şak resim çekip duruyordu. Kocalarının kollarına yapışmış olan kadınlar zevkten dört köşe olmuş bağırip çağırıyorlar; erkeklerse korkmadıklarını ve erkekliklerini kanıtlamak için yüksek sesle saçma sapan laflar edip duruyorlardı.

"Kabuğundan sana bana gözlük yapalım mı, Al, ne dersin?"

"Bu yaratık bir tondan fazla gelir herhalde."

"Yani şimdi bu hayvan suyun üstünde batmadan durabilir mi diyorsun sen?"

"Tabi durur, ne sandın! Hem de çok iyi bir yüzücüdür. Gemi bağlasan çeker vallahi."

"Isırır mı?"

"Hem de nasıl! Elini uzat, bir hamlede koparıp atmazsa adam değilim."

"Doğru mu bu?" diye balıkçıya sordu kadının biri. "Gerçekten de insanın elini kopartabilir mi?"

"Bu durumda yapar," dedi balıkçı. Bembeyaz dişlerinin tümünü göstererek sırtıyordu. "Denizdeyken kimseye bir şey yapmaz; ama onu kıyıya getirip böyle sırtüstü çevirirseniz, hiç şaka yapmaya gelmez. Ulaşabileceği her şeyi koparıp atar."

"Doğrusunu isterseniz, ben de onun durumunda olsaydım, önüme geleni ısırırdım," dedi kadın.

Sersem bir kumların üstünde yatan koca bir tahta parçasını alıp kaplumbağanın yanına geldi. Bir buçuk metre boyunda, üç-dört santim kalınlığında, uzunca bir tahtaydı bu. Adam tahtayla kaplumbağanın kafasını dürtüklemeye başladı.

"Yerinizde olsam bunu yapmazdım," dedi balıkçı. "Onu büsbütün öfkelendireceksiniz."

Hayvan kafasını çevirip ağzını ardına kadar açtı ve koca tahtayı peynir keser gibi ortasından ikiye bölüverdi bir ısırışta.

"Vay anasını!" diye bağırdı kalabalık. "Gördünüz mü ne yaptı? İyi ki benim kolum değildi!"

"Uğraşmayın hayvanla," dedi balıkçı. "Rahat bırakın şunu."

Koca göbekli, koca popolu, kısacık bacaklı bir adam balıkçıya yaklaşır, "Dinle, ahbap," dedi. "Ben bu kabuğu istiyorum. Bana sat onu." Sonra karısına dönüp, "Biliyor musun kabuğu ne yapacağım, Mildred?" dedi. "Eve götürüp bilen birine iyice parlattırırım onu. Ondan sonra da salonun tam orta yerine koyarız. Çok kıyak olmaz mı ha?" "Harika bir fikir!" dedi adamın Mildred dediği tombul kadın. "Hadi onu satın al, tatlım."

"Tamam, bebeğim," dedi kocası. "Bu işi olmuş bil." Sonra balıkçıya dönüp, "Kabuğa ne istersin?" diye sordu.

"Etiyle kabuğuyla sattım bile onu," dedi balıkçı.

"Dur bakalım, hele dur, dur," dedi göbekli adam. "Ben sana daha fazlasını veririm. Söyle bakalım, sana ne verdiler bunun için?"

"Olmaz," dedi balıkçı. "Ben onu çoktan sattım."

"Kime?" diye sordu koca-göbek.

"İşletmeciye."

"Hangi işletmeciye?"

"Otel işletmecisine."

"Duydunuz mu?" diye bağırdı başka bir adam. "Onu bizim otele satmış! Bu ne anlama geliyor, biliyor musunuz? Kaplumbağa çorbası içeceğiz anlamına geliyor!"

"Ev-vet! Ve de kaplumbağa bifteği! Sen hiç kaplumbağa bifteği yedin mi, Bill?"

"Hiç yemedim, Jack. Ama yemek için sabırsızlanıyorum."

"Eğer doğru pişirirsen, sığır bonfilesi yanında solda sıfır kalır. Hem daha yumuşaktır hem de çok özel bir tadı vardır."

"Ben zaten etini istemiyorum," diye üsteledi koca-göbek. "Eti otelin olsun. Dişi, tırmağı, eti filan kabuğun içinde ne varsa onlara kalsın. Benim tek istediğim, kabuğu."

"Eğer ben kocamı tanıyorsam, o kabuğu mutlaka alır," dedi karısı. Gururla kocasına bakıyordu.

Durduğum yerden insan denen bu yaratıkların söylediklerini dinliyordum. Şu sırtüstü durumunda bile olağanüstü bir soyluluk sergileyen bu koca hayvanı yok etmekten, yalayıp yutmaktan, tadından filan söz ediyorlardı. Hem de hepsinden kat kat yaşlı olan bu hayvanı. En az yüz elli yıldan beri Karaiblerin şu camgöbeği yeşili sularında yüzüp duruyordur bu kaplumbağa. George Washington'ın Amerika Birleşik Devletleri başkanı olduğu ve Napolyon'un Waterloo'da ağzının payını aldığı günlerde bu sulara yaşıyordu bu yaratık. O zamanlar küçücük bir kaplumbağaydı kuşkusuz, ama hayattaydı.

Ve şimdi de buradaydı işte. Kumsalda sırtüstü yatmış, çorba ve biftek olmak için kurban edilmeyi bekliyordu. Çevresindeki gürültü ve bağırışmalardan çok tedirgin olduğu besbelliydi. Buruş buruş boynunu kabuğundan olabildiğince ileriye uzatmış, kendisine böyle kötü davranılmasının nedenini açıklayabilecek birini arıyormuş gibi koskocaman kafasını bir o yana bir bu yana döndürüp duruyordu.

"Bunu otele nasıl taşıyacaksınız?" diye sordu göbekli adam.

"Bu iple sürükleyip götüreceğiz," diye yanıt verdi balıkçı. "Otelden yardıma gelecekler. Ancak on kişi birden çekerse yerinden kımıldıatabiliriz onu."

"Hey, dinleyin!" diye bağırdı atlet yapılı bir genç. "Hadi onu otele kadar biz çekelim." Parlak vişne çürüğü ve bezelye yeşili desenlerle dolu bir Bermuda şortundan başka hiçbir şey yoktu sırtında. Göğsü gür kıllarla kaplıydı. Özellikle gömlek giymemiş olduğu besbelliydi. "Yemeğimizi hak etmek için biraz çalışalım diyorum, ne dersiniz?" diye sordu kaslarını şişire şişire. "Hadi, beyler! Kim biraz kas çalıştırmak ister?"

"Harika fikir!" diye bağıştı herkes. "Çok iyi düşündün!"

Erkekler ellerindeki içki kadehlerini karılarına verip ipin ucunu tutmaya koştular. Halat çekmece oynar gibi sıraya dizilip ipi ellerine aldılar. Kıllı-göğüs kendini halatbaşı ve halat timinin kaptanı ilan etmiş benziyordu.

İpin başına geçip, "Hadi bakalım, gösterin kendinizi, çocuklar!" diye bağırdı. "Ben 'asılın' diye bağıınca hep birden asılacaksınız, tamam mı?"

Bu iş balıkçının hiç hoşuna gitmemişti. "Bu işi otelden geleceklere bıraksanız daha iyi olur," dedi.

"Hadi canım," diye bağırdı kıllı-göğüs. "*Asılın*, çocuklar! Hadi hep birden *asılın!*"

Hep birden asıldılar. Kaplumbağa kabuğunun üstünde ileri geri sallandı. Neredeyse yüzüstü dönüyordu.

"Dikkat edin! Yüzüstü dönecek şimdi!" diye yırıttı balıkçı. "Böyle çekerseniz yüzüstü döner! Ayakları bir kere yere basarsa da bir daha asla yakalayamayız onu!"

"Heyecanlanma, be arkadaş," dedi kıllı-göğüs ne yaptığını iyi bilen biri edasıyla. "Nasıl kaçabilir ki? İple ortasından bağlı değil mi bu?"

"Eline fırsat geçerse topunuzu birden peşinden sürükler," diye haykırdı balıkçı. "Hepinizi birden çekip denize sürükleyiverir."

"*Asılın!*" diye haykırdı kıllı-göğüs balıkçıya kulak asmadan. "Hadi hep birden *asılın!*"

Dev kaplumbağa kumların üstünde ağır ağır otele, mutfağa, koca koca kasap bıçaklarının bulunduğu yere doğru kaymaya başlamıştı. Kadınlar ve ipi çekenlerden daha yaşlı, daha şişko, daha lapacı olan erkekler halatçekme timini gayrete getirmek için bağırsa çağrışa ipin yanı sıra yürüyorlardı.

"*Asılın!*" diye böğürdü göğsü kıllı halatbaşı. "Tüm gücünüzle asılın. Hadi, daha başarılı olabiliriz!"

Birdenbire bir çığlık duydum. Ardı arkası kesilmiyordu çığlığın. Yalnız ben değil herkes duydu bu çığlıkları. Öylesine tiz, öylesine etinden et kopartılıyormuşçasına canhıraş çığlıklardı ki bunlar, tüm diğer sesleri bastırıyordu. "Yoooooooo! Yoooooooo! Hayıııııı! Hayıııııı!" diye çığlık atıyordu çığlıklar. "Yo! Yo! Yo!"

Kalabalık donup kalıverdi. Halatçekme timi çekmeyi bıraktı; izleyiciler bağışmayı kesti; ve herkes birden çığlıkların geldiği yere doğru döndü.

Otelden doğru yarı yürüye yarı koşa, tökezleye sendeleye üç kişi geliyordu kumların üstünde. Bir kadın, bir erkek ve bir de küçük bir erkek çocuğu. Böyle yarı koşa yarı yürüye yaklaşmalarının nedeni, babasının koluna yapıştığı oğlanın anasıyla babasını çekelemesiydi. Adam oğlunu bileğinden yakalamış çocuğu yavaşlatmaya çalışıyor, ama oğlan onları habire öne doğru çekiştirip duruyor, bir yandan da zıp zıp zıplayarak, eğilip bükülerek babasının elinden kurtulmaya çalışıyordu. Avaz avaz bağırان da oydu.

"Yapmayın!" diye haykırdı oğlan. "Öyle yapmayın! Bırakın onu! Lütfen bırakın onu!"

Oğlanın annesi, kocasının çocuğu zapt etme çabalarına yardımcı olmak için elini uzatıp oğlanın öbür kolunu yakalamaya çalıştı ama oğlan öyle bir hoplayıp zıplıyordu ki başaramadı.

"Bırakın onu!" diye yırtınıyordu oğlan çığlık çığlığa. "Yaptığınız çok kötü bir şey! Lütfen rahat bırakın onu!"

Hâlâ çocuğun öbür kolunu yakalamaya çalışan anne, "Uslu dur diyorum, David," diye bağırdı. "Çocukluk etme. Kendini rezil ediyorsun."

"Baba! Baba!" diye ter ter tepiniyordu oğlan. "Onlara onu rahat bırakmalarını söyle!"

"Olmaz, David" dedi babası. "Herkesin işine karışamayız."

Halatçekme timi, bir ucu dev kaplumbağaya bağlı ip hâlâ ellerinde, hareketsiz öylece kalakalmıştı. Herkes şaşkınlıkla olduğu yerde durmuş, çıt çıkartmadan oğlana bakıyordu. Biraz kararsızdılar artık. Pek de dürüst olmayan bir şey yaparken suçüstü yakalanmış insanların süklüm püklümlülüğü okunuyordu yüzlerinde.

"Hadi yürü, David," dedi baba. "Hadi otele dönem de bu insanlar işleri güçleriyle uğraşsınlar."

"Ben otele dönmem!" diye ciyakladı oğlan. "Ben otele dönmek istemiyorum. Ben onların onu salıvermelerini istiyorum."

"David diyorum!" dedi annesi.

"Hadi yaylan, bızdık," dedi kıllı-göğüs.

"Hepiniz kötüsünüz, hepimiz acımasısınız!" diye yırtınıyordu oğlan. Tiz sesiyle haykırdığı her söz, oradaki kırk-elli yetişkinin yüzüne şamar gibi iniyordu sanki. Bu kez kıllı-göğüs bile yanıt veremedi oğlana. "Niye onu denize salıvermiyorsunuz?" diye bağırdı oğlan. "O size hiçbir şey yapmadı ki! Salıverin gitsin!"

Babası oğlunun tutumundan dolayı kızarıp bozarıyordu ama ondan utanç duymuyordu. "Oğlum hayvan-

lar için deli olur," dedi kalabalığa dönerek. "Evde aklınıza gelebilecek her tür hayvan besliyor. Onlarla konuşabiliyor da."

"David hayvanları çok sever," diye ekledi annesi de.

Kalabalıkta huzursuz kımıldanmalar başlamıştı. Herkesin neşesinin kaçmaya, kalabalığa bir tedirginlik –hatta bir utanç– hissinin hâkim olmaya başladığını seziyordum. Ancak sekiz-dokuz yaşlarında olan oğlan da babasının elinde çırpınmaktan vazgeçmişti bu arada. Babası hâlâ oğlanın bileğine yapışmıştı ama artık oğlanı çekiştirmesi gerekmiyordu.

"Hadisenize!" diye seslendi oğlan. "Hadi bırakın onu! İpini çözün ve salıverin gitsin." Yüzünü kalabalığa dönmüş, kısacık boyuna karşın dimdik ayakta duruyor, rüzgâr, saçlarını uçuştururken gözleri bir çift yıldız gibi parıl parıl parıldıyordu. Olağanüstüydü görüntüsü.

"Yapabileceğimiz bir şey yok," dedi babası usulca. "Hadi biz otelimize geri dönelim, oğlum."

"Hayır!" diye haykırdı oğlan ve şöyle bir eğilip bükülerek bileğini babasının elinden kurtardı. Göz açıp kapayana kadar kumların üstünde sırtüstü yatan kaplumbağaya doğru koşmaya başlamıştı bile.

"David! Dur!" diye bağırarak oğlanın ardından se-yirtti babası. "Dur diyorum! Hemen geri gel!"

Oğlan, kucağında topla kaleye doğru koşan bir amerikan futbolu oyuncusu gibi, insanların arasında kıvrıla süzüle dosdoğru kaplumbağaya doğru koşuyordu. Bir tek balıkçı fırladı yerinden oğlanın yolunu kesmek için. Yıldırım gibi koşan oğlanın peşinden fırlarken, "Sakin o kaplumbağaya yaklaşayım deme, evlat," diye bağıırıyordu peşinden. Ama oğlan çevik bir hareketle balıkçıyı savuşturup koşmaya devam etti. "Her yerini ısırıp kopartır!" diye yırtınıyordu balıkçı. "Dur, oğlum, dur!"

Ama onu durdurmak için artık çok geçti. Oğlan hızla kaplumbağanın başına vardığında, hayvan da oğlanı görmüş, ters yüz durumda sağa sola sallanan o koca başını hızla oğlana doğru çevirmişti.

Oğlanın annesinin dudaklarından kopan dehşet dolu, çaresizlik dolu bir çığlık yükseldi yarı karanlık gök yüzüne. "David!" diye haykırdı kadın "*Abhh, David!*" Aynı anda oğlan da kendini kumların üstüne diz üstü atıp kollarını dünyalar kadar yaşlı olan o buruş buruş boyna doladığı gibi hayvanın başını göğsüne, kendi yanağını da kaplumbağanın başına yaslayıvermişti. Dudakları kımıldıyor, hayvanın kulağına başka kimsenin duymadığı tatlı sözler fısıldıyordu. Kaplumbağa tümüyle hareketsiz kalmıştı şimdi. O koca yüzgeçleri bile havayı dövmüyordu artık.

Kumsaldaki insanlar rahat bir soluk aldılar. Aralarından bazıları –kavrayamadıkları, kendi anlama sınırlarını zorlayan bir şeyden biraz daha uzaklaşmak isteğiyle olsa gerek– geriye doğru birkaç adım attı. Ama oğlanın anasıyla babası el ele tutuşup ilerleyerek oğullarının üç metre yakınına gelip durdular.

"Babacığım," diye yalvardı oğlan. Kaplumbağanın kayalar kadar yaşlı boz-kahverengi başını hâlâ göğsüne bastırıyordu. "N'oolursun bi'siler yap babacığım! Söyle de onlara onu bıraksınlar!"

"Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu kalabalığa yeni katılan, beyaz takım elbiseli bir adam. Herkesin bildiği gibi, otel yöneticisi Bay Edwards'dı bu. Uzun boylu, uzun suratlı, karga burunlu bir İngilizdi Bay Edwards. "Hayret doğrusu!" dedi oğlanla kaplumbağaya bakarak. "Kafasının koparılmaması ne mucize!" Sonra oğlana dönüp, "Artık yanından uzaklaşsan iyi edersin, evladım," diye ekledi. "Bu şey çok tehlikelidir."

"Onu bırakmalarını istiyorum," diye bağırdı oğlan. Kaplumbağanın koca başı hâlâ kucağındaydı. "Onlara onu serbest bırakmalarını söyleyin!"

"Hayvan her an onu paralayabilir, bunun farkındasınız, değil mi?" diye sordu babaya yönetici.

"Bırakın kalsın," dedi baba.

"Ne demek bırakın kalsın!" dedi yönetici. "Fırlayıp çekin alın çocuğu oradan. Çabuk olun. Ve de çok dikkatli."

"Hayır," dedi oğlanın babası.

"Ne demek istiyorsunuz siz? Bu şeylerin şakası yoktur. Bilmem farkında mısınız?"

"Biliyorum," dedi baba.

"Eh o zaman hemen gidip oğlunuzu alın tanrı aşkına!" dedi yönetici yalvarır gibi. "O çocuğu hemen hayvanın yanından uzaklaştırmazsanız, az sonra çok kötü bir kaza gelecek başına!"

"Bu kaplumbağa kimin?" diye sordu oğlanın babası.

"Bizim," diye yanıt verdi Bay Edwards. "Otel olarak onu satın aldık."

"İyi... O zaman bana bir iyilik yapıp hayvanı bana satın," dedi baba.

Bay Edwards babaya baktı ama hiçbir şey söylemedi.

"Oğlumu tanımıyorsunuz," dedi baba sakın sakın, usul usul konuşarak. "Kaplumbağayı otele götürüp keserseniz bir anda deliye döner. Aklını kaçırap sinir krizleri geçirir."

"Siz yalnızca onu hemen oradan uzaklaştırın yeter," dedi yönetici. "Hem de hemen ve bir çabuk."

"Oğlum hayvanlara bayılır," dedi oğlanın babası. "Onları gerçekten sever. Ayrıca hayvanlarla iletişim de kurar."

Kalabalık çit çıkartmadan durmuş, konuşulanları duymaya çalışıyordu. Kimse uzaklaşıp gitmedi kumsaldan. Herkes sanki ipnotize olmuş gibiydi.

"Onu bıraksak bile balıkçılar hemen yakalayiverirler onu yeniden," dedi yönetici.

"Belki. Ama belki de yakalayamazlar. Bu hayvanlar çok iyi yüzer, bilirsiniz."

"Biliyorum tabii," dedi yönetici. "Ama gene de hemen yakalarlar onu yeniden. Bu değerli bir mal, farkındasınızdır herhalde? Yalnızca kabuğu bile bir servet eder."

"Ne kadar pahalı olursa olsun, önemi yok," dedi oğlanın babası. "O konuyu dert etmeyin. Bu kaplumbağayı sizden satın almak istiyorum."

Oğlan hâlâ kumların üstüne diz üstü oturmuş, hayvanın başını okşuyordu.

Yönetici ceketinin cebinden bir mendil çıkartıp parmaklarını silmeye başladı. Kaplumbağayı elinden çıkartmak işine gelmiyordu. Akşam yemeği mönüsünü çoktan hazırlatmıştı bile herhalde. Ama diğer yandan da kendi kumsalında yeni bir kanlı kaza daha olsun istemiyordu doğrusu bu sezon. Bay Wasserman'la hindistancevizi olayı bir sezon için yeter de artar bile, diye düşünüyordu herhalde kendi kendine.

"Hayvanı bana satarsanız bana büyük bir iyilik yapmış olacaksınız, Bay Edwards," dedi oğlanın babası. "Pişman olmayacağınızdan kuşkunuz olmasın."

Yöneticinin kaşları hafifçe yukarıya kalktı. Mesajı almıştı. Kendisine iyi bir rüşvet teklif ediliyordu. Durumu değiştirirdi tabii bu. Birkaç saniye daha parmaklarını mendiline silmeyi sürdürdü, sonra omuzlarını silerek, "Eh, madem ki çocuk kendisini daha iyi hissedecek..." dedi.

"Sağ olun," dedi oğlanın babası.

"Oh... Çok teşekkür ederim," dedi annesi.

"Willy," diye seslenerek balıkçıyı yanlarına çağırıyor yönetici.

Balıkçı yanlarına geldi. Gözleri şaşkınlıktan tekerlek gibi açılmıştı. "Hayatımda böyle bir şey görmedim ben," dedi. "Bu koca dede, şimdiye kadar yakaladığım en yırtıcı kaplumbağaydı. Kıyıya çekerken iblis gibi savaştı bizimle. Altı kişi zor çekebildik onu karaya. Bu oğlan delinin teki!"

"Evet, tamam, biliyorum," dedi Bay Edwards. "Ama şimdi bu kaplumbağayı salıvermeni istiyorum senden."

"Salıvermek mi?" diye bağırdı balıkçı. Şaşkınlıktan ağız açık kalmıştı. "Ne diyorsunuz siz, Bay Edwards! Bu kaplumbağa salıverilir mi? Adadaki rekoru kırdık bu hayvanla! Bu adada yakalanan en büyük kaplumbağa bu! Hiç kuşkusuz en büyüğü! Hem sonra param ne olacak?"

"Korkma, paranı alacaksın."

"Öbür beş adamın da parasını ödemek gerek," diyerek kumsalın diğer ucunda bekleyen beş adamı işaret etti balıkçı Willy.

Otuz metre kadar ileride kumsala çekilmiş ikinci bir balıkçı sandalı, sandalın yanında da neredeyse anadan doğma çıplak beş zenci duruyordu. "Bu hayvanı birlikte yakaladık. Parayı da eşit olarak bölüşeceğiz. Paramızı alana kadar kaplumbağayı salamam."

"Paranı alacağını garanti ediyorum," dedi yönetici. "Benim sözüm senin için geçerli değil mi?"

"Bay Edwards'ın kefilisi de benim," dedi oğlanın babası söze karışarak. "Eğer şimdi –hemen, şu anda– hayvanı salıverirseniz, altınıza da fazladan para vereceğim. Ama şimdi –hemen, burada– salıvereceksiniz hayvanı."

Balıkçı önce oğlanın babasına, sonra Bay Edwards'a baktı, "Tamam," dedi. "Eğer istediğiniz buysa, öyle olsun."

"Bir koşulum var," dedi oğlanın babası. "Paranızı almadan önce, salıverir vermez hemen ardına düşüp onu yeniden yakalamayacağınıza söz vermenizi istiyorum. Hiç olmazsa bu akşamüstü peşine düşmeyeceksiniz. Buna söz verecek misiniz?"

"Tamam, anlaştık," dedi balıkçı ve arkadaşlarına doğru koşmaya başladı. Bir yandan da bizim olduğumuz yerden duyulmayan bir şeyler söylüyordu diğerlerine bağıra çağıra. Bir-iki dakika sonra altısı birden geri geldiler. Beşinin elinde uzun mu uzun, kalın mı kalın tahta sopalar vardı.

Oğlan hâlâ kaplumbağanın yanında kumlara oturmuş hayvanla konuşuyordu. "David," diye oğlana seslendi babası sevecen bir sesle. "Tamam, her şey yoluna girdi, oğlum. Onu salıverecekler."

Oğlan başını kaldırıp çevresine bakındı, ama ne kollarını çözdü kaplumbağanın boynundan ne de ayağa kalktı. "Ne zaman?" diye sordu yalnızca.

"Hemen şimdi," dedi babası. "Onun için, artık onun yanından ayrılсан iyi olur."

"Söz mü?" dedi oğlan.

"Evet, David, söz," dedi babası.

Oğlan kollarını kaplumbağanın boynundan çözdü; ayağa kalktı ve birkaç adım geriye çekildi.

"Herkes geriye çekilsin!" diye seslendi Willy. "Lütfen herkes geriye çekilsin!"

Kalabalık birkaç adım geriye çekildi kumların üstünde. Halatçekme timindekiler de ellerindeki ipi yere atıp herkesle birlikte uzaklaştılar kaplumbağanın yanından.

Willy yere çömelip bin bir dikkatle kaplumbağanın yanına yaklaştı ellerinin ve dizlerinin üstünde emekleyerek. Hayvanın yanına gelince uzanıp kabuğunun orta yerinden bağlanmış ipi çözmeye başladı. Bu arada, hayvanın hâlâ havayı tırmalayan keskin pençelerinden

uzak durmaya büyük bir özen göstermeyi de ihmal etmiyordu tabii.

İp çözülünce Willy gene yerde sürünerek hayvanın yanından uzaklaştı. Bu kez diğer beş balıkçı yaklaştı kaplumbağanın yanına. Ellerinde iki metre uzunluğunda, bilek kalınlığında sopalar vardı. Bu sopaları kaplumbağanın kabuğunun altına sokup dev hayvanı kabuğunun üstünde sağa sola sallamaya başladılar. Kabuk neredeyse yarım küre olacak kadar yuvarlak olduğu için böyle sallanmaya çok elverişliydi.

"Hadi sağa! Şimdi sola!" diye hep beraber bağıırıyordu balıkçılar. "Hadi sağa! Hadi sola!" Kaplumbağanın huzursuzluğu kara öfke sınırlarına varmıştı bu arada. Haksız da değildi tabii. O koca pençeler deli gibi havayı dövüyor, o koca baş kabuğuna girip girip dışarıya fırlıyordu.

"Hadi çevirelim!" diye birbirlerine bağıırıyordu balıkçılar. "Bir kez daha sallayalım, sonra devirelim!"

Kaplumbağanın bir yanı havaya kadar dikilmişti artık. Sopayla bir kez daha ırgaladılar kabuğu balıkçılar ve koca hayvan güm diye yüzüstü döndü kumların üstünde.

Ama hemen yürümeye başlamadı kaplumbağa. Koca kafasını kabuğundan çıkartıp dikkatle çevresine baktı.

"Hadi git, kaplumbağa, hadi yürü git," dedi oğlan heyecanla.

Düşük gözkapakları altından yakınında duran oğlan baktı kaplumbağa. Pırıl pırıl parlayan hayat dolu gözlerinde, uzun yıllar yaşamışlığın bilgeliği okunuyordu. Oğlan da kaplumbağaya bakıyordu. Yumuşacık, dostluk dolu bir sesle, "Hoşça kal, yaşlı dostum," dedi kaplumbağaya. "Bu kez çok açıklara git, emi?" Kaplumbağanın kömür karası gözleri birkaç saniye daha oğlanın gözlerine dikili kaldı, sonra bu dev yaratık büyük

bir ağırbaşlılıkla dönüp sanki taşlaşmış gibi duran kalabalığın yanından denize doğru yürümeye başladı. Hiç telaş etmiyordu. Yürüdükçe koca kabuğu sağa sola sallana sallana, tüm ağır başlılığıyla kumların üstünde denize doğru ilerliyordu.

Kalabalık hiç ses çıkartmadan izledi kaplumbağayı.

Hayvan suya girdi.

İlerlemeye devam etti.

Az sonra suda yüzmeye başlamıştı. Doğal ortamına kavuşmuştu artık. Başını olabildiğince suyun üstünde tutarak inanılmaz bir zarafetle, inanılmaz bir hızla açıklara doğru yüzüyor; üstünde hiçbir kıpırtı olmayan tabak gibi dümdüz suyu yararak uzaklaşırken ardında, teknelerin dümen suyu gibi sağa sola yayılan dalgalar bırakıyordu. Onu gözden kaybedinceye kadar birkaç dakika geçti. O zamana kadar kaplumbağa da, ufuk çizgisine kadar göz alabildiğine uzanan suların yarı yolunu çoktan aşmıştı bile.

Otel konukları ağır ağır dağılarak otele doğru yollandılar. Herkesin üstüne nedeni belirsiz bir sessizlik çökmüştü. Kimse kimseye takılmıyor, kimse şakalaşmıyor, kimse kah kah gülmüyordu. Bir şeyler olmuştu az önce. Bilmediğimiz, tanımadığımız bir şey titreşerek kumsala gelip üstümüzde kanatlarını çırpıştırmıştı sanki.

Balkonuma geri dönüp oturarak bir sigara yaktım. İçimde, bu olayın henüz sona ermediğine ilişkin bir his, bir gerginlik vardı. Ertesi sabah saat sekizde, bana Bay Wasserman'la hindistancevizi olayını anlatan Jamaikalı kız odama bir bardak portakal suyu getirdi.

"Otelde bir kargaşadır gidiyor bu sabah," dedi elindeki portakal suyunu başucuma bırakıp perdeleri açarken. "Herkes çılgın gibi oradan oraya koşuşturup duruyor."

"Niye? Ne oldu ki?"

"On iki numarada kalan o küçük oğlan," dedi kız. "Ortadan kaybolmuş. Gece yarısı ortadan yok oluvermiş."

"Hani şu... şu kaplumbağanın oğlan mı?"

"Ta kendisi," dedi kız. "Anasıyla babası kıyameti kopartıyorlar. Yönetici neredeyse aklını kaçıracak."

"Kaybolalı kaç saat olmuş peki?"

"İki saat önce babası yatağında olmadığıнын farkına varmış. Bence gecenin herhangi bir saatinde ortadan kaybolmuş olabilir."

"Evet," dedim. "Haklısın herhalde."

"Oteldeki herkes peşine düştü. Her yerde onu arıyorlar," dedi kız. "Biraz önce de bir polis arabası geldi."

"Belki de erkenden kalkıp kayalıklarda bir gezintiye filan çıkmıştır."

Kızın garip bir umutsuzlukla bakan kara gözleri bir an yüzümde dolaştı, sonra öteye baktılar. "Sanmıyorum," dedi kız usulca ve odamdan çıkıp gitti.

Sırtıma bir şeyler giyip hemen kumsala indim. Haki rengi üniformalı iki yerel polis memuru deniz kıyısında Bay Edwards'la konuşuyordu. Daha doğrusu, Bay Edwards habire konuşuyor, diğerleri de sabırla onu dinliyorlardı. Kumsalın her iki ucunda kümelenmiş duran, hem otel çalışanlarından hem de konuklarından oluşan birer grup insanın birbirlerinden ayrılarak kayalıklara doğru dağıldıklarını gördüm. İnsanın içini neşeyle dolduran bir sabahtı. Puslu mavi gökyüzü, güneşin altın parmaklarıyla dokunduğu yerlerde sarı sarı hareleniyor, güneş ışınları dümdüz deniz yüzeyini pırlanta kırıntısı ışıltılarla beziyordu. Bay Edwards kollarını sallaya sallaya hâlâ polis memurlarıyla konuşuyordu yüksek sesle.

Araştırmalara ben de yardımcı olmak istedim. Eee peki ne yapmam gerekiyordu? Hangi yöne gitmeliydim? Diğerleriyle aynı yöne gitmenin bir yararı yoktu.

Onun için ben de Bay Edwards'ın olduğu yere doğru yürümeye başladım.

Tam o sırada da kıyıdan epey uzak bir mesafede bir balıkçı sandalı ilişti gözüme. Tek direkli, koyu renk yelkeni rüzgârda dalgalanan, ince uzun, kano tipi bir balıkçı teknesiydi bu. Ve hızla kumsala yaklaşıyordu. Biri sandalın başında diğeri kıçında oturan iki yerli hızlı hızlı kürek çekiyorlardı kumsala doğru. Habire asılıyorlardı küreklere. Kürekler öylesine inanılmaz bir hızla inip kalkıyorlardı ki kanoyu kürek yarışında sanırdınız. Olduğum yerde durup onları izlemeye başladım. Kıyıya varmak için niye bu kadar telaş ediyorlardı ki? Herhalde bir anlatacakları vardır, diye geçirdim aklımdan. Gözlerimi ayırmadan sandaldakileri izlemeye devam ettim. Biraz ilerimde duran Bay Edwards'ın yanındaki polisler, "Bu çok saçma," diye bağırdığını duydum o sırada. "İnsanlar öylece ortadan kaybolamazlar benim otelimde. Onu hemen bulsanız iyi edersiniz, anladınız mı? Ya gezintiye çıkıp yolunu kaybetmiştir ya da kaçırılmıştır. Her iki halde de bu polisin işi. Sizin hemen bir şeyler..."

Tam o sırada balıkçı kayığı da suların üstünde kayarak gelip burnunu kumsala sapladı. İçindeki iki adam ellerindeki kürekleri yere bırakıp sandaldan atladılar ve otele doğru koşmaya başladılar. Önde koşan adamın Willy olduğunu gördüm. İki polis memuruyla birlikte biraz ilerilerinde duran yöneticiyi görünce otele doğru koşmayı bırakıp hemen ona doğru yöneldiler bir koşu.

"Hey, Bay Edwards!" diye bağırdı Willy. "Az önce aklınızın almayacağı bir şey gördük!"

Yönetici başını geriye atıp dikleşiverdi. Polis memurları kollarını bile kıpırdatmadılar. Onlar heyecanlanmış insanlara alışıktilar ne de olsa. Her gün yüzlerce sini görüyorlardı.

Willy soluk soluğa gelip önlerinde durdu. Göğsü körük gibi inip kalkıyordu. Diğer balıkçı hemen arkasındaydı. Apış aralarını örten bir bez parçası dışında çırılçıplak olan bedenleri terden sırılsıklamdı.

"Ta uzaklardan beri kürek çekiyoruz," diye açıkladı Willy, soluk soluğa olmalarının nedenini. "Bir an önce gelip size söylemek istedik."

"Neyi söylemek istediniz?" diye sordu Bay Edwards. "Ne gördünüz ki?"

"Aklınız duracak, adamım! Akıl almaz bir şey!"

"Ne söyleyeceksen söyle, Willy, uzatma!"

"Duyunca kulaklarınıza inanamayacaksınız," dedi Willy. "Hiç kimse inanamayacak! Öyle değil mi, Tom?"

"Doğru söylüyor," dedi Tom başını hızlı hızlı sallayarak. "Willy de tanık olmasaydı, kendi gördüklerime kendim bile inanmazdım!"

"Neye inanmazdın?" diye kükredi Bay Edwards. "Ağzınızda geveleyeceğinize, ne gördünüzse anlatın artık."

"Bu sabah çok erken –saat dört sularında, daha göz gözü görmezken– denize açıldık," diye anlatmaya başladı Willy. "Kıyıda birkaç mil açıldığımızda gün ışımaya başladı. Arkasından da güneş pat diye doğuverdi ufuktan ve çevre aydınlandı. Derken birdenbire önümüzde ne görelim? Elli metre ilerimizde gözlerimize bile inanamayacağımız bir şey görmeyelim mi? Kendi gözümüze..."

"Ne? Ne?" diye patladı Bay Edwards. "Tanrı aşkına sözü uzatmayı bırakın!"

"Tam önümüzde dün kumsala çektiğimiz o canavar kılıklı kaplumbağa yüzmüyor mu? Sirtında da o oğlan! Ata biner gibi kaplumbağanın sırtına binmiş!"

"Yemin ederim yalan söylemiyor!" diye söze karıştı öbür balıkçı bağırarak. "Ben de kendi gözlerimle gördüm! İnan olsun yalan söylemiyorum!"

Bay Edwards polis memurlarına, polis memurları da önce birbirlerine, sonra da Willy'ye baktılar. "Bizimle dalga geçmiyorsunuzdur inşallah," dedi polis memurlarından biri.

"Yemin billah ederim," diye haykırdı Willy. "Tanrı şahidimdir! Küçük oğlan koca kaplumbağanın sırtında oturuyordu. Ayakları suya değmiyordu bile! Kupkuruydu üstelik. Paşa paşa oturmuş, gezinin keyfini çıkarıyordu sanki. Hemen peşlerine düştük tabii. Kaplumbağa yakalar gibi usul usul yaklaştık arkalarından, ama oğlan bizi gördü hemen. O sırada onlara epey yaklaştığımızı. Yirmi metre ya vardı ya yoktu aramızda. Oğlan bizi görünce öne doğru eğilip birinin kulağına bir şeyler fısıldar gibi bir şeyler söyledi kaplumbağaya. O konuşur konuşmaz kaplumbağa başını suyun üstüne çıkartarak motor gibi yüzmeye başladı. Ne hızlı yüzüyordu, size anlatamam, adamım! Tom'la benim üstüme yoktur kürek çeken. İstedik mi peşimizden atla kovalasalar yetişemezler. Ama o canavarın yanında solda sıfır kaldık, adamım! Baş etmemiz olanaksızdı. Bizden en az iki kat hızlı gidiyordu hayvan. Söylesene, Tom, öyle değil mi?"

"Bana kalırsa en az üç kat hızlı gidiyordu derim," dedi Tom. "Nedenini de söyleyeyim size. Aradan on beş dakika geçmeden bizden bir mil uzaklaşmışlardı bile."

"Niye oğlana seslenmediniz?" diye sordu Bay Edwards. "Yakınınızdayken niye seslenip onunla konuşmadınız ki?"

"Ona seslenmekten gırtlığımız çatladı, sen ne diyorsun, be adam!" diye haykırdı Willy. "Oğlan bizi görüp de artık sessizce yaklaşmamıza gerek kalmadığı andan beri yırtınıp durduk. Aklına ne gelirse söyledik

onu hayvanın sırtından inip sandala binmeye kandırmak için. 'Hadi, oğlum, yanımıza gel!' diye haykırdım ona. 'Seni eve götürürüz. Yaptığın iş hiç de akıl kârı değil. Zamanın varken atla sırtından yanımıza yüz! Biz sandala alırız seni. Hadi, oğlum, atla sırtından! Annen seni çok merak ediyor olmalı. Hadi bizle gel de otele dönelim!' Ne dedimse kâr etmedi. Bir keresinde de, 'Bak, oğlum, sana ne diyeceğim. Eğer bizimle gelersen, o kaplumbağayı bir daha asla avlamaya kalkışmayacağıma söz veriyorum!' diye yalvardım ona."

"Size hiç yanıt vermedi mi?" diye sordu Bay Edwards.

"Başını çevirip arkasına bile bakmadı!" dedi Willy. "Kaplumbağanın sırtında dimdik oturmuş, hızlansın diye atını haydalar gibi bir ileri bir geri sallanarak o kaplumbağaya olanca hızıyla yüzmesini söylüyordu sanki! Birileri hemen gidip onu geri getirmezse, onu bir daha asla göremezsiniz!"

Bay Edwards'ın genelde al yanaklı olan yüzü kâğıt gibi bembeyaz kesiliverdi birdenbire. "Ne yöne doğru gidiyorlardı?" diye sordu bir çabuk.

"Kuzeye," diye yanıtladı Willy. "Burunlarının doğrusuna tam kuzeye."

"Pekâlâ, anlaşıldı," dedi Bay Edwards. "Kıçtan takma hız motorunu alacağız! Sen de bizimle geleceksin, Willy. Sen de, Tom."

Su kayağı yapmakta kullanılan hız motoru biraz ötede kuma çekili duruyordu. Yönetici, iki polis memuru ve balıkçılar ona doğru koşular ve tekneyi suya doğru itmeye başladılar. Yönetici bile jilet gibi ütülü bembeyaz pantolonuyla dizlerine kadar suya girmiş diğerlerine el veriyordu. Tekne suda yüzünce hep birden içine atladılar.

Kıyıda yıldırım gibi uzaklaşışlarını izledim bir süre.

İki saat sonra tekne geri döndü. Hiçbir şey görememişlerdi.

Gün boyu sürdü aramalar. Kumsal boyunca sıralanan diğer otellerden gelen hız tekneleri ve yatlar da katıldı aramalara. Öğleden sonra oğlanın babası bir helikopter kiralayıp kendi de binerek üç saat taradılar çevreyi, ama onlar da ne oğlanı ne de kaplumbağayı bulabildiler.

Tam bir hafta sürdü aramalar, ama boşuna.

Bu olay yaşanalı neredeyse bir yıl oluyor bugünlerde. Bu süre boyunca ancak tek bir ilginç haber geldi kulağımıza. Bahama Adaları'nın başkenti Nassau'dan kiradıkları bir tekneyle derin sularda balık avına çıkan bir grup Amerikalı Eleuthera Adası yakınlarında avlanıyorlarmış. O yörede binlerce mercan kayalığı ve üstünde insan yaşamayan adacık vardır. İşte teknenin kaptanı da dürbünle çevreye bakınırken bu adacıkların birinde ufak tefek bir insana benzeyen bir şey görmüş. Adanın kumsalında yürüyormuş gördüğü şey. Teknedeki herkes sırayla bakmışlar ona teker teker ve sonunda gördüklerinin bir çocuk olduğu fikrinde birleşmişler. Bir heyecan fırtınası kaplamış tekneyi. Hemen oltaları toplayıp adaya doğru dümen kırmışlar. Kıyıya beş-altı yüz metre yaklaştıklarında gene dürbünle bakıp kumsalda yürüyenin gerçekten de küçük bir çocuk olduğunu görmüşler. Güneşte yanıp kapkara kesilmiş olmasına karşın çocuğun esmer tenli yerli halktan biri değil beyaz tenli biri olduğu açıkça görülebiliyormuş. Tam o sırada çocuğun yanı başında dev bir kaplumbağayı andıran bir şey daha görmüşler kumsalda. Sonra olaylar hızla gelişmiş. Çocuk yaklaşan yatı görünce hemen kaplumbağanın sırtına atlamış; kaplumbağa da hemen suya dalıp sırtındaki çocukla birlikte son hızla adanın arkasına doğru yüzüp gözden kaybolmuş. Yattakiler iki saat boyunca adanın çevresinde dolanıp aramadık yer bırakmamışlar

ama bir daha ne kaplumbağayı ne de çocuğu görebilmişler.

Bu öyküye inanmamayı gerektirecek hiçbir şey yok ortada. Dördü Amerikalı biri de Bahamalı kaptan olmak üzere beş kişiymişler yatta. Her biri de açıkça görmüş çocuğu ve kaplumbağayı dürbünle bakarlarken.

Jamaika'dan kalkıp deniz yoluyla Eleuthera Adası'na gidebilmek için 250 mil kadar kuzey doğuya yol almak, sonra da Küba'yla Haiti Adaları arasındaki Rüzgârüstü Geçiti'nden geçmek, ondan sonra da kuzey-kuzeybatı yönünde en az 300 mil daha (yani toplam olarak tam 550 mil) yol kat etmek gerekir ki bu da -kaplumbağa sırtında yol alan küçük bir çocuk için- uzun mu uzun bir yolculuk demektir.

Böyle bir konuda ne düşünebilir ki insan?

Kimbilir, belki bir gün geri döner, ama ben bundan kuşkuluyum doğrusu. Onun olduğu yerde olmaktan mutluluk duyduğuna ilişkin bir his var içimde.

Otostopçu

Yeni bir araba almıştım. Bir B.M.W. 3.3. Yani 3.3 litre benzin yakan, geniş şasili, enjeksiyonlu, insana heyecan veren bir oyuncaktı bu. Saatte 200 kilometreye çıkabiliyordu ve aniden hızlanma yeteneğinin üstüne yoktu. Uçuk maviydi. İçi daha koyu tonda bir maviye boyanmış en iyi kalite gerçek deriden yapılmıştı. Pencereleri ve üstü, elektronik kumandayla açılıp kapanıyordu. Radyoyu açtığınızda radyo anteni kendiliğinden çıkar, kapatınca da gene kendiliğinden yuvasına girerdi. Motor alçak hızlarda sabırsızlıkla inleyip homurdansa da hızı saatte 100 kilometreye çıkartınca keyfinden mırıldanmaya başlardı.

O gün Londra'ya gidiyordum. Arabada yalnızdım. Bal gibi tatlı bir haziran günüydü. Kenarlarında düğün-çiçekleri açmış yolun her iki yanında köylüler hasat kaldırıyorlardı. Rahatça koltuğuma yaslanmış, hafif bir mırıltıyla yol alan arabamı iki parmağımla yönelterek saatte 110 kilometre hızla yol alıyordum. Yolun ilerisinde başparmağıyla otostop yapan birini gördüm ve hemen fren yaparak arabayı adamın önünde durdurdum. Otostop yapanları hep arabama alırım ben. Yol kenarından durup önünüzden vızır vızır geçen arabaları izlemenin ne demek olduğunu çok iyi bilirim de ondan. Kendim otostopçuluk yaptığım günlerde beni görmezlikten gelerek yanımdan hızla geçip giden sürücülerden –hele he-

le içi bomboş koskoca arabalarıyla geçen sürücülerden nefret ederdim. Büyük ve pahalı arabalar çok ender dururlardı beni almak için. Durup alanlar ya küçücük arabalar olurlardı ya eski püskü takalar ya da içleri çocuklarla, köpeklerle zaten tıklımtıkaç olanlar. Sürücüler arabalarını durdurup, "Hadi gel," derlerdi bana. "Sanırım içeriye bir kişi daha sıkıştırabiliriz."

Otostopçu kafasını pencereden içeriye sokup, "Londra'ya mı, beyzadem?" diye sordu.

"Evet," dedim. "Atla bakalım."

Otostopçu yanıma oturdu ve yeniden yola koyulduk.

Dişleri sararmış, fare suratlı biriydi. Cin bakışlı koyu renk gözleri tıpkı bir fareninkiler gibi fıldır fıldır oynuyordu sağa sola. Kulaklarının tepesi de sivri sivriydi. Kafasında kumaş bir kasket vardı. Sirtına da koskocaman cepleri olan bozbulanık renkte bir ceket giymişti. Bu ceketi, fıldır fıldır dönen gözleri ve uçları sivri kulaklarıyla tıpkı koskocaman bir fare-insanı andırıyordu.

"Londra'nın neresine gidiyorsun?" diye sordum.

"Londra'nın öbür ucuna, Epsom'daki at yarışlarına gidiyorum," diye yanıt verdi. "Bugün Derby Yarışları var ya."

"Öyle ya," dedim. "Keşke ben de gidiyor olsam. At yarışı oynamaya bayılırım."

"Ben hiç bahse girmem," dedi otostopçu. "Yarışları bile izlemem. Saçma sapan bir şey."

"Öyleyse niye gidiyorsun?" diye sordum adama.

Bu soru hiç hoşuna gitmemişe benziyordu. Fare suratı kilitlendi, yanıt vermeden öylece oturup yola dikti gözlerini.

"O zaman herhalde bilet filan satıyorsundur," dedim bu kez de.

"Biletçilik yapmak bahis oynamaktan da aptalca," diye yanıt verdi yanımdaki. "Gişede oturup sersemelere

bilet satmanın sevilecek bir yanı yok. Her Allah'ın budalası yapabilir bu işi."

Bu kez uzun süreli bir sessizlik oldu aramızda. Ona daha fazla soru sormamaya karar verdim. Kendim otostop yaptığım günlerde beni alanların habire sordukları sorulardan nasıl rahatsız olduğumu çok iyi anımsıyordum çünkü. Nereye gidiyorsun? Neden gidiyorsun? Ne iş yaparsın? Evli misin? Kız arkadaşın var mı? İsmi ne? Kaç yaşındasın? Falan filan. Falan filan. Nasıl da nefret ederdim o sorulardan!

"Özür dilerim," dedim yanımdakine. "Ne iş yaptığın beni hiç ilgilendirmez tabii. Ama gel gör ki ben bir yazarım ve yazarların çoğu da üstlerine vazife olmayan her şeye burunlarını sokmaya bayılırlar."

"Sen kitap mı yazıyorsun?" diye sordu.

"Evet."

"Kitap yazma işi tamamdır," dedi otostopçu. "Yazarlık, ustalık isteyen bir iş. Ben de ustalık isteyen bir iş kolundanım. Benim sözünü ettiğim insanlar, kaba saba ve hiç de ustalık gerektirmeyen sıradan işlerde ömür tüketenler. Ne demek istediğimi anlamışsındır."

"Anladım."

"Hayatın sırrı, yapılması çok çok güç olan bir işte çok çok iyi bir usta olabilmekte yatar."

"Yani senin gibi mi?" diye sordum.

"Ve de senin gibi," diye ekledi.

"Yaptığım işte usta olduğumu da nereden çıkarttın?" diye sordum gülümseyerek. "Ortada bir sürü berbat yazar var."

"İyi olmasaydın, böyle bir araba kullanıyor olamazdın," diye yanıt verdi. "Dünyanın parası eder bu küçük araba."

"Ucuz olduğunu söyleyemem."

"Hızı kaçça çıkıyor?" diye sordu.

"Saatte 200 kilometreye."

"Çıkamayacağına bahse girerim."

"Ben de çıkacağına."

"Tüm araba imalatçıları yalancıdır," dedi otostopçu. "İstediğin arabayı al, imalatçısının reklamlarda çıkar dediği hıza asla çıkmaz."

"Bu çıkar."

"Hadi öyleyse bas gaza da kanıtla. Hadi hadi, beyzadem, gazı kökle de görelim bakalım yapabilecek mi!"

Chalfont St. Peter'da bir yol kavşağı, kavşaktan sonra da uzunca bir süre dümdüz giden bir otoyol vardır. Kavşaktan çıkıp otoyola girer girmez gazı kökle-dim. Araba yılan sokmuş beygir gibi ileri fırladı birden-bire. On saniye içinde 145 kilometre hıza çıkmıştık bile.

"Harika!" diye bağırdı otostopçu. "Akıl almaz! Hadi bastır!"

Gaz pedalına dibine kadar bastım ve hiç hız kesmedim.

"160 kilometre!" diye haykırdı yanımdaki. "170! 180! 185! Hadi hadi, devam et! Sakın yavaşlama!"

En sol şeritte uçarak gidiyorduk. Yanlarından akıp gittiğimiz arabalar –yeşil bir Mini Cooper, krema rengi bir Citroën, beyaz bir Land-Rover, koca bir treyler, turuncu bir Volkswagen, v.b.– sanki yolda duruyor gibiydiler.

"190!" diye haykırdı yanımdaki yolcum. Heyecanından yerinde duramıyordu. "Hadi bas! Hadi bas! 200 kilometreye çıkart şunu!"

Tam o sırada duydum trafik polisinin sirenini. Sanki arabanın içinde çalıyormuş gibi yakından geliyordu. Yanı başımızda heyhula gibi bitiveren motosikletli bir trafik polisi önümüze geçerek elini kaldırıp durmamızı işaret etti.

"Vay başımıza gelenler!" diye homurdandım. "Boku yedik."

Bizi sollarken herhalde 210 kilometre hızla gidiyordu trafik polisi. Yavaşlaması epey zaman aldı. En sonunda iyice yavaşlayarak yolun kenarına çekti motosikletini. Ben de yavaşlayıp arkasında durdum. "Polis motosikletlerinin bu hıza erişebildiklerini bilmiyordum," diye homurdandım sönük bir sesle.

"Bu motosiklet yapar bu hızı," dedi otostopçu. "O da seninkiyle aynı marka. Bir B.M.W. R90S bu. Bulunabilecek en hızlı motosiklet. Trafik polisleri bunları kullanıyor artık."

Trafik polisi motosikletinden inip aracını yanlamasına park etti; sonra da eldivenlerini çıkarttı ağır ağır; ağır ağır selenin üstüne bıraktı. Hiç acelesi yoktu artık trafik polisinin. Bizi kıstırmıştı ve de bunu çok iyi biliyordu.

"Başımız iyice belada," diye fısıldadım. "Bu da hiç hoşuma gitmiyor."

"Ona gereğinden fazla bir şey söyleme sakın," diye öğüt verdi yol yoldaşım. "Çeneni sıkı tut."

Kurbanına yaklaşan bir cellat gibi sallana sallana yanımıza yaklaşıyordu trafik polisi. Koca göbekli, etine dolgun bir adamdı. Koyu mavi pantolonu şişkin bacaklarına dar geliyordu. Kaskının üstüne kaldırdığı rüzgâr gözlüklerinin altından görünen yüzü değirmi; yanakları dolgun ve al aldı.

Suç üstü yakalanmış ilkokul öğrencileri gibi süklüm püklüm bekledik yanımıza yanaşmasını.

"Bu adama karşı dikkatli ol," diye fısıldadı yan koltukta oturan yolcum. "İblis gibi kötü yürekli birine benziyor."

Trafik polisi benim yanıma gelip tumbul ellerinden birini açık duran pencerenin kenarına koydu, "Aceleniz nedir?" diye sordu.

"Hiçbir acelemiz yok, memur bey," diye yanıt verdim.

"Arka koltukta doğurmak üzere olan bir hanım var da onu hastaneye yetiştirmek mi istiyorsunuz? Yaptığınız hızın nedeni bu mu?"

"Hayır, memur bey."

"Yoksa eviniz yanıyor da üst katta sıkışıp kalan ailenizi kurtarmaya mı koşuyorsunuz?" Trafik polisinin sesi, beynimde tehlike çanları çaldırarak kadar yumuşak ve alaycıydı.

"Evim mevim yanmıyor, memur bey."

"Eh o zaman başınız iyice belada demektir, öyle değil mi? Bu ülkedeki hız sınırının ne olduğunu biliyor musunuz?"

"112 kilometre," dedim.

"Biraz önce kaç kilometreyle gittiğinizi de söyleyebilir misiniz bana?"

Omuzlarımı silkip hiçbir şey söylemedim.

Trafik polisi birdenbire öyle yüksek sesle bağırdı ki yerimden sıçradım. "Tam tamına saatte *yüz doksan kilometre!*" diye gürledi trafik polisi. "Yani sınırın *yetmiş sekiz kilometre* üstünde!"

Kafasını yana doğru çevirip yere doğru tükürdü ağız dolusu. Tükürük arabamın çamurluğuna vurup o canım mavi boyanın üstünden yere doğru süzölmeye başladı. Sonra yüzünü gene bizden yana çevirdi trafik polisi ve dik dik yanımda oturan otostopçuya baktı. "Sen kimsin?" diye sordu sert bir tavırla.

"O bir otostopçu," diye yanıt verdim. "Onu biraz geride aldım."

"Sana sormadım," dedi trafik polisi. "Ona sordum."

"Acaba yanlış bir şey mi yaptım, memur bey?" diye araya girdi otostopçu. Sesi bal gibi tatlı ve yapış yapıştı.

"Yaptıysan hiç şaşmam," diye homurdandı polis memuru. "Her neyse... Sen tanıksın. Sana biraz sonra geleceğiz." Sonra gözlerini bana çevirip elini uzatarak, "Sürücü belgesi," dedi hırlar gibi.

Sürücü belgemi uzattım

Trafik polisi gömleğinin sol üst cebinin düğmesini çözdü ve o tanrının belası ceza fişi defterini çıkarttı; sürücü belgeme baka baka adımı ve adresimi bin bir dikkatle deftere yazdı ve sürücü belgemi bana geri verdi. Sonra arabanın önüne yürüyüp plakaya bakarak plaka numaramı, saatine bakarak tarihi ve saati de ceza fişine kaydettikten sonra işlediğim suçun ne olduğunu da bir güzel işledi defterine. Kopardığı fişi bana vermeden önce, yazdıklarının kendinde kalacak kopyaya iyice çıkıp çıkmadığını kontrol etti uzun uzun. En sonunda da ceza fişi defterini gömleğinin sol üst cebine yerleştirip düğmesini ilikledi.

"Şimdi sana gelelim," dedi yolcuma arabanın öbür yanına yürürken. Bir yandan da gömleğinin sağ üst cebinden kara kaplı ufak bir defter çıkartıyordu. "İsmin?" diye gürledi askere komut veren başçavuş gibi.

"Michael Fish," dedi otostopçum.

"Adresin?"

"Windsor Lane 14, Luton."

"Bunun gerçek ismin ve adresin olduğunu kanıtlayacak bir şey göster bana."

Otostopçu ceplerini karıştırıp kendi sürücü belgesini çıkartarak uzattı. Trafik polisi adını adresini kontrol ettikten sonra belgeyi geri verdi adama. "Ne iş yaparsın?" diye sordu.

"Tabut sürerim."

"Ne ne? Ne sürersin ne?"

"Tabut sürücüsü..."

"Tamam, anladık. Tabut sürücüsü dediğin de ne iş yapar bakalım?"

"Tabut sürücüsü yapılar da duvar ustasına harç taşır. Harcın içine konduğu tekneye de tabut derler. Uzun bir sapı ve her iki yanında..."

"Tamam, anlaşıldı," diye otostopçumun sözünü kesti trafik polisi. "İşverenim kim?"

"İşverenim yok. İşsizim."

Trafik polisi bütün bunları kara kaplı defterine yazdı dikkatle, sonra defteri cebine koyup düğmesini ilikledi.

"Karakola dönünce seni araştıracağım," dedi dik dik yanımda oturan yolcuya bakarak.

"Beni mi? Ben ne yaptım ki?" diye sordu fare suratlı adam.

"Hiiiç. Yalnızca suratını sevmedim, o kadar," dedi trafik polisi. "Bakarsın suçlu kayıtlarında resmini filan buluveririz." Sonra gene benim yanıma geldi, "Sanırım başının büyük belada olduğunun farkındasındır," dedi bana.

"Evet, memur bey."

"Seninle işimiz bitince şu fiyakalı otomobilini uzun süre kullanamayacaksın. Aslına bakarsan birkaç yıl hiçbir araba kullanamayacaksın ya. Çok da iyi olacak. Umarım bir süre içeri de tıklarlar seni."

"Yani hapse mi gireceğim?" diye sordum telaşla.

"Ev-vet, ef'eem," dedi trafik polisi dudaklarını tatlı yer gibi şapırdata şapırdata. "Kodese. Demir parmaklıkların ardına. Yasaları çiğneyen diğer suçluların yanına. Üstelik dişe dokunur bir para cezası da yiyeceksin. Bu çok hoşuma gidecek, çooook. Hadi bakalım, mahkemede görüşürüz ikinizle de. Mahkeme celbini yakında alırsınız."

Arkasına dönüp motosikletine yürüdü. Ayağıyla yer desteğini kaldırıp motosikleti dik duruma getirdi; koca bacağını seleden aşırıp oturdu ve topuğuyla gaz pedalını kökleyip tozu dumana katarak çekip gitti.

"Üfff" dedim. "Suyumuz kaynadı."

"Yakalandık da ondan," dedi otostopçum. "Tam suç üstünde yakalandık."

"Yani ben yakalandım demek istiyorsun."

"Doğru," dedi fare-surat. "Peki şimdi ne halt edeceksin, beyzadem?"

"Doğru Londra'ya gidip avukatımla konuşacağım," deyip arabayı çalıştırarak yola koyuldum.

"Kodese tıklamak konusunda söylediklerine inanma," dedi yolcum. "Aşırı hızdan kimseyi kodese atmazlar."

"Bundan emin misin?"

"Hiç kuşku yok," diye yanıt verdi. "Sürücü belgeni alırlar, canını acıtacak kadar para cezası verirler fişler ama hepsi bu."

İçim rahatlayıverdi.

"Bu arada..." diye sordum yanımdaki yolcuya. "...Sen niye yalan söyledin ona?"

"Kim? Ben mi? Yalan söylediğimi mi düşünüyorsun?"

"Polise tabut sürücüsü olduğunu söyledin. Halbuki az önce bana büyük ustalık gerektiren bir iş olduğunu söylemiştin."

"Doğru. Benim işim büyük ustalık gerektirir. Ama polislere her şeyin doğrusu söylenmez."

"Peki gerçekte ne iş yapıyorsun sen?"

"A-ha," dedi yolcum kurnaz tilki gibi yan yan bakarak. "Ser verip sır vermem ben."

"Utanılacak bir şey mi bu iş?"

"Utanmak mı! Ne utanması! İşimden utanacak mıymışım! Utanmak bir yana, herkesten fazla gurur duyuyorum mesleğimle!"

"Eee o zaman niye bana söylemiyorsun?"

"Siz yazarlar am-ma da meraklı kukularsınız ha!" dedi yolcum. "Sorunun yanıtını alıncaya kadar mutlu olmayacağın anlaşılıyor."

"Bence hiç fark etmez," diye yalan söyledim hiç utanmadan.

Gözünün ucuyla bana baktı fıldır fıldır dönen fare gözleriyle. "Bana tam tersi gibi geliyor," dedi. "Ne iş yaptığımı öğrenmek için ölüyorsun. Çok ender rastlanan garip bir mesleğim olduğunu düşündüğün ve bunun ne olduğunu öğrenmek için yanıp tutuştuğun, yüzünden okunuyor."

Düşüncelerimi böyle kolayca okuyabilmesi hiç de hoşuma gitmiyordu. Ağzımı açmadan dümdüz yola bakarak arabayı sürmeye devam ettim.

"Haklısın da," diye konuşmasını sürdürdü yanımdaki. "Çok –ama çokook– garip bir mesleğim olduğu doğru. Dünyadaki en acayip meslek benimkidir diyebiliriz."

Çıt çıkartmadan oturup sözünü sürdürmesini bekledim.

"İşte onun için de kiminle konuştuğuma çok dikkat etmem gerekiyor, bilmem anlatabiliyor muyum? Örneğin, senin sivil polis olmadığından nasıl emin olabilirim ki?"

"Ben polise benziyor muyum sence?"

"Hayır," dedi. "Hem de hiç. Değilsin de zaten. Bunu budalalar bile anlar."

Otostopçu cebinden bir tütün kutusuyla bir tomar sigara kâğıdı çıkarttı ve sigara sarmaya başladı. Bir gözümün ucuyla onu izliyordum. Zor ve beceri isteyen bu işi akıl almaz bir hızla yapıyordu. Beş saniye bile geçmeden sigarayı sarmış, kâğıdın yanını diliyle tükürükleyerek sigarayı dudaklarının arasına ilıstirmişti bile. Derken nereden çıkarttığı belli olmayan bir çakmak beliverdi elinde. Çakmak çakıldı, sigara yakıldı ve nereden çıktığı belli olmayan çakmak gene hop diye ortadan yok oluverdi. Akıl almaz bir gösteriydi bu.

"Senin kadar hızlı sigara saran birini ömrümde görmedim," dedim.

Sigarasından üst üste üç nefes çekerek, "Görüyorum ki farkına varmışsın," dedi.

"Tabii farkına vardım. İnanılası değildi."

Arkasına yaslanıp gülümsedi. Uçan parmaklarıyla ne kadar hızlı sigara sardığını fark etmiş olmamdan çok hoşnut kalmıştı. "Bunu nasıl yapabildiğimi merak ediyorsundur sen," dedi hâlâ gülümseyerek.

"Öyleyse anlat bakalım," dedim.

"İnanılmaz parmaklarım var da ondan," dedi, sonra ellerini kaldırıp parmaklarını yüzünün önüne doğru açarak, "Benim bu parmaklarım, dünyanın en iyi piyanistininkilerden kat be kat hızlı ve beceriklidirler," diye sözünü tamamladı.

"Sen piyanist misin?" diye sordum.

"Salaklaşma," dedi. "Benim piyaniste benzer yanım var mı?"

Göz ucuyla parmaklarına baktım. O kadar biçimli, o kadar ince uzun, o kadar zarif parmakları vardı ki bu parmakların bu adama ait olduklarına insanın inanası gelmiyordu. Daha çok bir beyin cerrahının ya da bir saat tamircisinin parmaklarını andırıyordu bu parmaklar.

"Benim zanaatım, piyano çalmaktan yüz kat daha zordur ve çok daha büyük bir beceri gerektirir," dedi. "Her hödük piyano çalmayı öğrenebilir. Parmak kadar veletler piyano çalmayı öğreniyorlar, öyle değil mi ama?"

"Eh, aşağı yukarı."

"Bal gibi de öyle işte!" dedi. "Ama benim zanaatını yapacak insan, on milyonda bir çıkar ancak. Buna ne dersin bakalım?"

"Akıl almaz," dedim.

"Tabii ya, akıl almaz tabii!" dedi.

"Sanırım ne iş yaptığını buldum," dedim. "El-çabukluğu-marifet işleri yapıyorsundur herhalde. Sen bir hokus pokusçusun sanırım."

"Ben mi?" diye hıhladı, burnundan soluyarak. "Hokus pokuşçu mu? Beni salak çocukların doğum günü partilerinde şapkadan tavşan çıkartırken getirebiliyor musun gözlerinin önüne?"

"Eh, öyleyse kumarbazlık yapıyorsundur. İnsanları tavlayıp pokere oturtuyor, kendine de en iyi elleri veriyorsundur herhalde."

"Ben mi? Ben mi hileli kâğıt dağıtacağım! Bugüne kadar görüp gördüğüm en adi dolandırıcılık bu!"

"Pekâlâ, pes ediyorum," dedim ve sustum.

Bir daha durdurulmayayım diye yavaş yavaş, saatte ancak 65 kilometre hızla araba sürüyordum şimdi. Londra-Oxford Kavşağı'nı geçmiş, yokuş aşağı Denham'a doğru yol alıyorduk.

Otostopçumun elinde birdenbire siyah deriden yapılmış bir kemer beliriverdi. "Bunu hiç görmüş müydün?" diye sordu. Kemerin çok özel yapım olan piring bir tokası vardı.

"Hey!" diye bağırdım. "Bu benim kemerim değil mi? Evet, evet! Bu benim kemerim! Nereden aldın onu?"

Sırıtarak kemeri ucundan tutmuş sağa sola sallıyordun. "Nereden olacak," dedi. "Pantolonundan çıkarttım tabii."

Elimle yokladım. Kemerim belimde değildi.

"Yani şimdi sen onu burada otururken belimden çekip aldığını mı söylüyorsun?" diye sordum gözlerime inanamayarak. Şaşkınlıktan apışıp kalmıştım.

O küçücük, o kapkara fare gözleriyle yan yan bana bakarak kafasını salladı.

"Ama bu olanaksız!" diye haykırdım. "Tokayı çözen, kemeri kemer askılarının arasından çekip alman gerekir. Bunu yaparken seni görürdüm. Hadi görmedim diyelim, en azından hissederdim kemeri belimden alışını!"

"A evet, ama ne bir şey gördün ne de bir şey hissettin, öyle değil mi?" diye sordu. Sesinde zafer kazanmış bir komutanın gururu vardı. Kemerini elinden bıraktı. Kemer daha kucağına düşmemişti ki bu kez de elinde bir ayakkabı bağı beliriverdi. "Peki ya buna ne dersin?" diye sordu ayakkabı bağını gözlerimiz önünde sallayarak.

"Nedir bu?" diye sordum.

"Buralarda biri bir ayakkabı bağı kaybetti mi acaba?" diye sordu sırtarak.

Hemen ayakkabılarıma bir göz attım. Sol ayakkabımın bağcığının yerinde yeller esiyordu. "Tanrım, aklımı koru," dedim soluğum kesilerek. "Bunu nasıl becerdin? Eğildiğini bile görmedim!"

"Hiçbir şey görmedin tabii," dedi gururla. "Yerimden kıınıldadığını bile görmedin. Niye peki, biliyor musun?"

"Evet," diye yanıt verdim. "Akıl almaz parmakların var da ondan."

"Tam üstüne bastın!" diye bağırdı otostopçum. "Her şeyi kolayca çakalayveriyorsun doğrusu." Arkasına yaslanıp sarma sigarasından bir nefes çekerek dumanını ön cama doğru üfledi usul usul. Bu iki el-çabukluğu-marifet gösterisiyle beni derinden etkilediğinin farkındaydı ve bu da çok hoşuna gidiyordu. "Aman geç kalmayalım," dedi. "Saatine bak bakalım, kaç olmuş."

"Torpido gözünün üstünde bir saat var," dedim.

"Araba saatlerine güvenmem ben," dedi. "Kolundaki saat kaç gösteriyor?"

Sağ işaret parmağımla gömleğimin sol manşetini yukarıya sıyırdım saatime bakmak için, ama saatim bileğimde değildi. Dönüp yanımdakinin yüzüne baktım. O da başını çevirmiş sırtarak bana bakıyordu.

"Onu da mı aldın?" dedim homurdanarak.

Elini uzatıp avucunu açtı. Saatim avucunda yatıyordu. "Çok güzel bir parça bu," dedi. "Üstün kalite. On sekiz ayar altın. Okutması da kolay. İyi kalite malları elden çıkartması kolay oluyor."

"Sence bir sakıncası yoksa onu geri istiyorum," dedim yarı kızgın, yarı küskün bir sesle.

Saati dikkatle torpido gözünün altındaki rafa koydu. "Korkma, senden bir şey yürütmem, beyzadem," dedi. "Sen dostumsun. Beni arabana almadın mı?"

"Bunu duyduğuma memnun oldum," dedim.

"Yalnızca sorularına yanıt veriyordum," dedi otostopçum. "Bana yaşamımı nasıl kazandığını sordun, ben de gösterdim, o kadar."

"Daha başka neler yürüttün benden?" diye sordum bu kez de.

Hafifçe gülümsedi ve cebinden birbiri ardına bana ait bir sürü şey çıkartmaya başladı. Sürücü belgem. Üstünde dört anahtar olan anahtarlığım. Birkaç bir sterlinglik banknot. Birkaç bozuk para. Yayıncımdan gelmiş bir mektup. Not defterim. Ufacık bir kurşun kalem. Bir çakmak. Ve en sonunda da, taşının çevresine inciler dizilmiş, dünya güzeli bir tektaş safir yüzük. İncilerinden birisi düşmüş olan bu yüzüğü karımın isteği üzerine Londra'daki kuyumcumuza tamire götürüyordum.

"İşte bu da birinci sınıf bir mal," dedi yolcum yüzüğü parmakları arasında evirip çevirerek. "18'inci yüzyıldan –kral 3'üncü George zamanından– kalma sanırım."

"Doğru bildin," dedim. Çok etkilendiğim her halimden belliydi. "Dediğin gibi o zamanlardan kalma."

Yüzüğü de torpido gözünün altındaki rafa, diğer eşyalarımın yanına koydu.

"Demek sen bir yankesicisin," dedim.

"Bu sözcükten hiç hoşlanmıyorum," diye yanıt verdi. "Kaba ve avam bir sözcük bu. Yankesiciler, becerik-

sizce ufak tefek işler çeviren kaba saba, avam tabakasından insanlardır. Gözleri bile görmeyen, elden ayaktan düşmüş ihtiyarların parasını çarparlar."

"Peki sen kendine ne diyorsun o zaman?"

"Ben mi? Ben bir parmak ustasıyım. Profesyonel bir parmak ustası!" Ağır başlılıkla, gururla konuşuyordu. Öyle bir gurur yankılanıyordu ki sesinde, bana sanki Kraliyet Cerrahlar Okulu'nun dekanı ya da Canterbury¹ Başpiskoposu olduğunu söylüyor sanırdınız.

"Bu sözcüğü daha önce hiç duymamıştım," dedim. "Sen mi uydurdun?"

"Tabii ki ben uydurmadım!" diye terslendi. "Bu mesleğin doruğuna ulaşanlara verilen bir paye bu. Altın ustalarından, gümüş ustalarından söz edildiğini duymuşsundur herhalde. Onlar altın ve gümüş işçiliğinin uzmanlarıdır. Ben de parmak işlerinde uzmanım ve onun için de bir parmak ustasıyım."

"İlginç bir meslek," dedim.

"Harika bir meslek," dedi. "Çok hoş, çok doyurucu."

"Demek bunun için yarışlara gidiyorsun?"

"Yarışlar, kolay lokma," dedi. "Yarışın sonunda gişelerin yanına gidip paralarını almak için gişelerin önünde sıraya giren şanslı oyuncularını izlersin. Onların arasında gişeden ellerinde tomar tomar parayla ayrılan olursa, peşine düşüp cebini okşarsın, olur biter. Ama sakın yanlış anlama, beyzadem. Kaybedenlerin yanına bile uğramam. Yoksul görünüşlüleri de çarpmam asla. Peşine düşüp cebini boşalttıklarım bundan asla zarar görmeyecek olanlardır hep. Çok para kazananlarla zenginler yani."

"Çok düşünceliymişsin doğrusu," dedim. "Sık sık yakalanır mısın?"

¹ İngiliz kilisesinin merkezi olan kent. (Çev.)

"Yakalanmak mı! Ne yakalanması?" diye dudak büktü. "Ben mi yakayı ele vereceğim? Yalnız yankesiciler yakalanır. Parmak ustaları asla! Bana baksana sen, istersem ağzından takma dişlerini bile yürütürüm de ruhun duymaz!"

"Dişlerim takma değil benim," dedim.

"Biliyorum," diye yanıt verdi. "Olsalardı, onları çoktan almıştım bile."

Ona inandım doğrusu. O ince uzun, biçimli parmaklar her şeyi yapabilirlerdi.

Bir süre hiç konuşmadan yol aldık.

"O trafik polisi seni araştıracağını söyledi," dedim bir süre sonra. "Bu seni hiç korkutmuyor mu?"

"Kimsenin beni araştıracağı yok," dedi.

"Tabii araştıracaklar. Adını ve adresini dikkatle kara kaplı defterine not etti o trafik polisi."

Fare suratında gene o hınzır gülümseme belirdi yan koltuk yolcumun. "A, evet," dedi. "Titizlikle defterine not etti doğrusu. Ama aklına da yazdı mı acaba aynı titizlikle, sorun bu. Ben bugüne kadar güçlü bir anımsama yetisi olan bir polis görmedim. Bazıları kendi isimlerini bile zor anımsar."

"Anımsama yetisinin bu işle ne ilgisi var?" diye üsteledim. "Herif her şeyi defterine yazdı diyorum."

"Evet, beyzadem, haklısın, yazdı. Ama sorun şu ki defteri kaybetti. Daha doğrusu her iki defteri de. Benim isminin yazılı olduğu defteri de kaybetti, senin isminin yazılı olanı da."

Sağ elinin o ince uzun, zarif parmakları arasında, trafik polisinin ceplerinden aşırıldığı iki defteri tutuyordu gururla. "Bugüne dek yaptığım en kolay işti," dedi övünçle.

Öyle heyecanlanmıştım ki neredeyse önümdeki süt kamyonuna bindiriyordum.

"O polisin elinde ne seninle ne de benimle ilgili tek ipucu bile yok," dedi fare-surat.

"Olağanüstü becerikli bir adamsın!" diye bağırdım.

"Polisin elinde ne bir isim, ne bir adres, ne de bir plaka numarası var."

"İnanılmazsın!" diye bağırdım bir kez daha.

"Sen en iyisi hemen ana yoldan çıkıp bir yan yola sap da yol kenarında bir ateş yakıp şu defterleri yakalım bir an önce, " dedi otostopçum.

"Akıl almaz bir herifsin!" dedim heyecandan yerimde duramayarak.

"Sağ ol, beyzadem," dedi yol arkadaşım. "Takdir edilmek insanın hoşuna gidiyor."

Bir Sonraki Öyküyle İlgili Birkaç Söz

Otuz yıl önce –yani 1946 yılında– hâlâ becardım ve hâlâ annemle birlikte oturuyordum. Hayatımı kazanmam için yılda iki öykü yazmam yetiyordu. Her bir öykünün tamamlanması dört ayımı alıyordu ama yurt içinde de yurt dışında da bu öykülerimi satın almak isteyen birileri oluyordu hep.

O yıl nisan ayında bir sabah, Roma devrinden kalma olağanüstü değerde gümüş eserlerin bulunduğunu okudum gazetemde. Bu define Suffolk yöresindeki Mildenhall'da dört yıl önce bir çiftçi tarafından bulunmuş, ama her nedense bu buluş bugüne kadar gizli tutulmuştu. Şimdiye dek Britanya Adaları'nda bulunan en zengin definenin bu olduğunu ve definenin British Museum'a teslim edildiğini yazıyordu gazete. Defineyi bulanın da, hayatını traktörüyle tarla sürerek kazanan Gordon Butcher isimli biri olduğunu da o gazeteden öğrendim.

Böyle definelerin bulunuş öyküleri beni hep heyecandırmıştır. Bu olayı gazetede okur okumaz kahvaltımı bile bitirmeden yerimden fırlayıp anneme, "Hadi allahaısmarladık," dediğim gibi doğru arabama koştum. Dokuz yaşında bir Wolseley'ydi arabam. Ona 'Kara Kaplumbağa' adını takmıştım. Tin tin giderdi ama hiç yolda bırakmazdı.

Mildenhall evime 190 kilometre uzaktaydı. Dön-baba-dönelim yollardan ve tarlalar arasındaki patikalar-dan geçerek öğle saatlerinde Mildenhall'a vardım ve yerel karakoldan Gordon Butcher'ı nerede bulabileceğimi öğrendim. Oturduğu küçük evin kapısını çaldığımda ailece oturmuş öğle yemeklerini yiyorlardı.

Defineyi nasıl bulduğunun öyküsünü bana anlatmak isteyip istemeyeceğini sordum kendisine.

"Hayır, sağ olun, istemiyorum," dedi. "Gazeteciler yeterince bıktırdılar. Artık yaşamımın sonuna kadar başka gazeteci görmek istemiyorum."

"Ben gazeteci değilim," dedim. "Kısa öyküler yazar, yazdıklarımı da dergilere satarım. Çok da iyi para alırım." Sonra da kendisine, eğer defineyi nasıl bulduğunu tamı tamamına bana anlatırsa, bu konuyla ilgili gerçek bir öykü yazacağımı ve eğer öyküyü satabilirim, aldığım parayı kendisiyle bölüşeceğimi söyledim.

Sonunda benimle konuşmaya razı oldu. Birkaç saat boyunca Gordon Butcher'ın mutfağında oturup konuştuk. Büyüleyici bir öykü anlattı bana. Daha sonra öyküdeki diğer adamın evine giderek onunla da konuşmak istedim, ama ismi Ford olan bu kişi benimle konuşmak istemeyerek kapıyı yüzüme kapattı. Öyküm için gerekli tüm bilgiyi almıştım zaten. Onun için omuz silkip evime döndüm.

Ertesi sabah dosdoğru Londra'daki British Museum'a gittim ve Gordon Butcher'ın bulunduğu o eşsiz hazineyi gördüm. Göz kamaştırıcıydı. Ona bakmak bile zevkten tepeden tırnağa ürpermeme yetip de artıyordu.

Öyküyü olabildiğince aslına sadık kalarak yazıp tamamladım ve Amerika'ya gönderdim. *Saturday Evening Post* isimli dergi aldı öyküyü. Çok da iyi para ödediler. Dergi, paramı gönderince yarısını Mildenhall'da Gordon Butcher'a havale ettim.

Bay Butcher'dan bir mektup geldi bir hafta sonra. Okul defterinden kopartılmış bir sayfaya, "Gönderdiğiniz çeki alınca şaşkınlıktan aptala döndüm," diye yazmıştı. "Çok hoş bir sürpriz oldu bu benim için. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum."

Bir sonra okuyacağınız öykü, işte otuz yıl önce yazdığım o aynı öykü. Çok az yerini değiştirdim. Çok süslü paragrafları biraz yalınlaştırdım, bir sürü ağdalı sıfatı ve birkaç gereksiz cümleyi çıkarttım, hepsi o kadar.

Mildenhall Hazinesi

Gordon Butcher sabah saat yedide yataktan kalkıp elektriği yaktı, sonra da yalınayak pencereye giderek perdeleri yana çekip dışarıya baktı.

Ocak ayındaydılar. Bu saatte hava hâlâ karanlıktı ama Gordon Butcher geceleyin kar yağmamış olduğunu görebiliyordu.

"Şu rüzgârı dinle hele," dedi karısına. "Nasıl da üfürüyor."

Bu arada karısı da yataktan kalkmış, pencerenin önünde duran kocasının yanına gelmişti. Hiç konuşmadan çayirlardan kopup gelen buz gibi kış rüzgârının ağaçlarda hışırdayışını dinlediler bir süre.

"Karayelden esiyor," dedi Gordon.

"Geceye kalmaz, kar yağar," dedi karısı.

Kocasından önce giyinip yan odaya geçti ve yatağında mışıl mışıl uyuyan altı yaşındaki kızının alnına hafif bir öpücük kondurdu. Merdiven başındaki diğer yatak odasının önünden geçerken günaydın diye seslendi diğer iki çocuğuna ve merdivenlerden inerek aşağıya, kahvaltı hazırlamak üzere mutfağa indi.

Saat sekize çeyrek kala Gordon Butcher paltosunu giydi, kasketini taktı, deri eldivenlerini ellerine geçirdi ve evin arka kapısını açarak bu soğuk kış sabahının aya-zına çıktı. Alacakaranlıkta avluyu geçerek bisikletinin altında durduğu sundurmaya doğru yürürken yüzünü

bıçak gibi kesiyordu dondurucu kuzey rüzgârı. Bisikletini yola sürüp daracık sokağın ortasında fırtınanın üstüne doğru pedal çevirmeye başladı.

Gordon Butcher otuz sekiz yaşındaydı. Sıradan bir çiftlik uşağı değildi Gordon. Kimseden emir alması gerekmiyordu. Kendi traktörü vardı. İş anlaşması yaparak başkalarının tarlalarını sürer, hasatını kaldırırdı. Karısı, oğlu ve iki kızı için yaşardı Gordon. Şu küçücük tuğla evden, iki ineğinden, traktöründen ve usta bir traktör sürücüsü olmasından başka hiçbir varlığı da yoktu.

Gordon Butcher'ın garip biçimli bir kafası vardı. Kafatasının arkası, dev boyutta bir yumurtanın sivri ucu gibi dışarıya uğraklı. Yelken kulaklıydı. Ve ön dişlerinden biri de düşmüştü. Ama insan onu gün ışığında gördüğünde bu garipliklerin hiçbir önemi kalmazdı. İçlerinde hiçbir kötülük, hiçbir fesatlık, hiçbir kurnazlık ya da açgözlülük okunmayan masmavi gözleri dümdüz bakardı karşısındakinin gözlerinin içine. Dudaklarının kenarlarında da, toprakla uğraşp günlerini doğa koşullarının acımasızlığıyla boğuşarak geçiren diğer insanların ağızlarını çerçeveleyen ve zor geçen günlerin simgesi sayılan o kırışıklardan ve çizgilerden biri bile yoktu Gordon'ın.

En üşütük yanı –kendisi de neşeyle kabullenirdi bunu– yalnızken kendi kendine yüksek sesle konuşmasıydı. Haftada altı gün, günde de on saat yalnız başına çalışmak zorunda kaldığından dolayı edindiğini söylerdi bu huyu. "Kendi sesim bile olsa bir ses duyuyor olmak yalnızlıktan kurtarıyor beni," derdi hep.

Gordon başını önüne eğmiş, azgın fırtınanın üstüne doğru pedal çevirip duruyordu daracık köy yolunda.

"Pekâlâ," dedi yüksek sesle kendi kendine. "Hadi bakalım biraz es şimdi. En çok bu kadar mı esebiliyorsun? Esiyor musun, esmiyor musun, belli bile değil bu sabah." Rüzgâr çevresinde uluyor, paltosunun eteklerini

savuruyor, sık dokunmuş yün kumaşın gözeneklerinden sızarak ceketini geçip yeleğini geçip gömleğini geçip buzdan parmak uçlarıyla çıplak tenine dokunuyordu.

"Şuna da bir bak!" diye kendi kendine söylendi Gordon, gene yüksek sesle. "Bahar rüzgârı gibi ılık ılık esiyor bugün. Beni titretmek için on fırın ekmek daha yemen gerekiyor senin."

Alacakaranlık, yerini; ölgün, kül rengi tan ağartısına bırakmaya başlamıştı yavaş yavaş. Gordon Butcher, gökyüzünü göz alabildiğine uzanan bir dam gibi örten alçak bulutların rüzgârla sürüklenip hızla güneye doğru aktığını görebiliyordu şimdi. Yer yer mavi mavi yakamozlanan kurşun rengi bulutlar, yer yer de kömür karası lekelerle kararıp fokurdayarak kesintisiz bir kütle halinde ufuktan ufuğa tüm gökyüzünü kaplıyor, rüzgârla sürüklenip giderlerken boylu boyunca gökkubbe ye serilivermekte olan petrol mavisi koca bir çelik sac rulosunu andırıyorlardı. Çevresinde yalnızca, Suffolk yöresine özgü o ıssız, o iç karartıcı, o bataklıklarla örtülü ve sanki sonsuza dek hiç kesintisiz uzanıp gideceklermiş gibi görünen çayırılık arazi vardı.

Hiç ara vermeden hızla pedal çevirmeyi sürdürdü Gordon. On beş-yirmi haneli Mildenhall kasabasının varoşlarından dolanıp Ford isimli o adamın yaşadığı West Row köyüne doğru sürdü bisikletini.

Traktörünü Ford'un yerinde bırakmıştı dün akşam, çünkü bugün Ford hesabına Thistley Green'de dört dönümlük bir tarlayı sürecekti traktörüyle. Arazi Ford'un değildi. Bunu aklımızdan çıkartmamamız gerekir. Ama bu arazinin sürülmesini Ford istemişti Gordon'dan.

Aslında bu dört dönümlük tarla, Rolfe isimli bir çiftçininindi.

Rolfe, Ford'dan tarlasının sürülmesini istemişti, çünkü Ford da -tıpkı Gordon gibi- başkalarının tarlala-

rının sürülmesi işini üstlenirdi para karşılığında. Ford'la Gordon Butcher'in arasındaki tek fark, Ford'un daha büyük işleri toptan üstlenmesiydi. Güzel bir evi ve içi her türlü tarımsal araç ve gereçle dolu koca bir ambarı olan Ford, ufak tefek işler yapıp tarımsal hizmetler veren, oldukça varlıklı bir tarım mühendisiydi. Gordon'ınsa yalnızca bir tek traktörü vardı.

Rolfe kendisinden tarlasını sürmesini isteyince, elinde yapılacak çok iş olan Ford da Rolfe'un tarlasının kendi hesabına sürülme işini Gordon'a vermişti.

Gordon, Ford'un arka bahçesine girdiğinde ortalıkta in cin top oynuyordu. Bisikletini bir duvarın dibine dayadı Gordon; traktörüne mazot doldurdu; kontağı açıp motoru ısınmaya bıraktı; sabanı traktörün arkasına bağladı; traktörün sürücü koltuğuna oturdu ve Thistley Green'e doğru yola çıktı.

Tarla Ford'un evinden ancak 500-600 metre uzaktaydı. Saat tam sekiz buçukta Gordon Butcher traktörünü tarlanın kapısından içeri sürdü. Thistley Green denen yer aslında 50-60 dönümlük, çevresi çalılıklarla çitlenmiş büyük bir araziydi, ama bu toprak birkaç mal sahibi arasında pay edilmişti. Kimin tarlası nerede başlıyor, kimin tarlası nerede bitiyor kolayca ayırt edilebilirdi; çünkü her bir tarla, ekilen ürüne göre sürülüp hazırlanmış olurdu. Rolfe'un dört dönümlük tarlası arazinin güney sınırına yakın bir yerdeydi. Gordon tarlanın yerini iyi biliyordu; onun için traktörünü arazi sınırını çizen çalı çitler boyunca güneye doğru sürerek, Rolfe'un tarlasının hizasına gelince traktörü batıya doğru çevirip süreceği tarlanın ortasına getirdi.

Tarlada yulaf anızı vardı. Toprağın yüzü, geçen sonbaharda kaldırılan hasattan arda kalan çürümüş yulaf sapları ve yapraklarıyla örtülüydü. Kısa zaman önce anız sapları da biçildiği için tarla sürülmeye hazır durumdaydı.

"Toprağı derince sür," demişti Ford dün Gordon'a. "Şeker pancarı derinliğinde süreceksin tarlayı. Rolfe bu yıl şeker pancarı ekecekmiş."

Yulaf ekeceksen, tarlayı on santim derinlikte sürmek yeterlidir. Şeker pancarı için 25-30 santim derinlikte sürmek gerekir. Karasabanla tarlayı bu derinlikte sürmek olanaksızdır. Ancak traktörler kullanılmaya başlandıktan sonra tarlaları bu derinlikte sürmeği başara bildi çiftçiler. Rolfe'un tarlası birkaç yıl önce gene şeker pancarı ekmek için derin sürülmüştü, ama o zaman tarlayı Gordon yerine başka bir traktörcü sürmüş ve –anlaşılan– işi savsaklayarak gereken derinliğe inmemiştir. Eğer işini gereğince yapmış olsaydı, bugün yaşanacaklar o gün yaşanmış ve bu öykü de bambaşka bir öykü olacaktı.

Gordon Butcher tarlayı sürmeye başladı. Tarla boyunca bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, her seferinde sabanı biraz daha derine indirerek tarlayı sürüyordu. Az sonra sabanın bıçağı, kara suratlı esmer toprağı 25 santim derinlerden dalga dalga kaldırıp gün ışığına çıkartır oldu.

Kuzey rüzgârı köpük köpük köpüren kallesiz denizlerin üstünden kopmuş geliyor, dümdüz Norfolk tarlalarının üstünden üfürüp Saxthorp'u ve Reepham'ı ve Honingham'ı ve Swaffham'ı ve Larling'ı aşarak Suffolk sınırına dayanıyor, oradan da Mildenhall'a ve Thistley Green'e ve traktörünün sürücü koltuğunda dimdik oturmuş, Rolfe'un sararmış yulaf anızlarıyla dolu dört dönümlük tarlasını süren Gordon Butcher'ın iliklerine varıyor, gittikçe hızını arttırıyordu. Gordon Butcher, pek de uzakta olmayan karın kendine has, insanı diriltiren kokusunu alıyordu rüzgârda. Az önce pençe pençe kararmış olan yerleri de artık solgun, beyazımsı ve kesintisiz bir kül rengine dönüşmüş olan bulutların uçsuz

bucaksız bir battaniye gibi örttükleri gökkubbenin başının üzerinde güneye doğru akıp gittiğini görebiliyordu.

"Anlaşıyor ki bugün birine tepen atmış," diye söylendi Gordon kendi kendine. Traktörün gürültüsünden kendi sesini bile zor duyduğu için bağırarak konuşmak zorunda kalıyordu. "Ne gösteri ama! Üfürüyor, uluyor, ıslık çalıp tıslıyor, insanın iliğini donduruyor. Tıpkı kadınlar gibi. Tıpkı kafasının tası atmış kadınlar gibi." Bu arada gözlerini de üstünden ikinci kez geçtiği kesek izlerinden ayırmıyordu.

Oğle olunca traktörü durdurdu Gordon, sürücü koltuğundan inerek cebinden öğle yemeğini çıkarttı ve traktörün rüzgâr altı yanında yere oturup sırtını traktörün koca tekerleklerinden birine dayayarak atıştırmaya başladı. Ekmeğinden koca koca lokmalar kopartıp ufacık peynir lokmalarına katık ederek karnını doyuruyordu. İçecek bir şeyi yoktu, çünkü tek termosu iki hafta önce traktörün sarsıntılarından çatlamış, onun yerine de başka bir termos bulamamıştı. Unutmamak gerekir ki 1942 yılındaydık, ülke savaştaydı ve hiçbir şey kolay kolay bulunmuyordu o günlerde. On beş dakika boyunca tekerleğin siperinde oturup öğle yemeğini yedi Gordon. Sonra yerinden kalkıp traktörün pimini kontrol etmeye gitti.

Diğer traktör sürücülerinin aksine, sabanı traktöre bağlamak için demir yerine ağaç pim kullanırdı Gordon. Böylelikle tarla sürerken saban, bir ağaç köküne ya da koca bir taş parçasına filan takılırsa ağaç pim hemen kırılır, kopan saban da hiç zorlanmadan olduğu yerde kalıverince sabanın bıçakları zarar görmezdi bu kazada. Çalılıklar diyarı olan bu yörede sık sık rastlanır kuruyup yok olmuş ulu çınar ve meşelerin toprağın altında pusu kurmuş bekleyen kuru köklerine. Böyle arazide tarla sürerken ağaç pim kullanmak, haftada iki-üç kez saban bıçağı kırma olasılığından korur insanı. Thist-

ley Green alırlarla dolu yaban bir arazi parçası değil sık sık sürülmüş tarım arazisi olsa bile Gordon işi şansa bırakmak istemiyordu.

şöyle bir asıldı saban sapına Gordon. Ağaç pim sapasağlandı. Gene traktörüne tırmandı ve tarlayı yeniden sürmeye başladı.

Traktör kesek izleri üstünde habire gidip geliyor, ardında mis kokulu esmer topraktan oluşan koca bir dalga bırakarak tarlanın toprağını altüst ediyordu. Hava temelli ayaza kesmişti şimdi, ama kar hâlâ yağmıyordu.

Saat üç sularında olanlar oldu.

İlkin şöyle bir sarsıldı traktör, sonra ağaç pim kırılıp sabanı geride bırakıverdi. Gordon traktörü durdurup bıçak neye takıldı diye bakmaya gitti traktörün arkasına. Yıllardır iyice işlenmiş bir tarlada böyle bir şeyin olması çok şaşırtıcıydı doğrusu. Buralarda ağaç kökü mağa kökü olmazdı ki.

Sabanın yanına diz kp bıçağın ucundaki toprağı elleriyle eşelemeye başladı Gordon. Bıçağın aşağıya doğru meyilli ucu toprağın 30 santim derininde olduğu için eşeleyip avuç avuç çıkarılacak çok toprak vardı doğrusu. Eldivenli ellerini kürek gibi kullanarak bıçağın çevresindeki toprağı kremeğe başladı. 15 santim... 20 santim... 25 santim... 30 santim. 30 santim derinliğe gelince parmaklarını bıçak boyunca kaydırarak bıçağın ucuna kadar taradı toprağı. Krediği toprak yeni sürülmüş gevşek bir toprak olduğu için Gordon kredike çukurun kenarlarından açtığı deliğe habire toprak kayıyor, bıçağın ucunu bir türlü ortaya ıkartamıyordu. Bu yüzden de bıçağın ucunu göremiyor, yalnızca elleriyle duyumsayabiliyordu. Evet, bıçağın ucu gerçekten de sert bir şeye takılmıştı. Açtığı yarım yamalak deliğin kenarındaki toprakları da kreyerek deliği genişletmeye çalıştı Gordon. Ne tür bir engele tosladığını muhakkak görmek zorundaydı. Eğer sabanın takıldığı şey ufarak

bir şeyse, belki onu elleriyle çıkartıp işine devam edebilirdi. Ama eğer ağaç kökü gibi bir şey takılmışsa sabana, o zaman Ford'un yerine geri dönüp bir kürek getirmesi gerekecekti.

"Hadi, hadi," diye söylendi kendi kendine yüksek sesle. "Boşuna inat etme, seni oradan söküp alacağım. Seni iblis seni. Seni gidi kendini bilmez eskici artığı." Derken –birdenbire– eldivenli elleri kazdığı delikten son bir avuç toprağı daha avuçlamış kaldırırken gözüne düz ve kalın bir nesnenin kenarına benzer bir şey ilişti. Orta boy, yuvarlak bir tepsinin topraktan burnunu çıkartmış bakan bir ucuna benzer bir şey. Bu yuvarlak kenarı, eldivenli parmaklarıyla ovaladı Gordon. Üstündeki toprak temizlenir temizlenmez ovuşturduğu kenar yeşilimsi bir parıltıyla kör kör ışıldayıverdi. Gordon iyice eğilerek kafasını, kazdığı deliğe sokup yakından baktı bulduğu şeye. Bir kez daha ovaladı topraktan baş veren yuvarlak ucu ve o anda gördü sabana takılan o kalın ve yuvarlak ucu kaplayan, toprağın altında gömülü kalmış eski zamanlardan kalma madeni eşyalara özgü olan ve başka bir şeyle karıştırılması olanaksız mavı-yeşil küf tabakasını. Yüreğı duruverecek gibi oldu o anda.

Ta eskiden beri Suffolk'taki –ve özellikle de Mil-denhall yakınlarındaki– çiftçilerin çift sürerken toprağın altında sık sık eski zamanlardan kalma tarihi eserlere rastladıkları bir gerçektir. Buralarda her yerden çakmak taşından yapılmış ok uçları çıkar. Bunlardan daha ilginç olanı da, Roma devrine ait çanak çömlekler ve diğer ev eşyalarıdır. Romalıların Britanya Adaları'nı istila ettikleri yıllarda ülkenin bu yörelerinde yerleşmeyi yeğledikleri herkesçe bilinen bir şey. Bu yüzden yöre çiftçileri, tarlalarında gündelik işlerini yaparlarken toprağın altında ilginç bir şey bulabilecekleri olasılığını hiç akıllarından çıkartmazlar. Buralarda yaşayan herkeste, ken-

di topraklarının altında bir define yatıyor olduğu bilinci ve inancı vardır.

O koca tabağın kenarını görür görmez Gordon Butcher'ın verdiği tepki biraz garipti doğrusu. Hemen deliğın başından geriye çekilivermişti. Sonra ayağa kalktı yavaşça ve bulduğu şeye arkasını döndü. Ancak traktörün motorunu kapatacak kadar kaldı tarlada, kontağı kapatır kapatmaz da hızlı hızlı yürümeye başladı yola doğru.

Toprağı kazmayı bırakıp oradan uzaklaşmasına hangi içgüdünün neden olduğunu tam olarak bilemiyordu doğrusu. Kendisine soracak olursanız o ilk birkaç saniyeden anımsadığı tek şeyin, o mavi-yeşil maden parçasını görür görmez bir tehlike kokusu algıladığı olduğunu söyleyecektir size. Parmakları ona dokunduğu anda sanki bir elektrik şoku yayılmış Gordon'ın tüm bedenine ve bu şeyin birçok kişinin huzurunu kaçıracığına ve mutluluğunu bozacağına ilişkin güçlü ve uğursuz bir önsezi kaplamış tüm varlığını.

Başlangıçta tüm arzusu bir an önce bulduğu o şeyden uzaklaşmak, onu gerisinde bırakıp sonsuza dek unutmak oldu Gordon'ın. Ama 40-50 metre gidince adımlarını yavaşlattı. Thistley Green'in kapısına gelince de hepten kesti yürümeyi.

"Sana neler oluyor kuzum, Bay Gordon Butcher?" dedi kendi kendine. "Korktun morktun mu yoksa? Hayır, ef'em, korkmadım, ama bu işe tek başıma devam etmeye de hiç gönlüm yok doğrusu."

İşte o anda Ford geldi aklına Gordon'ın.

Ford'u ilk aklına getiren, tarlayı Ford adına sürüyor olmasıydı. İkinci nedense Ford'un bir tür eski eser koleksiyonculuğu yapmasıydı. Yöre halkı toprağı işlerken ara sıra buldukları taştan yapılmış ok uçlarını filan Ford'a götürür, Ford da onları şöminesinin alın rafına dizerdi. Adamın bu buluntuları sattığı inancı vardı yö-

rede, ama onun bu işi nasıl yaptığını bilen de yoktu, nasıl yaptığınıyla ilgilenen de.

Gordon koşar adım vardı Ford'un evine. Ford tarımsal araç ve gereçlerini koyduğu ambarda bir tırmık makinesinin üzerine eğilmiş tırmığı onarmaya çalışıyordu. Gordon kapının ağzında durup, "Bay Ford," diye seslendi. Ford kafasını kaldırıp baktı olduğu yerden doğrulmadan.

"Ne var, Gordon? Ne oldu?" diye sordu.

Orta yaşlı –ya da orta yaşlı biraz geçkin– kel kafalı, uzun burunlu, kurnaz tilki suratlı bir adamdı Ford. Üstünden huysuzluk akan ince dudaklı bir ağız vardı. Size baktığında bu gergin ağız ve incecik dudaklarının o ekşimiş suratlı hatlarını görünce bu ağzın hiç gülmeyen bir ağız olduğunu anlayıverirdiniz hemen. Varla yok arası çenesinin üstüne inen uzun ve sipsivri burnuyla, ormanlardan çıkagelmiş, kurnaz, geçimsiz, kaşarlanmış bir tilkiyi andırırdı tıpkı.

"Ne var, ne oldu?" diye yineledi Ford.

Gordon soluk soluğa ambarın kapısının ağzında dikilmiş, soğuktan morarmış ellerini ovuşturup duruyordu.

"Saban traktörden koptu," dedi yavaşça. "Toprakta madenden yapılmış bir şey var. Gözlerimle gördüm."

Hâlâ tırmığa bakan Ford'un kafası zınk diye Gordon'dan yana döndü. "Nasıl bir şey?" diye sordu telaşla.

"Dümdüz. Koca bir tabak ya da tepsi gibi dümdüz bir şey."

"Peki kazıp çıkartmadın mı?" diye sordu Ford. Tırmığı boşverip doğrulmuştu şimdi. Gözleri de kartal gözü gibi parlamaya başlamıştı.

"Hayır, onu orada öylece bırakıp hemen buraya geldim," dedi Gordon.

Ford duvarda asılı paltosunu kaptığı gibi sırtına geçirdi; kasketini ve eldivenlerini cebine sokuşturdu; du-

vara dayalı bir küreği eline alıp kapıya yollandı. Gordon'ın davranışlarındaki garipliği hemen sezmişti.

"Madenden yapılmış bir şey olduğundan emin misin?" diye üsteledi.

"Paslıydı ama madendendi," diye yanıtladı Gordon.

"Ne kadar derinde?"

"Otuz santim derinlikte ucu çıktı. Gerisi hâlâ top-rağa gömülü."

"Onun tabak ya da tepsi olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu bu kez de Ford.

"Bilmiyorum tabii," dedi Gordon. "Göre göre yalnızca kenarının bir ucunu gördüm ama bana tabakmış gibi geldi. Koskoca bir tabak."

Ford'un tilki suratı heyecandan sarardı neredeyse. "Hadi yürü," dedi Gordon'a. "Gidip bir bakalım şuna, neymiş."

İki adam peş peşe ambardan çıktılar. Her an hızını arttıran azgın rüzgârı yüzüne yiyince titremeye başladı Ford.

"Tanrı cezasını versin bu cenabet havanın," diye söylenerek sivri çeneli tilki suratını olabildiğince palto yakasının içine gömdü, omuzlarını kaldırarak. Gordon'ın bulduğu şeyle ilgili olasılıkları çoktan evirip çevirmeye başlamıştı kafasının içinde.

Gordon'ın bilmediği bir şey biliyordu Ford. Cambridge Üniversitesi'nde Eski Çağlarda Anglo-Sakson Kültürü dersleri veren Lethbridge isimli bir profesör 1932 yılında yörede kazılar yapmış ve Thistley Green'de bir R'oma konağının temellerini ortaya çıkartmıştı. Bunu hemen anımsayan Ford koşar adım tarlaya doğru uçuyordu neredeyse. Hiçbir şey söylemeden peşi sıra seyirten Gordon'la birlikte tarlaya vardılar göz açıp kapayana kadar. Çitlerin arasındaki gedikten geçip traktörün on metre gerisinde kalakalmış sabanın başına geldiler soluk soluğa.

Ford sabanın yanında dizlerinin üstüne çöküp başını Gordon'ın elleriyle kazdığı deliğe yaklaştırarak içine baktı; eldivenli elini deliğe sokup bir parmağıyla o mavi-yeşil maden parçasına dokundu; parmaklarıyla ovalayıp biraz daha toprak temizledi. O kadar öne eğilmişti ki sivri burnu tümüyle deliğin içine girmişti şimdi. Bir kez daha dolandırdı parmaklarını o mavi-yeşil kenarda, sonra doğrulup, "Hadi sabanı geriye çekip biraz daha kazalım bakalım," dedi. Kafasında havai fişekler patlıyor, heyecandan tüm bedeni ürperiyordu ama sesinin önemli bir şey yokmuş gibi sakin çıkmasına özen gösteriyordu.

Birlikte itip kakarak sabanı birkaç metre geriye çektiler. "Küreği uzat," dedi Ford ve bir metre çapında bir çukur kazmaya başladı buluntunun çevresinde. Kazdığı çukurun derinliği elli santimi bulunca küreği atıp yere diz çökerek buluntunun çevresindeki toprağı elleriyle küremeye başladı. O, toprağı küredikçe topraktan burun veren maden parçası da büyüyordu. Sonunda tepsi kadar büyük, koskocaman, yusuvarlak bir tabak çıktı ortaya. Otuz beş-kırk santim vardı çapı. Sabanın ucu tabağın bir kenarına takılmıştı. Üst taraftaki çöküntüden belli oluyordu bu.

Tabağı bin bir dikkatle kazdığı çukurdan çıkarttı Ford; sonra ayağa kalkıp elindeki tabağı bir o yana bir bu yana döndürerek üstündeki toprağı temizlemeye başladı eldivenli elleriyle. Tabağın tüm yüzeyi mavi-yeşil renkli kalın bir kabuk katmanıyla kaplı olduğu için görülebilecek pek bir şey yoktu ama, Ford elinde tuttuğu madenden yapılmış tekerin ağır ve kalın bir tabak ya da tepsi olduğunu şıpınışı anlayıvermişti. Nereden baksan sekiz-dokuz kilo çekiyordu bu nesne!

Çürümüş yulaf artıklarıyla kaplı tarlanın ortasında durmuş elindeki koca tabağa bakmakta olan Ford'un elleri titremeye başladı. Dayanılmaz bir heyecan kasırgası

kaplamıştı tüm benliğini. Bu duyguyu saklamak hiç de kolay değildi Ford için, ama becerebildiğince ilgisiz görünmeye çalışarak, "Bir tabak mabak olmalı," dedi olabildiğince kayıtsız bir sesle.

Gordon yere çömelmiş çukurun içine bakıyordu. "Çok eski olmalı," dedi.

"Olabilir, ama o kadar paslanmış ve çürümüş ki."

"Bana pas gibi gelmiyor," dedi Gordon. "Bu mavi-yeşil zımbırtı pas değil. Pastan başka bir şey bu..."

"Buna yeşil pas derler," dedi Ford bilgiç bilgiç. Buna verecek yanıtı yoktu tabii Gordon'ın. Çukurun başına uzanmış; elleriyle toprağı eşleyip duruyordu o. Bir an bir sessizlik oldu, sonra Gordon, "Burada bundan bir tane daha var," dedi.

Ford elindeki tabağı yere bırakıp Gordon'ın yanına uzandı hemen. Birkaç dakika içinde toprağı eşleyip mavi-yeşil kabuk bağlamış ikinci bir tabak daha çıkarttılar topraktan. İlkinden biraz daha ufak ama daha derin bir tabaktı bu. Tabaktan çok kâseye benziyordu.

Ford ayağa kalkıp elindeki yeni buluntuyu şöyle bir tarttı. Bu da diğeri gibi ağırdı. Akıl almaz bir gömüyle karşı karşıya olduklarından hiç kuşkusu kalmamıştı artık Ford'un. Bir Roma definesi bulmuşlardı işte. Hem de hiç kuşkusuz saf gümüş bir define. Bulduklarının saf gümüş olduğunun iki göstergesi vardı. Birincisi tabakların ağırlığı, ikincisi de şu özel, mavi-yeşil küf tabakası.

Yeryüzünde kaç tane saf gümüşten Roma definesi çıkarılıyor toprak altından artık?

Hemen hemen hiç! Ya bunlar kadar büyük ve ağır olanlara bugüne kadar nerede rastlanmış ki?

Ford tümüyle emin değildi ama rastlanmadığından da kuşkusu yoktu.

Kimbilir, belki de milyonlar ederdi bu define.

Kelimenin tam anlamıyla milyonlarca sterlin edebildi.

Ford heyecandan ağzı bir karış açılmış kesik kesik soludukça ağzından bembeyaz buhar bulutları dağılıyordu dondurucu kış ayazında.

"Burada hâlâ bir şeyler var, Bay Ford," dedi Gordon'ın çukurun derinlerinden gelen sesi. "Her yerde elim bir şeyler geliyor. Gene küreği kullanmamız gerekecek."

Çıkarttıkları üçüncü parça, birinciye benzeyen koca bir tabaktı. Ford onu da biraz ötede yulaf artıklarının üstünde yatan diğer iki tabağın yanına koydu.

Gordon yanağına düşen ilk kar taneciğinin soğukluğunu hissettiğinde başını kaldırıp havaya baktı. Kuzeydoğu yönünde ufka boydan boya gerilmiş, uçsuz bucaksız, bembeyaz bir çarşaf vardı sanki. Kar rüzgârın sırtına binmiş, yekpare bir duvar gibi üzerlerine doğru uçuyordu.

"Kar bastırıyor," diye seslendi Gordon. Ford başını kaldırıp Gordon'ın baktığı yöne baktı. Kar fırtınası hızla üzerlerine doğru geliyordu. "Tipi bu," diye homurdandı Ford. "Allah'ın cezası boktan bir tipi geliyor."

İki adam oldukları yerde durup kar fırtınasının bataklıklarla dolu çayırların üstünde döne savrula ifrit gibi üzerlerine doğru yaklaşışını izlediler beş-on saniye kadar, sonra kar tepelerine biniverdi. Kar katmanlar halinde dalga dalga üzerlerinden geçiyor, kar tanecikleri gözlerine, kulaklarına, ağızlarına doluyor, paltolarının yakasından girip boyunlarına sızıyordu. Aradan on saniye bile geçmeden toprak, kardan bembeyaz kesilmişti bile.

"Bir bu eksikti," dedi Ford. "Bir bu Allah'ın cezası boktan tipi eksikti." Titreyerek omuzlarını kaldırdı ve tilki suratlı kafasını paltosunun yakasından içeriye sokmaya çalıştı. "Hadi gel," dedi Gordon'a ardından da. "Bakalım başka bir şeyler daha var mı."

Gene yere uzandı Gordon ve elleriyle çukurun içini eşelemeye devam etti. Birkaç dakika sonra da, samanlıkta iğne arayıp da bulmuş bir insan edasıyla çukurdan bir tabak daha çıkartıp Ford'a uzattı sanki önemli bir şey olmamış gibi. Ford onu da ilk dört tabağın yanına koydu, sonra kendisi de karların içinde yere uzanıp Gordon'la birlikte çukuru eşelemeye başladı.

Tam bir saat boyunca iki adam çukuru eşeleyip durdular. Bu bir saat içinde tam *otuz dört* tane gümüş parça bulup çukurun yanına dizdiler. Tabaklar, kâseler, kupalar, kaşıklar, kepçeler... Ne ararsan vardı aralarında. Hepsi de o mavi-yeşil, kalın mı kalın küf katmanlarıyla kaplıydılar ama her birinin ne olduğu da açıkça belliydi. Bütün bu süre boyunca kar fırtınası çevrelerinde kudurup durmuş, iki adamın kasketlerinin ve omuzlarının üstünde kar yığınları oluşturmuştu. Kar tanecikleri yüzlerine çarpıp eriyor, iki adamın yüzlerinden boyunlarına buz gibi kar suları sızıyordu. O bir saat boyunca iri mi iri bir kar damlasını andıran koskocaman, yusuvarlak, yarı donmuş bir sümük parçası hep sallanıp durdu Ford'un sivri burnunun ucunda.

Hiç konuşmadan çalışıyorlardı. Çene çalmaya fırsat tanımayacak kadar dondurucuydu hava. Ford birbiri ardından çukurdan çıkarttıkları o paha biçilmez eserleri çukurun yanına sıra sıra diziyor, arada bir eşelemeye ara verip karların altında hepten gömülüp kalacağı benzeyen küçük bir kâsenin ya da bir kaşığın üstüne biriken karları temizliyordu ara sıra.

Sonunda, "Galiba hepsi bu," dedi Ford.

"Sanırım," dedi Gordon da.

Ford yerden kalkıp ayaklarını yere vurmaya başladı. "Traktörde çuval var mı?" diye sordu Gordon'a. Gordon traktörden çuval almaya gitti. Ford olduğu yerde durmuş, ayaklarının dibinde karlar içinde yatan otuz dört eşsiz parçaya bakıyordu. Bir kez daha saydı bul-

duklarını. Eğer gümüşten yapılmışlarsa –ki öyle olmalıydılar– ve eğer Roma Devrine aitseler –ki kuşkusuz öyleydiler– dünyayı yerinden oynatacak bir define bulmuşlar demekti.

"Yırtık pırtık bir çuval buldum, ama leş gibi," diye traktörden seslendi Gordon.

"Olsun olsun, işimizi görür," diye yanıt verdi Ford.

Gordon çuvalı getirip Ford bulduklarını içine koyabilsin diye ağzını açarak tuttu. Otuz üç parçanın her birini büyük bir özenle teker teker çuvala yerleştirdi Ford. Altmış santim çapında olan otuz dördüncü parça çuvalın ağzından sığmamıştı.

İki adam da adamakıllı üşümüşlerdi artık. Bir saat ten uzun bir süredir açık arazide, çevrelerinde cehen nem zebanisi gibi fırtınanın göbeğinde, karların üstünde yatıp buz gibi toprağı eşeleyip durmuşlardı. Bu süre içinde kar her yeri, on beş santim kalınlığında bir battaniye gibi örtmüştü bile. Yarı yarıya donmuştu Gordon. Yer yer morarmış yüzü kâğıt gibi bembeyaz olmuş, ayakları kütükleşmişti soğuktan. Ayaklarını yere vurduğu zaman toprağı hissetmiyordu bile tabanlarında. Ford'dan çok daha fazla üşümüştü Gordon. Bir kere giysileri diğer adaminkiler kadar kalın değildiler. Ayrıca sabahın erken saatlerinden beri traktörün tepesinde oturmuştu, zehir gibi esen rüzgârı yüzünde ve sırtında hissederek. Pençe pençe morarmış soluk yüzü, kaskatı kesilmiş gibi hareketsiz ve ifadesizdi. Tek istediği bir an önce yuvasına, ailesinin yanına dönüp gürül gürül yandığını bildiği şöminesinin başına kurulmaktı.

Ford'a gelince... Onun soğuğu moğuğu iplediği yoktu. Akıllı yalnız bir noktada odaklanmıştı: Bu eşsiz hazinenin nasıl üstüne oturabileceğini düşünüp duruyordu o. Ve kendisinin de çok iyi bildiği gibi elinde neredeyse hiç koz yoktu bu konuda.

Altın ya da gümüş buluntularla ilgili garip bir yasa vardır İngiltere'de. Yüzyıllar önce konulmuş olan bu yasa bugün hâlâ yürürlüktedir ve titizlikle uygulanır. Ve de bu yasaya göre, eğer biri –kendi bahçesinde bile olsa– toprağı kazarken altın ya da gümüşten yapılmış bir nesne bulursa, bu buluntu kayıtsız şartsız Devlet Hazinesi sayılır ve Kralın malı olarak kabul edilir. Kral kavramı, artık gerçekten de Kral ya da Kraliçe anlamına gelmemekte bugünlerde. Devlet ya da hükümet anlamına gelmekte. Yasada ayrıca böyle bir buluntuyu saklamanın da bir suç olduğu belirtilmektedir. Bulduğunuz hazineyi gizlemeye ve elinizde bulundurmaya hakkınız yoktur. Hazineyi bulur bulmaz bunu hemen yetkili makamlara –tercihen polise– bildirmekle yükümlüsünüzdür. Bulunanları hemen yetkili makamlara bildirdiğiniz takdirde hükümet bulduğunuz nesnenin piyasa bedelini hemen ve nakden size ödeyecektir. Altın ve gümüş buluntular için yasa bunları der. Diğer madenlerden yapılmış buluntuları yetkili makamlara bildirme zorunluğu yoktur. Yalancı gümüşten,¹ pirinçten, bakırdan, hatta platinden yapılmış nesnelere bulursanız, bunları kendinize saklamak hakkınız vardır. Ama altın ve gümüşten yapılmış olanları, asla.

Bu garip yasanın garip bir hükmü daha vardır: Defineyi bulan her kimse, devletin vereceği ödülü de o alır. Definenin bulunduğu arazinin sahibi, hazine üstünde hiçbir hak iddia edemez. Tabii eğer defineyi bulan kişi o arazide arazi sahibinden izin almadan kazı yapmışsa, o zaman durum değişir. Ama defineyi bulan kişi, arazi sahibinin isteği üzerine arazide kazı işleri yaparken bulursa hazineyi, o zaman arazi sahibi değil kazı yaparken defineyi bulan kazanır devletin vereceği ödülü.

¹ Kurşun-kalay alaşımlarından biri. (Çev.)

Ve bu olayda da defineyi bulan Gordon Butcher olmuştur. Üstelik arazide izinsiz kazı da yapmıyordu. O bu defineyi, yapmak için kiralandığı bir işi yaparken bulmuştu. Bundan dolayı da bu hazine, başka birine ya da birilerine değil tümüyle kendine aitti. Gordon'ın bu durumda yapması gereken tek şey, defineyi alıp onu bir uzmana göstermek ve –uzman gümüş olduğunu onaylar onaylamaz– bulduğu her şeyi hemen polise teslim etmektir. Bütün gerekli işlemler tamamlandıktan sonra da devlet, hazinenin piyasa değeri tutarını –bu örnekte belki de bir milyon sterlini– hemen Gordon'a ödeyecekti.

Bu durumda tabii Ford da avucunu yalayacaktı ve Ford bunu çok iyi biliyordu. Yasaya göre Ford'un hazine üstünde herhangi bir hak iddia etmesi olanaksızdı. Bundan dolayı Ford'un hazineyi kendisine mal edebilmesinin tek yolu, Gordon'ın bu yasadaki haberi bile olmayan ve birlikte topraktan çıkarttıkları buluntuların değeri konusunda en ufak bir fikri de bulunmayan cahil bir adam olması gerçeğinde yatıyordu. Aradan birkaç gün geçince Gordon büyük bir olasılıkla olan biten her şeyi unutup gidecekti. Bu konuda kafa patlatmayacak kadar safdil, üstüne düşmeyecek kadar saf yürekli, akli fesata ermeyecek kadar dürüst ve hırsla kapılmayacak kadar tokgözlü bir adamdı Gordon.

Ford artık neredeyse diz boyu karla kaplanmış olan bu yürek karartıcı tarlanın ortasında dikilip durduğu yerde hiç kımıldamadan eğilip çuvala sığmayan o koca tabağı yerden kaldırıp dikine tuttu bir eliyle. Kaldırıp dikti, ama yerden kaldırmadı. Tabağın alt kenarı hâlâ karların içindeydi. Sonra uzanıp çuvalın ağzını yakaladı öbür eliyle, ama onu da yerden kaldırmadı, yalnızca eliyle tuttu ağzından. Çevresinde uçuşan kar tanecikleri arasında –nasıl diyeyim?– hazineyi kucaklamış ama gerçekte almamış gibi bir durumda öylece dikiliyordu olduğu yerde. İncelik taşıyan kurnaz bir hamleydi bu as-

linda. Daha henüz mülkiyet hakkının kimde olduğuna ilişkin tartışmalar bile yapılmamışken sahipliğin üstlenildiğini kanıtlayan bir duruştu bu. Çocuklar hep oynar bu oyunu. Ellerini uzatıp avuçlarlar tabaktaki en koca pastayı, sonra onu tabaktan almadan gözlerini annelerine çevirip, "Bunu alabilir miyim, anne?" diye sorarlar. Aslında çoktan almışlardır bile.

"Bu eski püskü şeylerle herhalde sen ilgilenmek istemiyorsundur, öyle değil mi, Gordon?" diye seslendi Ford bir eliyle tabağın ucunu, diğer eliyle çuvalın ağzını tutarak.

Bir soru değildi bu aslında. Gerçeğin, soru şekline sokulmuş bir yansımasıydı.

Tipi hâlâ tozu dumana katıp duruyordu çevrelerinde. O kadar çok kar yağıyordu ki iki adam birbirlerini zor seçebiliyorlardı tarlada.

"Senin hemen eve gidip ısınman gerek," dedi Ford. "Soğuktan donmuşa benziyorsun sen."

"Benzemiyorum, dondum, dondum."

"Öyleyse hemen traktörüne atlayıp evinin yolunu tut," dedi şu bizim ince düşünceli, iyi yürekli Ford beyimiz. "Sabanı burada bırak. Bisikleti de boşver, bırak benim evimde kalsın. Sen traktörle bas evine git. Önemli olan, zatürreeye yakalanmadan önce hemen eve gidip ısınman."

"Sanırım ben de tam bunu yapacağım, Bay Ford," dedi Gordon. "Peki siz tek başınıza baş edebilecek misiniz o çuvala? Çok ağır oldu."

"Belki bugün daha fazla uğraşmam bile onunla," dedi Ford çuvalı ve içindekileri önemsemiyormuş gibi bir ses tonuyla. "Belki onu bu gece burada bırakır, yarın gelip alırım. Bir sürü paslı ıvır zıvır işte bunlar, ne olacak."

"Eh öyleyse hoşça kalın, Bay Ford."

"Güle güle, Gordon."

Gordon sürücü koltuğuna tırmanıp traktörünü fırtınanın üstüne sürerek gözden kayboldu.

O gider gitmez Ford ıkına sıkına çuvalı sırtladı; sonra da bir ucundan tuttuğu o koca tabağı zorlanarak kaldırıp öbür elinin yardımıyla kolunun altına sıkıştırdı.

"Şu anda sırtımda bugüne kadar İngiltere'de bulunmuş en büyük hazineyi taşıyorum," diye söylendi kendi kendine tökezleye sendeleye karların içinde ilerlerken.

Gordon Butcher akşamüstünün geç saatlerinde evine varıp ayaklarını yere vura vura, üstüne birikmiş karlardan kurtulmak için silkelene silkelene tuğla duvarlı küçük evinin arka kapısından mutfağa girdiğinde karısı gürül gürül yanan şöminenin önünde çamaşırları ütülüyordu. Kapının açıldığını duyunca kafasını kaldırıp kocasının soğuktan rengi atmış, pençe pençe morarmış yüzüne ve paltosunun üstünde donup kalmış kar yığınlarına baktı hayretle.

"Aman tanrım! Soğuktan donmuşa benziyorsun, Gordon!" diye haykırdı kadın.

"Dondum ya dondum," diye yanıt verdi Gordon. "Hadi giysilerimi çıkartmama yardım et, hayatım. Parmaklarımı zor oynatıyorum."

Kadın bir koşu yanına gidip kocasının eldivenlerini, paltosunu, ceketini ve sıırıslam olmuş gömleğini çıkarttı. Sonra da çizmeleriyle ıslak çoraplarını. Hemen bir havlu bulup adamın sırtını ve omuzlarını ovdu sert sert, kan dolaşımını hızlandırmak için. Arkasından da kocasının ayaklarını avuçlarına alıp ovuşturmaya başladı.

"Hadi hemen ocağın başına otur," dedi Gordon'a. "Ben de sana sıcak bir fincan çay koyayım."

Az sonra Gordon, sırtında kuru giysiler, elinde bir fincan sıcak çay, gürül gürül yanan ocağın başındaki koltuğa kurulmuş, karısına o gün olanları anlatıyordu.

"Şu Bay Ford kurnaz tilkinin biri," dedi kadın başını kaldırmadan ütü yapmayı sürdürerek. "Onu oldum olası sevememişimdir."

"Çok heyecanlandı bugün, bu kesin," dedi Gordon. "Eli ayağı birbirine dolanıyordu."

"Olabilir," diye yanıt verdi karısı. "Ama Bay Ford öyle istedi diye senin bu kış ayazında, o kar tipi arasında saatlerce ellerin ve dizlerin üstünde yerlerde sürünmeyecek kadar akıllı olman gerekirdi."

"Benim bir şeyim yok," dedi Gordon Butcher. "Bak, daha şimdiden kanım iliğim ısınmaya başladı bile."

Ve bu da –ister inanın, ister inanmayın– ta yıllar sonrasına kadar Butcherlar'ın evinde o defineden son kez söz edilişi oldu.

Bütün bu olayların 1942 yılında geçtiğini okurlara bir kez daha hatırlatalım. Savaş zamanıydı. O sıralar, Hitler ve Mussonlini'ye karşı verilen umutsuz savaştan başka hiçbir şey umurunda değildi İngilizlerin. Almanlar gelip gelip İngiltere'yi bombalıyor, İngilizler de gidip gidip Almaya'ya bomba yağdırıyorlardı. Hemen hemen her gece duyardı Gordon Butcher, Mildenhall yakınlarındaki üslerinden havalanıp Hamburg'u ya da Berlin'i ya da Kiel'i ya da Wilhelmshaven'i ya da Frankfurt'u bombalamaya giden bombardıman uçaklarının motor uğultularını. Eğer sabahın erken saatlerinde uyanırsa, bombalarını Almanya üstüne bırakıp geri dönen bombardıman uçaklarının homurtularını işitirdi. Bazen de Almanlar Mildenhall yakınındaki havaalanını bombalamaya gelir, Butcherlar'ın evi de hemen yanı başlarındaki alana düşen bombaların cayırtı ve gümbürtülerinden zangır zangır zangırdardı.

Gordon'ı askere almamışlardı. Usta bir çiftçi, birinci sınıf bir traktör sürücüsüydü Gordon. 1939 yılında gönüllü olarak orduya başvurduğunda kendisine askere

alınmayacağı, çünkü yurdun yiyecek gereksiniminin karşılanabilmesi için kendisi gibi usta tarım işçilerinin işlerinin başında kalıp toprağı işlemeyi sürdürmeleri gerektiği söylenmişti.

Kendisi de tarımla uğraşan Ford da aynı nedenlerle askerlik dışı tutulmuştu. Yalnız başına yaşayan bekar bir adamdı Ford. Bu sayede de gözlerden uzak bir yaşam sürdürüyor, evinin dört duvarı arasında gizli dolaplar döndürebiliyordu.

İşte böylece, defineyi kazıp çıkarttıkları o ilik donduran kış gününün geç saatlerinde sırtında çuvala evine döndü Ford ve çuvaldaki her şeyi bir bir dizdi evinin arka odasındaki koca masanın üstüne.

Şu olağanüstü otuz dört parçaya bakın hele! Koskoca masayı baştan başa kaplamışlardı. Ve de –görünüşe göre– her biri kusursuz durumdaydı. Gümüş paslanmayan bir madendir. Buluntuları kaplayan şu kat kat mavi-yeşil kabuklar –madene zarar vermek bir yana– buluntulara koruyuculuk görevi de yapmışlardı üstelik. Özenle ele alınırsa, bu mavi-yeşil katmanları temizlemek işten bile değildi.

Hazinesini temizlemek için Silvo marka sıradan bir gümüş temizleme tozu kullanmaya karar verdi Ford. Ve hemen Mildenhall'daki nalbura gidip kutu kutu Silvo aldı. İşe 60 santim çapındaki en büyük tabakla başladı. Dokuz kilodan fazla çeken tabağın temizlenmesi işiyle geceleri ilgileniyordu. Tabağın her yerine avuç avuç Silvo sürer, sonra dikkatle ovalamaya başlardı tabağı. Tam on altı hafta boyunca her gece sabırla uğraştı bu tek tabakla Ford.

Sonunda –yaşam boyu asla unutamayacağı o önemli gecenin bir saatinde– emeğinin ödülünü aldı. O gece ovuşturmakta olduğu bölümdeki son mavi-yeşil kabuk kalıntıları da yok olmuş, kalkan son katmanın altında gümüşün pırıl pırıl ışıldayan yüzü ortaya çıkmıştı so-

nunda. Ve bu gümüşün üstünde de, usta bir sanatçı elinden çıktığı ilk bakışta belli olan bir insan yüzü kabartmasının bir yanını görülyordu.

Ovalamaya devam etti Ford. O ovaladıkça, ışılda-yan gümüş alan genişliyor, tabağı kaplayan mavi-yeşil küf katmanları çekile çekile tabağın diğer kenarına doğru kaçıyorlardı. Sonunda tabağın bütün üst yüzü tüm görkemiyle Ford'un gözlerinin önüne seriliverdi. Bütün yüzeyi, oya gibi işlenmiş hayvan, insan ve mitolojik yaratık kabartmalarıyla doluydu.

Tabağın güzelliği karşısında Ford'un ağızı açık kaldı. Sanki yaşam ve devinim fışkırıyordu bu tabaktan. Kenarın bir yanına karmakarışık saçlı, sert bakışlı, yabani görünümlü bir yüz, öbür yanına iki ayağının üstüne kalkmış dans eden insan kafalı bir keçi kabartması yapılmıştı. Aralarındaysa kabartmadan erkekler, kadınlar ve türlü türlü hayvanlar el ele tutuşmuş hoplayıp zıplıyorlardı. Her bir kabartmanın bir öyküsü olduğundan hiç kuşkusu yoktu Ford'un.

Bundan sonra Ford kendini tabağın öbür yüzünü temizleme işine verdi. Haftalarca sürdü bu iş de. Tabağın temizlenmesi bitip her iki yanını da ayna gibi pırıl pırıl olunca, onu kapaklı büyük dolabının en altına koyup kilitledi.

Sırayla ve sabırla geri kalan otuz üç parçayı ele aldı Ford. Garip bir tutku sarmıştı şimdi benliğini. Her bir parçayı teker teker ayna gibi ışıllı parlatmak istiyordu artık. Tüm hazinenin göz kamaştıran bir gümüş ışıltısı görkemiyle arka odadaki büyük masayı kapladığını görebilmekten tek emeli. Dünyada her şeyden fazla istiyordu bunu. Ve bu emelini gerçekleştirebilmek için her gece deli gibi uğraşıyordu.

Sırayla iki küçük tabağı, sonra boğum boğum olan büyük boy kâseyi, sonra uzun saplı kepçeleri, şarap kupalarını ve en sonra da kaşıkları ovup pırıl pırıl yaptı

Ford. Her bir parçayı özenle temizliyor, hepsi aynı göz kamaştırıcı parlaklığa ulaşana dek işin ucunu bırakmıyordu. Otuz dört parça da pırıl pırıl olana kadar tam iki yıl geçti aradan. Artık 1944 yılına girilmişti.

Ford tüm gözlerden irak tutuyordu hazinesini. Hiç kimseye söz etmemişti buluntulardan. Thistley Green'de defineyi buldukları tarlanın sahibi Rolfe'un olan bitenlerden haberi bile olmadı. Konuyla ilgili olarak tek bildiği şey, Ford'un -ya da Ford'un kiraladığı birinin- 1942 yılında tarlasını çok iyi ve çok derin kazmış olmasıydı, o kadar.

Ford'un bu hazineyi neden yetkililere bildirmediğini anlamak hiç de zor değil. Eğer haber vermiş olsaydı, hükümet yetkilileri buluntuları alır gider, hazine bedeli olan ödülü de -onu bulan kişi olduğu için- Gordon Butcher'a verirlerdi. Bir servetle ödüllendirirlerdi yani Gordon'ı. İşte bundan dolayı Ford'un, daha sonra el altından bir meraklısına satabilme umuduyla hazineyi gizlice elinde tutmaktan başka yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Bu arada olaya daha sevecen, daha anlayışlı bir açıdan bakıp Ford'un hazineyi saklamasının nedeninin, yalnızca güzel şeylere karşı duyduğu hayranlık ve çevresinde güzel şeyler görme tutkusu olduğunu da söyleyebiliriz. Korkarım bu sorunun gerçek yanıtını hiç kimse öğrenemeyecek.

Bu arada bir yıl daha geçti.

Hitler'e karşı verilen savaş kazanılmıştı.

Derken 1946 yılında -Paskalya yortusunun hemen ertesinde- bir gün Ford'un kapısı çalındı. Kapıyı açan Ford karşısında Profesör Fawcett'ı buldu.

"Merhaba, Bay Ford," dedi Profesör Fawcett. "Bunca yıl sonra nasılsınız bakalım?"

"Selam, Profesör Fawcett," diye yanıtladı Ford da konuğunu. "Ya siz nasılsınız?"

"İyiyim iyiyim, turp gibiyim maaşallah," dedi Fawcett. "Uzun zaman oldu görüşmeyeli, öyle değil mi?"

"Evet ya," diye yanıt verdi Ford. "Şu kahrolası savaş yüzünden tüm yaşantımız altüst oldu."

"İçeri girebilir miyim?" diye sordu Fawcett bu kez de.

"Tabii," dedi Ford. "Buyrun, buyrun."

Profesör Hugh Alderson Fawcett, yaptığı işi iyi bilen, açık göz bir arkeologdu. Savaştan önce her yıl bir kez Ford'a uğrar, yörede bu yıl da eski çağlardan kalma taş parçaları ya da ok uçları bulundu mu bulunmadı mı, onu görmeye gelirdi. Ford da yıl boyu bir sürü ıvır zıvır biriktirir ve bunları Profesör Fawcett'a satardı. Pek dişe dokunur şeyler değildi biriktirdikleri, ama arada sırada ilginç bir parça da olurdu aralarında.

"Şu işe bakın," dedi profesör holde paltosunu çıkarıp askıya asarken. "Bir hesap edelim hele... Buraya son gelişimden bu yana tam yedi yıl geçmiş!"

"Evet, uzun zaman oldu," dedi Ford ve konuğunu ön odaya buyur etti.

Ev sahibinin önüne koyduğu bir kutu dolusu ok ucunu elden geçirmeye başladı profesör. Uçlardan bazıları iyi durumdaydı. Birçoğunu da işe yaramaz buldu Fawcett. Beğendiklerini ayırdı ve Ford'a bir fiyat verdi. İki adam pazarlık edip sonunda anlaşarak işi bağladılar.

"Başka bir şey yok mu?" diye sordu Profesör Fawcett.

"Korkarım yok."

Ford için için keşke hiç gelmeseydi, diye düşünüyor, Profesörün bir an önce kalkıp gitmesini diliyordu içinden.

Tam o sırada bir şey ilişti Ford'un gözüne ve bir anda ter bastı adamı. Şöminenin alın rafının üstünde, 1942 yılında Gordon'la birlikte buldukları Roma dev-

rinden kalma definenin bir parçası olan iki gümüş kaşık pırıl pırıl parlayarak göz alıyordu. Bu kaşıklar özellikle büyülemişlerdi Ford'u sanki. Üstlerine Romalı küçük bir kızın isimleri kazınmıştı. Ford'un anlayabildiği kadarıyla bu kaşıklar, herhalde Hıristiyanlığı kabul etmiş olan ana babası tarafından vaftizi dolayısıyla armağan edilmişti küçük kıza. Kaşığın birinin üstünde kızın ilk ismi Pascentia, diğerinde de öbür ismi Papittedo yazıyordu. Her ikisi de dünya güzeli isimlerdi.

Korkudan ağzı kuruyup dili damağına yapışan Ford şömineyle profesörün arasına girmeye çalıştı. Bir fırsatını yakalarsa kaşıkları oradan alıp cebine sokabilirdi belki de.

Ama o fırsatı yakalayamadı.

Profesörün dikkatini çeken, Ford'un pırıl pırıl parlattığı gümüşten yansıyan bir ışıltı oldu belki de, kimbilir. Önemli olan profesörün onları görmüş olmasıydı. Görür görmez de, avının üstüne saldıran aç bir kaplan gibi saldırdı kaşıklara.

"Gözlerime inanamıyorum!" diye haykırdı Profesör Fawcett. "Bunlar da ne böyle?"

"Yalancı gümüş," diye yanıt verdi Ford. Şırıl şırıl terliyordu artık. "Yalancı gümüşten yapılmış bir çift sıradan kaşık işte."

"Yalancı gümüş mü?" diye bağırdı profesör kulaklarına inanamayarak. Kaşıkları elinde evirip çeviriyordu. "Yalancı gümüşmü! Siz buna yalancı gümüş mü diyorsunuz yani?"

"Evet," dedi Ford. "Yalancı gümüş bunlar."

"Bunun ne olduğunu biliyor musunuz siz?" dedi profesör. Sesi heyecandan tizleşmişti. "Size bunların gerçekten neden yapıldıklarını söyleyeyim mi?"

"Söylemenize gerek yok," dedi Ford buz gibi, cırtlak bir sesle. Hırçınlaşmaya başlamıştı. "Neden yapıl-

dıklarını çok iyi biliyorum. Yalancı gümüşten yapılmışlar. Hem çok da ustalıklarla yapılmışlar doğrusu."

Profesör Fawcett kaşıklardan birini ışığa doğru kaldırmış, sapına eski Roma harfleriyle kazınmış ismi okumaya çalışıyordu. Birdenbire, "Papittedo!" diye haykırdı.

"Papittedo da ne demek?" diye sordu Ford.

Profesör ilk kaşığı bırakmış, öbürünü almıştı eline. "Pascentia!" dedi büyük bir keyifle. "İnanılmaz bir şey bu! Bunlar Roma devrine ait çocuk isimleri! Ve de -sıkı durun, dostum!- bu kaşıklar som gümüşten yapılmış! Som Roma devri gümüşünden!"

"Olanaksız bu," dedi Ford.

"Olağanüstü güzellikte sanat eserleri bunlar!" diye haykırdı profesör. Coşkuyla kendinden geçmişti neredeyse. "Kusursuz birer eser bunlar! İnanılmaz şeyler! Nereden buldunuz bunları kuzum? Onları tam olarak nereden bulduğunuzu bilmemiz gerek! Başka şeyler de var mı?" Odanın bu köşesinden şu köşesine seyirterek bakınıp duruyordu çevresine.

"Şe-ey..." diye ham hum etti Ford, heyecandan kuruyan dudaklarını diliyle ıslatarak.

"Bunları hemen yetkililere bildirmelisiniz!" diye heyecanla bağırdı profesör. "Bunlar Devlet Hazinesi! British Museum¹ hemen bunlara sahip olmayı isteyecektir, bundan hiç kuşkunuz olmasın! Ne kadar zamandır sizdeler?"

"Kısa süredir."

"Peki onları bulan kim?" diye sordu Profesör Fawcett. Karşısına dikilmiş, gözlerini kırpmadan dimdik Ford'a bakıyordu. "Onları siz kendiniz mi buldunuz yoksa başka biri mi buldu? Bu nokta çok önemli! Kim

¹ Londra'daki ünlü müze. (Çev.)

bulduysa ondan bu konuyla ilgili her türlü bilgiyi alabiliriz!"

Ford odanın duvarlarının üstüne üstüne geldiği his-sine kapıldı. Ne yapıp edeceğini, ne yapması gerektiğini bilemiyordu.

"Hadisenize be adam!" dedi profesör. "Onları nereden bulduğunuzu biliyorsunuzdur elbet! Bunları yetkililere teslim ettiğiniz zaman tüm ayrıntılar ortaya çıkacak nasıl olsa, bunu biliyorsunuz! Hemen polise gitmelisiniz! Hemen polise gideceğiniz konusunda söz verin bana!"

"Şe-eey..." dedi Ford.

"Eğer siz gitmeyecekseniz, korkarım bunu polise benim bildirmem gerekecek," dedi Fawcett. "Benim yurttaşlık görevim bu."

Çömlek patlamıştı işte. Çok iyi biliyordu bunu Ford. Yüzlerce, binlerce soru soracaklardı kendisine bu konuda. Bunları nasıl buldun? Ne zaman buldun? Ne yaparken buldun? Tam yeri neresi? Kimin tarafını sürüyordun? Ve –ne yaparsa yapsın– er geç Gordon Butcher'ın ismi ortaya çıkacaktı. Bundan kurtulmanın yolu yoktu. Sonra da Gordon'ı sorguya çekecekler, Gordon da definenin kaç parça olduğunu anımsayıp olan biten her şeyi yetkililere söyleyecekti.

Evet, çömlek patlamış, oyun sona ermişti işte. Ve de geldikleri bu noktada yapılacak tek şey kalmıştı: Kapaklı büyük dolabın içindekileri çıkartıp hazinenin tümünü Profesör Fawcett'ın gözlerinin önüne sermek.

Ford'un, hazineyi bugüne kadar kimseye ondan söz etmeden kendine saklamış olmasının nedeni olarak ileriye sürebileceği tek bir bahanesi vardı. Bugüne kadar buluntuların gümüşten değil yalancı gümüşten yapılmış olduklarını sandığını ileri sürebilirdi pekâlâ. Bu ifademde ısrar etmeyi sürdürürsem, bana hiçbir şey yapamazlar, diye geçirdi aklından.

Dolabın içinden çıkanları görünce kalp krizi geçirecekti Profesör herhalde.

"Aslına bakarsanız epey bir şeyler daha var," dedi Ford.

"Nerede, nerede?" diye sordu profesör. Oğada fır dönmeyi bırakıp Ford'un önüne dikilmişti. "Nerede? Söylesenize, be adam, nerede? Hemen götürün beni oraya!"

"Ben gerçekten de onların yalancı gümüştten yapıldığını sanıyordum," dedi Ford. İstemeye istemeye, yan yan dolabın yanına doğru yürüyordu. "Yoksa bugüne kadar yetkililere haber verirdim tabii."

Dolabın yanına gelince durdu; cebinden anahtarı çıkartıp hazineyi sakladığı alt kat kapaklarının kilidine soktu; anahtarı çevirdi; ve kapakları açtı.

Ve de Profesör Hugh Alderson Fawcett gerçekten de bir kalp krizi geçiriyordu neredeyse. Dolabın önünde dizlerinin üstüne çököverdi. Hayretten soluğu kesilmiş, nefes alamaz olmuştu. Boğuluyordu sanki. Fıkır fıkır kaynayan çaydanlık gibi fok' fok etmeye başladı. Ellerini en büyük tabağa doğru uzattı. Tabağı eline aldı. Tabağı tutan elleri titriyor, yüzü kâğıt gibi beyazlaşıyordu. Ağzını açıp tek söz etmedi. Konuşabilecek halde değildi ki. Kelimenin tam anlamıyla fiziksel ve zihinsel bir şok geçirmekteydi gözlerinin önünde yatan sanat hazinesinin karşısında.

Öykünün ilginç bölümü burada sona eriyor. Bundan sonra olanlar, bürokratik işlemlerden ibaret. Ford tıpış tıpış Mildenhall karakoluna gidip ihbarda bulundu. Polis de hemen evine gelip otuz dört parçalık definenin topunu birden Ford'dan alarak polis koruması altında doğruca British Museum'a gönderdi, bir değerlendirilme yapılması için.

Kısa süre sonra müzeden Mildenhall polisine bir haber geldi. Gönderdikleri buluntuların, bugüne kadar

Britanya Adaları'nda bulunan en değerli Roma gümüşleri olduğu bildiriliyordu. Paha biçilmez değerde bir hazineydi bu. Müze, buluntuları kendi koleksiyonuna katmayı arzu ediyordu. Hayır, arzu ediyor değil de, kesinlikle kendilerine verilmesini talep ediyordu.

Adaletin çarkları dönmeye başlamıştı artık. Mildenhall'a en yakın kasaba olan Bury St. Edmunds'da hemen bir soruşturma komisyonu kuruldu. Buluntuları da oturumun yapılacağı salona taşıdılar gene polis koruması altında. On dört jüri üyesi ve bir başkandan oluşan soruşturma komisyonunda ifade vermeye çağrıldı Ford. Sessiz soluksuz, kendi halinde bir adam olan Gordon Butcher da tanık olarak bildiklerini anlatması için oturuma davet edildi.

Soruşturma komisyonu ilk oturumunu 1 Haziran 1946 Pazartesi günü yaptı. Komisyon başkanı titizlikle sorguya çekti Ford'u.

"Buluntuların yalancı gümüşten yapıldığını sandınız, öyle mi?"

"Evet."

"Temizledikten sonra da mı?"

"Evet."

"Onları bir uzmana inceletmek aklınıza gelmedi mi hiç?"

"Hayır."

"Onları ne yapmayı tasarlıyordunuz?"

"Hiçbir şey. Hoşuma gittikleri için evimde tutuyordum."

İfadesini verdikten sonra Ford, kendini iyi hissetmediğini söyleyerek dışarıya çıkıp biraz temiz hava almak için izin istedi. Doğrusunu isterseniz hiç kimse de şaşmadı Ford'un kendisini bayılacak gibi hissetmesine.

Ford'un ardından Gordon Butcher'ı çağırdılar. Kısa ve basit cümlelerle anlattı Gordon bu olaya nasıl karıştığını.

Profesör Fawcett ve onun yanı sıra birkaç ünlü arkeolog da ifade verdiler bu konuda. Hepsi de definenin eşine ender rastlanır bir buluntu olduğunda hem fikirdiler. Bu uzmanlar, buluntuların M.S. dördüncü yüzyıla ait eserler olduğu kanısında birleşiyorlardı. Tahminlerine göre, bulunanlar zengin bir Romalının yemek takımıydı ve büyük olasılıkla M.S. 365-367 yılları arasında kuzeyden gelip bu yöreleri kasıp kavurmuş olan Pict ya da İskoç çapulcuların talanından kurtarmak için sahibi ya da kâhyası tarafından toprağa gömülmüş, gömen de herhalde saldırılar sırasında öldürülmüş olduğundan dolayı yüzyıllardır toprağın 30 santim altında gömülü kalmıştı. Eserlerin kabartma ve oyma işçiliğinin birinci sınıf olduğunu da söyledi uzmanlar. Bazıları İngiltere'de yapılmış olabilirlerdi ama İtalya ya da Mısır'da yapılmış olmaları olasılığı daha büyüktü. En büyük tabaksa hazinenin en gözde parçasıydı tabii. Göbek kabartmasında resmedilen baş; arasında yunuslar oynaşan karmakarışık saçları, deniz yosunları dolanmış upuzun sakalıyla denizler tanrısı Neptün'e aitti. Çevresinde hoplayıp zıplayanlarsa su perileri ve mitolojik deniz canavarlarıydı. Tabağın kenar kabartmalarındaysa şarap tanrısı Baküs ve yandaşları yer alıyordu. Şarabın su gibi aktığı çılgın bir parti resmedilmişti kenar kabartmalarında. İşte Herkül. Adamakıllı sarhoşlanmış. Koluna girmiş iki satirin¹ arasında zor ayakta duruyor. Aslan postundan giysisi omzundan kaymış, belinde sallanıp duruyor. Pan² da orada. Elinde pan-flütü, hem çalıp hem oynuyor. Çakır keyif maenadlar³ herkese şarap sunup duruyorlar.

Uzmanlar kaşıkların bazılarında İsa'nın işaretine de rastlandığını ve üstlerine Pascentia ve Papittedo kazılı

¹ Üst tarafı insan, alt tarafı keçi şeklinde olan şehvet düşkünü yarıtanrılar. (Çev.)

² Ormanların, otlakların, sürülerin ve çobanların keçi ayaklı tanrısı. (Çev.)

³ Baküs'ün sadık hizmetçileri olan kadın yarıtanrılar. (Çev.)

iki kaşığın hiç kuşkusuz birer vaftiz töreni armağanı olduklarını da anlattılar komisyona.

Uzmanların ifadeleri de tamamlanınca başkan oturumu kapattı ve odasına çekilen jürinin kararı beklenmeye başlandı. Jürinin dönmesi uzun sürmedi. Şaşırtıcı bir karar vermişlerdi. Kimsenin suçlu olmadığı kararına varmıştı jüri, ama buluntuların hemen polise bildirilmesinde kusur edildiği için hazinenin piyasa bedelinin bulana ödenmesi söz konusu olamazdı. Buna karşın bir teselli ödülü verilecekti eserleri bulanlara – yani Ford’a ve Gordon Butcher’a.

Dikkatinizi çekerim: Butcher’a değil, Ford ve Butcher’a.

Bu da öykünün sonu işte. Anlatılacak başka bir şey kalmadı. British Museum’a verildi define. Şimdi müzenin dört duvarı arasında kendini görmeye gelenlere sergiliyor tüm görkemini camlar arkasından. Gordon Butcher’ın o soğuk kış gününde sabanının altında bulunduğu bu eşsiz sanat hazinesini uzak yerlerden bile görmeye gelenler var. Günün birinde birileri onunla ilgili, garip kurumlar ve anlaşılmaz sonuçlarla dolu birkaç kitap yazacak kuşkusuz ve arkeolojiyle ilgili çevrelerde yıllar boyu Mildenhall Definesi tartışılıp duracak.

British Museum defineyi bulanlara teselli ödülü olarak adam başı 1000 sterlin verdi. Onu gerçekten de bulmuş olan Gordon, eline bu kadar çok para geçmesine şaşıtı kaldı doğrusu. Tabii çok da mutlu oldu. Ama defineyi o gün Ford yerine kendisi alıp evine getirmiş olsaydı ve –bulduklarından hiç kuşkusuz herkese söz edeceği için– definenin varlığı da hemen o günlerde ortaya çıkmış olsaydı, yalnızca 1000 sterlin değil hazinenin tüm piyasa bedelinin –yani beş yüz bin ile bir milyon sterlin arası bir paranın– kendisine ödeneceğinin farkında bile değildi tabii Gordon.

Ford'un bu konuda ne düşündüğünü kimse bilmiyor. Jürinin 'yalancı gümüş' masalına inandığını görmek onu hem rahatlatmış hem de oldukça şaşırtmış olsa gerek. Ama canı ciğeri hazinesini kaybettiği için de dünyasının karardığından hiç kuşkusuz yok benim. O bir çift dünya güzeli kaşığı –sanki özellikle Profesör Fawcett görüp de hemen el koysun diye– şöminenin alın rafında bıraktığı için kendine küfrede ede geçiriyordur günlerini herhalde.

Kuğu

Ernie'ye doğum gününde 22'lik bir tüfek armağan etmişlerdi. O cumartesi sabahı saat dokuz buçuktan beri salondaki kanepeye yayılmış televizyon izlemekte olan babası, "Bakalım neler vurabileceksin, evlat," dedi. "Hadi bi' işe yara da git akşam yemeği için bize bi' tavşan vur bakalım."

"Gölün beri kıyısındaki çayır tavşan dolu," dedi Ernie. "Hep görüyo'm onları."

"Ööö'leysem git bi' tanesini yakala bakalım," dedi babası. Uzunlamasına ikiye böldüğü bir kibritin yarısını kürdan gibi kullanarak ön dişlerinin arasında kalan kahvaltı artıklarını temizliyordu. "Hadi git de bi' tavşan vur bize."

"İki tane bilem vururum," dedi Ernie.

"Dönerken de bana litrelik bi' siyah bira al," diye ekledi babası.

"Ööö'leysem parasını ver hele," dedi Ernie.

Babası gözlerini televizyondan ayırmadan ceplerini karıştırıp bir sterlinlik bir banknot çıkarttı cebinden, oğlana uzattı. "Geçenki gibi paranın üstüne oturmaya kalkma ha," dedi. "Yoksa doğum gününmüş moğumgününmüş dinlemem, gözüne korum bi' tane."

"Dert etme," dedi Ernie.

"Eğer o tüfikle ateş etmeye alışmak istiyorsan, kuşlara ateş ederek alıştıрма yap," dedi babası. "En iyisi kuşlardır. Kaç tane çalikuşu vurabileceksin bakalım."

"Tamam," dedi Ernie. "Tarlaların kenarındaki çitler çalikuşu dolu. Çalikuşuları kolay lokma."

"Çalikuşunu kolay lokma buluyo'san, o zaman sen de git serçe avla," dedi babası. "Serçeler çalikuşlarının yarısı kadar ya vardır ya yoktur. Üstüne üstlük bi' saniye de durmazlar oldukları yerde. Git hele bi' serçe vur da ondan sonra böbürlen."

"Tam yumurtlama mevsiminde kuşları vurmaktan söz etmek hiç de hoş değil, Albert," dedi karısı bulaşık yıkamayı kesmeden. "Tavşan vurmak hadi neyse de yuva kuran ufacık kuşlara ateş etmek bambaşka bir şey."

"Sen çenenini kapa," diye homurdandı Albert. "Sana düşünceni soran yok." Sonra oğluna döndü, "Sen de sokakta yürürken o elindekini sallaya savura yürüme gösteriş olsun diye," dedi. "Ruhsatın yok daha, bunu unutma. Tarlalara varana kadar pantolonunun paçasına sok sakla tüfeği. Kimse görmesin, anladın mı?"

"Dert etme," dedi Ernie. Tüfeğini aldı; cebine bir avuç kurşun soktu; ve evden çıkıp bakalım ateş edip öldürülecek ne var diye görmeye gitti. İri yarı, kaba saba bir oğlandı. Bugün on beşine basmıştı. Tıpkı kamyon sürücüsü olan babasınınkilere benzeyen küçük, birinin göz pınarı ötekininkine degecek kadar birbirine yakın, sinsi bakışlı, kısıp gözleri vardı. Ağzı hep biraz aralık, lop etli dudakları hep ıslak olurdu. Zorbalığın güncel yaşamın bir parçası olduğu bir evde büyüdüğü için kendisi de vurdu-kırdıya yatkındı. Ernie ve çetesi hemen hemen her cumartesi akşamüstü otobüse ya da trene doluşur, futbol maçına giderler ve -eğer maçta kanlı bir kavgaya katılmazlarsa- o günü ziyan olmuş sayarlardı. Okul çıkışında küçük sınıflardaki bızdıkları yakalayıp kollarını bükmekten çok hoşlanırdı Ernie. Kollarını ar-

kalarına bükerek, sonra da onların kendi ana babalarına ana avrat sövmelerini emrederdi.

"Ayyy! Yapma, Ernie, lütfen bırak!"

"Dedi'imi tekrarla, yoksa kolunu koparırım."

Sonunda istediğini söylerdi çocuklar. Ernie de göz yaşları içindeki kurbanının kolunu son bir kez daha acımasızca bükükten sonra onu salıverirdi.

Ernie'nin en yakın dostu Raymond'du. Dört ev aşağılarında oturan Raymond da yaşına göre büyük gösterirdi, ama Ernie ne kadar kaba saba ve lapacı görünüşlüyse Raymond da o kadar ince uzun, sıırım gibi, sırf kastan yapılmış bir çocuktur.

Ernie, Raymond'un evinin önüne gelince iki parmağını ağzına sokup tiz ve uzun bir ıslık çaldı. Raymond kapıya çıktı. "Bak bana doğum günümde ne verdiler," dedi Ernie elindeki tüfeği kaldırarak.

"Vay canına!" dedi Raymond. "Bun'la am-ma da eğlence çıkarırız ha!"

"Hadi yürü bakalım ööö'leysem," dedi Ernie. "Gölün beri kıyısına gidip tavşan avlayaca'az."

İki ahbap çavuş yola düzöldüler. Aylardan mayıstı ve oğlanların yaşadığı bu küçük köyü çevreleyen arazi bahar giysileriyle donanmıştı. At kestaneleri çiçeğe durmuş, yol kenarları gelinciklerle kızıla kesmişti. Tavşanların bulunduğu karşı kıyıya gitmek için iki oğlanın ilk önce bu kıyı boyu 500-600 metre yürümeleri, sonra demiryolunu geçmeleri, sonra da yaban ördeklerinin, su tavuklarının ve sakarmekelerin yuva bildiği gölü dolanmaları gerekiyordu. Gölün kıyısındaki tepeyi aşınca tavşanların bol olduğu yere gelirdi. Tüm bu topraklar Bay Douglas Highton'ın özel arazisiydi ve bu güzel gölün tümü de -Bay Highton'ın arzusuyla- bir su kuşları cenneti olarak ayrılmıştı.

Gölün kıyısındaki patikada ilerlerlerken oğlanlar oraya buraya ve patikanın kenarındaki çalılıkların için-

deki kuşlara ateş etmeye başladılar. İlk önce Ernie bir şakrakkuşu, ardından da bir çit serçesi vurdu. Sonra tüfeği Raymond alıp ikinci bir şakrakkuşunun, bir ötleğenin ve bir de sapsarı bir kiraz kuşunun canına okudu. Kuşları vurdukça bacaklarından bir ipe diziyorlardı. Raymond cebine bir ip yumağı ve bir de sustalı atmadan evden çıkmazdı. Elindeki ip parçasında beş ölü kuş sallanıyordu şimdi.

"Bunların yendiğini biliyo' musun?" dedi Raymond.

"Zırvalama," dedi Ernie. "Bunların üstünde ağaçkurduna bilem yetecek kadar et yok."

"Ööö'le de bi' var ki!" dedi Raymond. "Fransızlar yiyo'larmış. Makaroniler¹ de. Sanders Hoca anlattı bize sınıfta. Fransızlarla Makaroniler çalılarının arasına ağ geçirip milyonlarcasını yakalayıp yerlermiş."

"Pekâlâ ööö'leysem," dedi Ernie. "Bakalım kaç tane vurabilece'ez. Onları da tavşan yahnisinin içine atarız."

Patıkada ilerlemeye devam ettiler. Gördükleri her minicik kuşa ateş ediyorlardı. Demiryoluna geldiklerinde, ellerinde salladıkları ipte on dört küçük kuş olmuştu bile.

Birdenbire durup, "Hey, şuraya bak," diye fısıldadı Ernie, biraz ileriye göstererek.

Demiryolunun yanında birkaç ağaç, ağaçların dibinde bir öbek çalı ve çalılarının birinin yanında da küçük bir oğlan çocuğu vardı gösterdiği yerde. Çocuk çalının dibinde durmuş, hemen yanı başındaki ağacın dallarına bakıyordu elindeki dürbünle.

"Kim oldu'unu tanıdın mı?" diye fısıldadı Raymond. "Şu küçük Watson veledi bu."

"Doğrusun, emmi oğlu," diye fısıldadı Ernie de. "Watson veledinin ta kendisi bu. Pislik herif."

---

¹ İtalyan. Argo. (Çev.)

Peter Watson oğlanların ezeli ve ebedi düşmanlarıydı. Kendilerinde olmayan her şey onda var olduğu için Peter'dan nefret ederdi Ernie'yle Raymond. Çelimsiz bir bedeni vardı çocuğun. Yüzü çilli, gözlük camları parmak kadar kalındı. Başarılı bir öğrenciydi Peter. Daha henüz on üç yaşında olmasına karşın son sınıfta okuyordu. Müzik delisiydi ve çok güzel piyano çalardı, ama iş spora gelince beş para etmezdi. Sessiz soluksuz, terbiyeli bir çocuktü. Giysileri yamalı mamalı olsa da her zaman pırıl pırıldılar. Üstelik babası da kamyon sürücülüğü ya da fabrika işçiliği yapmıyordu. Babası bankada çalışırdı Peter'ın.

"Hadi gidip şu sümüklünün ödünü koparalım," diye fısıldadı Ernie.

Parmak uçlarına basa basa küçük çocuğa yaklaştı haytalar. Elindeki dürbünle ağaç dallarının arasında izlediği şeye dalıp gitmiş olan Peter duymadı bile yaklaştıklarını.

"Eller yukarı!" diye haykırdı birdenbire Ernie. Elindeki tüfekte Peter'a nişan almıştı.

Olduğu yerde havaya sıçradı Peter. Elindeki dürbünü indirip kalın gözlük camlarının arkasından davetsiz misafirlerine baktı.

"Hadi ne duruyo'sun! Ellerini havaya kaldır!" diye yeniden bağırdı Ernie.

"Yerinde olsam o tüfeği üzerime doğru tutmazdım," dedi Peter.

"Burada emirleri *biz* veririz," diye tısladı Ernie.

"Onun için de havaya kaldır ellerini," dedi Raymond da. "Tabii kurşunu karnına yemek istemiyo'san eğer."

Peter Watson hiç kımıldamadan durdu olduğu yerde. Dürbünü iki eliyle karnının üstünde tutuyordu. Gözlerini ilk önce Raymond'a dikti, sonra çevirip Ernie'ye baktı. Karşısındakilerden korkmuyordu Peter,

ama bu iki salakla oyun oynanmayacağını da biliyordu. Onların gösterdiği yakın ilgiden epey çekmişti yıllar boyunca.

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu karşısındakilere.

"*Ellerini hemen havaya kaldırmanı istiy'o'm!*" diye haykırdı Ernie. "Sen İngilizce anlamıyo' musun?"

Peter Watson kımıldamadan put gibi duruyordu.

"Beşe kadar sayaca'am," dedi Ernie. "Eğer beş de-di'imde ellerin havada olmazsa, kurşunu karnına yiyeceksin. Biir... İki... Üç..."

Peter ellerini başının üstüne kaldırdı ağır ağır. Bu durumda yapılacak tek şey buydu. Raymond yanına yaklaşıp elindeki dürbünü çekip aldı. "Bu nedir bu?" diye sordu. "Cusus gibi kimi dikizliyo'dun?"

"Hiç kimseyi."

"Yalan söyleme, Watson. Bu zamazingo birilerini gözlemek için kullanılır. Yemin ederim bizi gözetliyo'dun. Bu doğru di'il mi, ha? Hadi itiraf et, casus herif!"

"Sizi gözetlemiyordum."

"Patlat şamarı ensesine," dedi Ernie. "Bize yalan söylenmeyece'eni öğrensin domuz."

"Az bekle," dedi Raymond. "Şamar şimdi geliyo'. Gücümü topluyo'm."

Peter Watson kaçıp kurtulmayı geçirdi aklından bir an için. Kurtulmak için yapabileceği tek şey tabanları yağlamaktı ama bunun ne yararı olurdu ki? İki saniye sonra kendisini enselerlerdi. Bağırıp yardım istemeye kalkmak da fayda etmezdi. Çevrede sesini duyacak kimse yoktu. Onun için yapabileceği en iyi şey, soğukkanlılığını bozmadan konuşarak yakasını kurtarmaya çalışması olacaktı anlaşılır.

"Ellerini havada tut!" diye hırladı Ernie. Bir yandan da elindeki tüfeğin namlusunu ağır ağır yandan yana sal-

liyordu tıpkı televizyonda gördüğü gangsterlerin yaptığı gibi. "Hadi bakalım, süt kuzusu, kaldır!"

Peter söyleneni yaptı.

"Pekâlâ, söyle bakalım kimi dikizliyo'dun, casus bozuntusu?" diye sordu Raymond.

"Yeşil bir ağaçkakanı izliyordum ben yalnızca," dedi Peter.

"Neyi neyi?"

"Erkek bir ağaçkakanı. Dalın kabuğunu gagalaya gagalaya, yenecek kurt aranıyordu."

"Ner'de o kuş?" diye atıldı hemen Ernie tüfeğini omzuna dayayarak. "Vuraca'am onu."

"Hayır efendim, vuramayacaksın," dedi Peter. Gözlerini Raymond'ın omzundaki ipte sallanan kuşlardan ayıramıyordu. "Sen bağıınca pır deyip uçtu. Ağaçkakanlar çok ürkektir."

"Onu niye izliyo'dun ki?" diye sordu Raymond kuşkulu kuşkulu. "Yararı ne? Senin yap'cak daha iyi bi' işin yok mu?"

"Kuşları izlemek çok eğlencelidir," diye yanıt verdi Peter. "Vurmaktan çok daha eğlencelidir bir kere."

"Seni gidi küstah bastı bacak seni" diye bağırdı Ernie. "Demek bizim kuşları vurmamızdan hoşlanmıyo'sun ha? Demek istedi'in bu mu?"

"Çok saçma sapan buluyorum."

"Sen bizim yaptı'ımız hiç bi' şeyden hoşlanmıyo'sun aslında, ööö'le di'il mi?" dedi Raymond.

Peter yanıt vermedi.

"Bak sana ne diy'cem," dedi Raymond. "Aslında biz de senin yaptı'ın hiç bi' şeyden hoşlanmıyoruz."

Peter'in kolları ağrımaya başlamıştı. Bir risk almaya karar verip kollarını yavaşça iki yanına indirdi.

"Kaldır!" diye haykırdı Ernie. "Eller yukarı!"

"Peki, ya kaldırmayı reddedersem?"

"Şuna da bak!" dedi Ernie. "Ne de yürekliymiş ana-sının kuzusu! Sana son kez söylüyo'm. Ellerini hemen havaya kaldırmazsan tetiği çekerim."

"Bu ağır suç girer," dedi Peter. "Sizin için karako-lun yolu görünür."

"Ama sana da hastanenin yolu," dedi Ernie.

"Peki öyleyse hadi ateş et," dedi Peter. "Göz açıp kapayana dek kendini Borstal Hapisesi'nde bulur-sun."

Ernie duraksadı bir an.

"Başına bela almaya uğraşma," dedi Raymond.

"Tek istediğim beni rahat bırakmanız," dedi Peter.

"Ben size bir şey yapmadım ki."

"Sen kendini beğenmiş orospu çocuğunun birisin," dedi Raymond, sonra eğilip Ernie'nin kulağına bir şey-ler fısıldadı uzun uzun. Can kulağıyla dinledi Ernie söy-lenenleri, sonra hah diye dizine vurdu eliyle. "Bak bunu beğendim işte," dedi. "Çok iyi düşündün bunu."

Tüfeğini yere bırakıp Peter'ın yanına yaklaştı; ço-cuğu kolundan yakalayıp zorla yere yatırdı. Raymond cebinden ip yumağını çıkartıp uzunca bir parça kesti, sonra Ernie'yle birlikte çocuğun ellerini karnının üstün-de birleştirip bileklerini iple birbirlerine bağladılar sıkı-sıkıca.

"Şimdi sıra bacaklarında," dedi Raymond. Peter can havliyle debelendi ama böğrüne yediği bir yumrukla so-luğu kesildi, sırtüstü yattığı yerde hareketsiz kalakaldı. İki zorba çocuğun ayak bileklerini de bağladılar sıkı sıkı. Peter artık kızartılmaya hazır dana rostosu gibi iple sımsıkı sarılmış ve tümüyle çaresiz bir durumda kalmış-tı.

Ernie uzanıp yerde yatan tüfeğini eline aldı, öbür eliyle de Peter'ı kolundan tutup çekerek ayağa kaldırdı. Raymond da öbür koluna asıldı Peter'ın. Çocuğu arala-

rında çeke sürükleye demiryoluna doğru götürmeye başladılar.

Ağzını açıp tek söz söylemedi Peter. Akıllarına ne koydularsa onu yapan oğlanların elinden, konuşarak kurtulmanın olanaksız olduğunu biliyordu.

Demiryolunun yanındaki alçak bankete tırmanıp çocuğu rayların ortasına getirdiler çeke çeke. Sonra biri kollarından diğeri bacaklarından tutup rayların arasına enlemesine uzattılar çocuğu boylu boyunca.

"Delirdiniz mi?" diye bağırdı Peter. "Bana bunu yapamazsınız!"

"Kim demiş?" dedi Raymond. "Küstahlığının cezasını çekiyo'sun. Belki bu sana bizlere karşı küstah olmayı öğretir."

"Biraz daha ip ver, Raymond," dedi Ernie.

Raymond cebinden ip yumağını çıkarttı ve iki hergele çocuğu sürüne sürüne raylardan uzaklaşmasını diye deli dana bağlar gibi bağladılar bir güzel. İpi bir çocuğun koltuk altlarından, bir rayların altından geçirerek yapıyorlardı bunu. Sonra da bel bölgesini ve bacaklarını bağladılar aynı yöntemle. İşleri bittiğinde Peter, kımıldanmasına olanak vermeyecek biçimde bağlanmış olarak çaresizlik içinde yatıyordu rayların üstünde. Biraz kımıldıtabildiği tek şey başı ve ayaklarıydı.

Ernie'yle Raymond yaptıkları işi hayranlıkla seyretmek için birkaç adım geriye çekildiler. "İyi iş yapmışız," dedi Ernie.

"Bu hattan her yarım saatte bi' tren geçer," dedi Raymond da. "Anlayaca'ın fazla beklemeyi'ciz."

"Buna cinayet derler, cinayet," diye yırtınıyordu raylar arasında bağlı yatan çocuk.

"Hiç de bilem di'il," dedi Raymond. "Buna cinayet minayet denmez."

"Çözün beni ne olur! Çözün de bırakın gideyim! Bir tren gelirse ezilirim!"

"Ezilirsen bu senin kendi suçun olur," dedi Ernie. "Nedenini söyli'im mi sana? Çünkü kafanı kaldırıp duruyo'sun. Tren gelince de böö'le kaldırırsan kafanı cırk diye ezilirsin. Elinden geldi'ince yere yapışıp dümdüz yatarsan canını kurtarırsın belki. Ama... Belki de kurtaramazsın. Trenin yerden ne kadar yüksek oldu'nu tam olarak bilmiyorum doğrusunu istersen. Sen biliyo' musun bunu, Raymond?"

"Çok yüksek değiller," dedi Raymond. "Olabil-di'ince yere yakın yapıyo'lar vagonları."

"Ucu ucuna ya kurtulursun ya kurtulmazsın," dedi Ernie.

"Şöö'le anlatayım," diye söze devam etti Raymond. "Trenlerin altı senin ya da benim gibi sıradan insanların üstünden kıl payı geçecek kadar yüksektir, Ernie. Ama şurada yatan sayın Bay Watson için bu yeterli olur mu, işte onu bilemiyo'm. Nedenini de söyli'im mi?"

"Hadi söyle," dedi Ernie. Raymond'a çanak tutuyordu.

"Bay Watson kibirle öö'le bir şişiniyo' ki kafası balon gibi olmuş da, ondan," diye sözüne devam etti Raymond. "Onun için ne yaparsa yapsın trenin altı yüzüne sürtünece'e benzer. Sözüme dikkat et: Onu ezer geçer, kafasını kopartır demiyo'm. Aslına bakarsan kopartmayaca'na eminim. Ama yüzü gözü tırmık tırmık çizilecek, bundan kuşkun olmasın."

"Galiba haklısın, yeğenim," dedi Ernie.

"Üzerine doğru bi' tren gelirken rayların üstünde sucuk gibi bağlanmış yatıyo'san, içi beyin dolu koca bi' kafan varsa yandın, öö'le di'il mi ama, Ernie?" dedi, Raymond.

"Öö'le," dedi Ernie.

İki hergele rayların yanındaki mıcırlı banketin hemen yanındaki çalılarının arkasına geçip çimenlere otur-

dular. Ernie cebinden bir sigara paketi çıkartıp arkadaşına uzattı. Serseriler birer sigara yaktılar.

Çaresizlik içinde rayların arasında bağlı yatan Peter onu çözmeyeceklerini anlamıştı artık. Bu oğlanların ikisi de kafadan kontak, tehlikeli insanlardı. Hayatlarını o an için yaşar, sonuçlarını düşünmezlerdi hiç. Soğukkanlılığı elden bırakmadan bir şeyler düşünmem gerek, dedi kendi kendine Peter. Olduğu yerde hiç kıpraşmadan yatıp şansının ne olacağını ölçüp biçmeye başladı yattığı yerde. Durumu çok da iç karartıcı değildi. Bedeninin yerden en yüksek noktası burnuydu. Kafadan bir hesap yapıp burnunun ucunun yerden on santim kadar yukarıda olduğunu hesapladı. Acaba bu çok yüksek mi sayılırdı? Son günlerde yapılmaya başlayan yeni dizel trenlerinin yerden ne kadar yüksek olduklarını tam olarak bilmiyordu, ama pek yüksek olmadıklarından da kuşku yoktu. Kafasının arkası, rayların arasındaki mıcırlı bölgede yatıyordu. Çaba gösterip başının mıcırların içine biraz daha gömülmesini sağlamalıydı. Kafasını olduğu yerde sağa sola kımıldatmaya başladı, kafatasının altındaki mıcırları biraz daha öteye beriye itmek için. Başının altındaki mıcırların içinde kafasına bir yuva yapmayı başarmıştı işte sonunda. Böylece başı beş santim daha gömülmüştü mıcırlara. Bu da başını kurtarmaya yeterdi. Peki ama ya ayak uçları ne olacak? Onlar da çok yüksekte kalıyorlardı. Biraz çaba gösterince birbirine bağlı ayakları da yere yan üstü yapıştırmayı başardı.

Ondan sonra Peter gelecek treni beklemeye başladı.

Acaba makinist onu görecekti miydi? Buna pek olasılık vermiyordu Peter, çünkü bu hat Londra, Doncaster, York ve New Castle'a, oradan da İskoçya'ya giden ana hattı ve bu hatta o upuzun dizel lokomotifler kullanılırdı. Bu lokomotiflerde makinist lokomotifin gerisindeki kabinde oturur ve yoldaki sinyallerden başka bir şeyle ilgilenmezdi. Bu hatta trenler saatte 130 kilometre

hızla uçar gibi yol alırlardı. Peter bunu çok iyi biliyordu. Yol kenarındaki çimenlere oturup bu trenlerin geçişlerini az mı izlemişti? Daha da ufakken bu demiryolunun yanına oturur, gelip geçen trenlerin üstündeki numaraları kaydederdı ufak defterine. Bazı lokomotiflerin üstlerinde isimleri de yazılı olurdu.

Ne olursa olsun, kolay bir iş olmayacak bu, diye geçirdi aklından. Ürkütücü bir deneyim olacak. Bir ke-re, kulakları sağır edecek kadar gürültü çıkartacak tren. Ayrıca hemen üzerinizden saatte 130 kilometre hızla geçen bir şeyin yaratacağı rüzgâr da yabana atılamaz doğrusu. Sonra kendisini olduğu yerden yukarıya doğru çekecek bir hava akımının oluşup oluşmayacağını düşündü Peter bir süre. Olmayacak şey değildi bu da. Onun için de -ne olursa olsun- tüm dikkatini yere yapışık kalma konusuna vermesi gerekiyordu. Sakın kendini bırakma, dedi gene kendi kendine. Kaslarını ger, olduğun yerde kazık kesil ve olanca gücünle kendini toprağa yapıştırmaya bak.

"İşler nasıl gidiyo', fare surat?" diye seslendi iki haytadan biri, oturduğu çalılarının arasından. "İdam edil-meyi beklemek nasıl bi' duygu?"

Yanıt vermemeye karar verdi Peter. Tepesindeki masmavi gökyüzüne dikti gözlerini. Ağır ağır sağdan sola doğru akıp geçen tek bir kümülüs bulutu vardı gökyüzünde. Aklını biraz sonra başına geleceklerden başka yere çelebilmek için, babasının sıcak bir yaz günü Beachy Head yalıyarlarının tepesinde sırtüstü yere uzanmış yatarlarken kendisine öğrettiği bir oyunu oynamaya başladı kendi kendine. Kümülüs bulutlarının köpük köpük köpüren kıvrımları arasında garip garip yüzler bulmaya yönelik bir oyundu bu. Eğer yeterince uzun zaman kümülüs bulutlarına bakarsan, eninde sonunda acayip bir yüz görürsün kıvrımları arasında, der-di babası hep. Gözlerini bulutun üstünde gezdirmeye

başladı Peter. Bulutun bir köşesinde tek gözlü, uzun sakallı bir adam buldu az sonra. Öbür köşede de kahkahalar atan, uzun çeneli bir cadı vardı. Doğudan batıya doğru uçan bir uçak geçti bulutun önünden boydan boya. Kırmızıya boyanmış, tek kişilik bir uçaktı bu. Şu eski Piper Cub tipi uçaklardan biri olmalı, diye düşündü Peter gözden kayboluncaya kadar uçağı izlerken.

Derken başının iki yanındaki raylardan gelen bir ses duydu birdenbire. Rayları hafifçe tınlatan, ancak duyulabilen mırıltı gibi bir ses, ta uzaklarda başlayıp raylar boyunca koşarak kulaklarına kadar gelen bir mmm-lama, bir çakada-çakada-güm fısıltısıydı bu.

Bir tren bu, diye düşündü Peter.

Rayları titreştiren tınlama arttı, arttı ve artmaya devam etti. Başını hafifçe kaldırıp bir-iki kilometre boyunca dümdüz uzanan rayların bir o ucuna, bir bu ucuna baktı. İşte o zaman gördü treni. Başlangıçta ufak bir kara nokta gibiydi tren, ama başını havada tuttuğu o birkaç saniye içinde o ufacık kara nokta büyüye büyüye bir biçim kazanmaya başlamıştı. O kadar hızla büyüyordu ki göz açıp kapayıncaya kadar bir nokta olmaktan çıkıp şu yeni dizel lokomotiflerinden birinin o dört köşe ve küt burnuna dönüşüvermişti bile. Peter kafasını indirip mıcırlar arasına kazdığı çukurun içine yerleştirdi hemen. Bacaklarını bükerek ayaklarını da yan yatırıp yere yapıştırdı ve gözlerini yumdu. Tüm benliğiyle top-rağın içine gömülmeye çabalıyordu sanki.

Tren cehennem kaçkını bir ifrit gibi bindi tepesine. Kafasının içinde bir bomba patladığını sandı Peter. Bombanın hemen ardından da burun deliklerinden girip ciğerlerine dolan çığlık çığlığa bir rüzgâr ve onu olduğu yerden söküp almaya çalışan azgın bir kasırga sardı dört bir yanını. Rüzgâr soluğunu kesiyor, Peter kendini avaz avaz haykıran kana susamış bir canavar tarafından diri diri yeniyormuş gibi hissediyordu.

Derken her şey sona erdi birdenbire. Tren üzerinden geçip gitmişti. Peter gözlerini açıp tepesindeki mavi gökyüzüne baktı. Kümülüs bulutu yoluna devam ediyordu hâlâ. Her şey olup bitmiş, Peter vartayı atlatmıştı işte. Sağ kalmayı başarabilmişti.

"Kıl payı geçti üzerinden," dedi bir ses.

"Ne yazık," dedi diğer ses.

Peter yan gözle soluna baktı. İki serseri yeniden başına dikilmişlerdi.

"İplerini kes," dedi Ernie.

Raymond, Peter'ı raylara bağlayan ipleri kesti.

"Ayaklarındakileri de kes de yürüyebilirsin," dedi Ernie. "Ama elleri bağlı kalsın."

Raymond çocuğun ayaklarını bağlayan ipleri de kesti.

"Ayağa kalk," dedi Ernie.

Peter ayağa kalktı.

"Hâlâ bizim tutsa'mızsın, yavru," dedi Ernie.

"Tavşan işi n'oldü?" diye sordu Raymond. "Gidip bi'kaç tavşan vurmuyacak mıydık biz?"

"Zamanımız çok," dedi Ernie. "Giderken şu küçük sıçanı da göle atsak diyo'm, ne dersin?"

"İyi fikir," dedi Raymond. "Kızgınlığını alır, aklını başına getirir."

"Eğleneceğiniz kadar eğlendiniz. Neden beni salıvermiyorsunuz artık?" dedi Peter.

"Çünkü sen bi' tutsaksın," diye yanıt verdi Ernie. "Hem de yalnızca sıradan bi' tutsak da di'ilsin üstelik. Sen dikizci casusun birisin. Yakalanınca casusların başına ne gelir, biliyo'sundur herhalde. Duvarın önüne dikilip kurşuna dizilirler."

Ondan sonra Peter ağzını açıp tek söz söylemedi. Bu iki serseriye daha da azdırmanın bir yararı yoktu. Ne kadar az konuşur, ne kadar az karşı koyarsa canı yanmadan ellerinden kurtulma şansı da o kadar çok ola-

çaktı. Serserilerin şu anda içinde buldukları ruh haline baktıkça kendisini ciddi biçimde sakatlayabileceklerinden hiç kuşkusuz kalmıyordu Peter'ın. Ernie'nin bir okul çıkışı küçük Wally Simpson'ın kolunu kırdığı, çocuğun anasıyla babasının karakola gidip ondan şikâyetçi oldukları herkesin bildiği bir şeydi. Raymond'ın, gittikleri futbol maçlarında birilerine 'tekmeyi geçirdiği'ni söyleyerek böbürlendiğini de sıkça duymuştu kendi kullaklarıyla. Anladığı kadarıyla 'tekmeyi geçirmek', yerde yatan birinin suratına ya da böğrüne tekme atmak anlamına geliyordu. Bu iki hergele, magandanın tekiydiler. Peter'ın gazetede her gün okuduğu haberlere bakılırsa, dünyadaki tek maganda da onlar değildi. Ülkenin dört bir yanını sarmıştı sanki magandalar. Tren vagonlarının içini kırıp döküyorlar, ellerine sustalılar, bisiklet zincirleri, demir borular filan alıp yollarda çete savaşları yapıyorlardı. Yoldan geçen yayalara –özellikle de yalnız başına yürüyen kendilerinden daha ufak çocuklara– saldırıyor, yollarının üzerindeki kahvehane ve pastanelerin camlarını kırıyorlardı. Ernie'yle Raymond hâlâ diplomalı maganda sayılmazlardı belki ama magandalık okulu son sınıfında oldukları da su götürmez bir gerçektir.

Onun için hiç tepki göstermemeye karar verdi Peter. Onları aşağılayacak şeyler söyleme, dedi kendi kendine. Onları daha da kızdıracak hiçbir şey yapma. En önemlisi de sakın onlara saldırmaya yeltenme. Tepkisiz davranırsan, sonunda inşallah bu pis oyundan bıkip tavşan vurmaya giderler belki.

İki serseri Peter'ı kollarından tutup gölün kıyısına doğru sürüklemeye başladılar. Tutsaklarının elleri hâlâ önünde bağlı duruyordu. Tüfek Ernie'nin boşta kalan elindeydi. Raymond'ın diğer elindense Peter'dan aldığı dürbün sallanıyordu. Gölün kıyısına vardılar.

Cennetten çıkma bu güzel mayıs sabahında ne de hoş görünüyordu göl. Uzun ve oldukça dar, kıyısının

orasında burasında salkımsöğütler salınan bir göldü bu. Orta yerlerinde suyu duru ve pırıl pırıldı ama yer yer saz ve kamış kümeleriyle kaplı kıyılarındaki sular çamurlu ve bulanıktı.

Ernie'yle Raymond tutsaklarını gölün ta kıyısına kadar getirip durdular.

"Bak ben ne diyo'um," dedi Ernie. "Ben kollarından tutayım, sen de bacaklarından tut, sonra da bi', 'ki, üç deyip bu salağı kamışların altındaki çamurlu sulara fırlatalım. Ne dersin?"

"İyi düşündün," dedi Raymond. "Hoşuma gitti bu fikir. Elleri de bağlı ol'cak, öyle di'mi?"

"Tabii," dedi Ernie. "Söyle bakalım, sen nasıl buldun bunu, kendini beğenmiş fare surat?"

"Eğer bunu yapmak istiyorsanız, size engel olamam tabii," dedi Peter. Sesini olduğunca sakın tutmaya çalışıyordu.

"Hele engel olmaya kalk da gör gününü," dedi Ernie sırıtarak. "Bak o zaman başına neler gelir."

"Son bir sorum var," dedi Peter. "Siz hiç kendi boynunuza bosunuza uygun birine saldırdınız mı?"

Bu sözün daha yarısı ağzından çıkmadan bir hata yaptığını anlamıştı Peter. Ernie'nin yüzü kıpkırmızı kesilmiş, o küçücük kara gözlerinin içinde tehlike çanları çalan bir kıvılcım çakıvermişti.

Peter'ın şansı varmış ki Raymond'ın heyecanla bağırın sesi yetişti imdadına. "Hey, baksana!" diye haykırdı Raymond. "Şur'daki kamışların arasında yüzen kuşu görüyo' musun? Hadi onu vuralım!"

Gösterdiği kuş, boynunda beyaz bir halkası olan zümrüt yeşili başlı, sarı kepçe gagalı bir sunaydı. "İşte bu kuş gerçekten de yenir," diye sözüne devam etti Raymond. "Bi' yaban ördeği bu."

"Şimdi vururum onu," dedi Ernie. Peter'ın kolunu bırakıp tüfeği omzuna dayadı.

"Ama burası bir kuş cenneti," dedi Peter.

"Ne? Bi' ne?" diye sordu Ernie tüfeği indirerek.

"Burada kuş vurulmaz," dedi Peter. "Kesinlikle yasaaktır."

"Kim demiş?"

"Gölün sahibi. Bay Douglas Highton."

"Şaka ediyo'sun," dedi Ernie ve tüfeği yeniden omuzlayıp ateş etti. Ördek olduğu yerde göçüp kalıverdi.

"Vurdum onu," dedi Ernie, sonra Raymond'a dönüp, "Hadi ellerini çöz de şu salak av köpeğimiz biz vurdukça gidip vurdu'umuz kuşları bize getirebilsin," diye ekledi.

Raymond sustalısını çıkartıp Peter'ın ellerini bağlayan ipi kesti.

"Hadi fırla," diye komut verdi Ernie havlar gibi.

"Git onu getir!"

O güzelim ördeğin vurulduğunu görmek altüst etmişti Peter'ı. "Bunu yapmayı reddediyorum," dedi ser-serilere.

Ernie elinin tersiyle vurdu çocuğa. Peter sendelediyse de yere düşmedi ama burun deliklerinin birinden kan boşandı bir anda.

"Seni gidi yer cücesi seni," dedi Ernie. "Bana bi' kez daha 'reddediyorum' de, başına geleceği görürsün. Gününü gösteririm sana. Yemin ederim, ağzındaki o pırl pırl beyaz ön dişlerinin her birini teker teker eline veririm senin. İyice anladın mı beni?"

Peter sesini çıkartmadı.

"Yanıt ver!" diye böğürdü Ernie. "Bunu iyice anladın mı dedim?"

"Evet," dedi Peter ölgün bir sesle. "İyice anladım."

"Ööö'leysem hadi fırla getir ördeği!" diye bağırdı Ernie.

Peter kıyı boyu ilerleyip çamurlu suya girdi; kamışların arasında duran ördeği sudan aldı; Ernie'yle Raymond'ın durduğu yere getirdi. Raymond ördeği Peter'dan alıp diğer kuşların bağlı olduğu ipe bağladı bacaklarından.

"Eh madem ki artık bir av köpeğimiz de var, şu ördeklerden bi'kaç tane daha vuralım bakalım," diyen Ernie elinde tüfeğiyle kamışların arasına bakına bakına kıyı boyu yürümeye başladı. Sonra durdu birdenbire; yere çömeldi ve parmağını dudaklarına koyarak, "Şşşş!" dedi.

Raymond yürüyüp arkadaşının yanına gitti. Pantolon paçaları çamurlu suyla dizlerine kadar ıslanmış olan Peter olduğu yerde duruyordu.

"Şuna bi' bak hele," diye fısıldadı Ernie parmağıyla sazların arasını göstererek. "Sen de benim gördü'ümü görüyo' musun?"

"Vay canına!" dedi Raymond. "Ne güzel bi'si' bu!"

Olduğu yerden sazların arasına bir göz atan Peter serserilerin neye baktıklarını hemen görüverdi. Bir kuğuydu bu. Huzur içinde yuvasının üstünde oturan, güzeller güzeli, beyaz bir kuğuydu. Su çizgisinin altmış santim üstüne yükselen, çalı çırpıdan yapılmış, koca bir tümseği andıran yuvasının üstünde bembeyaz bir göl perisi gibi oturan kuğu o incecik, zarif boynunu kaldırmış, her an uçup kaçmaya hazır, kaygı ve kuşkuyla oğlanlara doğru bakıyordu.

"Buna ne dersin," dedi Ernie. "Bu, ördeklerden de iyi, öyle di' mi?"

"Onu vurabilir miyiz dersin?" diye sordu Raymond.

"Tabi vurabilirim," dedi Ernie. "Tam göğsünün ortasında koca bi' delik açaca'am göreceksin."

Peter zapt edilemez bir öfkenin, içinde dalga dalga kabardığını hissediyordu. Oğlanların yanına gidip, "Ye-

rinizde olsam o kuğuyu vurmazdım," dedi elinden geldiğince sakın bir sesle. "İngiltere'de koruma altına alınmış kuşlar listesinin başında gelir kuğular."

"Şimdi bunun bun'la ne ilgisi var yani?" dedi Ernie alaycı bir sesle.

"Size bir şey daha söyleyeceğim," dedi Peter. Artık ölçülü davranmayı filan elden bırakmıştı. "Yumurtalarının üstünde oturan bir kuşu kimseler vurmaz! Anladınız mı, kimseler! Kimbilir, belki altında yumurtadan yeni çıkmış kuğu yavruları bile vardır! Onu vuramazsınız!"

"Kim demiş vuramayız diye?" dedi Raymond. Sersinden alaycılık akıyordu. "Kim demiş? Kendini beğenmiş sayın Bay Peter Watson mı?"

"Tüm ülkede herkes diyor bunu! Yasalar öyle diyor, polis öyle diyor, herkes öyle diyor!"

"Ama ben ööö'le demiyorum," dedi Ernie tüfeği omuzlayarak.

"Yapma! Ne olursun yapma!" diye haykırdı Peter.

Güüüm! Tüfek patladı. Kurşun kuğunun o narin başının tam ortasını deldi geçti. O incecik beyaz boyun yuvanın diğer yanında sallanıp kaldı.

"Vurdum onu!" diye avaz avaz bağırdı Ernie.

"Yaşa usta nişancım benim! Bravo ustaların ustası!" diye haykırıyordu Raymond.

Kireç kesmiş yüzüyle olduğu yerde kazık gibi duran Peter'a döndü Ernie, "Hadi onu alıp getir," diye buyurdu.

Peter gene yerinden kıınıldamadı bile.

Ernie çocuğun yanına gelip burnunu burnuna dayadı çocuğun. "Sana son kez söylüyo'm, git getir onu," dedi buz gibi soğuk, tehlike çanları çalan bir sesle.

Peter gözyaşları yanaklarından çenesine aka aka suya girip ölü kuğunun yanına gitti ve zavallı hayvanı kucaklayarak yuvadan kaldırdı. Ana kuğunun altında sarı

bebek tüyleriyle kaplı iki yavru varmış meğer. Yuvanın ortasında birbirlerine sokulmuş oturdukları yerde birer sarı ipek yumağını andırıyorlardı.

"Yumurta var mıymış?" diye seslendi Ernie kıyından.

"Yok," diye yanıt verdi Peter. "Hiçbir şey yok." Yuvada kalırlarsa, erkek kuğu yuvaya dönünce kendi başına yavruları beslemeye devam ederdi belki de. Küçük de olsa böyle bir şansları vardı yavruların. Ernie'yle Raymond'ın eline geçerlerse hiç şansları olmazdı.

Peter kucağında kuğuyla suların içinde yürüyüp karaya çıktı ve zavallı hayvanı yavaşça yere bıraktı, sonra doğrulup iki zorbanın karşısına dikildi. Hâlâ dolu dolu olan gözleri ateş püskürüyordu. "Çok pis bir işti bu yaptığınız!" diye bağırdı karşısındakilere. "Hiçbir gereği olmayan, budalaca, barbarca bir işti! Cahilin daniskası sersemersiniz siz! Bu kuğu yerine siz ölmeliydiniz! Yaşamaya bile hakkınız yok sizin!"

Peter kendisine ne yapacaklarına zerre kadar aldırmıyordu artık. Kafasını olabildiğince dikleştirmiş kendisinden kat kat büyük olan oğlanların karşısında öylece dururken, öfkesinin görkemiyle anılaşmıştı sanki.

Yüzüne şaplağı yapıştırmadı bu kez Ernie. Önce şöyle bir şaşaladı bu öfke selinin karşısında, sonra toparladı hemen kendini. Islak ıslak parlayan löp löp dudaklarının bir kenarı kurnaz bir sırıtışla yukarıya kalktı. O küçücük, birbirine yakın gözlerinde kötü ruhluluğun kıvılcımları çakmaya başlamıştı. "Kuğuları seviyo'sun demek, ööö'le mi?" diye sordu alçak sesle.

"Kuğuları seviyor, sizden de nefret ediyorum!" diye bağırdı Peter.

Ernie hıhlayarak pis pis sırıtmaya devam etti. "Bakalım doğru anlamış mıyım?" dedi Peter'a. "Eğer doğru anladımsa, şimdi sen bu kuğunun hâlâ canlı olmasını diliyo'sun, ööö'le mi?"

"Ne salakça bir soru bu!" diye bağırdı gene Peter.

"Ense köküne bi' şamar yemek istiy'o' bu," dedi Raymond

"Dur hele, biraz sabırlı ol," dedi Ernie, Raymond'a, sonra gene Peter'a dönerek, "Yani şimdi ben bu kuğuyu yeniden canlandırıp uçsun diye göklere salsam çok mutlu olacaksın. Doğru di'il mi bu?" diye ekledi.

"Al sana aptalca bir soru daha!" diye haykırdı Peter. "Sen kendini ne sanıyorsun?"

"Sana söyleyeyim ne oldu'umu," dedi Ernie. "Ben sihirbazın biriyim, işte böyle. Ve de seni mutlu etmek için bi' büyü yapıp şu ölü kuğuyu diriltece'm ve yeniden gözlerde uçuraca'm."

"Deli saçması! Ben gidiyorum," diyerek arkasını dönüp yürümeye başladı Peter.

"Yakala şunu!" diye bağırdı Ernie.

Raymond, Peter'ı kolundan yakaladı.

"Bırakın beni!" diye haykırdı Peter.

Raymond bir şaplak indirdi oğlanın suratına. "Canın yanmasın istiy'o'san uslu dur," dedi.

"Sustalını ver bana," dedi Ernie elini uzatarak. Raymond sustalısını cebinden çıkartıp Ernie'ye uzattı.

Ernie elinde sustalıyla yerde yatan ölü kuğunun yanına çömelerek kuşun o yelken gibi kocaman kanatlarından birini tutup açtı boylu boyunca. "İzle bunu şimdi," dedi.

"N'apacaksın?" diye sordu Raymond.

"Bekle de gör," dedi Ernie ve elindeki sustalıyla koca kanadı bedenden ayırmaya başladı. Çepeçevre kestikten sonra sustalıyı kanat kemiğini omuz kemiğine bağlayan ekleme sokup kanırdı. Ustura gibi keskin olan sustalı iyi iş görüyordu doğrusu. Koca kanat birkaç saniye içinde kuğunun bedeninden ayrılmıştı bile.

Sonra Ernie kuğuyu öbür tarafına çevirip bu kez de öteki kanadı ayırdı kuğunun bedeninden.

"İpi ver," dedi Ernie elini Raymond'a uzatarak.

Raymond bir eliyle Peter'ı kolundan tutmuş, şaşkınlık ve hayranlıkla izliyordu Ernie'nin yaptıklarını. "Kuşları bööö'le parçalamayı ner'den öğrendin?" diye sordu.

"Tavuklardan," diye yanıt verdi Ernie. "Bir zamanlar Stevens'in çiftliğinden tavuk yürütür, sonra da parçalara ayırarak Aylesbury'deki kasaba satardık. Versene şu ipi."

İp yumağını uzattı Raymond. Ernie altı tane bir metrelik parça kesti ipten.

Kuşların kanatlarının üst kısmında oldukça kalın bir kemik vardır. Ernie kanatlardan birini eline alıp keşiği ip parçalarının birer ucunu koca kuğu kanadının bu kemiğine bağlamaya başladı. İşini bitirince ucundan altı ayrı ip parçası sallanan kanadı kaldırıp, "Uzat kolunu," dedi Peter'a.

"Siz aklınızı kaçırmışsınız!" diye haykırdı çocuk. "Zırdelisiniz siz!"

"Kolunu uzattır şunun," dedi Ernie, Raymond'a.

Raymond boştaki elini yumruk yapıp ufak ufak vurdu Peter'ın burnuna. "Yumruğumu görüyo' musun?" dedi. "Hemen sana söyleneni yapmazsan bunu ağzının ortasına indirece'em, anladın mı? Onun için şimdi uslu uslu kolunu uzat bakalım."

Peter'ın bütün direnci kırılıverdi. Bu zorbalara dayanacak güç kalmamıştı artık kendisinde. Birkaç saniye kadar Ernie'ye baktı. Bu gözleri birbirine yakın, ıslak dudaklı maganda, kafasının tası atarsa her türlü şeyi yapabilecek biri gibi görünüyordu. Kafası kızarsa hiç düşünmeden insan bile öldürür bu hırbo, diye düşündü Peter. Ernie -yani karşısında duran şu akıllı az gelişmiş çocuk- oyun oynuyordu şu anda. Ve şu anda onun oyununu bozmak hiç de akıllıca olmayacaktı. Peter kolunu uzattı.

Ernie kanattan sallanan ipleri birer birer Peter'in koluna bağlamaya başladı. Bitirdiğinde kuğunun koskocaman, bembeyaz kanadı bir uçtan bir uca çocuğun koluna sımsıkı bağlanarak takılmış oldu.

"Nasıl oldu ama ha?" dedi Ernie birkaç adım geriye gidip yarattığı eseri hayran hayran seyrederek.

"Hadi öbürünü de yap," dedi Raymond. Ernie'nin ne yapmak istediğini anlamaya başlamıştı en sonunda. "Göklerde tek kanatla uçmasını bekleyemeyiz ondan, öyle di'mi?"

"Emrin olur," dedi Ernie. "İkinci kanat hemen geliyo'." Sonra yere çömelip diğer kanada da altı tane ip bağladı ve kanadı eline alarak ayağa kalktı. "Şimdi de öbür kolunu uzat bakalım," dedi Peter'a. Midesi bulan, kendini elin maskarası gibi hisseden Peter öbür kolunu uzattı. İkinci kanadı da o koluna sımsıkı bağladı Ernie.

"Tamam," diye bağırdı sonra. Ellerini çırparak çimenlerin üstünde sıçrayıp duruyordu Peter'ın çevresinde. "İşte capcanlı, yepyeni bir kuğumuz oldu yeniden! Sana sihirbaz oldu'umu söylememiş miydin ben? Bir büyü yapıp kuğuya canlandıraca'ımı, onu yeniden göklerde uçuraca'ımı söylememiş miydin? Desene, söylememiş miydin ha?"

Peter şu tadına doyumaz mayıs sabahının ıslıl ıslıl güneş ışığı altında gölün kıyısında öylece duruyor, kuğunun gevşecik –ve biraz da kanlanmış– bembeyaz kanatları tüyler ürperten bir görünümle iki yanından yere doğru sarkıyorlardı. "İşiniz bitti mi artık?" diye sordu yavaşça.

"Kuğular konuşmaz," dedi Ernie. "Onun için gaganı kapalı tut! Hem bööö'lece gücünü de boş yere harcamamış olursun. Göklerde uçmaya başlayınca o güç çok gerekecek sana." Ernie eğilip yerde yatan tüfeği aldı, sonra da boşta kalan eliyle Peter'ı ensesinden yakalayıp

iteledi. "Yürü bakalım," dedi Ernie buz gibi, alaycı bir sesle.

Kıyı boyu ilerleyip suyun kenarında büyüyen bir ağacın altında durdular. Koca koca dalları ta yükseklerden sarkıp neredeyse suya değen ulu bir salkımsöğüttü bu ağaç.

"Bu büyülü kuğu şimdi bizim için sihirli bir uçuş gerçekleştirecek," diye sirk çığırtkanlarının dalgalanan ses tonuyla bağırdı Ernie. "Onun için şimdi kuzu kuzu ağacın tepesine tırmanacak ve tam tepesine varınca da akıllı uslu her kuğu gibi kanatlarını açıp uçuşa geçecek, öyle di'mi, sayın Bay Kuğu?"

"İşte bu harika!" diye kahkahalar atarak bağırmaya başladı Raymond. "Çok hoşuma gitti bu!"

"Benim de çok hoşuma gidiyo'," dedi Ernie başını sallayarak. "Çünkü şimdi görece'ez bakalım bu kargacık burgacık kuğu ne kadar akıllıymış. Okulda cin gibi maaşallah. Herkes biliyo' bunu. Sınıfının birincisi mirincisi, falan filan, bunlar hep hoş şeyler, ama bakalım bi' ağacın tepesindeyken ne kadar akıllı olacak. Ööö'le di'mi, sayın Bay Kuğu, ööö'le di'mi ha?" Peter'ı ensesinden ağaca doğru itti Ernie.

Bu cinnet acaba daha ne kadar sürecektir diye merak etmeye başlamıştı Peter. Kendisinin de yavaş yavaş cinnet getirmeye başladığını hissediyordu. Her şey gerçekdışıydı sanki. Sanki olanların hiçbiri gerçekte olmuyordu. Diğer yandan ağacın tepesinde, bu magandaların kendisine erişemeyeceği bir yerde olmak fikri bayağı çekici geliyordu Peter'a. Ağaca çıkıp orada kalabilirdi pekâlâ. Ardından ağaca tırmanmaya kalkacaklarına pek olasılık vermiyordu doğrusu. Hem arkasından gelseler bile, o daha da yükseklerle tırmanır, iki kişinin ağırlığını birden çekemeyecek kadar ince bir dala sığınabilirdi.

Alçaklardan başlayan dallarıyla kolayca tırmanılabilecek bir ağaçtı bu salkımsöğüt. Peter tırmanmaya

başladı. Kollarından sallanan koca kanatlar oraya buraya takılıp işini biraz zorlaştırıyordu ama bunun hiçbir önemi yoktu. Önemli olan, her attığı adımla aşağıdaki işkencecilerden bir adım daha uzaklaşıyor olmasıydı. Ağaçlara tırmanmayı oldum olası sevmemiş ve becerememişti Peter. Hiç de iyi bir tırmanıcı sayılmazdı ve şimdi de çok beceriksizce tırmanıyordu ama dünyada hiçbir şey bu ağacın ta tepesine kadar tırmanmasını engelleyemezdi. Bir kere tepesine ulaştınca aşağıdakiler yapraklar arasında nerede olduğunu bile göremezlerdi artık.

"Daha yükseğe, daha yükseğe," diye bağıırıp duruyordu Ernie aşağıdan.

Peter yükseklere doğru tırmanmaya devam etti. Az sonra artık daha fazla tırmanamayacağı bir noktaya gelmişti. Ayakları ancak bir insan bileği kalınlığında olan bir dala basıyordu şimdi. Dal dümdüz gölün üzerine doğru uzanıyor, sonra da ucunu –bürümcük yapraklı dalcıklarını suda yıkamak istercesine– nazlı nazlı suya kadar eğiyordu. Durduğu noktadan daha yukarıda kalan dallar çok ince ve kırılğandı, ama Peter'ın iki eliyle tutunduğu dalcık bu iş için yeterince dayanıklı görünüyordu. Peter dalın üstünde durmuş, bu hızlı tırmanıştan sıklaşan soluklarının sakinleşmesini beklerken ilk kez aşağıya baktı. Epey –en az 15-16 metre– yüksekteydi yerden. Bulunduğu yerden aşağıdaki oğlanları göremiyordu. Ağacın dibinde değildiler artık. Sakın artık bu oyundan bıkip gitmiş olmasınlar?

"Pekâlâ, şimdi beni iyi dinle, sayın Bay Kuğu," diyen nefretlik sesi duyuldu birdenbire Ernie'nin.

Serseriler, ağacın tepesindeki çocuğu daha iyi görebilecekleri uzakça bir yere gitmişler, oradan sesleniyorlardı. Onlara bakarken salkımsöğüt ağacının yapraklarının ne denli seyrek ve tülümsü olduklarının farkına var-

dı Peter. Onların arasında gözden kaybolmak neredeyse olanaksızdı.

"Şimdi kulağını aç da beni iyi dinle," diye bağırdı Ernie uzaktan. "Üstünde durduğun dalın ucuna doğru yürümeye başla bakalım. Ta ucuna, gölün şu baldan tatlı çamurlu suyunun üzerine gelinceye kadar ilerle! Sonra da uçuşa geç!"

Peter yerinden kıınıldamadı. Bu serserilerden tam 15 metre yüksekteydi şimdi ve kendisine asla dokunamayacaklardı bir kez daha. Aşağıda da bir sessizlik vardı şimdi. Epey uzun sürdü bu sessizlik. Kimsenin konuşmadığı koca bir dakika geçti aradan. Peter uzakta duran bu iki insan silüetinden ayırmıyordu gözlerini. Salkım-söğütün az ilerisinde durmuş, ağacın tepesine bakıyorlardı oldukları yerden.

"Pekâlâ sayın Kuğu Efendi," dedi Ernie az sonra. "Şimdi ona kadar sayaca'am, tamam mı? Ona geldiğimde hâlâ kanatlarını açıp o dalın üstünden uçmamışsan, seni vuraca'am. Bi' yerine iki kuğu vurmuş olurum bööö'lelikle. Hadi bakalım, sayın Bay Kuğu, saymaya başlıyorum! Biiir... İkiii... Üüüç... Dööört... Beeeş... Altııı..."

Peter kıınıldamadı bile yerinden. Bundan sonra hiçbir şey onu yerinden kıınılmatamazdı.

"Yediii... Sekiiiz... Dokuuuz... Ooon!"

Peter, Ernie'nin tüfeği omuzladığını gördü. Namlusu tam üzerine çevriliydi. İlk önce tüfeğin *güüüm* diye gümlediğini, ardından da kurşunun *vınnnn* diye kulağının dibinden geçtiğini duydu zavallı oğlan. Ürkütücü bir duyguydu bu, ama gene de yerinden kıınıldamadı Peter. Ernie'nin aşağıda tüfeğe yeni bir kurşun sürdüğünü görebiliyordu.

"Bu son şansın," diye bağırdı Ernie. "Bu kurşunu tam alınaya gümletece'im."

Peter hâlâ yerinden kımıldamamıştı. Salkımsöğütün berisindeki papatya dolu tarlanın ortasında duran iki serseriye bakıyordu. Tüfeği yeniden omzuna kaldırdı Ernie.

Bu kez tüfeğin gümlmesiyle kurşunun bacağına saplanışını aynı anda duydu Peter. Canı yanmamıştı, ama çarpmanın gücü soluğunu kesmişti bir anda. Sanki biri bacağına bir balyoz indirmiş gibi geldi Peter'a. İki ayağı birden kesildi bastığı ağaç dalından. Elleriyle daha sıkı yapışmak istedi tutunduğu dala, ama incecik dal ağırlığı altında eğilip kırılıverdi. Bazı insanlar –eğer dayanma güçlerinin çok üstünde zorlanıp bezdirilirlerse– hemen çözülüp havlu atıverirler. Bazılarıysa –koşullar ne olursa olsun– asla baş eğmezler, asla teslim bayrağını çekmezler. Bu tür insanlara savaşta da barışta da rastlayabilirsiniz. Ruhlarını asla boyunduruk altına alamazsınız bu insanların; ne acı ne işkence ne de ölüm korkusu asla pes ettiremez onları.

Küçük Peter Watson da işte bu insanlardan biriydi. Ağaçtan düşmemek için can havliyle çırpınıp dururken, bu oyunda kazananın kendisi olacağı doğuverdi içine birdenbire. Dalların yaprakların arasında boğuşup dururken gölün suları üzerinde parlayan bir ışık çemberi çarpmıştı gözüne. Öyle göz kamaştırıcı, öyle tadına doyulmaz bir ışıktı ki bu, gözlerini ondan ayıramıyordu Peter. Işık ona göz kırpıyor, çocuğu tüm benliğiyle kendisine çağırıyordu. Kendini ışığa doğru fırlatarak kanatlarını sonuna kadar geriverdi Peter.

Üç değişik kişi o sabah köyün üzerinde döne döne uçan kocaman, bembeyaz bir kuğu gördüklerini söylediler. Bunlardan birisi, Emily Mead isminde bir okul öğretmeni idi; ikincisi eczanenin damını aktarmakta olan William Eyles'ti; üçüncüsü de o gün yeni maket uçağını tarlalarda uçurmaya çıkmış olan John Underwood isimli bir çocuk.

Bayan Watson o sabah o saatlerde mutfakta bulaşık yıkıyordu. Bir aralık başını kaldırıp pencereden dışarıya baktı ve tam o sırada koskocaman, bembeyaz bir şeyin kanat çırpı çırpı evlerinin arka bahçesine indiğini gördü göz ucuyla. Hemen dışarı fırladı Bayan Watson. Koşarak gidip tek çocukları Peter'ın çimler üstünde kırık bir bebek gibi yatan küçücük bedeninin yanına diz çöktü. "Yavrum benim!" diye bağırdı Peter'ın başını kollarının arasına alarak. Gördüklerine inanamıyordu, aklı başından gitmiş olan zavallı kadıncağız. "Yavrum, oğlum benim," deyip duruyordu habire. "Sana ne oldu böyle?"

"Bacağım acıyor," diyerek gözlerini bir an açtı Peter, sonra bayılıp kaldı. "Aman, tanrım, bacağın kanıyor!" diye bağırdı annesi ve yerde baygın yatan küçük bedeni kucağına alıp içeri taşıdı. Hemen doktora ve cankurtarana telefon etti. Sağlık ekiplerinin gelmesini beklerken de eline bir makas alıp o iki koca kuğu kanadını oğlunun kollarına bağlayan ipleri kesmeye başladı.

Şeker Henry'nin Akıl Almaz Öyküsü

Şeker Henry kırk bir yaşındaydı, becardı ve zengin mi zengindi. Zengindi, çünkü artık öbür dünyaya geçmiş olan zengin bir babanın oğluydu. Bekardı, çünkü parasının bir kuruşunu bile bir kadınla paylaşamayacak kadar bencil bir adamdı.

Bir seksen beş boyundaydı, ama aslında hiç de sandığı kadar yakışıklı değildi doğrusu.

Giysilerine çok önem verirdi Şeker Henry. Takım elbiselerini diktirmek için pahalı bir terziye gider, gömleklerini özel bir gömlekçiden alır, pabuçlarını ünlü bir ayakkabıcıya ısmarlama yaptırırdı.

Tıraş olduktan sonra yüzüne sürdüğü losyon dünyadaki en pahalı losyonlardan biriydi. Kaplumbağa yağı içeren bir el kremi sayesinde elleri hep pamuk gibi yumuşacıktılar.

On günde bir berberi eve gelip saçlarını düzeltirdi. Aynı gün manikürcüsüne manikür de yaptırırdı Şeker Henry.

Ön dişlerini –hiç de hoş olmayan sarımsı bir renkleri var diye– inanılmaz bir bedel ödeyerek kaplattırmıştı Şeker Henry. Sol yanağındaki ufak beni de bir estetik cerrahına aldırmıştı.

Kendisine aşağı yukarı yazlık bir ev parasına patlamış olan Ferrari marka bir otomobil kullanırdı.

Yazları Londra'da yaşırdı Şeker Henry, ama sonbahar gelip ekim ayında bahçelere yılın ilk kırağısı düşünce hemen tası tarağı toplayıp Karaib Adaları'na ya da Güney Fransa'ya, arkadaşlarının yanına giderdi. Şeker Henry'nin tüm arkadaşları da tıpkı kendisi gibi kondukları hatırı sayılır miraslar sayesinde zengin olmuş kişilerdi.

Ömründe bir gün olsun çalışmamıştı Şeker Henry ve kendi yarattığı bir özdeyişi kendine düstur edinmişti hayatında. *İnsanın zaman zaman kulağının çekilmesi ve arada bir hafif yollu azarlanmalara hedef olması, ruh karartıcı ve sıkıcı bir işte çalışıyor olmasına yeğdir*, derdi hep Şeker Henry. Arkadaşları bunu çok matrak bulur, gülmekten katılırlardı bu sözü her duyduklarında.

Şeker Henry gibi insanlara dünyanın dört bir yanında rastlayabilirsiniz. Denizlerdeki çerçöp gibi bir o yana bir bu yana sürüklenip dururlar yeryüzünde. Genellikle Londra'da, New York'ta, Paris'te, Nassau'da, Montego Bay'de, Cannes'da ve St. Tropez'de ortaya çıkarlar. Kötü insanlar oldukları söylenemezse de, işte bunlar iyi insanlar da diyemezsiniz onlar için. Gerçekte hiçbir önemleri yoktur onların. Onlar dünya cümbüşündeki süslemelerin birer parçasıdır yalnızca.

Onların hepsinin –yani bu tür zenginlerin– ortak paydaları olan bir özellikleri vardır. Hepsi de şimdi olduklarından daha zengin olabilmek için dayanılmaz bir dürtü duyarlar içlerinde. Bir milyon sterlin yetmez onlara. İki milyon da. Daha çok para edinmek konusunda doymak bilmez bir hırs vardır içlerinde. Bunun nedeni de, sürekli olarak bir sabah uyandıklarında bankada hiç paraları kalmadığını göreceklere korkusuyla yaşıyor olmalarıdır.

Bu insanlar servetlerini artırmak için hep aynı yöntemleri kullanırlar. Hisse senedi ve tahvil alıp değerlerinin borsalarda bir inip bir çıkışını izlerler. En yüksek

oynanan masalarda rulet ve bakara oynarlar ünlü kumarhanelerde. At yarışlarında büyük bahislere girerler. Aslında her konuda bahse girip durur bu insanlar. Şeker Henry, Lord Liverpool'un tenis kortunda düzenledikleri bir kaplumbağa yarışında tam bin sterlin bahse girmişti örneğin geçen yıl. Sonra da bu miktarı iki katına çıkartıp Esmond Hanbury isimli bir adamla daha da saçma sapan bir bahse tutuşmuştu. Henry'nin köpeğini bahçeye salacaklar ve pencereden hayvanın ne yapacağını izleyeceklerdi. Ama köpeği salmadan önce her ikisi de hayvanın ilk önce nereye işeyeceğini tahmin edecekti. Bir duvara mı, bir direğe mi, bir çalıya mı yoksa bir ağaca mı? Esmond duvara demişti. Bir gün böyle bir bahse girebileceğini önceden düşünerek köpeğinin alışkanlıklarını haftalardır incelemiş olan Henry ağacı seçmiş ve tabii bahsi kazanmıştı.

İşte buna benzer budalaca oyunlar oynayarak hem boşta gezer hem de zengin olmanın dayanılmaz can sıkıcılığından kurtulmaya çalışırdı Şeker Henry ve arkadaşları.

Bu arada Henry –sizin de fark ettiğiniz gibi– fırsatını bulunca oyuna hile katmaktan ve dostlarını kazıklamaktan geri kalmazdı. Köpeğinin üzerine oynanan bahis hiç de dürüst değildi tabii. Aslına bakarsanız kaplumbağa yarışı da. Henry yarıştan bir saat önce rakibinin kaplumbağasına kimseye çaktırmadan uyku ilacı vererek bu yarışa da hile katmıştı.

Eh artık şimdi Şeker Henry'nin nasıl bir insan olduğu konusunda az da olsa bir fikir edindiğinize göre öyküme başlayabilirim.

O yaz –günlerden bir gün– Şeker Henry hafta sonunu geçirmek için arkadaşı Sir William Wyndham'in Guildford'daki malikânesine gitmişti. Olağanüstü güzellikte, görkemli bir şato yavrusuydu bu malikâne. Arzisi de güzellikte ondan aşağı kalmazdı hani. Ama o cu-

martesi günü akşamüstü Henry malikâneye vardığında seller gidiyordu. Tenis oynamak olanaksızdı. Kroket oynamak olanaksızdı. Dışarıdaki yüzme havuzunda yüzmek de olanaksızdı. Sir William'la konuklarına oturma odasında oturup asık suratlarla camları döven yağmuru izlemekten başka yapılacak iş kalmamıştı anlayacağınız. Para babaları kötü havalara çok içerlerler, hiç mi hiç sevmezler böyle havaları. Paralarının satın almayacağı tek can sıkıcı şey hava koşullarıdır da onun için.

"Hadi büyük paraya kanasta oynayalım," dedi odadakilerden biri.

Diğerleri bayıldılar bu fikre. Beş kişi oldukları ve kanasta da dört kişilik bir oyun olduğu için aralarından biri ilk partide oynayamayacaktı. Hemen kâğıt çektiler aralarında. En ufak kâğıdı çeken Henry oyun dışı kaldı.

Diğer dört kişi hemen masanın başına oturup oynamaya başladılar. Oyun dışı kalmak Henry'nin canını sıkıyordu. Oturma odasından çıkıp büyük salonda dolaşmaya gitti. Bir süre duvarlardaki tabloları seyretti Henry, sonra koca evin içinde dolaşmaya başladı aylak aylak. Sonunda da malikânenin kitaplığında buldu kendini.

Sir Williams'ın babası kitaplara meraklı biriymiş. Bu koskoca odanın dört duvarı yerden tavana kadar sıra sıra kitapla doluydu. Henry'yi etkilemedi bu. İlgilendirmedi bile. Gerilim ve macera romanlarından başka kitap okumazdı Henry. Amaçsızca o raftan o rafa gidiyor, acába bana göre bir kitap bulabilir miyim diye bakınıp duruyordu. Gelin görün ki Sir Williams'ın kitaplığındaki tüm kitaplar, üstlerinde Balzac, İbsen, Voltaire, Johnson, Pepys filan gibi isimler yazan deri kaplı koca koca kitaplardı. Hepsi de bunaltıcı, can sıkıcı şeyler bunların, diye söylendi Henry. Tam odadan çıkmak üzereydi ki diğerlerine hiç de benzemeyen bir kitap ta-

kıldı gözüne. Eğer asker gibi bir sıraya dizili diğer kitapların arasında biraz ileriye çıkmış olmasaydı, farkına bile varamazdı onun. Öylesine ince bir kitaptı bu. Çekip diğerlerinin arasından aldı onu Henry. Aslında bir kitap bile denemezdi buna. İlkokul çocuklarının okulda kullandıkları defterlerden biriydi bu. Kartondan yapılmış koyu mavi bir kapağı vardı. Üstünde hiçbir şey yazmıyordu. Defteri açtı Henry. İlk sayfasında mürekkeple şöyle yazılıydı:

Gözlerini Kullanmadan Gören Adam
İmrat Han'la Bir Söyleşi

Profesör John F. Cartwright
Bombay, Hindistan
Aralık, 1934

Bak işte bu ilginç bir şeye benziyor, dedi Henry kendi kendine. Bir sayfa daha açtı. Deftere siyah mürekkepli bir dolmakalemle ve okunaklı bir el yazısıyla yazılmıştı. Henry kitabın ilk iki sayfasını hemen oracıkta, ayakta durduğu yerde okudu. Hiç de fena değildi okudukları. Sürükleyici bir yanı vardı. Elinde defterle birlikte gidip pencerenin yanındaki deri koltuğa oturdu ve defterde yazılı olanları en baştan başlayarak okumaya başladı.

Henry'nin okuduğu mavi kapaklı defterde şunlar yazılıydı:

İsmim John Cartwright. Bombay Hastanesi'nde cerrahım. 1934 yılının 2 Aralık gününde Doktorlar Odasında oturmuş çay içiyordum. O sırada Doktor Marshall, Doktor Phillips ve Doktor Macfarlane de yorgunluklarını çıkartmak için oturmuş çay içiyorlardı

benimle birlikte. Biri kapıyı çaldı. "Girin," diye seslendim.

Hintli bir adam girdi odadan içeriye. Gülümseyerek, "Özür dilerim," dedi. "Acaba bana yardımcı olabilir misiniz?"

Doktorlar Odası özel bir yerdir. Çok acil bir durum olmadıkça bu odaya doktorlardan başka hiç kimse ayak basamaz.

"Burası doktorlara özel bir yer," dedi Doktor Macfarlane azarlar gibi.

"Biliyorum, biliyorum," dedi Hintli. "Bunu çok iyi biliyorum ve sizi böyle rahatsız ettiğim için üzgünüm, efendim, ama size göstermek istediğim çok ilginç bir şey var."

Dördümüz de sinirlenmiştik rahatımızın kaçırılmasına. Adama yanıt bile vermedik.

"Beyler," dedi Hintli. "Ben gözlerini kullanmadan görebilen biriyim."

Aramızda ağzını açıp sözüne devam etmesini isteyen olmadı ondan ama çıkıp gitmesini de söylemedik doğrusu.

"Gözlerimi istediğiniz şekilde bağlayabilirsiniz. İsterseniz elli top gazlı bezle sarın, gene de elime bir kitap vererseniz onu size okuyabilirim," dedi Hintli.

Şaka yapıyor gibi görünmüyordu. Merakım kabarmaya başlamıştı birdenbire. "Gel buraya," dedim adama. Yanıma geldi. "Arkanı dön," dedim. Arkasını döndü. Parmaklarımla gözkapaklarını aşağıya indirip ellerimle gözlerini kapattım. "Odadaki doktorlardan biri birkaç parmağını havaya kaldıracak şimdi," dedim Hintliye. "Söyle bakalım kaç parmağını kaldırdı?"

Doktor Marshall yedi parmağını havaya kaldırmıştı bu arada.

"Yedi," dedi Hintli.

"Bir kez daha deneyelim bakalım," dedim.

Bu kez Doktor Marshall iki elini de yumruk yaparak sıktı.

"Hiç parmak kaldırmadı," dedi Hintli.

"Bir kez daha."

Doktor Marshall gene ellerini yumruk yaptı.

"Hiç parmak kaldırmadı," dedi adam bir kez daha.

Ellerimi Hintlinin gözlerinden çektim. "Fena değil," dedim.

"Dur bir dakika," diye söze karıştı Doktor Marshall. "Bir de şunu deneyelim." Kapının arkasında asılı duran bir doktor gömleği vardı. Doktor Marshall o gömleği alıp bükerek uzun ve kalın bir rulo haline getirdi, sonra bu kumaş rulosunu Hintlinin gözlerinin üzerinden geçirerek başına sarıp sımsıkı tuttu arkasından. "Hadi şimdi bir deneyelim bakalım," dedi Doktor Marshall.

Cebimden bir anahtar çıkarttım. "Bu nedir?" diye sordum Hintliye.

"Bir anahtar," diye yanıt verdi.

Anahtarı cebime sokup boş elimi gösterdim adama bu kez de. "Elimde ne var?" diye sordum.

"Hiçbir şey. Eliniz boş," dedi Hintli.

Doktor Marshall gömleği adamın başından çekti aldı. "Nasıl yapıyorsun bunu?" diye sordu. "İşin püf noktası nedir?"

"Püf noktası filan yok," dedi Hintli. "Yıllar süren alıştırmalar sonunda edindiğin gerçek bir yetenek bu."

"Ne tür alıştırmalar?" diye sordum.

"Özür dilerim ama bu bana özel bir konu," dedi Hintli.

"Öyleyse niye bize geldin?" diye sordum adama.

"Sizden bir şey rica etmeye geldim," oldu Hintlinin yanıtı.

Otuz yaşlarında, uzun boylu bir adamdı. Hindistan cevizi kabuğu renginde açık esmer bir teni ve incecik,

siyah bir bıyığı vardı. Kulaklarıysa kısa, kıvrıkcık, simsiyah kıllarla kaplıydı. Sırtına beyaz keten bir tünik, ayaklarına sandaletler giymişti.

"Bugünlerde hayatımı gezginci bir kumpanyada çalışarak kazanıyorum," diye anlatmaya başladı Hintli adam. "Bu sabah Bombay'a geldik. İlk gösterimiz bu gece."

"Nerede sahneye çıkıyorsunuz?" diye sordum.

"Royal Palace Hall'da," diye yanıt verdi. "Akasya Sokağı'nda bir yer. Gösterinin yıldızı benim. Adım programda '*Gözlerini Kullanmadan Gören Adam, İmrat Han*' olarak geçiyor. Gösterinin reklamını yapmak da benim görevim. Bilet satamazsak, aç kalırız biliyorsunuz."

"Bunun bizimle ne ilgisi var?" diye sordum.

"Sizin için çok ilginç olacak bu," dedi İmrat Han. "Çok eğleneceksiniz. Bakın açıklayayım. Kumpanyamız bir kente gelir gelmez ben hemen kentteki en büyük hastaneye gider ve doktorlardan, akıllarına gelen en profesyonel yöntemle gözlerimi bandajlamalarını rica ederim. Gözlerimin kat kat sargı beziyle iyice kapatılmasına özen göstermeleri gerekir doktorların. Bu sargılama işinin doktorlarca yapılmasının çok önemi vardır, yoksa insanlar benim hile yaptığımı sanabilirler. Gözlerimi doktorlara bandajlattırdıktan sonra sokağa çıkıp çok tehlikeli bir işe girerim."

"Ne demek oluyor bu?" diye sordum.

"Gözleri görmeyen birisi tarafından yapılması çok tehlikeli olacak bir şey yapmaya başlarım yani."

"Peki sokağa çıkıp ne yaparsın?" diye sordum.

"Çok ilginç bir şey," dedi İmrat Han. "Eğer lütfedip gözlerimi bandajlarsanız ne yaptığımı gözlerinizle görebileceksiniz. Sizden istediğim bu ufak yardımı benden esirgemezseniz beni çok mutlu edeceksiniz, efendim."

Meslektaşlarıma baktım. Doktor Phillips hemen hastalarının başına dönmesi gerektiğini söyledi. Doktor Macfarlane de aynı nedenle özür diledi kalamayacağı için. Doktor Marshall'sa, "Neden olmasın?" dedi. "Değiği gibi eğlenceli olabilir. Zaten istediği şeyi yapmak birkaç dakikamızı alır ancak."

"Ben de senin gibi düşünüyorum," dedim. "Ama işi çok iyi ve tam gerektiği gibi yapalım. Sargı bezlerinin arasından bir şeyler görmeyeceğinden kuşkumuz kalmamalı."

"Çok naziksiniz," dedi İmrat Han. "Lütfen ne gerek görüyorsanız yapın."

Doktor Phillips'le Doktor Macfarlane odadan çıktılar.

"Gözlerini bandajlamadan önce gözkapaklarını sabitleştiririz ilkin," dedim Doktor Marshall'a. "Ondan sonra da göz yuvalarını katı ama sert olmayan, yapışkan bir şeyle doldururuz."

"Ne gibi bir şeyle örneğın?" diye sordu Doktor Marshall.

"Hamura ne dersin?"

"Bence tam gerekeni buldun," dedi Doktor Marshall.

"Tamam o zaman," dedim. "Sen bir koşu mutfağa gidip oradan bir tomak hamur araklayıp gel, ben de bu arada onu ameliyathaneye götürüp gözkapaklarını sabitleştirme işlemini tamamlayayım."

İmrat Han'ı peşime takıp Doktorlar Odası'ndan çıktım ve bu garip adamı uzun hastane koridorlarından geçirerek ameliyathaneye götürdüm. Muayene masasını göstererek, "Şuraya uzan," dedim adama. İmrat Han muayene masasının üstüne uzandı boylu boyunca. İlaç dolabından, ağzında bir damlalık bulunan küçük bir şişe çıkarttım. "Kolodyon denen bir madde bu," diye açıkladım Hintliye. "Gözkapaklarına bundan biraz sü-

rünce gözkapaklarının üstünde sertleşecek bumadde ve sen de gözkapaklarını açamayacaksın."

"Peki sonra nasıl çıkartacağım onu?" diye sordu İmrat Han.

"Alkolle silersen hemen erir," dedim. "Hiç zarar vermez. Hadi şimdi kapat gözlerini bakalım,"

İmrat Han gözlerini kapattı. Her iki gözkapasına da biraz kolodyon sürdüm. "Sakın gözlerini açma," dedim adama. "Bir süre kapalı tut da ilaç kuruyup sertleşsin."

Birkaç dakika içinde kolodyon kuruyarak Hintlinin gözkapaklarının üstünde katı bir kabuk oluşturmuştu. "Gözlerini açmayı dene," dedim İmrat Han'a.

Denedi, ama açamadı.

Kapı açıldı ve Doktor Marshall elinde bir tas hamurla ameliyathaneye girdi. Ekmek yapımında kullanılan sıradan bir hamurdu getirdiği. Yumuşacıktı. Mis gibi de kokuyordu üstelik. Hamurdan bir tutam alıp İmrat Han'ın göz yuvalarından birinin içine doldurdum, biraz da dışarıya taşırarak kenarlarını ellerimle bastırıp sımsıkı örttüm gözlerinin üstünü. Sonra aynı işlemi diğer göze de yaptım.

"Rahatsız ediyor mu?" diye sordum adama.

"Hayır," dedi İmrat Han. "Bir şikâyetim yok."

"Sargı bezlerini sen sar," dedim Doktor Marshall'a. "Benim ellerim yapış yapış oldu."

"Zevkle," dedi Doktor Marshall. "Seyret beni şimdi." İlk önce iki koca parça pamuk alıp Hintlinin hamur dolu göz yuvalarının üstüne koydu, sonra, "Şimdi doğrul ve otur lütfen," dedi adama.

İmrat Han yattığı yerden doğrulup oturdu. Hamura yapışan pamuklar kondukları yerde duruyorlardı.

Doktor Marshall eline sekiz santim eninde bir sargı bezi rulosu alıp ruloyu adamın alnının çevresinde döndüre döndüre adamın gözlerini sarmaya başladı. Sargı

bezi İmrat Han'ın göz yuvalarını dolduran hamuru ve üstündeki pamukları sımsıkı tutuyordu yerinde. O rulo bitince Doktor Marshall eline ikinci bir gazlı bez rulosu alıp adamın yalnız gözlerinin çevresini değil tüm yüzünü ve başını sarmaya başladı.

"Soluk alabilmem için lütfen burnumu açıkta bırakın," dedi İmrat Han.

"Peki," dedi Doktor Marshall ve sarma işini bitirerek gazlı bezin ucunu çengelli iğneyle tutturdu, "Nasıl buldun?" diye sordu.

"Üstün nitelikli bir iş yaptın, doktor," dedim. "Bu sargıların arasından görmesine olanak yok."

İmrat Han'ın tüm kafası bembeyaz sargılar altındaydı şimdi. Yüzünde görünen bir, burnunun ucu kalmıştı bir de dudaklar. Çok zor bir beyin ameliyatından yeni çıkmış birine benziyordu tıpkı.

"Rahat mısınız?" diye sordu Doktor Marshall.

"Rahatım," dedi İmrat Han. "Böylesine iyi sardığınız için sizi kutluyorum."

"Pekâlâ, o zaman yaylan bakalım," dedi Doktor Marshall bana göz kırpıp sırtarak. "Şimdi görmeyi nasıl başaracaksın, bize göster bakalım."

İmrat Han muayene masasından inip dosdoğru kapıya yürüdü ve tokmağı çevirip kapıyı açarak dışarıya çıktı.

"Gözlerime inanamıyorum!" dedim. "Gördün mü? Kapının tokmağını eliyle koymuş gibi buluverdi!"

Doktor Marshall sırtmayı kesmişti. Yüzü de soluvermişti birdenbire. "Ben peşinden gidiyorum," diyerek kapıya koştu. Ben de peşlerinden seyirttim.

İmrat Han hastane koridorunda sıradan, herhangi biri gibi yürüyordu. Beş metre gerisinden izliyorduk onu. Yüzünü gözünü tümüyle örten sargılardan dolayı kafası koskocaman, bembeyaz bir kar topuna benzeyen bu adamın koridorlar boyunca herhangi biri gibi yürü-

yüp gidişini izlerken, ortada sanki tekinsiz bir şey varmış gibi tüylerimizin diken diken olduğunu hissediyor-duk. Özellikle de bu bandajlı başın altında kolodyonla sabitleştirilmiş gözkapakları, içine hamur doldurulmuş ve pamukla örtülmüş göz yuvaları olduğunu bilen birileri için tüylerinin diken diken olması hiç de şaşılacak bir şey değildi tabii.

Koridorun ilerisinden hastanede çalışan yerli hademelerden biri geliyordu. Yemek tabaklarıyla dolu bir tekerlekli masayı süren hademe, kendisine doğru yaklaşan yüzü gözü sarılı adamı görünce olduğu yerde donup kaldı. Kafası sarılı adam sanki hiçbir şey olmamış gibi biraz yana çekilerek masanın yanından geçti gitti.

"Gördü onu! Yemin ederim gördü onu!" diye bağırdım kısık sesle. "O tekerlekli masayı görmüş olmalı!"

Gözlerine inanamayan, gördüklerinin karşısında yüzü bembeyaz kesilen Doktor Marshall'ın sesi soluğu çıkmıyordu.

Bu arada İmrat Han merdiven başına gelmiş ve merdivenlerden inmeye başlamıştı.

Hiç zorlanmıyordu merdivenlerden inerken. Elini tırabzana koymak gereğini bile duymamıştı. Merdivenlerden çıkan birkaç kişi onu görünce ağızları bir karışık oldukları yerde donup kalmışlar, sonra hemen yana kaçarak yolundan çekilmişlerdi.

Merdivenleri inince sağa döndü İmrat Han ve sokağa açılan kapıya doğru yürüdü. Doktor Marshall'la ben de hemen peşinden seyirttik.

Hastanemizin giriş kapısı doğrudan doğruya sokağa değil de birkaç geniş basamakla inilen ve kenarlarına çepeçevre akasya ağaçları dikilmiş olan küçük bir avluya açılır. Doktor Marshall'la ben hastanenin loş koridorlarından kapının önündeki güneşli bahçe basamaklarının başına gelip de kamaşan gözlerimizle dışarıya baktığımızda, aşağıımızdaki küçük avlunun yüz kadar insanla

dolu olduğunu gördük. Yarısından fazlası çocuktan bu kalabalığın. Sarılı başı koskoca bir kar topunu andıran İmrat Han basamaklardan inerken hepsi birden bağrışa çağrışa ona doğru koşmaya başladılar. Kollarını kaldırıp ellerini başının üzerinde birleştirerek selamladı onları Hintli dostumuz.

Birdenbire o bisiklet ilişti gözüme. Basamakların bir yanına dayanmış olan bisikletin başında bir çocuk bekliyordu. Sıradan bir bisikletti bu, ama arka çamurluğuna bir şekilde bağlanmış olan 60 santime 80 santim boyutunda koca bir yafta vardı arkasında. Yaftada şunlar yazıyordu:

Gözlerini Kullanmadan Gören Adam İmrat Han
Gözlerimi Bu Hastanedeki Doktorlar Sardı
Bu Gece ve Bu Hafta Her Gece Saat 19:00'da
Akasya Sokaktaki Royal Palace Hall'de
Sahneye Çıkıyorum
Sakın Kaçırmayın!
Mucizeyi Gözlerinizle Göreceksiniz!

Hintli dostumuz merdivenleri inip dosdoğru bisikletine yürüdü, bisikletin başında bekleyen çocuğa bir şeyler söyledi. Çocuk gülümsedi. İmrat Han bisikletine bindi. Kalabalık geriye çekilerek yol açtı kendisine. Ve –ister inanın ister inanmayın!– gözleri hamurla kapatılıp sargılanmış olan dostumuz pedal çevire çevire avluyu geçip sokaktaki gürültücü trafiğin içine karıştırdı! Avluda birikmiş olan kalabalık coşkuyla bağırıp duruyor, çıplak ayaklı çocuklar ciyak ciyak haykırıp gülüşerek peşinden koşuyorlardı. Birkaç dakika boyu gözlerimizle izleyebildik onu. Kalabalık sokaktaki arabaların arasından olağanüstü bir ustalıkla kıvrılıp geçiyor, yanından hızla gelip geçen otomobillere yaklaşımadan pedal çeviriyordu. Az sonra, hâlâ peşinden koşmakta olan

birkaç çocukla birlikte, bir yana sokağa sapıp gözden kayboldu.

"Başımı döndürdü," dedi Doktor Marshall. "Kendimi kendi gözlerimle gördüklerime inandırmakta zorlanıyorum."

"Ama inanmamız gerekiyor," dedim. "O sarı bezlerinin altından hamurları çıkartmış olmasına olanak yok. Zaten hep gözümüzün önündeydi. Gözkapaklarına sürdüğüm kolodyona gelince... Ondan kurtulması için eline alkollü bir pamuk parçası alıp en az beş dakika uğraşması gerek."

"Ne düşünüyorum, biliyor musun?" dedi Doktor Marshall. "Sanırım biz bir mucizeye tanık olduk."

Geri dönüp ağır ağır hastaneye doğru yürüdük.

Günün diğer yarısı koşuşturmakla geçti. Hastalardan başımızı alamıyorduk. Saat altıda bitti nöbetim. Bir duş yapıp üstümü başımı değiştirmek için hemen evime koştum. Bombay'ın en sıcak olduğu günlerdir bu günler. Güneş battıktan sonra bile fırın gibi cayır cayır yanar her yer. Bir koltuğa oturup hiç kımıldamasanız bile her yerinizden ter fışkırır. Terli yüzünüz gün boyu ıslak ıslak parıldar durur. Gömleğiniz sucuk gibi olup yapışır teninize. Uzun uzun kaldım soğuk suyun altında, sonra da elime bir kadeh buzlu viski alıp belime doladığım havlumla balkondaki hasır koltuğa kuruldum. Viskim bitince de kalkıp giyindim.

Saat yediye on kala Akasya Sokaktaki Royal Palace Hall'un önündeydim. Pek ahım şahım bir yer değildi burası. Ucuza çıkartılacak toplantılar ya da düğünler filan için kiralanan yerlerden biriydi işte. Bilet gişesinin başında yerli halktan oluşan bir kalabalık vardı. Girişin hemen önüne, Uluslararası Tiyatro Kumpanyası'nın bu hafta her gece gösteri yapacağını ilan eden koca bir yaf-ta asılmıştı. İlanda söylendiğine göre hokkabazlar, sihir-

bazılar, akrobatlar, kılıç yutanlar, ateş yiyenler, ne ararsanız hepsi vardı bu gösteride. Bir de 'Raca ve Kaplan Kadın' isimli tek perdelik bir oyun sergilenecekti. Bütün bunların üstünde, koca koca harflerle 'GÖZLERİNİ KULLANMADAN GÖREN ADAM, İMRAT HAN' yazılıydı.

Bir bilet alıp içeriye girdim.

Gösteri iki saat sürdü. Hiç ummamıştım ama çok eğlendim bu gösteride. Gösteri yapanların tümü birinci sınıf sanatçıydılar. En hoşlandığım, tabak çanakla hokkabazlık yapan adam oldu. Her şeyi havaya atıp tutuyor, bin bir hüner sergiliyordu. Bir ara havada bir saplı tencere, bir tava, bir fırın tepsisi, koca bir servis tabağı ve bir güveç vardı aynı anda. Yılan büyüleyicisinin flütünden çıkan seslerle büyülenen koca bir yeşil yılan, neredeyse kuyruğunun ucunda havaya dikilerek sallana sallana dans edip durdu uzun bir süre. Ateş yiyen, sobalar dolusu ateşi mideye indirdi. Kılıç yutan adam da en az bir metrelik bir kılıcı boğazından ta midesinin içine kadar soktu gözlerimizin önünde. Bütün bu gösterilerin sonunda da, bas bas bağırılan trompetlerin dütdürüleri arasında, dostumuz İmrat Han çıktı sahneye gösterisini yapmak üzere. Sabah hastanede sardığımız sargıları çıkartmıştı başından.

İzleyicileri, sahneye gelip gözlerini istedikleri gibi bağlamaya davet etti İmrat Han. Bir sürü insan yanına gidip Hintli dostumuzun başını ve gözlerini, sahneye getirilen çarşaf, baş örtüsü, sarık bezi gibi şeylerle kat kat sardılar lahana gibi. O kadar kumaş dolamışlardı ki kafasına, dengesini bile zor sağlıyordu Hintli dostumuz. Sonra eline bir tabanca verdiler İmrat Han'ın. Kulisten çıkan küçük bir çocuk sahnenin sol başına gidip durdu. Bu sabah hastane bahçesinde, bisikletin yanında bekleyen çocuk olduğunu gördüm onun. Oğlan başının üstüne teneke bir kutu koyup kımıldamadan durdu. İmrat

Han nişan alırken izleyiciler soluklarını tutup dikkat kesilmişlerdi. Birdenbire ateş etti İmrat Han. Tabancanın gürültüsü hepimizi sıçrattı oturduğumuz yerde. Tenek kutu çocuğun başından uçup yere düşmüştü şangır şungur. Çocuk onu yerden alıp üstündeki kurşun deliğini izleyicilere gösterdi. Herkes coşkuyla alkışlıyordu gösteriyi. İzleyicilere gülümsedi küçük oğlan, sonra gidip tahta bir panonun önünde durdu.

İmrat Han eline verilen bıçakları fırlatarak onları tahta panonun önünde duran oğlanın çevresine saplamaya başladı birer birer. Bıçaklardan bazıları oğlanın bir milimetre yanında saplanıyorlardı tahtaya. Unutulmayacak bir gösteriydi bu. Gözleri bağlı olmayan biri bile zorlanırdı böylesine ustaca bıçak savurmakta. Ama gelin görün ki, kafasına dolanmış beyaz kumaşlarla bir çubuğa geçirilmiş koca bir kar topunu anımsatan bu olağanüstü adam sivri uçlu bıçakları bir çocuğun kıl kadar yakınında tahtaya saplayabiliyordu. Bütün bunlar olurken oğlanın gülümsemesi bir an olsun eksik olmadı yüzünde. Bu numara tamamlandığında izleyiciler ayağa kalkıp tepine tepine İmrat Han'ı alkışlamaya, heyecanla bas bas bağırmaya başladılar.

İmrat Han'ın son numarası –diğerleri kadar gösterişli değilse de– hepsinden daha etkileyiciydi bence. Sahneye madenden yapılmış bir fıçı getirdiler. Üstünde delik olmadığını denetlemek için izleyicilerden bazılarını sahneye çağırdı İmrat Han. Hayır, fıçıda delik melik yoktu. Bu da kanıtlanınca fıçıyı Hintli dostumuzun gözleri bağlanmış kafasına geçirdiler. Omuzlarını geçip dirseklerine kadar inen fıçı kollarının üst kısmını bedenine yapıştırmıştı İmrat Han'ın, ama kollarının alt kısmını ve ellerini kullanabiliyordu hâlâ. Biri bir eline bir iğne, öbür eline de bir sap iplik verdi. Hiç ıskalamadan bir hamlede ipliği iğneye geçiriverdi İmrat Han. Soluğum kesilmiş, apışıp kalmıştım bu gösteri karşısında.

Gösteri tamamlanır tamamlanmaz soluğu kuliste aldım. İmrat Han küçük ama derli toplu, tertemiz soyunma odasında bir tabüreye oturmuş, başına sarılı bez yumağını açmaya çalışan küçük oğlanın işini bitirmesini bekliyordu sabırla.

"A-ha! Hastanedeki dostum doktor bey gelmiş," dedi ben kapıyı açınca. "Buyrun, efendim, hoş geldiniz."

"Gösteriyi görmeye geldimdi," dedim.

"Eee... Nasıl buldunuz bakalım?"

"Çok beğendim," dedim. "Hele sana hayran kaldım."

"Sağ olun, beni şımartıyorsunuz," dedi İmrat Han. "Sizin bunu söylemeniz bana övünç veriyor."

"Yardımcını da kutlarım," dedim başımla küçük oğlanı selamlayarak. "Çok cesur doğrusu."

"O İngilizce anlamaz," dedi Hintli. "Ben ona söyleyrim dediklerinizi." Sonra oğlana dönüp Hindu dilinde bir şeyler söyledi. Oğlan büyük bir ciddiyetle yarı beline kadar eğilerek kabul etti övgümü ama bir şey söylemedi.

"Bak, İmrat Han," dedim adama. "Bu sabah sen benden bir şey istedin, ben de senin istediğini yaptım. Şimdi de sen benim ricamı kırmayıp benimle birlikte akşam yemeği yer misin?"

Bu arada başını saran bezlerden kurtulmuştu sonunda İmrat Han. Gülümseyerek bana bakıp, "Çok meraklandınız herhalde, öyle değil mi, doktor bey?" dedi.

"Hem de nasıl," diye yanıt verdim. "Seninle bu konuda sohbet etmeyi çok isterim doğrusu."

Bu arada gözlerimi, kulaklarını kaplayan o kısırdıccık, simsiyah, kalın kıllardan da ayıramıyordum. Şimdiye kadar başka hiç kimsede görmemiştim böylesi kılları. "Bugüne dek bir doktor tarafından sorguya çekilmemiştim," dedi İmrat Han. "Ama buna bir itirazım yok. Sizinle yemek yemek bana onur verecek."

"Seni arabamda bekleyeyim mi?"

"Evet, lütfen," dedi Hintli dostumuz. "Bir duş yapıp şu kirli giysilerden kurtulmam gerekiyor."

Arabamın neye benzediğini anlattım İmrat Han'a ve kendisini dışarıda bekliyor olacağımı söyleyerek yanından ayrıldım.

On beş dakika sonra İmrat Han yanıma geldi. Sırtına temiz bir beyaz keten tünik, ayağına da gene aynı sandaletleri giymişti. Az sonra, kentteki en iyi körili¹ pilavı yaptığı için sık sık gittiğim küçük bir aşevinde karşı karşıya oturmuş, körili pilavlarımızı kaşıklıyorduk. Ben bira içiyordum; İmrat Han gazoz içmeyi yeğlemişti.

"Ben yazar değil, doktorum," dedim karşımdakine. "Ama eğer öykünü bana ta başından anlatır ve de edindiğin bu mucize gibi, bu akıl almaz yeteneğini –yani gözlerin bağlıyken görebilme becerisini– nasıl geliştirdiğini açıklarsan, bu öyküyü elimden geldiğince aslına sadık kalarak yazarım. Ve belki de –kimbilir?– British Medical Journal'da,² hatta daha geniş okuyucu kitlesi olan ünlü dergilerin birinde yayımlanır öykün. Hem ben para kazanmak için yazan herhangi bir yazar değil de bir doktor olduğum için insanların benim yazdıklarına inanma olasılığı da daha fazla. Daha iyi tanınmak senin de işine gelir, öyle değil mi?"

"Tabii çok yararı olur bana ama siz bunu niye yapmak istiyorsunuz ki?"

"Çünkü yerimde duramayacak kadar meraklandım da ondan, tek nedenim bu," dedim tüm dürüstlüğümlle.

İmrat Han ağzına bir kaşık dolusu pilav atıp düşünceli düşünceli çiğnedi bir süre, sonra, "Anlaştık, dostum," dedi. "Size anlatacağım."

¹ Hindistan kökenli bir baharat. (Çev.)

² İngilizlerin ünlü tıp dergisi. (Çev.)

"Yaşasın!" diye bağırdım. "Yemeğimiz bitince evime gider, kimse bizi rahatsız etmeden bol bol konuşuruz."

Yemeğimizi bitirdik. Hesabı ödedim. Sonra arabama binip evime gittik İmrat Han'la birlikte.

İmrat Han'ı salona buyur edip oturttum; kâğıdımı kalemimi elime alıp geçtim karşısına. Hastalarımın anlattıklarını hızla not edebilmek için geliştirdiğim kendime özgü bir tür hızlandırılmış yazma yönteminim vardır benim. Eğer karşımdaki çok hızlı konuşmazsa, söylenen her şeyi hemen hemen kelimesi kelimesine kaydedebilirim bu yazıyla. Sanırım o gece de İmrat Han'ın anlattıklarını tümüyle yazabildim. Aşağıda okuyacaksınız, onun kendi ağzından anlattıklarıdır:

Ben Hindu asıllı bir Hintliyim. 1905 yılında Kaşmir eyaletinin Akhnur Kasabası'nda doğdum. Yoksul bir aileden geliyorum. Babam demiryolları şirketinde bilet kontrolörü olarak çalışırdı. On üç yaşındayken Hintli bir sihirbaz, okulumuza gelip bir gösteri yapmıştı. Aldanmıyorsam ismi Profesör Moor'du. (Tüm Hintli sihirbazlar nedense bir İngiliz ismi alıp başına da bir 'profesör' unvanı sokuştururlar!) Adamın yaptığı numaralar birinci sınıftı. Yaptıklarından çok etkilenmiştim. Sanırım gerçek sihirbazlık yaptığı. Bu sihir gücünü öğrenmek için dayanılmaz bir istek uyanmıştı içimde. Bu yüzden de son kahramanım Profesör Moor'u bulmak ve nereye gidersse peşinden gitmek için biriktirdiğim tüm parayı –yani topu topu on dört rupi olan servetimi– yanıma alıp evden kaçtım iki gün sonra. Giysi olarak sırtımdaki beyaz dhotiden¹ ve ayağımdaki sandaletlerden başka hiçbir şey yoktu. Yıl 1918, ben de yalnızca on üç yaşındaydım.

¹Hinduların giydiği bir tür peştemal. (Çev.)

Sorup soruşturunca Profesör Moor'un 320 kilometre uzaktaki Lahor kentine gittiğini öğrendim ve üçüncü sınıf bir bilet alarak trene binip dosdoğru Lahor'a yollandım. Kente gelince kolaylıkla buldum Profesörü. Üçüncü sınıf gösterilerin yapıldığı bir yerde sihirbaz olarak çalışıyordu. Kendisinin onulmaz bir hayranı olduğunu anlatıp yardımcısı olarak çalışmak istediğimi söyledim kendisine. Hemen kabul etti. Ya maaş? A, evet, sana günde sekiz ana veririm, çocuk, dedi bana.

Profesör bana halkaları birbirinin içine geçirip sonra da birbirinden ayırma numarasını öğretti. Görevim gösterilerin yapıldığı tiyatro salonunun önünde durup bu numarayı yaparak sokaktan geçenleri gösteriyi izlemeye davet etmekte.

Altı hafta boyunca işler tıkırında gitti benim için. Hem okula gitmekten daha iyiydi bu iş. Ama bir gün birdenbire Profesör Moor'un gerçek bir sihirbaz değil de, hokus pokus ve el-çabukluğu-marifetle herkesi aldatan bir hilebaz olduğuna ayınca, dünyam başıma yıkıldı sanki. Profesör kahramanım olmaktan çıkıvermişti bir anda. Yaptığım işe karşı ilgi duymaz olmuştum artık, ama gece gündüz hiç aklımdan çıkmayan, yepyeni, güçlü mü güçlü bir özlem sarmıştı tüm benliğimi bu kez de. Gerçek sihirin ne olduğunu bulmak ve adına yoga denen şu garip güçle ilgili bir şeyler öğrenmek özlemlerimle yanıp tutuşuyordum.

İstediğimi gerçekleştirebilmek için beni öğrencisi olarak kabul edecek bir yogi bulmam gerekiyordu ilk önce. Bu hiç de kolay olmayacaktı. Gerçek yogilere her köşe başında rastlayamazsınız. Tüm Hindistan'da bulabileceğiniz gerçek yogilerin sayısı iki elin parmaklarından bile azdır. Üstelik yobazlık derecesinde dinlerine bağlıdır yogiler. Onun için de, eğer kendime bir usta bulmakta başarılı olmak istiyorsam, dinime çok bağlıymışım gibi davranmam da gerekiyordu.

Hayır, gerçekte aşırı dindar değilimdir. Ve bundan dolayı da az biraz düzenbazlığa kaçtığımı söyleyebiliriz. Yoga güçlerine tümüyle kişisel çıkarlarım açısından ulaşmak istiyordum ben. Asıl istediğim, yoga gücünü kullanarak üne ve servete kavuşmaktı.

Gerçek bir yoginin dünyadaki en tiksineceği şeydir bu. Aslına bakarsanız gerçek yogiler, güçlerini yanlış kullanan her yoginin genç yaşta ani bir ölümle bu dünyadan göçüp gideceklerine inanırlar. Onlara göre yoga yetenekleri halkın önünde uluorta sergilenmemelidir. Yogiler bu yeteneklerini ancak kesinlikle yalnız başlarına kaldıkları zaman ve ancak tapınmak için kullanmalıdırlar. Yoksa hiç beklenmedik bir anda ölümle burun buruna geliverirler. Ben buna inanmıyordum o zamanlar, hâlâ da inanmıyorum.

Kendime çıraklığını yapacak bir yoga ustası bulma arayışım başlamıştı. Profesör Moor'un yanından ayrılıp Pencap eyaletindeki Amritsar kentine doğru yola çıktım. Yoganın gizemini ararken hayatımı da kazanmak zorunda olduğum için o kentte çalışan bir kumpanyada hemen bir iş buldum kendime. Okuldayken biraz tiyatro deneyimim olmuştu zaten. Böylece üç yıl boyunca o kumpanyayla birlikte Pencap eyaletini bir baştan bir başa dolanıp durdum. Bu süre içinde kumpanyanın yıldızı olmayı da başarmıştım. Artık on altı yaşımı geçmiştim. Elime geçen tüm parayı biriktiriyordum bu arada. Biriktirdiğim para da iki bin rupiyi geçmişti.

Tam o sıralarda Benerci adında birinden söz edildiğini duydum. Benerci'nin Hindistan'daki gerçek yogilerden biri olduğu söyleniyordu. Olağanüstü güçlere sahipmiş bu adam. Her şeyden önemlisi de, çok ender rastlanan levitasyon –yani havaya yükselebilmek– yeteneği bile varmış bu yogide. Onun için de, dua ederken tüm bedeni havaya yükselip yerden elli santim yukarıda asılı kalırmış.

Tamam, dedim kendi kendime, benim aradığım adam bu. Gidip bu Benerci'yi bulmalıyım. Biriktirdiğim paraları yanıma aldığım gibi kumpanyadan ayrılıp herkesin Benerci'nin yaşadığı yer olduğunu söylediği, Ganj Irmağı'nın kıyısında kurulu Rişikeş kentine doğru yola çıktım.

Altı ay boyunca gece gündüz Benerci'yi aradım. Nerede bu adam? Nerede? Benerci nerede? A, evet, diyordu Rişikeşliler, evet, Benerci Rişikeş'teydi. Ama epey oldu kente geleli. Buradayken bile onu gören olmadı. Peki ya şimdi nerede? Şimdi başka bir yere gitti Benerci. Hangi başka yere? Ooo, bunu kim bilebilir ki, diyordu Rişikeşliler. Nasıl bilelim bunu biz? Benerci gibi birinin ne yaptığını, nereye gittiğini nereden bilelim. Tam bir keşiş hayatı yaşar o. Öyle değil mi ama, öyle değil mi? Evet, evet, evet, haklısınız, diyordum. Besbelli bir şey bu. Ben bile anlıyorum bunu.

Tüm biriktirdiğim parayı harcadım Benerci'yi bulacağım diye. Sonunda elimde kala kala yalnızca otuz beş rupi kalmıştı. Bu da yeterli değildi tabii. Gene de Rişikeş'ten ayrılmadım. Orada burada sihribazlık numaraları yaparak kazanıyordum hayatımı. Bu numaraları Profesör Moor'dan öğrenmiştim. Elim de çocukluğumdan beri yatkındı doğrusu böyle işlere.

Derken günlerden bir gün kaldığım sokak arası otelelinin alt katında oturmuş gazetemi okurken gene yogi Benerci'den söz edildiğini duydum. Otele yeni gelen bir yolcu, Benerci'nin şimdi de balta girmemiş ormanlarda yaşadığını duyduğunu anlatıyordu yanındakilere. Pek uzakta değilmiş ama yağmur ormanlarının derinlerinde bir yerlerde tek başına yaşıyormuş, diyordu otele yeni gelen yolcu.

"İyi ama neresinde?"

Yolcu pek emin değildi bundan. "Sanırım şuralarda, şu yönde bir yerlerde. Kentin kuzeyinde yani," dedi parmağıyla göstererek.

Bu bilgi bana yeter de artardı bile. Hemen pazar yerine gidip bir tonga¹ sürücüsüyle pazarlığa başladım. Ücret konusunda anlaşmamız güç oluyordu. Tam o sırada, epeydir yanımızda durmuş pazarlığımızı izleyen biri yanıma yaklaşarak kendisinin de aynı yöne gitmek istediğini, yarı yola kadar onu da arabaya alırsam ücreti bölüşebileceğimizi söyledi. Canıma minnetti tabii bu. Biz arkada, arabacı önde, yağmur ormanlarının göbeğinden geçen bir keçi yolunu izleyerek kuzeye doğru yola koyulduk.

Şansa bakın! Konuşurken konuşurken yol arkadaşımın ulu yogi Benerci'nin bir müridi olduğu ortaya çıkmaz mı! Ustasını ziyarete gidiyormuş o da. Hiç duraksamadan kendimin de ulu yoginin öğrencisi olmak istediğimi söyledim hemen adama.

Kafasını çevirip tam üç dakika boyunca gözünü ayırmadan bana baktı hiçbir şey söylemeden, sonra "Olmaz," dedi. "Bu olanaksız."

Pekâlâ, görürüz bakalım, dedim içimden. Sonra da Benerci'nin dua ederken havaya yükseldiğinin doğru olup olmadığını sordum yol arkadaşşıma.

"Evet, bu doğru," dedi adam. "Ama kimse gözleyemez bunu. Dua ederken Benerci'nin yanına yaklaşılması yasaktır."

Tongayla tıngır mıngır yol almaya devam ediyorduk Benerci'den söz ede ede. Fazla meraklı görünmeye özen göstererek, arada bir sanki öylesine sorulmuş benzeyen sorular sorarak adamın ağzından Benerci'yle ilgili birkaç ufak ayrıntı —örneğin günün hangi saatlerinde dua etmeye başladığı gibi ufak tefek bilgileri—

¹ Hindistan'da kullanılan bir tür atlı araba. (Çev.)

almayı başardım sonunda. Bir süre sonra da adam, "Ben sizden burada ayrılıyorum," dedi. "İneceğim yere geldik."

Adam indikten sonra sanki yoluma devam ediyormuşum gibi bir süre daha yol aldım arabayla, ama yoldaki ilk kıvrımda arabacıya durup beni orada beklemesini söyleyerek tongadan aşağıya atladım ve yol kenarındaki yeşilliklerin arasına sine sine geri dönüp Benerci'nin müridi olduğunu söyleyen adamın nereye gittiğini görmeye çalıştım. Yolun üstünde bir yerde değildi adam. Demek ki ormana girmişti bile. İyi ama yolun hangi tarafından? Olduğum yerde hiç kımıldamadan durup kulak kabarttım.

Karşındaki çalılıklardan bir hışırtı geliyordu. Bu olmalı, dedim kendi kendime. Eğer o değilse, kaplandır. Ama oymuş. Az ileride görebiliyordum onu. Ormana dalmış, derinlere doğru yol alıyordu. Yürüdüğü yerlerde en ufak bir keçi yolu belirtisi bile yoktu. Bambu kamışlarını, dalları ite ite, çalıları, yaprakları yara yara ilerliyordu. Usul usul izlemeye başladım adamı. Ben onu rahatlıkla duyduğuma göre onun da beni duyacağından korktuğum için yüz metreden fazla yaklaşmıyordum kendisine. El değmemiş yağmur ormanlarında ses çıkartmadan ilerlemenin olanağı yoktur. Adamı gözden kaybetsem bile –ki çoğu zaman onu göremiyordum zaten– çıkarttığı seslerden izleyebiliyordum onu.

Bu sıkı takip yarım saat kadar sürdü. Derken önümdeki adamı artık duyamaz oldum birdenbire. Olduğum yerde durup dinledim. Ormanda çıt çıkmıyordu. Adamın izini kaybettiğimi sanıp ödüm patladı. Biraz daha ilerledim usul usul kendime bir yol açarak yeşillikler arasında. Birkaç dakika sonra da az ilerimde, içinde iki küçücük kulübe bulunan bir açıklık olduğunu gördüm ağaçların arasında. Kulübelerin ikisi de çalı çırpıdan ve iri yapraklardan yapılmışlardı. Kalbim göğ-

sümden fırlayacakmışçasına çarpıyordu. Heyecandan elin ayağım kesilmişti. Karşımda gördüğüm yerin yogi Benerci'nin sığınağı olduğundan hiç kuşku yoktu.

Benerci'nin müridi olduğunu söyleyen adam görünürlerde yoktu. Herhalde kulübelerden birine girmişti. Ses soluk çıkmıyordu kulübelerin civarında. Gözlerimle çevreyi incelemeye başladım. Bana daha yakın olan kulübenin hemen yanı başında bir eşme kuyu, kuyunun yanında da kutsal kişilerin dua ederken kullandıkları sazdan yapılmış bir seccade vardı. Burası Benerci'nin dua edip düşünceye daldığı yer olmalı, diye geçirdim aklımdan. Eşme kuyunun otuz metre kadar berisinde, kalın dalları bir şemsiye gibi ormanın ortasındaki bu açıklığın üzerine yayılan ulu bir baobab ağacı vardı. O koca dalların üstüne şilteni serip yatsan bile, aşağıdan bakınca kimsecikler göremezdi seni. İşte bu benim ağacım olacak, dedim kendi kendime. Bu ağacın dalları arasına saklanıp Benerci dua etmeye gelene kadar bekler, sonra da görmek istediğim her şeyi görürüm.

İyi ama kendisine Benerci'nin müridi diyen adam ustasının akşamüstü saat beş-altı sularında dua ettiğini söylememiş miydi? Demek burada birkaç saat beklemem gerekecekti. Onun için hemen geri dönüp yolda beni bekleyen tonganın yanına döndüm ve arabacıya beni akşama kadar orada beklemesini söyledim. Bunun için arabacıya fazladan para ödemem gerekecekti ama umurumda bile değildi bu. O kadar coşmuştum ki hiçbir şeye aldırımıyordum. Paraya bile.

Ormanı kavuran bunaltıcı öğle saatlerinin ve akşamüstleri ormanı basan o nemli ve boğucu sıcaklığın geçmesini bekledim tongada oturup. Saat beşe yaklaşırken yenden yolu tutup ormanın ortasındaki o açıklığa doğru yaklaştım sessizce. Kalbim öylesine küt küt atıyordu ki tüm bedenimin bu kalp atışlarıyla hafif hafif sarsıldığını duyumsuyordum neredeyse. Önceden gözüme kestirdi-

ğim baobab ağacına tırmanıp benim her şeyi görebileceğim ama kimsenin beni göremeyeceği biçimde yerleştim dallarının arasına. Ve beklemeye başladım. Tam kırk beş dakika sürdü bu bekleyişim.

Saatim var mıydı? Evet, bir kol saatim vardı. Onu bir eşya piyangosunda kazanmıştım. Çok gururlanırdım bir saatim var diye. Saatin ön yüzünde yapımcı firmanın ismi yazılıydı. Sık sık saatime bakıyor ve olan biten her şeyi saatiyle izliyordum. Biraz sonra olacakların her bir ayrıntısını daha sonraları dakikası dakikasına anımsamak istiyordum çünkü.

Ağacın dalları arasında gizlenmiş, öylece bekliyordum.

Derken bana daha yakın olan kulübeden bir adam çıktı. Zayıf, uzun boylu, yani tamı tamına kikirliğin biriydi. Sırtına turuncu bir dhoti giymişti. Üstünde piriñç kaplar ve içlerinde tütsü otları yanan çanaklar bulunan bir tepsi taşıyordu iki eliyle. Eşme kuyunun önüne gelip elindeki tepsiyi yere bıraktı ve kuyunun hemen kıyısında duran sazdan seccadenin üstüne oturdu bağdaş kurarak. Her hareketinde, içindeki gönül dinginliğini yansıtan bir yumuşaklık vardı. Eğilip eliyle kuyudan bir avuç su aldı ve omzunun üzerinden geriye doğru serpti suyu, ardından da tepsideki tütsü çanaklarından birini eline alıp göğsü hizasında sağdan sola, soldan sağa gezindirdi ağır ve yumuşacık, akar gibi kol hareketleriyle. Ellerini avuç aşağı dizlerinin üstüne koydu. Hiç kımıldamadan durdu. Sonra burnundan derin bir soluk aldı. Yüzü birdenbire değişivermişti sanki. Yüzünün rengine bir tür... bir tür... aydınlık yayılıyor, yüzü gözlerimin önünde değişiyordu. Gözlerimle izleyebiliyordum bunu.

Tam on dört dakika duruşunu hiç bozmadan oturdu olduğu yerde. Derken, ben ağacın dalına uzanmış gözlerimi kırpmadan onu izlerken, bedeninin gözleri-

min önünde yavaş yavaş... yavaş yavaş... yavaş yavaş... havaya yükselmeye başladığını gördüm. Hâlâ elleri dizlerinde bağdaş kurmuş oturuyor, ama bedeni bağdaş kurmuş durumda yavaşça yerden kalkıp havaya yükseliyordu. Altından gün ışığı görünmeye başlamıştı bile. İşte yerden otuz santim yüksekte asılı duruyor. İşte kırk santim... İşte kırk beş santim... İşte elli santim. Aradan üç dakika bile geçmeden saz seccadesinin üzerinde; yerden en az altmış santim yukarıda havada asılı öylece oturuyordu.

Çıt çıkartmadan dalın üstüne uzanmış onu izliyor, bir yandan da, iyice izle onu, diyordum kendi kendime. Otuz metre ilerinde gönlündeki erinç yüzüne yansımış bir adam, yerden altmış santim havalanmış, boşlukta asılı oturuyor. Görüyor musun onu? Evet, görüyorum. Bunun bir yanılısama, bir aldatmaca olmadığından emin misin? Bir göz aldanması, bir hile mile olmasın? Sanrılar görmüyorsun, değil mi? Bütün bunları hayal ediyor olmayasın sakın? Emin misin bundan? Evet, hiç kuşku yok, diyordum kendi kendime. Gözlerimi ayıramıyordum ondan. Şaşıp kalmıştım gördüklerime. Uzun bir süre hayretle bakakaldım adama. Derken adam, bir tüy gibi hafifçe, yavaş yavaş aşağıya doğru süzölmeye başladı. Alçalışını gözlerimle izleyebiliyordum. Toprağa çöken pus gibi usulca inip... inip... inip... sonunda yeniden oturakaldı saz seccadesine.

Kol saatime göre tamı tamamına kırk altı dakika havada asılı kalmıştı adam! Bunu çok iyi biliyorum, çünkü saat tutmuştu bunlar olurken.

Adam iki saati aşkın bir süre hiç kıpırdamadan put gibi öylece oturdu orada. Bana sanki soluk bile almıyormuş gibi geliyordu. Kapalı gözleri, o özel ışıkla aydınlanmış yüzü ve dudaklarında bugüne dek başka hiç kimsenin yüzünde görmediğim varla yok arası bir gü-

lümsemeye oturuyor, duruşu çevresine içindeki ruh dinginliğinin yansımalarını yayıyordu.

Sonunda kıınıldadı. Ellerini dizlerinden kaldırdı. Ayağa kalktı. Ve yerde duran tepsiyi alıp kulübeye girdi. Hayretten donakalmış, aşka gelmiş, sanki nirvanaya ermişim. Göklerde uçuyordum sanki. Önlem almayı, dikkatli davranmayı filan tümünden unutup apar topar ağaçtan inerek kulübeye koşup kapıyı açtığım gibi içeri daldım. Benerci eğilmiş, bir tasta ellerini ayaklarını yıkıyordu. Arkası bana dönüktü ama kapının açıldığını duyunca hemen doğrulup benden yana döndü. Yüzünde bir şaşkınlık okunuyordu. "Ne zamandan beri buradasın?" diye sordu yüzünü bana döner dönmez de. Beni görmekten hiç de hoşnut kalmamış gibi sert bir tavırla söylemişti bunu.

Bülbül gibi ötüp her şeyi itiraf ettim Benerci'ye. Ağaca tırmanıp onu nasıl gözetlediğimi, hayatımda onun müridi olmaktan başka hiçbir şey istemediğimi filan anlatıverdim bir solukta. Çıraklığını yapmama izin verir miydi acaba? Lütfen, *lütfen!*

Birdenbire öfkeyle patlayıverdi Benerci. Hırslından deliye dönmüştü. "Defol! Defol! Defol! Defol!" diye bağırarak yerden aldığı bir taşı bana fırlattı. Taş dizimin hemen altına çarpıp kanattı bacağımı. Yeri hâlâ duruyor. Size göstereyim. İşte, görüyor musunuz? Dizimin tam altında.

Benerci'nin öfkesi korkutucuydu. Ödüm patlamıştı. Hemen kaçtım oradan. Ormanı koşarak geçip beni bekleyen tonganın yanına vardım bir solukta. Ve Rışikeş'e döndüm. Ama daha o gece korkumu unutup yürekleniverdim yeniden. Kendi kendime bir söz verip bir karar aldım. Benerci huzura kavuşmak için pes edip beni çıraklığa kabul edene dek her gün her gün her gün oraya gidip başının etini yiyecektim.

Ve yaptım bunu da. Her gün onu görmeye gittim ve her gün Benerci beni görünce öfke nöbetlerine tutulup volkan gibi püskürdü suratıma nefretini. O avaz avaz bana bağırırken ben de korkuyla titreyerek süklüm püklüm karşısında dikiliyor, ne derse desin inadi elden bırakmayarak ona çıraklık yapmak istediğimi yineleyip duruyordum. Beş gün sürdü bu. Altıncı gün Benerci birdenbire sakinleşip anlayışlı davranmaya başladı bana. Kızmadan, öfkelenmeden beni kendisinin çıraklığa alamayacağını ama Hardwar'da yaşayan başka birine—bir dostuna, başka bir değerli yogi kardeşine—götürmem için bana bir mektup vereceğini, oraya gidip o yoginin yanında çıraklığa başlayabileceğimi söyledi.

İmrat Han anlatmasına ara verip bir bardak su istedi benden. Suyu getirip önüne koydum. Uzun uzun, ağır ağır içti suyunu, sonra anlatmaya devam etti:

1922 yılındaydık bunlar olduğunda. Neredeyse on yedime basmıştım. Söylendiği gibi Hardwar'a gittim hem men ve o yogiyi buldum. Elimde ulu Benerci'den bir mektup olduğu için beni çıraklığa kabul etti yogi.

Peki ne öğretiliyordu çıraklara?

İşin can alıcı noktası buydu işte. Yıllardır özlemine çektiğim, peşinde dağlar aştığım buydu işte. Onun için işe hevesle sarıldığımdan kuşkunuz olmasın.

Çalışmalarım, öğretinin temelinde yatan çok zorlayıcı bir dizi bedensel alıştırmayla başladı. Bunların hepsi de kas kontrolü ve soluk almayla ilgili alıştırmalardı. Ama haftalar boyu yalnızca bu alıştırmalarla yatıp bu alıştırmalarla kalktıktan sonra en inançlı, en hevesli öğrencilerin bile sabrının taşacağını unutmamak gerekir. Ustama bedensel güçlerimi değil beyin gücümü geliştirmek istediğimi söyledim sonunda bir gün.

"Bedenini denetim altına almayı başarırısan, beynini denetlemek kolaylaşır," dedi yogi. Ama ben her ikisini de aynı anda başarmakta kararlı olduğumu üsteleyip duruyordum habire. "Pekâlâ," dedi sonunda. "Sana bilincini yoğunlaştırmantırmanda yardımcı olacak bir dizi yeni alıştırmaya vereyim bari."

"*Bilincimi mi?*" diye haykırdım neredeyse. "Bilincimin ne ilgisi var bununla?"

"Her insanda iki tür bilinç vardır," dedi ustam. "İstençli olanı ve bilinçaltı olanı. Bilinçaltımız tümüyle bir noktaya yoğunlaşabilecek niteliktedir zaten. Neresi gerekliyse, orada yoğunlaşır kalır. İstençli olarak kullandığımız bilincimiz –yani herkesin her gün, her an kullandığı bilincimiz– ise, darmadağınık, hiçbir yerde karar kılmayan, hiçbir noktada –kısa süreler dışında– yoğunlaşamayan bir şeydir. Her an bin bir türlü şeyde –gördüklerimizde, duyduklarımızda, aklımızdan geçenlerde, düşündüklerimizde– yoğunlaşıp durmaktadır kelebek gibi bir oraya bir buraya konarak. Onun için bu bilincini, uzun bir süre boyunca yalnızca bir tek şeyi –başka hiçbir şeyi değil yalnızca *o bir tek ayrıntıyı*– gözlerinin önünde canlandırabilecek biçimde bir tek noktada yoğunlaştırabilmeyi öğrenmen gerek. Eğer bunu başarabilmek için gereğince alıştırmaya yaparsan, beynini –yani istençli olarak kullandığın bilincini– seçtiğin herhangi bir varlıkta en az üç-üç buçuk dakika süreyle yoğunlaştırabilirsin. İnsanın aşağı yukarı on-on beş yılını alır bu."

"On beş yıl mı?" diye haykırmışım birdenbire.

"Daha uzun da sürebilir," dedi ustam. "Ama genelde on beş yıl yeterli oluyor."

"Ama o zamana kadar kocarım ben!"

"Umutsuzluğa kapılma," dedi yogi. "Bu süre insandan insana değişir. Bazıları on yılda başarır bunu, bazılarıysa daha kısa sürede. Çok ender olarak da özel birisi

çıkarmak, bir-iki yıl gibi kısa bir sürede kazanır bu yeteneği. Ama böylesi milyonda bir çıkar ancak."

"Nasıl olur bu özel kişiler?" diye sordum. "Neye benzerler? Onları diğer insanlardan ayıran bir görünüşleri filan var mıdır?"

"Yoktur," dedi yogi. "Onlar da tıpkı diğer insanlara benzerler. Sokakları süpüren bir çöpçü de olabilirler, bir raca da. Eğitime başlamadan bunu bilebilmek olanaksızdır."

"Bilincimizi üç dakikalık bir süre için seçilen bir tek varlıkta yoğunlaştırabilmek bu kadar zor mudur yani?" diye sordum ustama.

"Neredeyse olanak dışıdır," diye yanıt verdi bana bilge adam. "Bir dene, göreceksin. Gözlerini kapa ve yalnızca bir tek cismi düşünmeye çalış. Yalnızca onu düşün ve gözlerinin önünde canlandır. Gözlerinin önünde görmeye çalış onu. Aradan daha birkaç saniye bile geçmeden bilincinin dağılmaya başladığını göreceksin. Başka şeyler geçmeye başlayacak aklından. Gözlerinin önünde başka başka cisimler canlanacak. Evet çok zordur bunu yapmak."

İşte Hardwarlı bilge yogi bunları söyledi bana.

Böylelikle gerçek alıştırmalara başlamış oldum. Her gece bir yere oturup gözlerimi kapatarak dünyada en sevdiğim insanın –yani küçük erkek kardeşimin– yüzünü gözlerimin önüne getirmeye çalışıyordum. Onun yüzünde yoğunlaştırıyordum bilincimi. Aklım dağılmaya başlar başlamaz da alıştırmaya ara verip bir süre dinleniyor, sonra yeniden başlıyordum bilincimi yalnızca kardeşimin yüzünde yoğunlaştırma çalışmalarına.

Üç yıl boyunca her gün aralıksız olarak bu alıştırmaları yaptıktan sonra tam bir buçuk dakika süresince bilincimi kardeşimin yüzünde yoğunlaştırabilmeyi başardım. Evet, evet, ilerleme kaydediyordum. Ama ilginç bir şey oldu o arada. Bu alıştırmalardan dolayı ko-

ku alma duyumu kaybetmiştim. Bugüne kadar bir daha da geri gelmedi bu duyum.

Hayatımı kazanmak zorunluğu Hardwar'dan ayrıl-mama neden oldu. İş bulmanın daha kolay olduğu Kal-küta'ya gittim ve hokkabazlık numaraları yaparak ken-dime iyi bir geçim yolu buldum o kentte. Bu arada alış-tırmalarım da devam ediyordum aralıksız olarak. Her gece oturur, bilincimi kardeşimin yüzü üzerinde –arada bir de bu denli özel olmayan başka bir şeyin, örneğin bir portakalın ya da bir bardağın üzerinde– yoğunlaştı-rmaya çalışırdım. Böyle şeylerin üzerinde yoğunlaşmak çok daha zor oluyordu.

Bir gün doğu Bengaldeki Dakka kentine gittim ora-daki okullarda gösteri yapmak için. Ve oradayken gün-lerden bir gün, kent dışında yapılan bir ateş-üstünde-yürüme uygulamasını izleme olanağını buldum. Bir sü-rü izleyici gelmişti ateş üstünde yürüyecek olan adamı görmek için. Biraz eğimli bir çayıra koca bir hendek aç-mışlardı. İzleyiciler çayırdaki oturmuş, merakla hendekte-ki ateşe bakıyorlardı.

Sekiz-on metre uzunluğunda bir hendekti bu. İçine koca koca kütükler ve kömür doldurup gaz yağın da üstlerine boca ederek hepsini birden bir güzel tutuştur-muşlardı. Kısa sürede alev alev yanan bir kalorifer kaza-nına dönüşmüştü hendek. Öyle bir ısı saçıyordu ki çev-resine, ateşi dürtükleyenler, motosikletçi gözlüklerine benzeyen koca koca koruyucu gözlükler takmak zorun-da kalmışlardı yüzlerine. Sert sert esen rüzgâr, akkora çeviriyordu hendekteki ateşi.

Ateşte yürüyecek Hindu, hendeğin başına geldi. Küçük bir apış arası peştemalından başka bir şey yok-tu sırtında. Ayakları da çıplaktı. Bir anda suspus oldu kalabalık. Hindu hendeğe adım atıp yukarıdan aşağıya doğru yürümeye başladı akkor haline gelmiş ateşin üs-tünde. Ne durakladı, ne de acele etti. Öylece ağır ezgi

fıstıki makam akkor dolu hendek boyu yürüyüp çimenlerin üstüne çıktı öbür uçtan. Kaldırıp kalabalığa gösterdiği ayaklarının tabanları yanmamışlardı bile. Kalabalık hayretle adamın ayaklarına bakakalmıştı.

Sonra gene hendeğe girip bu kez de yukarı doğru yürümeye başladı Hindu. Şimdi daha da ağır yürüyordu. Aklını tümüyle yaptığı işte yoğunlaştırdığı açıkça okunuyordu yüzünden. Yoga çalışmış bir adam bu, dedim kendi kendime. Bu adam bir yogi.

Gösterisi tamamlandıktan sonra Hindu kalabalığa seslenerek, aralarında ateşte yürümeyi denemek isteyen olup olmadığını sordu. Birden bir sessizlik çöktü kalabalığın üzerine. İçimin heyecanla fık fık etmeye başladığını hissettim. İşte sana bir fırsat, diyordum kendi kendime. Bu fırsattan yararlanmalısın. İnanmalı ve cesur olmalısın. İncancını ve becerini hemen şimdi burada denemelisin. Üç yıldır bilincini yoğunlaştırma alıştırmaları yapıyorsun. Kendini gerçek bir sınava sokma zamanı geldi.

Ben oturmuş bunları düşünürken kalabalığın içinden bir gönüllü çıktı. Gençten bir Hintliydi bu. Hinduya bunu denemek istediğini söylüyordu. Kararımı vermeme yetti bu. Ben de ayağa kalkıp bunu deneyeceğimi söyledim. Kalabalık her ikimizi de coşkuyla alkışladı.

Ateşte yürüyen Hindu ilk deneme sırasını genç Hintliye verdi. Dhotisini çıkartması gerektiğini, yoksa eteklerinin sıcaktan tutuşacağını söyledi genç adama. Ardından da sandaletlerini de çıkartmasını istedi.

Hintli kendisine söylenenleri yaptı, ama hendeğin başına gelip sıcaklığı yakından hissetmeye başlayınca bir kaygı, bir korku belirdi yüzünde. Ellerini gözlerine siper ederek birkaç adım attı geriye doğru.

"İstemiyorsan, yapma," dedi az önce ateşte yürümüş olan adam.

Heyecan ve ürküntü verecek bir olayın eli kulağında olduğunun kokusunu alan kalabalık soluğunu kesmiş, onları izliyordu.

Genç Hintlinin ödü kopmuştu ama yiğitliği elden bırakmak zor geliyor, halka yürekliliğini kanıtlamak istiyordu. "Yok canım, deneyeceğim," dedi sonunda.

Bunu der demez de koşarak hendeğin başına geldi ve sağ adımını korların üstüne attı. Sol ayağını da korlara basmasıyla birlikte etinden et kopartılıyormuş gibi acı bir çığlık atarak hendeğin yanına sıçraması ve yere yığılıp kalması bir oldu. Zavallı adam acısından avaz avaz bağırarak yerde debelenip duruyordu. Tabanları çok kötü yanmış, derileri kavrulup ateşin üstünde kalmıştı. İki arkadaşı hemen yanına koşup oradan götürdüler zavallıyı.

"Şimdi sıra sende," dedi Hindu bana dönerek. "Hazır mısın?"

"Hazırım," dedim. "Ama halk sessiz olsun lütfen ben kendimi hazırlarken."

Kalabalık çıt çıkartmıyordu artık. Bir kişinin çok kötü biçimde yandığını görmüşlerdi az önce. Bu ikinci deli de aynı şeyi denemeye kalkacak mıydı acaba?

"Sakin yapma! Delirdin mi sen?" diye bağırdı biri kalabalığın arasından. Herkes birden vazgeçmemi söyleyerek bağırıp çağırmaya başlamıştı birdenbire. Yüzümü onlara dönüp ellerimi havaya kaldırarak sessiz olmalarını işaret ettim onlara. Hemen susup gözlerini bana diktiler. Çevredeki tüm gözler üzerime çevrilmişti şimdi.

Kendimi akıl almayacak kadar sakin hissediyordum.

Dhotimi ve sandaletlerimi çıkarttım. İç donum dışında çırılçıplak kalmıştım. Hiç kıınıdamadan hendeğin başında durup gözlerimi kapadım ve bilincimi yoğunlaştırmaya başladım. Bilicimi hendekteki ateşe yoğunlaştırıyordum. Gözlerimin önünde akkorlamış kö-

mürler canlanıyordu. Onların sıcak değil soğuk olduklarında yoğunlaştırmaya başladım bilincimi. Kömürler soğuk, diyordum kendi kendime. Sıcak olmadıkları için de beni yakamazlar. Otuz saniye kadar bu düşüncede yoğunlaştım. Daha fazla da beklemek istemiyordum, çünkü aklım dağılmaya başlamadan önce ancak bir buçuk dakikam vardı bilincimi bir tek noktada yoğunlaşmış olarak tutabilmek için.

Tüm gücümle kömürlerin soğuk olduğu düşüncesinde yoğunlaştırıyordum bilincimi. Öylesine dalıp gitmişim ki sanki başka bir boyuta geçivermiş gibi hissettim kendimi, sonra da yürüyüp akkorların üstüne çıktım ve hızlı hızlı yürüyerek hendeği boydan boya geçip öbür ucunda çimenlere ayak bastım. Ve de -şu işe bakın!- ayaklarım yanmamıştı.

Kalabalık çıldırmış gibiydi. Avaz avaz bağırarak beni alkışlıyorlardı. Hindu bir koşu yanıma gelip tabanlarımı inceledi. Gördüklerine inanamıyordu sanki. Ayaklarımda en ufak bir yanık izi bile yoktu.

"Amanın!" diye bağırdı. "Nasıl oldu bu? Sen yogi misin?"

"Yogi olma yolundayım, efendim," dedim büyük bir gururla.

Sonra da hemen giyinip kalabalıktan uzak durmaya çalışarak hemen ayrıldım oradan.

Tabii ki çok heyecanlanmıştım. Gücü kazanmaya başladım artık; sonunda gücü elde etmeyi başardım işte, deyip duruyordum kendi kendime. Bu arada, Hardwar'da çiraklığını yaptığım yoginin bir zamanlar bana söylediği başka bir şey de hiç aklımdan çıkmıyordu. "Aramızdan bazıları yoğunlaşabilme yeteneklerini, gözlerini kullanmadan görebilmeyi başaracak kadar geliştirebildiler," demişti bana eski ustam. Bu hiç aklımdan çıkmıyor, bu yeteneğin gücüne erişebilme özlemiyle yanıp tutuşuyordum. Ateş üstünde yürüme sınavını başa-

rıyla geçtikten sonra, gözlerimi kullanmadan görebilme yeteneğini geliştirmekten başka şey düşünemez olmuştum.

İmrat Han ikinci kez kesti öyküsünü anlatmayı. Bir yudum su daha içip koltuğunun arkasına yaslanarak gözlerini kapattı.

"Her şeyi sırasıyla anlatmak için kafamı toparlamaya çalışıyorum," dedi. "Orasında burasında eksikler olsun istemem."

"Çok iyi gidiyorsun," dedim. "Devam et."

"Pekâlâ," deyip anlatmaya devam etti:

Nerede kalmıştık. Ha! Kalküta'daydım ve ateşte yürüme sınavını başarıyla atlatmıştım. Bundan sonra da yalnızca bir konu üzerinde yoğunlaşmak istiyordum: Gözlerimi kullanmadan görebilme yeteneğini geliştirmek.

Alıştırılmalarda ufak bir değişiklik yapma zamanı gelmişti artık. O günden sonra her gece bir mum yakıp gözlerimi uzun süre alevine dikerek işe başlar oldum. Bildiğiniz gibi mum alevi üç bölümden oluşur: Sarı renkli üst kısım, alttaki morumsu bölge ve de tam ortada bulunan kara nokta. Mumu yaktıktan sonra onu bir masanın üstüne, yüzümden kırk santim uzağa yerleştiriyor, alevinin de gözlerimle aynı düzlemde olmasına özen gösteriyordum. Aleve bakarken onu tam ortalamak için göz kaslarımı azıcık da olsa oynatmak zorunda kalmamalıydım çünkü. Sonra da rahatça yerime oturup gözlerimi alevin tam ortasına dikerek içindeki kara noktaya bakmaya başlardım gözlerimi kırpmadan. Bilincimi bir noktada yoğunlaştırmak, kafamın içindeki başka her şeyi aklımdan atmak için yapıyordum bunu. Çevremdeki her şey görünmez olup ortada bir tek o kara nokta kalana dek aleve bakar, sonra da gözlerimi ka-

payıp bilincimi o gün kendime nesne seçtiğim o bir tek şeyin –genellikle de erkek kardeşimin yüzünün– üzerinde yoğunlaştırmaya başladım.

1929 yılına kadar bu alıştırmayı yatmadan hemen önce her gece her gece her gece aralıksız yapıp durdum. Yirmi dört yaşına gelmişim artık ve istediğim herhangi bir nesne üzerinde bilincim dağılmadan üç dakika yoğunlaşabiliyordum. Tam bu sırada fark etmeye başladım bende bir –ufak da olsa– kapalı gözle görme yeteneğinin var olduğunu. Varla yok arası bir yetenektir bu. Yetenek değil de garip bir sezgi diyebiliriz buna. Bilincimi toplayıp herhangi bir nesneye gözlerim kapalı olarak uzunca bir süre baktığımda, o nesnenin dış hatlarını görmüşeyebiliyordum artık.

Yani yüreğimle görme duyumu geliyordu diyebiliriz.

Bunun anlamını mı soruyorsunuz bana? Hardwar'daki ustam bana nasıl anlattıysa ben de öyle anlattım size.

Her birimizde iki tür görme duyusu vardır. Tıpkı iki tür ses duyma, koku alma ve tat alma duyusu olduğu gibi. Bunlardan birincisi, hepimizin her an kullandığı ve çok gelişmiş olan yüzeysel duyularımızdır, diğeri de iç benliğimizde yüreğimizle duyumsama yeteneğimiz. Eğer bu 'yüreğimizle duyumsama yeteneği'mizi geliştirebilirsek, burnumuz yardım etmeden koku almayı, kulağımız olmadan duyabilmeyi ve gözlerimizi kullanmadan görmeyi başarabiliriz. Bunu anlayabiliyorsunuz, değil mi? Burnumuz, kulağımız ve gözlerimiz, duyumsadıklarımızın beynimize iletilmesine yardımcı olan birer... Nasıl diyeyim?.. Araçtırlar yalnızca.

Yüreğimle görebilme duyumu geliştirmek için harcıyordum artık her boş saatimi. Bilincimi mum alevi ve kardeşimin yüzü üzerine yoğunlaştırma alıştırmalarına aralıksız devam ediyordum her gece. Sonra ara verip bir

süre dinlenir, bir kahve filan içerdim. Ardından da gözlerimi bağlayıp koltuğuma oturarak çevremdeki nesnelere –yalnızca gözümün önüne getirmeye değil– gözlerimi kullanmadan *gerçekten de* görmeye çalışırdım.

Derken bir deste iskambil kâğıdıyla denemeler yapmaya başladım. Masamda oturur, destenin en üstündeki kâğıdı alıp tersinden gözlerimin önünde tutar ve arkası bana dönük olarak elimde tuttuğum bu kâğıdın hangi kâğıt olduğunu görmeye çalışırdım. Ne olduğuna karar verince de ne gördüğümü yanımda duran bir deftere not eder; o kâğıdı kapalı olarak masanın üstüne bırakır; destedeki ikinci kâğıdı elime alırdım sonra da. Destedeki her kâğıdı bu yöntemle teker teker gördükten sonra, deftere yazdıklarım ile arka taraflarından bakıp sırayla üst üste koyduğum kâğıtları birbirleriyle karşılaştırırdım. Daha işin başındayken yüzde altmış-yetmiş başarı sağlamıştım bile.

Başka alıştırmalar da yapıyordum. Bir sürü harita alıp odamın duvarlarına çivilemiştim onları. Gözlerim bağlı olarak saatlerce onlara bakar, üstlerinde incecik harflerle yazılı kent ve ırmak isimlerini gözlerimi kullanmadan okumaya çalışırdım. Dört yıl sürdü bu tür alıştırmalar.

Yirmi sekiz yaşına bastığım 1933 yılında –yani geçen yıl– gözlerim bağlıyken kitap okuyabilmeyi başardım sonunda.

Artık gözlerimi kullanmadan görebilme gücüne sahiptim ya, hiç beklemeden bu yeteneğimi de kattım hokkabazlık ve sihirbazlık numaralarımın arasına.

Halk bayılıyor buna. Coşkuyla, avuçları patlayana dek uzun uzun alkışlıyorlar beni. Ve bunun da diğerleri gibi çok ustaca yapılan bir aldatmaca olduğunu sanıyorlar. Sihirbazlık numaraları da yapıyor olmam, bu konuda da hile yapıyor olduğum kanısını pekiştiriyor. Sihirbazlar hokus pokus ve el-çabukluğu-marifetle göz alda-

turlar, zekice oyunlarla herkesi uyuturlar ya, işte bundan dolayı kimsecikler inanmıyor benim bu yeteneğimin gerçek olduğuna. Gözlerimi kendi elleriyle bandajlayan doktorlar bile inanmıyorlar bir insanın gözlerini kullanmadan görebileceğine. Onlar da unutuyorlar görüntüleri beyne göndermenin başka yolları da olabileceğini.

"Ne gibi başka yollar?" diye sordum İmrat Han'a.

"Doğrusunu isterseniz gözlerimi kullanmadan nasıl görebildiğimi ben de bilmiyorum," dedi. "Bildiğim tek şey, gözlerim bağlıyken görmek için gözlerimi kullanmadığım, o kadar. Bedenimin başka bir yeri üstleniyor görme işlevini."

"Hangi yeri?" diye sordum bu kez de.

"Çıplak olsun da neresi olursa olsun fark etmez," dedi İmrat Han. "Örneğin gözlerim bağlıyken önüme demir bir levha koyup onun arkasından da bana bir kitap gösterirseniz, kitabı göremiyorum. Ama eğer –diyelim ki elimi– levhanın arkasına uzatıp kitabı görebileceği bir yere getirirsem, o zaman kitapta yazılı olanları okuyabiliyorum."

"Bunu denememe izin verir misin?"

"Tabii, neden olmasın."

"Evde demir levha yok," dedim İmrat Han'a. "Ama sanırım oda kapısı da bu işi görür, öyle değil mi?"

Olur diye başını salladı İmrat Han. Kitaplığa gidip elime ilk gelen kitabı aldım raftan. *Alice Harikalar Diyarında* isimli bir çocuk kitabıydı bu. Elimde kitapla gidip oda kapısını araladım ve konuğumdan kapının arkasına geçip durmasını istedim. İmrat Han kapının arkasında yerini alınca, kitabı bir iskemlenin arkalığına dayayarak rastgele bir yerini açtım ve iskemleyi getirip kapının önüne yerleştirdim. Sonra da hem kapının arkasındaki İmrat Han'ı hem de ön tarafında iskemlenin arkalığına

yaslanmış duran kitabı görebileceğim bir noktada durarak konuğuma sordum.

"Kitabı okuyabiliyor musun?"

"Tabii ki hayır," diye yanıt verdi konuğum.

"Pekâlâ, elini kapının önüne uzat bakalım o zaman," dedim. "Ama dikkatli ol, yalnız elin çıkacak kapının arkasından."

İmrat Han kapının kenarından elini uzattı kitabın önüne doğru. Elin parmakları hafifçe titreşerek havada oynastılar çevresini inceleyen bir böceğin duyargaları gibi. Sonra elinin tersini kitaba doğru çevirip bekledi İmrat Han.

"Soldaki sayfayı okumaya başla bakalım," dedim.

On saniye kadar süren bir sessizlik oldu, sonra hiç duraksamadan okumaya başladı İmrat Han. "*Bilmecenin yanıtını buldun mu?*" diye sordu Şapkacı, Alice'e dönerek. "*Hayır, bulamadım. Pes ediyorum. Neymiş yanıtı?*" dedi Alice. "*Hiçbir fikrim yok,*" dedi Şapkacı. "*Benim de,*" dedi Tavşan. Alice bıkkınlıkla ofladı. "*Yanıtı olmayan bilmeceler soracağınıza zamanınızı daha iyi değerlendirecek bir şeyler yapmanız ya,*" dedi Alice...

"İnanılmaz bu!" diye bağırdım. "İşte şimdi inandım sana! Sen bir mucizesin!" Heyecanımdan yerimde durmuyordum.

"Sağ olun, doktor," dedi İmrat Han. "Söyledikleriniz beni mutlu etti."

"Bir sorum daha var," dedim. "İskambil kâğıtlarını arkadan okurken de elini önlerine götürmen gerekiyor mu?"

"Çok dikkatlisiniz, doktor," diye gülümsedi İmrat Han. "Hayır, gerekmiyor. Nasıl oluyorsa iskambil kâğıtlarını doğrudan doğruya okuyabiliyorum."

"Peki bunu nasıl açıklıyorsun?"

"Açıklayamam," dedi İmrat Han. "Belki de iskambil kâğıtları demir levhalar ya da kapılar kadar kalın ol-

madıklarındandır. Söyleyebileceğim tek şey bu. Bu dünyada açıklayamayacağımız nice şey var, doktor."

"Evet, bak işte bu doğru," dedim düşünceli düşünceli.

"Acaba beni evime bırakabilir misiniz?" diye sordu konuğum. "Kendimi çok yorgun hissediyorum."

İmrat Han'ı arabamla evine bıraktım.

O gece gözüme hiç uyku girmedi. Öyle altüst olmuşum ki uykuyu filan düşünemiyordum. Az önce gözlerimin önünde bir mucize gerçekleşmişti. Tıp dünyasını hop oturtup hop kaldırırdu bu olay! Tıbbın gidişini değiştirirdi! Doktor olarak baktığınızda, dünyadaki en değerli insandı bu adam! Doktorlar Birliği ona el koymalı, ona bir zarar gelmemesini sağlamalıydı. Ona gözümüz gibi bakmalı, elimizden kaçırmamalıydık. Nesnelere görüntülerini gözlerini kullanmadan beynine nasıl ilettiğinin sırrını çözmeliydik. Eğer bunu başarabilirsek, körler yeniden görebilecek, sağırklar yeniden işitebilecek demektir bu. Ama her şeyden önce bu inanılmaz adama boşvermememiz ve Hindistan'ın orasında burasında tek başına dolanıp ucuz otellerde yaşayarak, ikinci sınıf gösterilerde sahneye çıkararak sürünmesine engel olmamız gerekiyordu.

Hiç zaman kaybetmeden elime bir defter bir kalem alıp İmrat Han'ın o gece bana anlattıklarını kâğıda dökmeye başladım. O öyküsünü anlatırken tuttuğum notlardan yararlanıyordum. Tam beş saat başımı kaldırmadan yazdım bu inanılmaz öyküyü. Sabah saat sekiz olup hastaneye gitme zamanı geldiğinde öykünün en önemli bölümünü, yani şu ana kadar okuduğunuz sayfaları bitirmiştim bile.

İşime ara verip bir fincan çay içmek için Doktorlar Odası'na uğradığımda karşılaşabildim ancak Doktor Marshall'la. On dakikalık çay molası sırasında anlatabil-

diğim kadarıyla anlattım ona dün gece olanları. "Bu gece gene o tiyatroya gidiyorum," dedim arkadaşşıma. "Onunla yeniden konuşmalıyım. Onu burada kalması için ikna etmeliyim. İmrat Han'ı elimizden kaçırmamalıyız."

"Ben de seninle geliyorum," dedi Doktor Marshall.

"Tamam," dedim. "Önce gösteriyi izler, sonra da onu akşam yemeğine davet ederiz."

O akşam saat yediye çeyrek kala Doktor Marshall'la birlikte Akasya Sokağı'na gelip arabamı bir yere park ettik, sonra da hemen Royal Palace Hall'un yolunu tuttuk.

"Garip bir şey var," dedim tiyatroya yaklaşırken. "Dünkü kalabalık nerede?"

Tiyatronun önü bomboş, kapıları da kapalıydı. Gösterinin afişi hâlâ kapının önündeki yerindeydi ama kalın uçlu siyah bir kalemle BU GECEKİ GÖSTERİ İPTAL EDİLMİŞTİR diye yazılmıştı üstüne bir uçtan bir uca.

Kapalı kapıların önünde oturan kapıcıya yaklaşp, "Ne var? Ne oldu?" diye sordum.

"Biri ölmüş," dedi kapıcı.

"Kim?" diye sordumsa da kimin öldüğünü adım gibi biliyordum.

"Gözlerini kullanmadan gören adam," diye yanıt verdi kapıcı.

"Ölmüş de ne demek! Nasıl ölmüş?" diye bağırdım acıyla. "Ne zaman? Nerede?"

"Uykusunda öldüğünü söylediler," dedi adam. "Gece uykuya yatmış, bir daha da kalkmamış. Olur böyle şeyler."

Ağır adımlarla arabaya geri döndük. İçimde dayanılmaz bir öfke ve üzüntü vardı. Bu eşi benzeri olmayan adamın dün gece evine dönmesine izin vermemeliydim. Yanımdan ayırmamalı, ona kendi yatağıma verme-

li, ona göz kulak olmalıydım. Gözümün önünden ayırmamalıydım onu. İmrat Han mucizeleri gerçekleştiren biriydi. Sıradan insanların erişemeyeceği sırların ve tekinsiz güçlerin gizemli dünyasına karışmıştı o. Ve de tüm kuralları hiçe sayıp herkesin önünde sergilemişti güçlerini. Üstüne üstlük para da almıştı bu iş için. Ve en kötüsü de, ülkeden bile olmayan bir yabancıya –bana!– açıklamıştı bu güçlerin ne olduğunu. Ve şimdi de ölüp gitmişti işte.

"Bu iş de buraya kadarmış," dedi Doktor Marshall.

"Evet," dedim. "Bu kadarmış. Her şey bitti artık. Onun bu işi nasıl yaptığını asla öğrenemeyeceğiz."

İmrat Han'la karşılaşmalarımda olan biten her şeyin gerçek ve aslına sadık kalınarak kaydedilmiş tutanağıdır bu.

İmza

Doktor John F. Cartwright

.....
Bombay, 4 Aralık 1934

"Hele hele," dedi kendi kendine Şeker Henry. "Bak işte bu olabildiğince ilginç."

Elindeki okul defterini kapatıp camlardan süzülen yağmura dikti gözlerini.

"Müthiş bir haber bu," diye kendi kendine yüksek sesle konuşmayı sürdürdü Şeker Henry. "Tüm yaşantıyı değiştirebilir bu bilgi benim."

Henry'nin 'müthiş haber' dediği, İmrat Han'ın kendisini iskambil kâğıtlarını arkalarından okuyabilecek şekilde eğitebilmiş olmasıydı. Ve bir kumarbaz –üstelik de oldukça üç kâğıtçı bir kumarbaz– olan Şeker Henry, kendisini de aynı konuda eğitmeyi başarabilirse,

kumar masalarında milyarlar kazanabileceğini hemen çakıvermişti.

İskambil kâğıtlarını arkalarından okuyabilmeyi başarırca ne harika şeyler yapabileceğinin düşünö kurdu Şeker Henry bir süre. Arkadaşlarıyla oynayacağı her kanasta, briç ve poker partisini kazanabilirdi örneğın. Hem bundan daha iyisi de vardı. Yeryüzündeki en büyük kumarhanelerden istediğine girip en büyük paraların döndüğü bakara ve yirmi bir oyunlarında masalara kara örtü çektirebilirdi.¹

Kumarhanelerde her şey eninde sonunda gelip yere açılacak bir kâğıda bağlanır. Kumarbazların yazgısının, ellerine gelecek ya da gelmeyecek tek bir kâğıtla değiştiğini çok iyi bilirdi Şeker Henry. Eğer insan bu kâğıdın ne olacağını önceden bilebilirse, deve yüküyle para götürür ve oyunlarda tuzu hep kuru olurdu!

Peki ama bunu yapabilecek miydi? Bu konuda kendi kendisini eğitmesi olası mıydı?

Neden olmasın, dedi kendi kendine. Şu mum alevine bakma işi hiç de zora benzemiyordu. Ve de demin okuyup bitirdiği öyküye göre yapılması gereken tek şey, oturup bir mum alevinin göbeğine bakmak ve tüm bilincinizi en sevdiğiniz insanın yüzünde yoğunlaştırmak.

Bunu başarması birkaç yıl sürecekti herhalde, ama her gittiğinde kumarhaneden cebi dolu olarak çıkacaksa, birkaç yıl eğitim yapmayı kim istemezdi ki?

"Ev-vet, efendim!" diye bağırdı yüksek sesle. "Yapaçağım bunu! Bal gibi de başaracağım!"

Şeker Henry oturduğu koltukta biraz daha arkaya kaykılıp bu kararını nasıl uygulayacağını tasarlamaya başladı. Her şeyden önce, hiç kimsenin haberi bile olmamalıydı ne halt karıştırdığından. Aralarından biri da-

¹ Büyük kumarhanelerde, kasasındaki para bitince oyun dışı kalan masaların üstleri siyah örtüyle örtölür. (Çev.)

ha onu bulup bu sırrı öğrenmesin diye ilk yapacağı şey, bu defteri Sir Williams'ın kütüphanesinden yürütmek olmalıydı. Bundan böyle nereye gitse bu defteri yanında taşıyacaktı. Onun incili olacaktı bu defter. Öyle ya, gidip kendisini eğitecek kanlı canlı bir yogi bulamayacağına göre, yoginin yerini bu defter alacak, onun eğitmeni de bu defter olacaktı.

Henry ayağa kalkıp lacivert kapaklı defteri ceketinin altına gizledi ve dosdoğru yukarıya, bu hafta sonu için kendisine verilmiş olan odaya çıktı; bavulunu dolabın üstünden indirip defteri gömleklerinin altına soktu, sonra da gene aşağıya inip evin uşağını buldu.

"John," dedi uşağa. "Bana bir mum bulabilir misin lütfen? Hani şu sıradan, beyaz mumlardan bir tane."

Uşaklar, niye diye soru sormama konusunda eğitilmiş olurlar. Onlar söylenen hiçbir şeyin nedenini sormaz, yalnızca kendilerinden isteneni yerine getirirler. "Bir şamdan da ister misiniz, efendim?" diye sordu uşak yalnızca.

"Evet evet, iyi olur," dedi Şeker Henry. "Bir mum, bir de şamdan lütfen."

"Emredersiniz, efendim. Onları odanıza mı getireyim?"

"Gerekmez," dedi Henry. "Sen onları bulana kadar burada beklerim."

Uşak mumla şamdanı getirince adamdan bir cetvel istedi bu kez de Şeker Henry. Uşak onu da buldu, getirdi. Henry adama teşekkür edip yeniden odasına çıktı.

Hemen kapıyı kilitledi Şeker Henry. Ardından da pencerelerin perdelerini örttü. Akşam karanlığı çökmüş gibi loşlaşmıştı oda. Şamdanı ortadaki masanın üstüne koydu ve yanına bir iskemle çekti. Oturup deneyince, mumun fitilinin gözleriyle aynı hizada olduğunu görüp pek sevindi Henry. Sonra da cetvelle ölçüp defterde dendiği gibi kırk santim uzağa ayarladı şamdanı.

Defterdeki Őu Hintli en sevdiği insan olan kardeŐinin yzünü seąmiŐti gözlerinin önünde canlandırmak için, ama Henry'nin kardeŐi yoktu ki. Onun için de kendini kendi yzünün görüntüsünde odaklamaya karar verdi. Bu hiç de kötü bir seąim sayılmazdı doğrusu, çünkü insan Őeker Henry gibi kendisini evrenin merkezi sayan bencil biriyse, dünya yzünde en sevdiği yz de kendi yzü olurdu doğal olarak. Ayrıca en iyi tanıdığı yz de kendi yzüydü Henry'nin. Kendine aynada o kadar çok bakardı ki Henry, her kıvrımını, her kırışığını en ince noktasına kadar ezbere bilirdi kendi yzünün.

Çakmağıyla mumu yaktı. Mumun sarı alevi hiç oynamadan dümdüz duruyordu karşısında.

Henry hiç kımıldamadan oturup gözlerini mum alevine dikti. Defterde yazılanlar doğruymuş. Yakından dikkatle bakıldığında, mum alevinin üç bölümden oluŐtuđu hemen belli oluyordu. Dış bölümleri sarı renkteydi. Ortaya doğru morlaŐıyor, tam ortasında da o küçücük, gizemli kara nokta yer alıyordu. Gözlerini tam o noktaya odaklayıp bakmaya devam etti Henry. Ve bakarken bakarken birdenbire akıl almaz bir Şey oldu: Henry'nin beyni tümüyle boşalıverdi. Bilinci kuş gibi oradan oraya sıçramayı bırakmış, Henry bir anda sanki tüm varlığını, tüm benliğini sarıveren alevin ortasındaki o yokluk simgesi kara noktanın içinde oturur oluvermiŐti.

Kendi yzünün görüntüsünü gözlerinin önüne getirdi Henry. Hiç zorlanmamıŐtı bunu yaparken. Aklından her Şeyi silip tüm bilincini yalnızca yzünün görüntüsüne odakladı Henry ve tam on beş saniye boyunca, gözünün önünde canlandırdığı kendi yzünün görüntüsünde yoğunlaşmayı başarabildi. Sonra bilinci dağılıp daldan dala konmaya, Henry kumarhaneleri ve

oralarda kazanacağı paraları düşünmeye başladı. Hemen gözlerini alevden ayırdı ve bir süre dinlendi.

İlk denemesiydi bu daha, ama on beş tam saniye boyunca bilincini bir tek noktaya odaklayabilmişti. Keyfine diyecek yoktu Henry'nin. Başarmıştı işte! Tamam, kabul, çok uzun sürmemişti yoğunlaşması ama şu Hintli ilk denemesinde bunu bile başaramamıştı ya, siz ona bakın.

Birkaç dakika dinlendikten sonra bir kez daha denedi Henry. Hiç de fena gitmiyordu. Süreyi tam ölçebileceği bir kronometresi yoktu ama ikinci denemenin daha uzun sürdüğünden adı gibi emindi.

"Müthiş bir şey bu!" diye bağırdı Henry. Sesi odanın sessizliğinde çın çın öttü. "Başaracağım! Bu işi becerebileceğim!" Tüm yaşamı boyunca hiçbir şey bu denli heyecanlandırmamıştı Henry'yi.

O günden sonra Henry –nerede olursa olsun, ne yaparsa yapsın– her sabah ve her gece mumla alıştırma yapmayı sürdürdü hiç sektirmeden. Çoğu kez öğleleri de fazladan bir çalışma yapıyordu. Ömründe ilk kez gerçekten de hevesle kendini bir işe veriyordu Henry. Ve de inanılmaz bir gelişme gösteriyordu. Altı ay geride kaldığında, akli dağılıp bilinci oradan oraya uçuşmaya başlamadan önce tam üç dakika boyunca dikkatini yalnızca kendi yüzünün görüntüsünde odaklamayı başabiliyordu artık.

Düşünsenize, Hardwar'daki yogi şu Hintliye ancak on beş yıl alıştırma yapıldıktan sonra bu sonuca varılabileceğini söylemişti!

Am-ma... O yoginin bir şey daha söylediğini de unutmamak gerek. Henry belki yüzüncü kez lacivert kapaklı defteri açıp baktı doğru mu anımsıyor diye. Evet, doğruydu. Kırk yılda bir, çok özel yetenekleri olan birinin ortaya çıkıp bu gücü bir-iki yıl gibi kısa bir

sürede geliştirebildiğini söylemişti bilge yogi şu Hintliye.

"İşte bu benim!" diye sevinçle haykırdı Henry. "Ben de onlardan biriyim! Yoginin sözünü ettiği, yoga güçlerini akıl almaz bir hızla geliştirebilme yetenekleri olan, o milyonda bir rastlanan insanlardan biri de benim! Yaşasın! Amerika'da olsun, Avrupa'da olsun, tüm kumarhanelerin canına okumam yakındır!"

Bunları düşünüp sevinmesine sevindi ama üstün bir sabır ve sağduyu göstermeyi de bildi Henry bu noktada. Hemen eline bir deste iskambil kâğıdı alıp acaba arkalarından okuyabilir miyim, diye deneme yapmaya filan kalkmadı. Aslında artık her tür kâğıt oyunundan uzak durmaya bile başlamıştı. Mumla alıştırma yapmaya başladıktan sonra Henry arkadaşlarıyla poker, kanasta, briç filan oynamayı temelli bırakmıştı. Artık dostlarına takılmıyor, çılgın arkadaş toplantılarından ve zengin tanıdıkların evlerindeki hafta sonu tatillerinden uzak duruyordu. Yoga güçlerine erişmekten başka bir düşüncesi kalmamış, kendisini tümüyle bu amaca adanmıştı artık Henry. Geri kalan her şey, bunu başarınca kadar bekleyebilirdi.

Aradan on ay geçtikten sonra bir gün Henry –tıpkı İmrat Han gibi– kendisinde, gözleri kapalıyken baktığı nesnelere görebilme yeteneğinin belli belirsiz gelişmekte olduğunu sezdi. Gözlerini kapatıp tüm bilincini yoğunlaştırarak bir nesneye baktığında, o nesnenin dış hatlarını görebiliyordu artık.

"İşte oluyor!" diye bağırdı kendi kendine. "Başarıyorum! İnanılası değil! Harika bu!"

Alıştırmalara daha da büyük bir hevesle sarıldı Henry. Defteri okuduğu günden tam bir yıl sonra bilinci hiç dağılmadan tamı tamına beş buçuk dakika süreyle kendi yüzünün görüntüsüne odaklanabiliyordu artık.

İskambil kâğıtlarını arkalarından okuma konusunda kendisini sınamasının zamanının geldiğine karar verdi bir gün. Bu kararı aldığı anda Londra'daki apartman dairesinin salonunda oturuyordu. Saat gece yarısına yaklaşmıştı. Hemen gidip bir deste iskambil kâğıdı ve bir defterle bir kalem aldı Henry. Heyecandan elleri titriyordu. Desteyi yüzüstü masaya koydu, sonra oturup gözlerini en üstteki kâğıda dikerek bilincini onun üzerinde yoğunlaştırmaya başladı.

Başlangıçta tek görebildiği, iskambil kâğıdının arka yüzündeki desenlerdi. Dünyada en yaygın olan, incecik kırmızı-beyaz çizgili bir desendi bu. Henry bilincini yavaş yavaş bu desenden kâğıdın arkasına doğru kaydırdı. Kafasını tüm diğer konulardan arındırıp bilincini olanca gücüyle kâğıdın gözle görünmeyen ön yüzünde yoğunlaştırdı Henry. Otuz saniye geçti.

Sonra bir dakika...

Sonra iki dakika...

Sonra üç dakika...

Aklının kapılarını başka her şeye kapatmış, bilincini en üst sınırında yoğunlaştırmış, hiç kımıldamadan oturuyordu Henry. Tüm gücüyle kâğıdın arka yüzünü gözlerinin önünde canlandırmaya çalışıyor, başka düşüncelerin aklının kıyısından köşesinden yol bulup bilincine sızmasına izin vermiyordu.

Dördüncü dakikada bir şeyler olmaya başladı. Gözlerinin önünde ilk önce siyah lekeler belirdi, sonra bu lekeler koyulup üç yapraklı yoncalara dönüşüverdiler. En sonunda da yoncaların yanında beş rakamı beliriverdi.

Sinek beşlisi!

Yoğunlaşmayı kesti Henry, sonra da titreyen parmaklarla destenin en üstündeki kâğıdı alıp açtı.

Gerçekten de sinek beşlisiydi bu!

"Başardım işte!" diye bağırarak oturduğu iskemleden fırladı Henry. "Kâğıdın arkasını görmeyi başardım! Oldu say bu işi!"

Biraz dinlendikten sonra yeniden işe koyuldu. Bu kez kronometresini de kullandı bunu tam olarak kaç dakikada yapabildiğini görmek için. Üç dakika elli sekiz saniye sonra sıradaki kâğıdın karo papazı olduğunda karar kıldı. Ve –evet!– karo papazıydı!

Üçüncü kâğıdın ne olduğunu üç dakika elli dört saniye sonra bildi Henry. Bu kez dört saniye daha kısa sürmüştü kâğıdı tersten görmesi.

Heyecandan ter içinde kalmış, dili damağı kurumuştur. Bu günlük bu kadar yeter, dedi kendi kendine. Masadan kalkıp koca bir kadeh viski doldurdu kendisine ve bir koltuğa gömülüp başarısını kutlamaya başladı.

Bundan sonra işim, kâğıtların arkasını anında görebilinceye dek gece gündüz çalışmak olacak, diye karar aldı aklından. Bunu başarabileceğine inanıyordu Henry. Daha şimdiden –hem de daha ikinci denemesinde!– dört saniye daha iyi zaman tutturmamış mıydı? Mumla alıştırtma yapmayı bırakıp tüm gücüyle kâğıtların üzerinde çalışması gerekiyordu artık. Gecesini gündüzünü bu işe ayıracaktı bundan böyle.

Ve de aynen öyle yaptı. Ufukta gerçek başarı olasılığı görüldüğünden beri eskisinden çok daha fazla düşünmeye başlamıştı bu işin üstüne. Artık yalnızca yiyecek içecek bir şeyler almak için çıkıyordu evinden. Sabahın kör saatlerinden gece yarısına kadar elinde bir kronometreyle masa başında oturup kartların arkasını gördüğü süreyi azaltmaya çalışıyordu başka hiçbir şeyle ilgilenmeden.

Bir ay sonra bir buçuk dakikada kâğıtları arkadan okumayı başarmıştı bile.

Başını kaldırmadan altı ay çalıştıktan sonra iskaambil kâğıtlarının arkalarını yirmi saniyede görür oldu,

ama süreyi bu kadar kısaltmış olmak bile yeterli değildi bu iş için. Kumar masasında oturmuş krupiyenin vereceği kâğıdı isteyip istemediğinize karar vermek için yirmi saniye boyunca gözlerinizi dikip verilecek kâğıda bakmanız asla kabul edilmezdi. Üç-dört saniye, hadi neyse. Fazlasına izin yoktu.

Henry çalışmayı sürdürdü, ama yirmi saniyelik sınırı daha da aşağıya çekmek gittikçe zorlaşıyordu. Aralıksız bir hafta çalıştıktan sonra sınırı ancak on dokuz saniyeye indirebildi Şeker Henry. On dokuzdan on sekize inmekse tamı tamına iki koca haftasını aldı. İskambil kâğıtlarının arkalarını on saniyede okuyabilmeyi ise ancak yedi hafta sonra başarabildi.

Henry kâğıtların arkasını dört saniyede görebilmeyi hedefliyordu. Bu hıza ulaşamazsa, kumarhanelerde başarı şansı pek olmazdı. Hedefine yaklaştıkça, hedefi yakalamak zorlaşıyordu. Bir ayda on saniyeden dokuz saniyeye, beş haftada dokuz saniyeden sekiz saniyeye inebildi ancak. Diğer yandan, uzun çalışma süreleri kendisini hiç yormuyordu artık. Bilincini yoğunlaştırabilme gücü o kadar gelişmişti ki bir oturuşta hiç ara vermeden on iki saat çalışabiliyordu şimdi. Eninde sonunda bu hedefe erişeceğinden hiç kuşkusu yoktu Henry'nin ve bu hedefi gerçekleştirenceye kadar da durmamaya kararlıydı. Aralıksız her gün sabahtan gece yarısına kadar elinde kronometresiyle masa başında oturup kâğıtlara bakıyor, yolunu tıkayan o inatçı mı inatçı son birkaç saniyeyi de aradan kaldırmak için inanılmaz bir hırsıyla uğraşıyordu.

Son üç saniye en çetin ceviz olanlarıydı. Yedi saniyeden hedefi olan dört saniyeye inmesi tam on bir ayını almıştı Henry'nin!

Beklenen an, bir cumartesi akşamı geldi. Önünde yüzüstü kapatılmış bir kâğıtla masa başında oturuyordu Henry. Kronometresini çalıştırıp bilincini odakladı

önündeki karta. Odaklar odaklamaz da gözlerinin önünde kırmızı bir leke oluşuverdi ve bu leke hızla biçim kazanıp baklava şekline dönüştü gözlerinin önünde. Hemen hemen aynı anda da altı rakamı belirdi sol üst köşesinde. Kronometreyi durdurdu Henry. Tam dört saniye sürmüştü kâğıdı okuması! İskambil kâğıdının yüzünü çevirdi baktı. Evet, karonun altılısıydı bu! Yapmıştı! Başarmıştı! Kâğıdı arkasından tam dört saniyede okuyabilmişti işte!

Başka bir kâğıtla bir kez daha denedi. Gene dört saniyede maça kıızı olduğunu gördü kâğıdın. Destedeki her kâğıdı okudu birer birer. Her kâğıtta kronometreyle saat tuttu gene. Her seferinde dört saniyede okudu kâğıtları bir bir. Dört saniye! Dört saniye! Dört saniye! Her seferinde aynı sonucu alıyordu. Sonunda başarmıştı işte! İş bitmişti! Şimdi sıra öbür işteydi artık!

Peki bütün bunlar ne kadar zamanını almıştı dersiniz? Aralıksız çalışmayla geçen tam üç yıl üç ayını.

Hadi bakalım, şimdi de kumarhanelerde iş başına!

Peki ne zaman başlamalıydı?

Neden bu gece olmasın?

Bu gece cumartesi gecesiydi. Cumartesi geceleri kumarhaneler tıklım tıklım olurlardı. Daha iyi ya. Kalabalıkta dikkat çekme olasılığı da daha az olurdu. Hemen odasına gidip smokinini giydi Henry. Cumartesi geceleri, Londra'nın ünlü kumarhanelerine iki dirhem bir çekerdek gidilen gecelerdi çünkü.

Lord's House isimli kumarhaneye gitmeye karar verdi Henry. Londra'da yüzü aşkın yasal kumarhane vardır ama hiçbiri de halka açık yerler değildir. Onlara girebilmek için ilk önce üye olmanız gerekir. Henry bu kumarhanelerden on tanesinin üyesiydi. Bunların arasındaki gözdesiyse, Lord's House'du. Ülkedeki en şık, üye olunması en zor olan kumarhane de oydu.

Londra'nın merkezindeydi Lord's House. İki yüz yıl boyunca bir dük ailesinin özel malikânesi olarak hizmet vermiş olan bu Georgian tarzı görkemli bina sonunda at yarışı bahisleri oynatan bir grup tarafından satın alınarak kumarhaneye çevrilmişti. Bir zamanlar soylu sınıfının –ve sık sık da kraliyet ailesinden birçok kişinin– bir araya gelip birç oynadıkları o yüksek tavanlı, şatafatlı odalarında şimdi eskilerden çok farklı bir insan kalabalığı çok farklı oyunlar oynuyorlardı.

Henry arabasını Lord's House'un gösterişli giriş kapısının önüne yanaştırıp arabadan indi, ama motoru kapamadı. Yeşil üniformalı bir park görevlisi koşarak gelip arabayı park etmeye götürdü.

Sokağın her iki yanına park edilmiş duran en az on iki Rolls-Royce vardı. Ancak çok varlıklı olanlar Lord's House'a üye olabiliyorlardı çünkü.

"Ooo, hoş geldiniz, Şeker Bey," dedi girişteki masanın arkasında oturan ve görevi bir gördüğü yüzü bir daha asla unutmamak olan adam. "Sizi yıllardır göremiyorduk."

"İşlerim vardı," dedi Henry kısaca.

Oymalı maundan yapılmış tırabzanları olan o dünyaya güzeli, geniş mermer merdivenlerden çıkarak birinci kattaki veznelerin olduğu yere geldi ve bin sterlinlik bir çek yazıp veznedara uzattı. Veznedar pembe plastikten yapılmış on tane büyük fiş verdi Henry'ye. Her birinin her iki yüzünde de 'yüz sterlin' yazıyordu fişlerin. Henry fişleri cebine koyup oyun salonlarında gezinmeye başladı, yeniden buraların havasına girmek için. Eh, ne de olsa üç yıldan beri uzakta kalmıştı böyle yerlerden. Salonlar tıklım tıklımdı bu gece. Bıngıl bıngıl kadınlar rulet masalarının başına üşüşmüşlerdi, yemliğin başına üşüşen tombul tavuklar gibi. Boyunlarından ve kollarından altın ve elmas damlıyordu sanki. Çoğu da mavi-beyaz saçlıydılar. Smokinli erkeklerin arasında

uzun boylu olan tek bir kişi bile yoktu. Buralara meraklı olan zengin erkekler neden hep kısa bacaklı oluyorlar acaba, diye merak etti Henry. Hepsinin de bacakları sanki dizlerinde bitiyor, dizleriyle kalçaları arasında sanki hiçbir şey yokmuş gibi duruyorlardı. Çoğu da göbekli, kırmızı yüzlü adamlardı. Hemen hepsinin dudaklarının arasında bir puro vardı ve hepsinin gözlerinde hırs ve açgözlülük kıvılcımları oynayıyordu.

Bütün bunların birdenbire farkına vardı Henry. Ömründe ilk kez, neredeyse tiksinererek baktı kumar meraklısı bu zengin güruhuna. Oysa şimdiye kadar onları, kendi sınıfından olan ahbabları olarak görmüştü hep. Bu gece gözüne ne kadar da basit ve iğrenç görünüyorlardı tanrım!

Son üç yılda geliştirdiğim yoga güçlerim beni biraz değiştirdi mi ne, diye düşündü kendi kendine, sonra rulet masasına yaklaşıp oyunu izlemeye başladı.

İnsanlar, ruletin bir kez daha döndüğünde o minicik beyaz topun hangi rakamda duracağını öngörmeye çalışarak para basıyorlardı uzun rulet masasının yeşil çuhası üstüne. Henry ruletin çarkına baktı. Ve bakmasıyla birlikte –kimbilir belki de alışkanlıktan dolayı– bilincinin rulet çarkının üzerinde odaklanmaya başladığını fark etti birdenbire. Hiç de zor olmamıştı bu. O kadar uzun süredir bilincini yoğunlaştırma alıştırmaları yapıyordu ki, Henry için olağan, sıradan, gündelik bir alışkı haline gelmişti bunu yapmak. Bir saniyenin onda biri kadar bir sürede tümüyle çarkın üstünde yoğunlaştı bilinci. Salondaki başka her şey –sesler, insanlar, ışıklar, puro dumanlarının kokusu, her şey, her şey– siliniverdi aklından, bir tek rulet çarkının çevresine yazılı o beyaz rakamlar kaldı dünyasında. Birden otuz altıya kadar sıralanmış, birle otuz altının arasına da bir sıfır sıkıştırılmış o rakamlar dizisiydi artık tek gördüğü. Sonra bu rakamlar da bulanıp yok oldular birdenbire. Yalnızca '18'

rakamı kaldı görebildiği. Başlangıçta biraz bulanık, biraz eğri büğrü görünüyordu ama hemen belirginleşiverdi dış hatları. Sanki altında bir ampul yanıyormuş gibi beyazlığı da gitgide artıyordu. Habire büyüyordu gözlerinin önündeki '18'. Neredeyse gözüne girecekti. O anda dağıttı aklını Henry. Salon da tümüyle dünyasına geri geldi.

"Herkes oynadı mı?" diye soruyordu krupiye.

Henry cebindeki yüz sterlinlik fişlerden birini çıkartıp yeşil çuhanın üstünde '18' yazan yere koydu. Diğer rakamların üstünde bir sürü fiş vardı ama Henry'den başka on sekize oynayan olmamıştı.

Krupiye çarkı çevirdi. Küçük beyaz top hoplaya zıplaya çarkın kenarında dönüp duruyordu işte. Masanın çevresindeki herkesin gözü küçük topun üzerindeydi. Çark yavaşladı... yavaşladı... ve durdu. Küçük top bir tur daha attı çarkın çevresinde, bir iki yerde durur gibi olduktan sonra hop hop gelip içinde '18' yazan deliğe düşüp durdu.

"On sekiz," dedi krupiye.

İzleyenler içlerini çektiler. Krupiye yardımcısı Henry'nin fişinin dışında masadaki diğer bütün fişleri topladı uzun saplı çek-çekiyle ve üç tane bin sterlinlik, altı tane de yüz sterlinlik fiş uzatarak bire otuz altı ödedi Henry'ye. Oynadığı yüz sterline karşı tam 3600 sterlin kazanmıştı yani Henry.

Olağanüstü bir güçlülük duygusu kapladı Henry'nin içini. İstese bir anda buranın canına okur; bu cafcacılı, para babası kumarhaneyi birkaç saat içinde batırabilirdi. Kapı gibi ifadesiz yüzleriyle kumarhanenin orasında burasında durup soğuk soğuk bakışlarla kovalar dolusu paranın kendi kasalarına akışını izleyen şık giyimli kumarhane yönetmenleri şaşkınlıktan kafası kesilmiş tavuklar gibi oradan oraya koşuşurlarken tam bir milyon sterlin kazanabilirdi masadan masaya gezerek.

Bunu yapsa mıydı acaba?

Yapmamak için kendini zor tuttu Henry.

Bunu yapmak, her şeyin sonu demek olurdu. Ünü bir anda ülkenin sınırlarını aşar, yalnız İngiltere'deki değil tüm dünyadaki kumarhanelerden hiçbirine asla sokulmazdı bir daha. Onun için bunu yapmamalı, dikkati, üstüne çekmemeye özen göstermeliydi.

Fişlerini cebine koyup biraz da diğer masaları izledikten sonra rulet salonundan ayrıldı Henry ve yirmi bir oynanan yan salona geçti. Masalara yaklaşmadan bir süre izledi oynayanları. Salonda dört masa vardı. Yirmi bir masalarının biraz garip bir görünüşleri vardır. Dört köşe değil de az biraz ay çöreği biçimindedirler. Dış taraflarındaki yüksek taburelerde oturur oynayanlar. Krupiyeler içerlek kısımda ayakta dururlar.

Lord's House'da yirmi bir, dört desteye oynanır. Karıştırılan desteler 'pabuç' adı verilen bir ucu açık tah-ta bir kutunun içinde dururlar. Krupiyeye kâğıtları parmak ucuyla tutup tutup kaydırarak çeker bu kutudan dışarı. Pabucun ağzında çekilmeyi bekleyen kâğıttan başka kâğıtların arkasını göremezsiniz yirmi bir oyununda.

Yirmi bir –herkesin bildiği gibi– basit bir oyundur. Blackjack, vingt-et-un, pontoon gibi adlarla da bilinir. Oyuncu aldığı kâğıtların toplamını yirmi bire ya da yirmi bire en yakın rakama erdirmeye çalışır bu oyunda. Ama aldığı kâğıtların toplamı yirmi biri aşarsa oyunu kaybeder. Bu oyunda oyuncu her elde, bir kâğıt daha isteyip yirmi biri geçme riskini göze alsın mı yoksa elindeki sayının üstüne mi yatsın sorunuyla karşı karşıya kalır. Ama Henry için böyle bir sorun söz konusu bile değildi. Dört saniye içinde krupiyenin vereceği kâğıdın işine yarayıp yaramayacağını görebilir, ona göre de kâğıdı ya alır ya da almazdı, işte o kadar. Yirmi biri mas-karaya çevirirdi Henry.

Evde oynarken geçerli olmayan bir kural vardır kumarhanelerde. Evde ilk önce verilen birinci kâğıda bakar, sonra kâğıdımıza göre para süreriz ortaya. Kumarhanelerde buna izin verilmez. Buralarda yirmi bir oynarken oyuncular daha ilk kâğıtlar dağıtılmadan para sürerler. Sonradan alacağınız kâğıtlara bakarak sürdürdüğünüz parayı arttırma olanağınız da yoktur kumarhanelerde.

Bu da bir sorun değildi Henry için. Krupiyenin hemen solunda oturabildiği sürece nasıl olsa ilk kâğıt ona verilecekti. O kâğıt da pabucun ağzında dağıtılmayı bekliyor olacağı için, arkasından onun ne olduğunu okuyabilir ve ortaya ona göre para sürebilirdi Henry.

Kapının ağzında durup oyunları izleyerek krupiyelerden birinin solundaki yerin boşalmasını bekledi Henry sabırla. Yirmi dakika sürdü bu bekleyişi, ama sonunda istediği yeri elde etti.

Krupiyenin soluna düşen tabureye tüneyip cebindeki binlik fişlerden birini uzatarak, "Yirmi beş sterlinlik fişler halinde bozun lütfen," dedi krupiyeye.

Kara gözlü, esmer tenli, genç bir adamdı krupiyeye. Hiç gülümsemiyor, ancak gerektiği zaman konuşuyordu. İnce uzun, olağanüstü kıvraklıkta elleri vardı. Ve bu ellerin parmakları aritmetikten anlıyorlardı. Henry'nin verdiği fişi alıp masadaki bir yarıktan içeri attı, sonra parmaklarını önünde duran, içi renk renk, boy boy fişlerle dolu tahta kasaya uzattı. Fişler en az yüzlük sıralar halinde yatıyorlardı kasanın bölümlerinde. Yirmi beş sterlinlik fişler bir sırada, onluklar bir sırada, beşlikler bir sıradaydı. Baş parmağı ve işaret parmağıyla tutup bir deste yirmi beşlik fiş çekti kasadan krupiyeye ve fişleri dikine masanın üstüne bıraktı. Saymaya gerek bile görmemişti. Aldığı destede tam yirmi tane fiş bulunduğunu biliyordu. O becerikli parmaklarıyla herhangi bir sıradan birle yirmi arasında herhangi bir sayıda fişi tam olarak

alır, kaç tane alırsa alsın, alması gereken rakamda da asla yanılmazdı. Krupiye becerikli parmaklarıyla bir deste fiş daha aldı yirmi beşlik sıradan, sonra toplam kırk fiş birden Henry'nin önüne doğru itti.

Küçük kuleler halinde önüne istiflerdi fişlerini ve bunu yaparken de pabucun ağzında duran kâğıda bir göz attı Henry, sonra da bilincini yoğunlaştırıp dört saniye içinde kâğıdın bir onlu olduğunu okumayı başardı. Sekiz fiş sürdü ortaya. Lord's House'da yirmi bir oynarken ileri sürebileceğiniz en büyük miza¹ 200 sterlinle sınırlıydı çünkü.

İkinci kâğıdı bir dokuzluydu. İlk turda verilen onluyla birlikte on dokuzla ulaşmıştı Henry. Elinde on dokuz sayı oldu mu, kimse başka kâğıt istemez; bu sayının üstüne yatar ve krupiyenin yirmi ya da yirmi bir tutturmaması için dua etmeye başlar.

İşte bunun için de krupiye diğer oyuncuların kâğıtlarını da dağıttıktan sonra sıra gene Henry'ye gelince Henry'nin elini, "On dokuz," diye anons edip kâğıt ister misiniz, diye sormadan hemen yanındaki oyuncuya geçmişti hiç zaman kaybetmeden.

"Bir dakika lütfen," dedi Henry.

Krupiye duraklayarak yeniden Henry'ye döndü; kaşlarını hafifçe kaldırarak kömür karası gözleriyle karşısındaki oyuncuya baktı ve yarı alaycı bir ses tonuyla, "On dokuzun üstüne kâğıt çekmek mi istiyorsunuz?" diye sordu. Buram buram İtalyan şivesi kokan sesinde alaycılığın yanı sıra bir küçümseme ifadesi de vardı. On dokuzu bozmayacak iki kâğıt vardır koca destede: Bu durumda bir sayı sayılan aslar ve ikililer. Bu yüzden de on dokuzu tutturmuşken üstüne kâğıt çekmeye kalkmak salaklığın daniskasıdır. Özellikle de yerde 200 sterlin varsa.

¹ Kumarda ortaya sürülen para. (Çev.)

İlk verilecek kâğıt pabucun ağzında verilmeyi bekliyordu. Krupiyeye henüz ona elini uzatmadığı için arkasını tümüyle görebiliyordu Henry.

"Evet," dedi Henry buz gibi bir sesle. "Sanırım bir kâğıt daha alacağım."

Krupiyeye omuz silkip kâğıdı pabuçtan çekti, Henry'nin önüne attı. Maça ikilisi havada uçarak yavaşça düştü Henry'nin önündeki onluyla dokuzlunun arasına.

"Tamam," dedi Henry. "Başka almayacağım."

"Yirmi bir," diye anons etti krupiyeye. Kapkara gözlerini yeniden Henry'nin yüzüne çevirip uzunca bir süre baktı karşısındaki oyuncuya. Hiç sesini çıkartmadan, biraz şaşkın, tüm dikkatiyle öylece bakıyordu. Henry çok afallatmıştı kendisini. Özgüvenini altüst etmişti. Bugüne kadar on dokuz tutturup da kâğıt çekmek isteyen hiç kimseyle karşılaşmamıştı genç krupiyeye. Bu adamsa insanı afallatan bir tınmazlık ve ne istediğini bilirlilikle elindeki on dokuzun üstüne bir kâğıt daha istemişti. İstemişti ve de kazanmıştı.

Henry krupiyenin üstüne dikilen gözlerindeki o garip bakışı görünce salakça bir yanlış yapmış olduğunun bilincine vardı. Gereksiz bir kurnazlık numarası yapıp dikkati üzerine çekmişti salak gibi. Bunu bir daha asla yapmamaya özen göstermeliydi bundan böyle. Gücünü akıllıca kullanmalı, hatta arada bir kaybetmeli ve arada bir de budalalık etmeliydi.

Oyuna devam ettiler. Her eli kazanması kesin olan birinin ipin ucunu kaçırmaması çok zordu doğrusu. Henry de zor tutuyordu kendini. Kazancını dikkat çekmeyecek düzeyde tutmakta zorlanıyordu. Arada bir, elini bozacağını bile bile üçüncü kâğıdı da istiyordu sıradan bir oyuncu gibi görünebilmek için. Bir keresinde de, oyunun başında kendisine verilecek kâğıdın bir as—yani bu durumda on sayı değerinde bir kâğıt—olduğu

nu bildiği halde yere çok ufak bir tutarda para sürmüş, verilen kâğıdın as olduğunu görünce de, neden daha fazla para sürmedim ki sanki, diye söylene söylene kendine kızma numaralarına yatmıştı.

Bir saatte tam 3000 sterlin kazandı Henry, sonra da oyunu bıraktı. Kazandığı fişleri paraya çevirmek için vezneye yollandı.

Yirmi birden 3000 ve ruletten 3600 sterlin olmak üzere tam 6600 sterlin kazanmıştı bir gecede. 6600 değil 660000 sterlin de olabilirdi tabii bu aslında. Tüm dünyada en hızlı para kazanan insan ben olabilirim, diye düşündü fişlerini veznedara uzatırken.

Henry'nin önüne bıraktığı fişleri alırken kılı bile kıymıdamadı veznedarın. Gümüş çerçeveli gözlükleri olan bir adamdı. Bu gözlüklerin ardında parlayan soluk mavi gözler Henry'yle ilgilenmediler bile. Onların tek ilgi odağı önlerinde duran fişlerdi. Bu adamın kanına da işlemiş, parmaklarına sızmıştı aritmetik; ama daha fazlası da vardı bu adamda. Trigonometri, cebir ve geometri de sinmişti onun bedenindeki her hücreye. Beyninde yüz bin elektrik akımı dolanan, etten kemikten bir hesap makinesiydi o. Henry'nin önüne yığıdığı yüz yirmi fişi saymak beş saniyesini aldı.

"Çek mi istersiniz, Şeker Bey?" diye sordu veznedar. O da kapıda oturan gözcü arkadaşı gibi her üyenin adını soyadını ezbere bilirdi.

"Hayır, sağ ol," dedi Henry. "Nakit olarak almak istiyorum."

"Nasıl arzu ederseniz," deyip içinde herhalde milyonlar duran kasaya gitti gözlüklü hesap makinesi.

Lord's House'un günlük cirosu göz önüne alınınca, devede kulak kalırdı Henry'nin kazancı. Su gibi para harcayan petrol zengini Araplar Londra'da olurlardı bu aylarda. Ve de büyük kumar oynamaya bayılırlardı. Geçmişleri karanlık uzak doğa diplomatları, Japon işa-

damları ve vergi kaçırmaya yatkın İngiliz emlak babaları da. Londra'nın büyük kumarhanelerinde her gün akıl almaz tutarda para kazanılır ve –genellikle de– kaybedilirdi.

Veznedar avuç dolusu parayla dönüp koca para destesini Henry'nin önüne bıraktı. Ortada bir ev ya da pahalı bir araba almaya yeter miktarda para olmasına karşın kılı bile kıpırdamamıştı baş veznedarın. Sanki bir avuç leblebi dağıtıyormuşçasına hiç umursamadan vermişti onca parayı.

Hele bekle de gör, diye aklından geçirdi Henry paraları ceketinin iç cebine koyarken. Bekle de neler olacağını gör. Sonra vezneden ayrılıp aşağıya indi.

"Arabanızı getirsinler mi, efendim?" diye sordu yeşil üniformalı kapıcı.

"Yo, sağ ol," dedi Henry. "Önce biraz yürümek istiyorum."

Ağır adımlarla sokağın alt başına doğru yürümeye başladı. Neredeyse gece yarısı olmuştu. Serin, insanın canına can katan bir akşamdı. Koca kent uykuya dalmamıştı henüz. Cebindeki koca para destesinin şişkinliğini duyumsayabiliyordu Henry. Bu şişkinliği parmak uçlarıyla pıt pıt okşadı birkaç kez. Bir saatlik uğraşın karşılığı olarak hiç de küçümsenecek bir kazanç değildi bu doğrusu.

Pekâlâ, şimdi de gelecekte ne yapacağımızı düşünelim bakalım.

Bundan sonra atacağım ilk adım ne olmalı?

Bir ayda bir milyon kazanabilirdi.

İsterse, daha fazlasını da.

Kazanabileceği miktarın sınırı yoktu aslında.

Bu serin Londra gecesinde sokakları arşınlayan Henry bundan sonra yapacaklarını tasarlamaya başladı.

Şimdiii... Eğer bu gerçek bir öykü değil de bir düşünürünü olsaydı, bu öyküye şaşırtıcı ve çarpıcı bir son bulmak gerekirdi. Bunu yapmak da hiç zor olmazdı doğrusu. Sıradışı, yürek hoplatıcı bir son bulunurdu şıp diye. Onun için Henry'ye *gerçek* hayatta *gerçekten de* ne olduğunu anlatmadan önce öyküye bir ara verip yetenekli bir yazarın öyküsünün sonunu nasıl bağlayacağına bir göz atalım. Yazarın, öykü sonunun kurgusuyla ilgili notları şöyle olurdu büyük olasılıkla:

Bir... Henry'nin ölmesi gerekir, çünkü o da –tıpkı İmrat Han gibi– yogi raconunu hiçe sayıp yeteneğini kişisel çıkarları için kullanmıştır.

İki... Bunun için de, okuyucuyu şaşırtacak bir finalle ilginç ve sıradışı bir biçimde ölmesi en iyi çaredir.

Üç... Evine dönüp arsız arsız paracıklarını sayarken birdenbire fenalaşabilir. Göğsünde ansızın bir sancı belirmiştir örneğin.

Dört... Henry korkar. Hemen yatağına yatıp dinlenmeye karar verir. Giysilerini çıkartır ve pijamalarını almak için dolabına yürürken boy aynasındaki görüntüsüne ilişir gözleri. Durup kendi çırılçıplak görüntüsüne bakar aynada. Sonra da alışkanlıkla aynadaki kendi çıplak görüntüsünde yoğunlaşır bilinci. Ve...

Beş... Bu kez de –tıpkı demin iskambil kâğıtlarının arkalarından önlerini gördüğü gibi– kendi derisinin altında neler olup bittiğini görmeye başlar. Tıpkı bir bedeni röntgen aygıtında görmek gibi bir şeydir bu, ama ondan kat kat iyidir. Röntgen aygıtıyla yalnızca kemikler ve bazı kalın organlar gözlenebilir. Ama Henry her şeyi görebilmektedir. Pompalanan kanın damarlarının içinde dolaşışını bile izleyebilmektedir Henry. Ciğerleri, böbrekleri, bağırsakları ve tıp tıp atan kalbi filan her şey gözlerinin önündedir.

Altı... Göğsünün sancıyan tarafına bakar... Ve bir şey görür... Ya da gördüğünü sanır. Kalbe giden en ka-

lin damarların sağ yanda olanında küçücük, kapkara bir tomak vardır. Damarların içinde, küçük, kara bir tomağın ne işi var? Damarları tıkayan bir şey olmalı bu! Bir pıhtı! Evet, bir kan pıhtısı bu!

Yedi... Pıhtı başlangıçta durağanmış gibi görünmektedir, sonra biraz oynar yerinden. Çok ağır hareket etmekte, dakikada ancak bir-iki milimetre yol almaktadır. Damara pompalanan kan, sağından solundan, altından üstünden geçerek zorlamaktadır pıhtıyı. Yerinden oynar pıhtı ve bir-bir buçuk santim kadar ileriye fırlar bir anda. Damar boyunca yukarıya, kalbe doğru gitmektedir pıhtı. Yılgınlık ve korkuyla izler pıhtıyı Henry. Yerinden oynayıp damarlarda yüzmeye başlayan bir pıhtının eninde sonunda kalbe varacağını dünyada herkes gibi Henry de biliyordur tabii. Eğer yeterince büyük bir pıhtıysa kalbe zarar vereceğini ve büyük olasılıkla öleceğini de.

Böyle bir son hiç de kötü sayılmaz düş ürünü öyküler için, ama bizim öykümüz düş ürünü değil gerçek bir öykü. Bizim öykümüzde gerçek olmayan iki şey var: Henry'nin ve olayın geçtiği kumarhanenin isimleri. Henry'nin gerçek ismi Şeker Henry değildi tabii. Onun gerçek ismi saklı kalmalıydı. Hâlâ öyle kalmalı. Çok iyi bildiğiniz nedenlerle de kumarhanenin gerçek ismi verilemez doğal olarak. Bu iki isim dışında öyküdeki her şey gerçektir.

Ve öykümüz gerçek öykü olduğu için, sonunun da gerçek son olması gerekiyor. Bu son, kurgulanmış bir son kadar çarpıcı ve ürpertici olmasa da hayli ilginç. İşte gerçekten olanlar.

Bir saat sokakları arşınladıktan sonra Lord's House'a geri geldi Henry ve arabasına binip evine döndü. Kafası adamakıllı karışmıştı. Bu olağanüstü başarısına niye daha fazla sevinmediğine bir türlü aklı ermiyordu.

Üç yıl önce –yani yoga çalışmalarına başlamadan önce– böyle bir şey olsaydı sevinçten havalara uçar, sokaklarda dans eder, bunu şampanyayla kutlamak için hemen en yakındaki gece kulübüne koşardı.

Garip olan, içinin sevinçten hiç de fık fık ediyor olmamasıydı. Sevinç yerine, kararan yüreğinin ta derinlerine ince bir sızı, bir hüznün çöreklenmişti Henry'nin. Her şey o kadar kolay olmuştu ki! Her elde kazanacağından hiç kuşkusu olmamıştı oynarken. Bunda da ne gerilim vardı ne kaybetme korkusu ne de sonucu pır pır eden yürekle beklemenin keyfi. Dünyanın dört bir köşesini dolanarak milyonlar kazanacağını biliyordu tabii artık. Ama acaba eğlenceli olacak mıydı ki bu?

Yavaş yavaş bir gerçeğe aymaya başlamıştı Henry: Bir şeyin istediğiniz kadarını istediğiniz zaman elde etmenin; heyecan verici, keyif verici hiçbir yönü yoktur. Söz konusu olan şey paraysa hele.

Sonra başka bir şey daha vardı. Sakın yoga güçlerine erişebilmek için geçirdiği eğitim süresi Henry'nin hayata bakış açısını değiştirmiş olmasın?

Bu hiç de olasılık dışı değildi doğrusu.

Hemen soyunup yattı.

Ertesi sabah geç saatte uyandı Henry. Dün gece kaçan keyfi hâlâ yerine gelmemişti. Başucundaki masada duran para tomarına takıldı gözleri. İçinde bu paraya karşı sonsuz bir tiksinti uyandı birdenbire. Bu paraları istemiyordu. Bunun nedenini bir türlü açıklayamıyordu ama o paranın kuruşunu bile istemediğinin bir gerçek olduğu yadsınamazdı.

Yirmi sterlinlik tam 330 adet banknottan oluşan desteyi eline alıp odasının balkonuna çıktı ve vişne çürüğü ipek pijamaları içinde öylece durup aşağıdaki sokağa baktı.

Henry'nin oturduğu apartman, Londra'nın en gözde ve en pahalı semti olan Mayfair'in tam göbeğinden

geçen Curzon Sokağı'ndaydı. Bu sokağın bir ucu Berkeley Meydanı'na, diğer ucu Park Lane'e açılır. Henry apartmanın üçüncü katında oturuyordu. Şimdi de yatak odasındaki mini mini balkonun incecik demirlerine dayanmış, aşağıdaki sokağı seyre dalmıştı.

Pırıl pırıl, güneşli bir haziran sabahıydı. Saat on birdi. Günlerden pazar olmasına karşın sokaklar insan doluydu.

Elindeki desteden yirmi sterlinlik bir banknot çekip balkondan aşağıya bırakıverdi Henry. Hafif bir esinti, banknotu kanatlarının üstüne alıp Park Lane yönüne doğru sürükledi yavaşça. Henry gözleriyle izledi onu. Banknot bir yükseldi bir alçaldı havada, döne döne taklalar attı, bir sağa bir sola süzüldü, sonra karşı kaldırımında tek başına ağır ağır yürüyen yaşlı bir adamın önüne indi usulca. Sütlü kahve renginde, ahı gidip vahi kalmış, uzun bir palto vardı yaşlı adamın sırtında. Kafasına da kenarları aşağıya sarkmış eski püskü bir şapka giymişti. Gözlerinin önünde salına salına yere inen banknota takıldı gözleri. Olduğu yerde durdu, sonra eğilip yerden aldı parayı. İki elinin parmaklarıyla tutmuş, öylece bakıyordu paraya. Önünü arkasını çevirdi, gözlerini kısıp yakından inceledi, sonra başını kaldırıp yukarıya baktı.

Henry ellerini ağzının iki yanına koyarak, "Hey baksana," diye seslendi. "O senin. Benden sana bir armağan."

Yaşlı adam elindeki parayla olduğu yerde durmuş, yukarı kattaki balkondan seslenen adama bakıyordu gözlerini kırpmadan.

"Hadi cebine sok onu!" diye bağırdı Henry. "Al da git hadi!" Sesi tüm sokağa yayılıyordu. Sokaktakiler durup yukarıya bakmaya başladılar.

Henry desteden bir banknot çekip onu da aşağıya saldı. Aşağıdan onu izleyenler yerlerinde duruyorlardı

öylece. Durmuş bakıyorlardı. Ne olduğunu anlayabilmiş değildiler. Yukarıdaki balkonlardan birinde bir adam vardı. Az önce bağıra bağıra bir şeyler söylemişti. Şimdi de bir kâğıt parçasına benzeyen bir şey atmıştı aşağıya. Kâğıt süzüle süzüle aşağıya inerken yolda durup olanı biteni seyredenler gözleriyle izlediler onu. Bu banknot da gidip gidip karşı kaldırımında kol kola girmiş, olup biteni izleyen genç bir çiftin tam önüne indi. Genç adam eşinin kolundan çıkıp yanı sıra yere inen kâğıt parçasını havada yakalamaya çalıştı. Yakalayamadı tabii, ama kâğıt yere inince eğilip yerden aldı onu. Yakından inceledi uzun uzun. Yolda durmuş olup biteni izleyen kalabalık delikanlıya çevirdi gözlerini. Çoğuna bir kâğıt para gibi gelmişti yukarıdaki adamın attığı şey. Şimdi herkes durmuş, öyle olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

"Bir yirmilik bu!" diye haykırdı genç adam. "Yirmi sterlinlik bir banknot!"

"Sende kalsın," diye yukarıdan bağırdı Henry. "O senin artık."

"Gerçekten mi?" diye seslendi genç adam da bağırak. Elinde tuttuğu yirmiliği yukarıya doğru kaldırmıştı. "Gerçekten de bende kalabilir mi?"

Birdenbire ortalık karıştı. Her iki kaldırımında da durmuş olayları izleyenler hep birden harekete geçtiler, bir koşu yolun ortasına toplanıp kollarını balkona doğru uzatarak bağırmaya başladılar. "Hey, bana da yok mu? Ben de isterim! Hadi bi' tane daha at, paşam! Bi'kaç tane daha at!"

Henry desteden beş-altı banknot daha alıp aşağıya yolladı.

Banknotlar havaya yayılıp nazlı nazlı aşağıya doğru süzülürlerken halk çığlık çığlığa bağıışıyordu. Paralar, havaya uzattıkları kollarının ucunda kıvrır kıvrır kıvranan parmaklarının yakınına gelince bir itiş kakıştır baş-

ladı halk arasında. Kötü niyet taşımayan bir karmaşaydı yaşanan. Herkes gülüp duruyordu. Birisi inanılması zor, koskocaman bir şaka yapıyor herhalde, diye yorumluyordu halk olayları. Üç kat yukarıda adamın biri koyu kırmızı ipek pijamalarıyla balkonda durmuş, elindeki değerli banknotları havaya fırlatıp duruyordu. Aşağıdaki insanların çoğu yirmi sterlinlik banknotu bugüne kadar gözleriyle görmemişlerdi bile hayatlarında.

Ama olaylar hızla değişmeye başladı.

Akıllara durgunluk veren bir hızla yayılır haberler kent sokaklarında. Henry'nin yaptığı, Curzon Sokağı'nın bir ucundan öbür ucuna –hatta civardaki irili ufaklı diğer sokaklara– yayılıverdi yıldırım hızıyla. Dört bir yandan koşarak akın akın insan geliyordu şimdi Henry'nin apartmanının önüne. Aradan beş dakika bile geçmeden kadınlardan, erkeklerden, çocuklardan oluşan bin kişilik bir insan kalabalığı Curzon Sokağı'nı tıkayıvermişti. Bu kalabalığı arabalarıyla yarıp geçemeyen sürücüler de katılmışlardı kollarını yukarıya kaldırmış bekleşen kalabalığa. Birkaç dakikada Curzon Sokağı mahşere dönmüştü.

İş bu noktaya gelince Henry de kollarını havaya kaldırıp elinde tuttuğu desteyi saçıverdi havaya. 6000 sterlin tutarında banknot, uçuşarak aşağıda çığlık çığlığa bağrıışan kalabalığın üstüne yağmaya başladı.

Sokaktaki itiş kakış görülmeye değermişti. Herkes sıçrayarak banknotları yere düşmeden yakalamaya uğraşiyor, birbirini itip kakıyor, ciyak ciyak yırtınıyor, yere düşüp düşüp kalkıyordu. Göz açıp kapayınca kadar Curzon Sokağı'nda bös bös böğüren, birbirleriyle didişen bir insan yumağı oluşuvermişti.

Aşağıdaki şamatanın uğultusu arasında evinin kapısının küt küt vurulduğunu duydu Henry. İçeriye girip kapıyı açmaya gitti. İrikiyım, ince siyah bıyıklı bir polis memuru iki yumruğunu iki kalçasına dayamış kapının

önünde duruyordu. "Hey, sen!" diye bağırdı kızgın kızgın. "Bunu yapan sensin! Ne yaptığını sanıyorsun sen, tokmak kafa?"

"Günaydın memur bey," dedi Henry. "Kalabalığa neden olduğum için özür dilerim. Böyle olacağı aklıma gelmezdi. Ben biraz para dağıtmak istedim, o kadar."

"Olay çıkardın!" diye gürledi polis memuru. "Yolun kapanmasına neden oldun! Bir ayaklanma başlattın!"

"Üzgünüm dedim ya," diye yanıt verdi Henry. "Söz veriyorum, bir daha asla yapmam bunu. Kalabalık az sonra dağılır."

Polis memuru sağ yumruğunu kalçasından çekip Henry'nin burnuna doğru uzatarak avucunu açtı. Avucunda yirmi sterlinlik bir banknot vardı.

"Aaa... Görüyorum ki siz de bir tane almışsınız," dedi Henry. "Buna çok mutlu oldum Sevindim hesabınıza."

"Şaklabanlığı kes! Bu banknotlarla ilgili birkaç sorum var sana," diye yeniden kükredi ve ceketinin göğüs cebinden bir defter çıkarttı polis memuru. "İlk önce söyle bakalım, bu paraları nereden buldun?"

"Oyunda kazandım. Dün gece şansım yaver gitti de," dedi Henry, sonra da Lord's House'un ismini ve adresini verdi polis memuruna. Bunları defterine kaydetti polis memuru. "Araştırın," dedi Henry. "Doğru söylediğimi onaylayacaklardır."

Polis memuru gözleri defterden kaldırıp Henry'ye baktı. "Doğrusunu istersen söylediklerine inanıyorum," dedi. "Gerçeği söylediğinden kuşku yok, ama yaptıklarını affettirmez bu!"

"Ben yanlış bir şey yapmadım ki."

"Sen bok kafalı ahmağın birisin!" diye haykırdı polis memuru. Cinleri yeniden tepesine toplanmaya başlamıştı. "Baş belası budalanın birisin! İnsanın şansı kucak

dolusu para kazanacak kadar yaver gider de o da bunu bağışlamak isterse, parayı pencereden dışarıya savurarak yapmaz bunu!"

"Niye yapmasın ki?" dedi Henry sırtarak. "Bu da paradan kurtulmamın bir yolu değil mi?"

"Yolu ama saçma sapan bir yolu!" diye bağırdı polis memuru. Öfkeden soluyordu. "Balkondan savuracağına, bir hayra yarayacağı bir yere verseydin ya! Bir hastaneye örneğin. Ya da bir öksüzler yurduna. Barındırdığı çocuklara Noel'de bir armağan bile alamayacak kadar züğürt olan yüzlerce öksüzler yurdu var ülkede! İşler böyleyken, senin gibi ömründe zorda kalmak neymiş bilmeyen kıl herifin biri kalkıp onca parayı havaya savuruyor! Beni çıldırtıyor bu! Gerçekten çıldırtıyor!"

"Öksüzler yurdu mu?" dedi Henry.

"Evet ya, *öksüzler yurdu!*" diye haykırdı polis memuru. "Ben de oralarda yetiştim! Onun için oraların koşullarını yakından bilirim!" Sonra hışımla dönüp merdivenlerden indi gitti.

Kapının eşiğinde apışıp kalıverdi Henry. Polis memurunun söylediklerini –özellikle de bunları söylerken sesinde yankılanan o içten öfke tonlamalarını– duyunca sanki balyoz yemiş gibi olmuştu birdenbire.

"Öksüzler yurdu ha?" dedi yüksek sesle kendi kendine. "Bak işte iyi bir fikir bu! Peki ama neden yalnızca *bir* öksüzler yurdu olsun ki? Yüzlerce öksüzler yurdu olsa olmaz mı?" Her şeyi bir anda değiştirecek harika bir fikir doğmaya başlamıştı birdenbire Henry'nin aklında.

İçeri girip kapıyı kapattı. Güçlü bir heyecan dalgasının tüm varlığını sarmaya başladığını duyumsuyor, içi coşkuyla fık fık ediyordu. Salonda volta ata ata bu müthiş fikrini gerçekleştirebilmesi için yapılması gerekenleri birer birer parmaklarıyla saymaya başladı yüksek sesle.

"Bir..." dedi içindeki coşkuyla dalgalanan bir sesle. "Allah'ın her günü hatırı sayılır miktarda para elde edebilirim, bu bir gerçek."

"İki..." diye devam etti saymaya. "Hiçbir kumarhaneye yılda bir kezden fazla gitmemeliyim, bu da ikinci gerçek."

"Üç..." diye ekledi. "Hiçbir kumarhanede birilerini kuşkulandıracak kadar çok kazanmamalıyım. Gecede yirmi bin sterlin yeterli olur diyelim."

"Dört..." deyip başka konuya geçti Henry. "Gecede yirmi bin sterlin yılda 365 günde ne ediyor, bir de ona bakalım."

Eline kalem kâğıt alıp hesap etti.

"Yedi milyon üç yüz bin sterlin ediyor," dedi yüksek sesle.

"Tamam, gelelim beşe..." diye gerekenleri sıralamaya devam etti Henry kendi kendine. "Hep dolaşıyor olmam gerekecek. Bir kentte iki-üç geceden fazla kalmamalıyım, yoksa olay duyulmaya başlar. Londra'dan Monte Carlo'ya, Monte Carlo'dan Cannes'a, oradan da Biarritz'e giderim. Sonra da ver elini Deauville, Las Vegas, Mexico City. Ve de Buenos Aires. Ve de Nassau. Ve de orası. Ve de burası."

"Altı..." diye masanın çevresinde döne döne saymaya devam ediyordu Henry. "Her gittiğim ülkede kazandığım paralarla birinci sınıf bir öksüzler yurdu kurarım. Ben de bu yüzyılın, at yarışı bahisleri patronlarından ve kumarhane krallarından aldığını çocuklara dağıtan Robin Hood'u olurum. Salya sümük ağlatan aşırı duygusal romanlara mı benzedi bu ne? Bir düş olarak kalırsa, öyle... Ama eğer gerçekleştirebilirim hiç de öyle olmaz. Aslında, müthiş bir şey olur bu."

"Ve de yedi..." diye son önemli noktayı da dile getirdi Henry. "Bana yardımcı olacak birine gerek var. Burada -İngiltere'de- kalıp para işlerine bakacak, yurt-

lar için gerekecek binaları filan alacak, işi yönetecek birine. Paradan anlayan birine. Ve de güvенеbileceğim birine. John Winston'a örneğin."

John Winston, Henry'nin muhasebecisiydi. Genç mirasyedinin gelir vergisi gibi işleriyle uğraşır, yatırımlarını yönlendirir, kısacası parayla ilgili tüm işlerine bakardı. Tam on sekiz yıldır tanışıyorlardı ve aralarında bir tür dostluk oluşmuştu iki adamın. Bu arada John Winston'ın Henry'yi, bir gün olsun alın teriyle para kazanmamış aylak zengin sınıfından bir zevk düşkünü olarak bildiğini de unutmamak gerek.

"Tıttırmış olmalısın," dedi John Winston, Henry düşüncesini kendisine açınca. "Daha kumarhaneleri alt edecek yöntemi bulan olmadı bugüne kadar."

Cebinden bir deste açılmamış iskambil kâğıdı çıkarttı Henry. "Hadi gel bakalım," dedi. "Seninle bir el yirmi bir oynayalım. Sen krupiyeye olacaksın. Kâğıtların sirkafı olduklarını filan da düşünme. Daha açılmadılar bile."

Winston'ın Berkeley Meydanı'na bakan bürosunda oturup tam bir saat süreyle yirmi bir oynadılar. Yirmi beş sterlinlik fiş niyetine kibrit çöpleri kullanıyorlardı. Elli dakika sonunda Henry tam 34000 sterlin kazanmıştı bile!

John Winston gözlerine inanamıyordu. "Bunu nasıl başarıyorsun?" diye sordu heyecanla.

"Desteyi karıştırıp yüz üstü masaya koy," dedi Henry.

Winston söyleneni yaptı.

Henry gözlerini dikip en üstteki kâğıda baktı dört saniye boyunca, sonra, "Kupa valesi," dedi. Ve öyleydi de tabii.

"Bu da kupa üçlüsü," dedi Henry ikinci kâğıda bakarak. Kupa üçlüsüydü. Destedeki tüm kâğıtların ne ol-

duğunu sırayla söyledi Henry hepsini teker teker arka-
larından okuyarak.

"Hadi anlat bana bunu nasıl yapıyorsun?" diye sor-
du John Winston. Genelde sakin yapılı, matematiğe
yatkın mantığı saat gibi çalışan bir insan olan muhase-
beci heyecanla öne doğru eğilmiş, ıslıl ıslıl parlayan göz-
leriyle Henry'ye bakıyordu yazı masasının üzerinden.
"Olmayacak bir şey yaptığının farkında mısın sen?" di-
ye sordu karşısındakine.

"Olmayacak bir şey değil bu," dedi Henry. "Yalnız-
ca çok zor bir şey. Dünyada bunu yapabilen tek kişi de
benim."

John Winston'ın dirseğinin dibindeki telefon çaldı.
Kulaklığı eline alıp, "Sana söyleyinceye kadar bana tele-
fon bağlama lütfen, Susan," dedi Winston sekreterine.
"Karım bile olsa, bağlama." Sonra kulaklığı yerine ko-
yup gözlerini Henry'ye dikti ve yapacağı açıklamayı
beklemeye başladı.

Bu gücü nasıl elde ettiğini bir bir anlattı Henry,
Winston'a. Lacivert kaplı defteri nasıl bulduğunu, İmrat
Han'ın öyküsünü, bilincini odaklayıp yoğunlaştırmak
için üç yıldır nasıl dur durak bilmeksizin alıştırmaya yap-
tığını filan her şeyi açıkladı muhasebecisine.

"Ateşte yürümeyi de denedin mi?" diye sordu
Winston, Henry susunca.

"Hayır," dedi Henry. "Denemeyeceğim de."

"Peki bunu bir kumarhanede başarabileceğini nere-
den biliyorsun?" diye sordu bu kez de muhasebecisi.

Henry bir gece önce Lord's House'da olanları an-
lattı.

"6600 sterlin mi?" diye haykırdı muhasebeci. "Ger-
çekten de kazandın mı bu parayı?"

"Bir saatten kısa sürede senden 34000 sterlin kazan-
madım mı?"

"Hem de nasıl!"

"6600 sterlin kazanabileceğimin en azıydı," dedi Henry. "Daha fazla kazanmamak için kendimi zor tuttum."

"Dünyanın en zengin adamı sen olacaksın," dedi Winston.

"Dünyanın en zengin adamı olmak istemiyorum," dedi Henry. "Artık istemiyorum." Sonra da öksüzler yurduyla ilgili tasarılarını anlattı muhasebecisine.

"Bu işte bana katılır mısınız, John?" diye sordu sözünü bitirince. "Benim yatırımcım, bankerim, yöneticim, gereken her şeyim olur musun? Yılda milyonlar geçecek elimizden."

Adımlarını hesaplayarak atan, kılı kırk yaran bir muhasebeciydi John Winston. Düşünüp taşınmadan hemen atlamazdı bir işin üstüne. "İlk önce neyi nasıl yaptığını gözlerimle bir göreyim hele," dedi.

Böylece iki adam o gece Curzon Sokağı'ndaki Ritz Club'a gittiler. "Anlıyorsun ya, aradan uzunca bir süre geçmeden yeniden Lord's House'a gidemem," diye açıkladı Henry.

Rulet masasının başına geçip 27 numaraya yüz sterlin bastırdı Henry. Ve 27 numaralı delikte durdu top. Bu kez de dört numaraya oynadı Henry. Ve gene kazandı. 7500 sterlin kazanıvermişlerdi on dakikada.

Henry'nin yanında duran bir Arap, "Ben 55000 sterlin zarardayım," dedi. "Siz kazanmayı nasıl başarıyorsunuz?"

"Şans işte," dedi Henry. "Şans bu, belli olur mu?"

Rulet masasının başından ayrılıp yirmi bir oynanan salona geçtiler. Yarım saat içinde orada da on bin sterlin daha kazandıktan sonra oyun oynamayı bıraktı Henry.

Sokağa çıktıklarında, "Şimdi sana inandım artık," dedi John Winston. "Bu işte seninle birlikteyim."

"Yarın başlıyoruz öyleyse," dedi Henry.

"Gerçekten de her gece bu işi yapmayı düşünüyor musun?" diye sordu John Winston.

"Evet," diye yanıtladı Henry muhasebecisini. "Hiçbir yerde fazla kalmadan kent kent, ülke ülke dolaşacağım ve kazandıklarımı da hemen sana yollayacağım."

"Bunun yılda ne tutacağını biliyor musun sen?"

"Evet," dedi Henry gülerek. "Yılda yedi milyon sterlin kadar."

"O zaman bu işi bu ülkeden yürütemeyeceğimizi de biliyorsundur herhalde," dedi Winston. "Bu paranın neredeyse tümü gelir vergisine gider bu ülkede."

"Nereye istersen oraya git o zaman," dedi Henry. "Bence hava hoş. Bu konuda sana güvenim tam."

"İsviçre'ye giderim, ama üç günde olmaz bu," dedi John Winston. "Pılımı pırtımı toplayıp bir günde İsviçre'ye uçamam ben. Senin gibi aylak bir bekar değilim, biliyorsun. Sorumluluklarım var benim. Karımla, çocuklarımla konuşmalıyım bunu. İş ortaklarıma ayrılacağımı bildirmeliyim. Evimi satmalıyım, İsviçre'de bir ev bulmalıyım. Çocukların kaydını sildirmeliyim okullarından. Ne bileyim, dostum, yapılacak yüzlerce iş var. Bunlar da zaman alır."

Az önce kazandığı 17500 sterlini cebinden çıkartıp karşısındakine uzattı Henry. "İşlerini yoluna koyunca ya kadar bu seni idare eder sanırım," dedi. "Ama elini çabuk tut yalvarırım. İşe koyulmak için sabırsızlanıyorum."

Bir hafta içinde Lozan'daydı John Winston. Yemyeşil sırtlardan Lemman Gölü'ne bakan bir büro bulmuştu kendisine. Ailesi de kendisine katılmak üzere hazırlık yapıyordu.

Bu arada Henry de kumarhaneleri soymaya başlamıştı bile.

Henry bir yıl içinde sekiz milyon sterlinden fazla para gönderdi Lozan'da yerleşmiş olan John Winston'a. Haftada beş gün, *Öksüzler Yurdu A.Ş.* isimli bir İsviçre firmasının hesabına para geliyordu dünyanın dört bir yanından. John Winston'la Henry'den başka bilen yoktu bu paraların nereden geldiğini ya da ne işte kullanılacağını. İsviçreli yetkililer zaten bilmek bile istemezler ülkedeki bankalara yatan paraların nereden geldiğini. Henry parayı bankalar aracılığıyla yolluyordu bulunduğu ülkelerden. Pazartesi günleri gönderilen havaleler –bankaların kapalı olduğu hafta sonu kazançlarını da içerdiğinden dolayı– diğer günlere oranla çok daha yüksek olurdu. Baş döndürücü bir hızla yer değiştiriyordu Henry kentler arasında. Winston'ın onun nerede olduğundan, ancak gönderilen havalelerin makbuzlarında yazılı olan kent isimlerini görünce haberi oluyordu çoğu zaman. Bir gün Manila'daki bir bankadan geliyordu havale, öbür gün bakıyorsun Bangkok'tan. Bir Las Vegas'tan, bir Curaçao'dan; bir Freeport'tan, bir Büyük Cayman adasından havale çıkartıyordu Henry. Sonra San Juan'dan, sonra Nassau'dan, sonra Londra'dan, sonra Biarritz'den. Nerede büyük kumarhane varsa oradan para yağıyordu Lozan'daki hesaba.

Yedi yıl boyunca işler tıklarında gitti. Bu süre içinde yaklaşık elli milyon sterlin para geldi Lozan'a. John Winston –biri Fransa'da, biri İngiltere'de, biri de Amerika Birleşik Devletleri'nde olmak üzere– üç öksüzler yurdu ve vakıflarını kurmuştu bile. Beş tanesinin de eli kulağındaydı.

Derken bir gün bir sorunla karşı karşıya kaldı Henry. Kumarhane patronları arasında özel bir iletişim ağı vardır. Bir kentte aynı gecede dikkat çekecek kadar çok para sızdırmamaya özen gösterirdi Henry ama

eninde sonunda böyle bir haberin yayılmasının kaçınılmaz olduğu da bir gerçektir.

Henry'nin Las Vegas'ta kendine hâkim olamayıp sağduyuyu boşvererek aynı çetenin işlettiği üç ayrı kumarhanenin her birinden yüz biner dolar çarptığı gece dananın kuyruğu koptu.

Olay şöyle gelişti. Ertesi sabah Henry hemen başka bir kente gitmek üzere otel odasında bavulunu toplarken, odanın kapısı vuruldu. Kapıyı açınca, otelin bavul servisinde çalışan sırmalı yeşil üniformalı delikanlılardan birini buldu karşısında Henry. İki adamın otel lobi-sinde kendisini beklediklerini söyledi delikanlı. İki adam da otelin arka kapısında nöbet tutuyorlarmış. Hepsi de gangster kılıklı adamlarmış ve eğer Henry şu arada aşağıya inmeye kalkarsa, sağ kalma olasılığı sıfıra sıfırmış. Öyle dedi bavul servisinde çalışan delikanlı.

"Niye gelip bunları bana anlattın?" diye sordu Henry. "Neden benim tarafımı tutuyorsun?"

"Kimsenin tarafını tutmuyorum ben," dedi delikanlı. "Dün gece çok para kazandığınızı sağır sultan bile duydu. Size durumu haber verirsem, siz de bana iyi bir bahşiş verirsiniz diye düşündüm ben de."

"Sağ ol," dedi Henry. "Ama paçayı nasıl kurtaracağım? Kaçmama yardımcı olursan bin dolar veririm sana."

"Kolay," dedi delikanlı. "Sırtınızdakileri çıkartıp benim üniformamı giyin, sonra da bavullarınızı elinize alıp lobiden çıkıp gidin. Ama önce beni iyice bir bağlamalısınız. Beni bulduklarında elim ayağım bağlı, ağzım tıkalı olarak yerde yatıyor olmalıyım ki benim size yardım ettiğimi düşünmesinler. Bana tabanca çektiğinizi, hiçbir şey yapamadığımı söylerim."

"Peki ama seni bağlayacak ipi nereden bulayım ben?" diye sordu Henry.

"Cebimde var," diye sırtarak ortaya kalınca bir ip çıkarttı delikanlı.

Henry hemen giydi üniformayı. Hiç de kötü oturmamıştı sırtına. Sonra sıkıca bağladı delikanlıyı; ağzına da bir peçete tikiştirdi. Sonra da halının altına on tane yüz dolarlık banknot soktu ispiyoncusu daha sonra oradan alabilsin diye ve odadan çıkıp elinde bavullarıyla aşağıya indi.

Tıknaz, siyah saçlı, kiralık katil suratlı iki adam lobinin ortasında durmuş, asansörlerden çıkanları izliyorlardı; ama elinde bavullarla asansörden çıkıp telaşsız adımlarla lobiyi geçerek kapıdan çıkan sırmalı yeşil üniformalı adam dikkatlerini bile çekmedi.

Havaalanında biletini değiştirip bir sonraki uçakla Los Angeles'a uçtu Henry. Bundan böyle işinin hiç de kolay olmayacağını düşünüyordu ama otelede olanlar kendisine yeni bir fikir vermişti.

Los Angeles'da doğruca sinema dünyasının yaşadığı Hollywood ve Beverly Hills'e giderek bu meslekteki en iyi makyaj ustasının kim olduğunu araştırdı Henry. Herkes söz birliği etmiş gibi Max Engelman diyordu bu konuda. Gidip Max Engelman'ı buldu Henry. Görür görmez de kanı kaynadı bu adama.

"Yılda ne kadar kazanıyorsunuz bu işten?" diye sordu.

"Aşağı yukarı kırk bin dolar kadar," diye yanıt verdi Engelman.

"Eğer benimle birlikte dünyayı dolaşıp benim özel makjacım olursanız, size yılda yüz bin dolar veririm," dedi Henry.

"Nasıl yani?" diye sordu Engelman.

"Size anlatayım," dedi ve anlattı Henry.

Bu konuda John Winston'dan sonra konuştuğu ikinci kişi oldu Max Engelman. Henry'nin iskambil kâ-

ğitlerini arkadan nasıl okuduğunu görünce ağzı bir karışık açık kaldı adamın.

"Gözlerime inanamıyorum!" diye bağırdı. "Servet kazanabilirsiniz bu yoldan!"

"Kazandım bile," dedi Henry. "Bir değil on servet kazandım. Onlarca servet daha kazanmak istiyorum." Sonra öksüzler yurdu tasarısından söz etti Max'a. John Winston'ın yardımıyla nasıl üç öksüzler yurdu açtıklarını, beş yurdun da açılmak üzere olduğunu anlattı.

Ufak tefek, esmer bir adamdı Max. Naziler Viyana'ya girdiklerinde canını zor kurtarıp kapağı Amerika Birleşik Devletleri'ne atmıştı. Hiç evlenmemişti. Ona ayak bağı olacak kimsesi yoktu. Taşkınılık derecesinde heyecanlanmıştı duyduklarından. "Çılgın bir tasarı bu!" diye bağırdı. "Hayatımda duyduğum en çılgın şey bu! Ben de size katılıyorum, ahbap! Hadi bakalım iş başına!"

O günden sonra Henry nereye giderse Max da yanındaydı. Bir sandık dolusu makyaj araç gereci, peruklar, takma sakallar, takma bıyıklar gibi ıvır zıvır taşırdı yanında. Bu makyaj sihirbazı bu malzemeleri kullanarak her gece patronunu otuz-kırk değişik insan tipinden birine çeviriveriyordu kolaylıkla. Henry için gözlerini dört açıp bekleyen kumarhaneciler onu Şeker Henry olarak hiç göremediler bir daha. Las Vegas'daki olaydan bir yıl sonra gene bu tehlikeli kente döndü ikilimiz ve yıldızların pırıl pırıl parladığı ılık bir çöl gecesinde, bir yıl önce yüz binlerce dolar kazandığı kumarhanelerden birinden, şaşkınlıktan küçük dillerini yutmuş yöneticilerin gözleri önünde tam seksen bin dolar daha çarptı Henry. Yaşlı başlı, Brezilyalı bir diplomat kılığında gittiği kumarhanede kim olduğunu tanıyamamışlardı tabii.

Henry artık kumarhanelere Şeker Henry olarak girmediklerinden dolayı, sahte kimlikler ve sahte pasaportlar edinmek gibi ayrıntıların da halledilmesi gerekiyor-

du doğal olarak. Monte Carlo'da kumarhanelere girerken pasaport gösterme zorunluluğu vardır örneğin. Max'ın yardımıyla tam on bir kez uğradı Monte Carlo kumarhanelerine Henry. Her seferinde de değişik bir kılık ve değişik pasaportlar kullanarak girdi içeriye.

Max yaptığı işe bayılıyordu. Henry'yi kılıktan kılığa sokmaktan, onun için her gün yeni ve değişik bir tip yaratmaktan çok hoşlanıyordu. "Bugün tümüyle farklı bir tiplere yarattım sana!" derdi sabahları. "Görünce bayılacaksınız! Bugün Kuveytli bir Arap şeyhi oluyor-sun!"

"Arap pasaportumuz var mı?" diye sorardı Henry de. "Arap kimliklerimiz tamam mı?"

"Her şeyimiz var," derdi Max. "John Winston bana Ekselansları Şeyh Abu Bin Bey adına bir pasaport yollamış!"

Böylece sürdü gitti bu. Aradan geçen bunca yıldan sonra Max'la Henry kardeş gibi olmuşlardı. Onlar; yaşamlarının yarısını göklerde geçirerek kentten kente uçan, her kentteki kumarhanelerden çarptıkları paraları bir sonra gittikleri kentten hemen İsviçre'deki yordakçıları John Winston'a havale eden gezginci kardeşlerdi artık. Onlar o kentten bu kente uçtukça, İsviçre'de kurulu *Öksüzler Yurdu A.Ş.*'de günden güne zenginleşiyordu.

Henry geçen yıl altmış üç yaşında öldü. Tam yirmi yılını adadığı amacına ulaşmış, görevini tamamlamıştı.

Adres defterinde, yirmi bir ülkede yer alan 371 ünlü kumarhanenin adı yazılıydı. Yirmi yıl boyunca bunların hepsini pek çok kez ziyaret etmiş, her seferinde de cepleri dolu olarak ayrılmıştı oralardan.

John Winston'ın tuttuğu hesaplardan, bu yirmi yılda tamı tamına yüz kırk dört milyon sterlin kazandığı anlaşılıyor.

Ayak bastığı her ülkede bir tane olmak üzere, her biri büyük özenle kurulmuş ve kusursuz bir titizlikle işletilen tam yirmi bir tane birinci sınıf öksüzler yurdu ve vakfı bıraktı gerisinde. Bütün bu yurtlar, Lozan'da oturan John Winston ve ekibi tarafından yönetiliyor ve giderleri de *Öksüzler Yurdu A.Ş.* tarafından karşılanıyor.

Peki ama ben –ne Max Engelman ne de John Winston olmayan ben– bütün bunları nasıl biliyorum, öyle mi? Ve sonra... Bu öyküyü niye kaleme aldım, onu mu merak ediyorsunuz?

Anlatayım.

Henry'nin ölümünden hemen sonra John Winston Lozan'dan beni aradı telefonla. Kendisini *Öksüzler Yurdu A.Ş.*'nin başkanı olarak tanıtip kurumun geçmişini yazmakla ilgili bir görüşme yapmak için Lozan'a gelip gelemeyeceğimi sordu. İsmimi nereden bulmuş, bilmiyorum. Herhalde birçok yazarın isminden bir liste hazırlayıp sonra gözleri kapalı olarak parmağını rastgele bir yere bastırmıştır. Bu yazı için iyi para ödeyeceğini belirttikten sonra, "Çok özel bir insan hayata gözlerini yumdu birkaç gün önce," diye ekledi. "İsmi Şeker Henry'di. İnsanların, onun neler yaptığını bilmeleri gerektiği kanısındayım."

Bilgisizliğimden ötürü, bu konunun gerçekten de yazılmaya degecek kadar ilginç olup olmadığını sorarak toyluk ettim.

"Pekâlâ," dedi yüz kırk dört milyon sterlinin dizginlerini elinde tutan adam. "Unutun gitsin. Başka biriyle konuşurum. Bu konuya ilgi gösterecek çok yazar var."

Beni iğnelemeye yetti bu sözler. "Yok yok, durun bir dakika," dedim hemen. "Bana hiç olmazsa bu Şeker Henry'nin kim olduğunu ve ne yaptığını açıklayamaz mısınız biraz? Kendisinden söz edildiğini hiç duymadım da."

Telefonda beş dakika konuşup Şeker Henry'nin bir sır gibi saklanan o gizli uğraşından biraz söz etti bana John Winston. Artık bir sır olmaktan çıkmıştı bu. Şeker Henry ölmüştü ve bir daha asla kumar oynayamayacaktı ne de olsa. Kulaklarıma inanamayarak büyülenmiş gibi dinledim anlattıklarını.

"İlk uçakla geliyorum," dedim.

"Teşekkür ederim," dedi John Winston. "Dört gözle bekliyorum."

Lozan'da John Winston'la tanıştım. Max Engelman'la da. Her ikisi de yetmişin üstündeydi. Henry'yi kaybetmenin üzüntüsü yüzlerinden okunuyordu. Max, John Winston'dan daha çok etkilenmişti Şeker Henry'nin ölümünden. Ne de olsa son on üç yıldır hiç ayrılmadan hep birlikte olmuşlardı ikisi. "Henry'yi çok severdim," dedi Max. Yüzü hüzünlenivermişti. "Büyük bir adamdı Henry. Kendini hiç düşünmezdi. Yol, konaklama ve yeme-içme giderleri çıktıktan sonra geriye kalan paranın her bir kuruşunu İsviçre'ye yollardı. Bakın size bir anımı anlatayım. Biarritz'deydik. Henry bankadan tam yarım milyon frank havale çıkartmıştı John'a. Öğle saatiydi. Bir lokantaya girip bir şişe şarap eşliğinde birer omlet yedik karşılıklı. Garson hesabı getirince Henry'nin cebinden beş kuruş bile çıkmadı. Bende de yoktu. Am-ma olay olmuştu ha! Neyse... Çok hoş bir insandı Henry, çoook."

John Winston bildiği her şeyi anlattı bana. 1934 yılında Bombay'da Doktor John Cartwright tarafından yazılmış olan lacivert kapaklı defteri de verdi yazarken yararlanayım diye. Ben de içindekileri kelimesi kelimesine aktardım bu öyküye.

"Henry bu defteri hep yanında gezdirirdi," dedi John Winston. "Sonunda ezberlemişti içinde ne varsa."

Bana *Öksüzler Yurdu* A.Ş.'nin, yirmi yıldır kendi el yazısıyla günü gününe tuttuğu hesap defterlerini de gös-

terdi Winston. Henry'nin günlük kazancı inanılası de-
ğildi.

Bütün bunları görüp anlatılanları dinledikten sonra, "Öyküde büyük bir boşluk var, Bay Winston," dedim. "Henry'nin yolculukları ve kumarhanede başından geçen olaylarla ilgili hiçbir şey anlatmadınız bana."

"Bu Max'ın kendi öyküsü olacak," dedi John Winston. "Bu sorduklarınızın ayrıntısını Max biliyor. Henry'yle ülke ülke, kumarhane kumarhane gezen oydu. Ama öykünün bu yönünü kendisi kaleme almak istiyor. Bana söylediğine göre başlamış bile."

"O zaman neden öykünün tümünü de Max yazmıyor?" diye sordum.

"Yazmak istemiyor," dedi John Winston. "O yalnızca Henry ve Max'ı yazmak istiyor. Bitirebilirse, akla hayale sığmayacak bir öykü olacak hiç kuşkusuz. Ama artık o da benim gibi çok yaşlandı. Başarması zor olacak gibi geliyor bana."

"Son bir sorum daha olacak," dedim. "Bu kişiden söz ederken hep Şeker Henry diyorsunuz ama diğer yandan da asıl isminin bu olmadığını söylüyorsunuz. Öyküyü asıl ismini kullanarak yazmamı istemiyor musunuz?"

"Hayır," dedi John Winston. "Max'la ben asıl ismini asla açıklamamaya ant içtik. Eninde sonunda ortaya çıkar tabii bir gün. Ne de olsa oldukça tanınmış, köklü bir İngiliz ailesinden geliyordu. Ama kim olduğunu araştırıp ortaya çıkartmazsanız size minnettar kalırım. Yalnızca Şeker Henry deyin geçin ona öykünüzü yazarken."

Ben de öyle yaptım.

Şans Yol Verince

Nasıl Yazar Oldum?

Romancılar ve öykü yazarları; kafalarında öyküler canlandıran, öyküler yaratan insanlardır.

Peki ama böyle bir uğraşa nasıl başlar insan? Hayatını öyküler yazarak kazanan bir yazar nasıl olursunuz?

Charles Dickens için kolay olmuştu bu. Daha yirmi dört yaşındayken oturup basılır basılmaz birçok-satan oluveren *Pickwick Papers* isimli kitabını bir solukta yazıvermişti; ama unutmamak gerekir ki Charles Dickens üstün zekâlı biriydi ve üstün zekâlı olanlar biz diğer sıradan insanlara hiç benzemezler.

Geçen yüzyıl yazarlarının hepsi için aynı şey söyleyemezse de, bu yüzyılın yazarları arasında eninde sonunda adını yazın dünyasında duyurup başarıya ulaşmış her yazarın başlangıçta başka işler yaparak hayatını kazanmaya başladığı bir gerçektir. Öğretmendirler örneğin. Ya da doktordurlar. Ya da gazetecidirler. Ya da avukattırlar. (*Alice Harikalar Diyarında* isimli çocuk kitabını bir matematikçi, *The Wind in the Willows* isimli yapıtı da bir devlet görevlisi kaleme almıştır örneğin.) Bundan dolayı da ilk yazma denemeleri hep boş zamanlarda –genellikle de geceleri evde– yapılmıştır bu yazarlarca.

Bunun nedeniyse çok açıktır. Yetişkinler çalışarak hayatlarını kazanmak zorundadırlar. Hayatlarını kazanabilmek için de bir işleri olması gerekir. Hem de haftada hiç olmazsa şu kadar para kazanacağı bir iş olmalıdır bu. Yazarlığı kendinize iş edinmeyi ne kadar istiyor olursanız olun, bir yayınevine gidip, "Ben yazar olarak iş istiyorum," demenizin hiçbir yararı yoktur. Bunu yapmaya kalkarsanız yayıncı sizi başından savıp ilk önce kitabınızı yazmanızı söyleyecektir. Kitabınızı yazıp yanınızda getirmiş olsanız ve yayıncı da bu kitabı yayımlayacak kadar beğenmiş bile olsa, gene de size iş vermeyecektir. Olsa olsa, daha sonra telif hakkı tutarınızdan keseceği –örneğin– beş yüz sterlinlik bir avans verir size. (Bu arada telif hakkının, satılan her kitap başına yazara ödenen para olduğunu da hatırlatalım. Ödenen telif hakkı –ortalama olarak– kitabın satış bedelinin yüzde onudur. Yani bu hesaba göre, ederi dört sterlin olan bir kitap için yazar, satılan kitap başına kırk peni alır. Elli peniden satılan cep kitaplarında ise kitap başına ancak beş peni geçer eline.)

Umut dolu yazarların iki yıl boyunca her buldukları boş zamanı, kimsenin basmak istemediği bir kitabı kaleme alarak boşa harcamış olmaları olağandır. Bu çabaları karşılığında öfke, umutsuzluk ve düş kırıklığından başka bir şey elde edemezler.

Yazarın şansı yaver gitse ve yazdığı kitap yayıncı tarafından kabul edilse bile, ismi duyulmamış bir yazarın ilk kitabı olarak olsa olsa ancak üç bin adet satılma olasılığı çok yüksektir bu kitabın. Bu da ancak bin sterlin getirir yazara. Bir kitabın yazılmasının en az bir yıl aldığı göz önünde tutulursa, yılda bin sterlinle yaşamak hiç de kolay değildir bugünlerde. İşte bundan dolayı da yeni yeni yeşeren her yeni yazar, hayatını başka bir iş yaparak kazanmak zorunda kalır başlangıçta. Böyle yapmazsa, aç kalacağı kuşkusuzdur.

Bir romancı ya da öykücü olmak istiyorsanız, sizde var olması ya da geliştirmeniz gereken birkaç nitelik ve özellik şunlardır:

- 1... Canlı bir hayal gücünüz olması gerekir.
- 2... İyi yazabilme yeteneğiniz olmalı. Yani yazdıklarınızın, okurun gözünde canlanmasını sağlayabilmelisiniz. Bu yetenek herkeste olmaz. Sizde ya var olan ya da olmayan bir beceridir bu.
- 3... Kolay pes etmemelisiniz. Yani maymun iştahlı olmamalı, yaptığınız işe asılmalı, asla vazgeçmemeli, aylar haftalar boyu her gün her saat çaba göstermelisiniz.
- 4... Kusursuz olmaya özen göstermeli, kusursuzu aramaktan yılmamalısınız. Bu da, her yazdığınızı tekrar tekrar yazarak, düzelterek, geliştirerek kusursuzu olabildiğince yakalayana kadar yazdıklarınızı yeterli bulmamak anlamına gelir.
- 5... Güçlü bir istenç göstermeli, kendi kendinizi denetim altında tutabilmelisiniz. Yalnız başınıza çalışıyor olduğunuzu unutmamalısınız. Bir işte, bir kimsenin emrinde çalışmadığınızı unutmayın. İşinizi doğru dürüst yapmazsanız sizi işten atacak ya da boşverip işi gevşettiğinizde sizi dürtükleyecek kimse yoktur başınızda.
- 6... Olayların gülünç yönünü görme yeteneğiniz varsa işler kolaylaşır. Yetişkinler için yazıyorsanız çok önemli değilse de, çocuk kitabı yazarlar için çok gereklidir bu.
- 7... Biraz alçakgönüllü olmalısınız. Yazdıklarının olağanüstü ve kusursuz olduğunu sanan yazarları kötü sürprizler bekler.

Şimdi size benim arka kapıdan nasıl sızıp kendimi yazarlar âleminde bulduğumu anlatayım.

1924 yılında sekiz yaşımdayken, İngiltere'nin güney batı kıyılarındaki Weston-super-Mare isimli kasabada yatılı bir okula gönderildim. Okullarda yılgınlık uyandıran katı bir disiplinin uygulandığı günlerdi o günler. Yatakhanelerde konuşulmaz, koridorlarda konuşulmaz, dağınıklığın hiçbir türüne izin verilmez, şu yapılmaz bu yapılmaz, yalnızca ardı arkası kesilmeyen kurallara kurallara kurallara uyulurdu. Ödümüzü koparan kızcılık dalının korkusu, ölüm korkusu gibi sarardı yürüğimizi.

"Başöğretmen seni hemen odasında görmek istiyor." Ölümlerden ölüm beğen demekti bu. Sekiz-dokuz yaşındaki midenize kramplar girer, sekiz-dokuz yaşındaki ensenizin tüyleri diken diken olurdu ama gene de tıpış tıpış giderdiniz çağrıldığınız yere. İç karartıcı loş koridorlardan geçer, başöğretmene özel olan bölüme giden geçidin kemerleri altında ayaklarınız ters ters gide gide ilerleyerek pipo tütünü dumanının tütsü gibi her köşesine yayıldığı ve içinde insana ürküntü veren şeylerin yapıldığı o odanın önüne varırdınız. Tıklatmaktan ödünüz koparak dururdunuz o uğursuz, kara suratlı koca kapının önünde. Derin derin soluklar alırdınız. Annem burada olsa, buna asla izin vermezdi, diye düşünürdünüz kendi kendinize. Ama anneniz orada olmazdı tabii. Kendi başınıza olurdunuz. Küçücük elinizi uzatıp bir kez usulca tıklatırdınız kapıyı.

"Girin! Aaa evet, Dahl, gel bakalım. Dün gece çalışma saatinde yanınızdakiyle konuştuğunuzu bildirdiler bana."

"Efendim, lütfen, efendim! Kalemimin ucu kırılmıştı da Jenkins'den bir kalem istedim, o kadar, efendim!"

"Çalışma saatinde konuşulmasını asla hoş göremeyiz. Bunu çok iyi bilmen gerekir."

Gözüme dev gibi görünen başöğretmen çoktan yerinden kalkıp üstüne kızılıcak dalından yapılma değneklerini koyduğu dolabın yanına gitmiş ve elini dolabın üstüne uzatmıştı bile.

"Kuralları çiğneyen çocuklar cezalandırılır."

"Efendim! Kalemimin ucu kırılmıştı... Onun için.. Ben..." diye kekeledim.

"Bu bir özür değil," dedi başöğretmen. "Sana çalışma saatinde konuşulmayacağını öğreteceğim."

Dolabın üstünden, ucunda kıvrık bir sapı olan bir metre boyunda bir değnek aldı başöğretmen. İncecik, bembeyaz, kamçı gibi bir şeydi. "Eğilip parmaklarınla ayak uçlarına dokun," dedi. "Şurada, pencerenin önünde."

"Ama, efendim..."

"Benimle tartışma, çocuk! Sana söyleneni yap!"

Söyleneni yapıp eğildim. Ve öylece bekledim. Başöğretmen her zaman on saniye kadar öylece bekletirdi hepimizi. Dizlerimiz de işte o zaman titremeye başladılar.

"Daha eğil, genç adam! Ayak uçlarına değsin parmakların!"

Siyah okul pabuçlarımın ucuna bakarak, bu adam şimdi indirecek kışıma değneği, diye düşünüyordum. Kolunun tüm gücüyle öyle bir indirecek ki popom mosmor olacak. Değnek izleri insanın bir kaba etinden öbür kaba etine kadar uzanır. Kenarları kor kırmızısına çalan, morumsu mavi bu incecik değnek izlerinin üstünde parmaklarınızı dolaştırırsanız kabarıklıkları gelir elinize.

Fiiiışt!... Şlappp!

Ardından içinize işlerdi değneğin açısı. İnanılmaz, dayanılmaz, cehennem işkencesi gibi bir şeydi bu. Biri eline akkorlaşmış bir maşa alıp poponuza olanca gücüyle bastırıyor sanırdınız.

Değneğin ikinci kez poponuzla inmek üzere olduğunu bilir, poponuzu korumak amacıyla ellerinizi ardynıza götürmemek için zor tutardınız kendinizi. İçgüdüsel bir tepkidir bu; ama eğer boş bulunup ellerinizi poponuzla götürecekseniz, parmaklarınızın kırılacağını da çok iyi bilirsiniz.

Fiiiışt! Şlappp!

Değnek ilk vuruşta oluşan allı morlu izin hemen yanına indi. Görünmez bir el kızgın maşayı sanki büsbütün bastırıyordu şimdi kaba etlerime.

Fiiiışt! Şlappp!

Değnek üçüncü kez indiğinde, acı doruğa çıkardı. Bundan daha çok acı duymanızın olanağı yoktur. Bundan beteri olamaz. Bundan sonra yiyeceğiniz değnekler yalnızca acının *süresini* uzatır, o kadar. Acıyla haykır-mamaya çabalarsanız da çoğu kez başaramazdınız bunu. Ama ister sessiz kalın ister avaz avaz bağırın, göz yaşla-rınızı tutmak olanaksızdır. Göz yaşlarınız yanaklarınızdan süzülüp yerdeki halıya damlardı tıp tıp.

Kötek sürecinde önemli olan, asla yerinizden kımıldamamanız ya da doğrulmamanızdı. Yoksa fazladan bir değnek daha yerdiniz.

Yaptığı işin hakkını veren başöğretmen hiç acele etmeden, ağır ağır üç kez daha indirirdi değneği poponuzla. Ve altı vuruşlu dayak faslı da böylece sona ererdi.

Yaşamımıza değnekler egemendi. Geceleri ışıklar söndükten sonra yatakhane konuşursan, değnek; sı-nıfta konuşursan, değnek; derste başarısız olursan, değnek; sırana ismini kazırsan, değnek; duvara tırmanırsan, değnek; üstün başın dağınıksa, değnek; kâğıttan uçak yapıp atarsan, değnek; akşamları ayakkabılarını değiştirmeyi unutursan, değnek; spor yaptıktan sonra formanı yerine asmazsan, değnek; ve -hepsinden önemlisi de-hocaları kızdırırsan, değnek. (O günlerde eğitimlere öğretmen değil hoca denirdi.) Yani anlayacağınız, küçü-

cük oğlanların doğal olarak yapacakları her şey için değ-
nekle dövüldük.

İşte bunun için de ağzımızı açmadan önce iki kez düşünürdük hepimiz. Adımımızı atmadan da. Adımımızı nasıl dikkatle atardık, inanamazsınız. Her an tetik-
teydik. Nereye gidiyor olursak olalım, kulaklarını dik-
miş usulca adım atarak ormanda dolaşan yaban hayvan-
ları gibi kulağımızı her an karşılaşılabileceğimiz türlü
tehlikelere karşı dört açarak bin bir dikkatle atardık her
adımımızı.

Hocalardan başka biri daha vardı ödümüzü kopar-
tan. Bay Pople'dı bu. Göbekli, kırmızı yüzlü bir adam-
dı Bay Pople. Okulun kapıcılığını, kalorifer kazanı ba-
kıcılığını ve genel bakım-onarım işlerini üstlenirdi. En
ufak bir yanlışımızı gördüğünde bunu hemen başöğret-
mene –hem de hiç sektirmeden– bildirmesinden kay-
naklanırdı bu adamın ürkütücü gücü. Bay Pople'in gö-
revleri arasında en övünç duyduğu işi, her sabah saat
tam yedi buçukta o upuzun ana koridorun bir başında
durup zili çalmaktı. Tahtadan yapılmış kalın bir sapı
olan o koskoca pirinç çanı eline alıp kendine özgü bir
tarzda *çan-çın-çın-çan-çan* diye başının üzerinde sallardı
her sabah. Çan sesini duyunca okuldaki tüm çocuklar
–yüz seksen küçücük oğlan çocuğu– hep birden yerimi-
zi alırdık o uzun koridorda. Mum gibi dimdik dikilir-
dik iki yana. Hazır ola geçip başöğretmenin denetimini
beklerdik.

Bizler sıralandıktan sonra başöğretmenin denetime
gelmesi on dakika kadar alırdı. Bu süre içinde de Bay
Pople öyle akla hayale gelmez, öylesine törenselleşmiş
bir uygulamaya geçerdi ki bugün düşündüğümde bunun
gerçekten de yapıldığına inanasım gelmiyor. Okulda,
birden altıya kadar numaralanmış altı tane tuvalet var-
dı. Biz iki yana sıralanmış dururken, avucunda her biri-
nin üstünde bir sayı yazılı olan altı tane pirinç halka tu-

tan Bay Pople da koridorun bir ucunda direk gibi dikiledururdu. Gözlerini, çıt çıkartmadan hazır olda bekleyen bizlerin üzerinde gezindirir, sonra havlar gibi bir sesle birimizin ismini söylerdi. "Arkle!"

Arkle hemen sıradan çıkıp hızlı adımlarla Bay Pople'in yanına giderdi. Bay Pople, avucunda tuttuğu halkalardan birini çocuğa verirdi. Halkayı alan Arkle, iki yanına hiç kıvıldamadan duran bizlerin dizildiği koridoru boydan boya geçerek koridorun sonunda sola dönüp tuvaletlerin yolunu tutardı. Elindeki halkanın numarasına bakarak hangi tuvalete gideceğini öğrenebilmesi için de sola dönüp gözden kaybolmuş olması gerekirdi.

"Hamilton!" diye bağırdı Bay Pople bu kezde. Hamilton da hemen sıradan çıkıp halkasını alır ve yola koyulurdu.

"Angel!"

"Williamson!"

"Gaunt!"

"Price!"

Böylelikle Bay Pople'in paşa gönlünün dilediği altı oğlan tuvaletlere gönderilmiş olurdu yapmaları gerekeni yapmaları için. Sabahın saat yedi buçuğunda, daha kahvaltı bile etmeden, bağırsaklarını boşaltma gereği duyup duymadıklarını soran olmazdı onlara. Yalnızca tuvalete gitmeleri söylenirdi, o kadar. Bu yöntemle seçilmiş olmayı bir ayrıcalık sayardık hepimiz. Hiç olmazsa başöğretmen denetimini yaparken canfeda bir özgürlük ve güven içinde tuvaletlerde oturuyor olurduk böylece.

Sonunda başöğretmen kendisine özel olan bölümden çıkar, kumandayı Bay Pople'dan alırdı. Sağ sırada duranlarımızdan başlayarak her birimizi titizlikle tepeden tırnağa teker teker inceleyerek ağır ağır aramızda ilerlemeye başlardı başöğretmen. Bu arada da kol saatinin kayışını tokalıyor olurdu hep. İnsanın sinirlerini

altüst eden bir deneyimdi bu sabah yoklamaları. O kalın kaşların altından bize bakan o bir çift külyutmaz kara göz başımızdan ayağımıza üzerimizde gezindikçe dehşete kapılırdık her birimiz.

"Derhal gidip saçını doğru dürüst tara! Saçını bir daha böyle görürsem vay haline!"

"Ellerini göster! Parmakların mürekkep içinde. Dün gece ellerini neden iyi yıkamadın?"

"Boyunbağın eğri olmuş! Git hemen yeniden bağla! Ve de doğru dürüst bağla!"

"Pabuçlarında çamur var! Geçen hafta seni bu konuda uyarmamış mıydım? Kahvaltıdan sonra odama gel hemen!"

Karabasan gibi böylece sürer giderdi sabah yoklaması. Başöğretmen aramızdan ayrılınca Bay Pople bizi tabur haline sokup önüne katar, yemekhanelere doğru sürerdi önü sıra ama önümüze konan yavan kahvaltıyı kaşıklayacak iştah bile kalmamış olurdu çoğumuzda.

Elli yıl önce bu okuldan aldığım okul karnelerim hâlâ duruyor bende. Bu karnelerde, ileride bir yazar olabileceğimi gösteren ipuçları var mıydı acaba diye hepsini teker teker inceledim. Üstünde özellikle durduğum, İngilizce Kompozisyon dersleri oldu doğal olarak. Bu dersin hocaları –biri dışında– karnelerime sıradan, hiçbir özelliği olmayan notlar düşmüşlerdi. Dikkatimi çeken bu farklı değerlendirme, 1928 yılının ilk dönemine aitti. O yıl on iki yaşındaydım ve İngilizce Kompozisyon hocam da Victor Corrado isimli genç bir adamdı. Onu çok iyi anımsıyorum. Uzun boylu, yakışıklı, kapkara dalgalı saçları olan Herkül gibi biriydi Bay Corrado. Yıl sonunda da okul amirimiz Bayan Davis'le kaçmış, bir daha da onları görenimiz olmamıştı. Her neyse, Bay Corrado İngilizce Kompozisyon dersini vermesinin yanı sıra jimnastik dersinde boks öğretmenliğimizi de yapardı. Dikkatimi çeken İngilizce Kompozis-

yon dersi notunda, "Boksla ilgili nota bakınız. Oradaki yargılarım kompozisyon konusunda da geçerlidir," diye yazıyordu. Boks dersinin altına düştüğü nota baktığınızda da şu değerlendirmeyi yapmış olduğunu görüyorsunuz: "Çok ağır. Ruhsuz ve can sıkıcı. Yumruklarını iyi ayarlayamıyor ve zamanlaması yanlış. Yumruklarından kaçmak çok kolay."

Okulda her hafta bir kez –her biri tanrının birer niyeti olan her bir cumartesi sabahı– ruhumuzu yıldırان, kanımızı iliğimizi donduran ürkünçlükler iki saatliğine ortadan yok olur ve ben de ancak tanrı katında hissedilecek bir mutluluğa eşdeğer olan bir sevinç duyarak iki eşsiz saat geçirirdim.

Ne yazık ki on yaşımıza gelene kadar ulaşamadık bu mutluluğa. Size bunun ne olduğunu anlatayım şimdi.

Okuldayken her cumartesi sabahı saat tam on buçukta Bay Pople o lanet olası çanını eline alıp *çan-çın-çın-çan-çan* diye çalmaya başlardı. Aşağıda anlatacaklarımın başlamak üzere olduğunun işaretiydi bu.

Önce sayıları yetmiş beş dokuz ve alt yaş çocukları okulun arkasındaki asfaltlanmış oyun alanına doğru yola çıkarlardı. Burada onları, alanın ortasında bacaklarını iki yana açmış, kollarını dağ gibi memelerinin üstünde kavuşturmuş dikilen Bayan Davis bekliyor olurdu. Eğer hava yağmurluysa, çocukların yağmurluklarını giyip öyle gitmeleri gerekirdi oyun alanına. Yok eğer kar yağıyor ya da buz gibi kuzey rüzgârları esiyorsa, o zaman palto giyip boyun atkısı takma zorunluğu vardı. Önlerinde kırmızı okul arması olan kurşun rengi kepler her zaman kafalarda olurdu tabii. İster Tanrı gazaba gelip gökten taş yağdırsın, ister depremlerden taş üstünde taş kalmasın, ister fırtınalar yeri göğü birbirine katsın, hiçbir şey –ama hiçbir şey!– yedi, sekiz ve dokuz yaşlarında olan bu küçük adamların her cumartesi günü iki

saat boyunca Weston-super-Mare sırtlarında bir yürüyüş yapmalarına engel olamazdı. İkişer kişilik sıralar oluşturur, İngiliz kumaşından balık sırtı desenli etekliği ve dizlerine kadar çıkan kalın yün çorapları ve de farelerin kemirdiğinden hiç kuşumuz olmayan eski püskü fötr şapkasıyla hızlı hızlı yürüyen Bayan Davis'in yanı sıra yürüyüşe geçerlerdi.

Geri kalanlarımız –yani on yaşından büyüklerden oluşan yüze yakın sayıda çocuk– dosdoğru ana Toplantı Salonu'na gidip otururduk. S.K. Jopp isimli bir öğretmen yardımcısı kafasını hızla kapıdan içeriye uzatıp öylesine yırtıcı bir tavırla, "Tamam! Herkes otursun! Konuşmak yok! Kımıldamak yok! Gözler öne, eller sıraların üstüne!" diye hırlar gibi öylesine bir bağırdı ki ağzından saçılan tükürükler kurşun hızıyla gidip salonun ta öbür ucundaki pencerenin camlarını bulurdu. Sonra kafasını aynı hızla geri çekip ortadan kaybolurdu Bay S.K. Jopp.

Orada öylece oturup çalıştırılan araba motorlarının sesini duyacağımız o tadına doyumaz ânın gelmesini beklerdik hep birlikte. Ana giriş kapısının önündeki yolda bir bir çalıştırılırdı arabalar. Hepsi de motorları önden elle çalıştırılan eski model arabalardı. (1927-1928 yıllarında olduğumuzu unutmayalım.) Cumartesi sabahlarının hiç değişmeyen geleneğiymiş bu. Başöğretmenle birlikte on dört hoca –ve de Bay Pople– hep birden doluşurlardı bu beş arabanın içine. Sonra da arabalar, egzozlarından çıkan mavi duman bulutlarını yara yara, isminin –yanılmıyorsam– Sakallı Baron Hanı olduğunu anımsadığım kasaba meyhanesine doğru yola çıkarlardı motor homurtuları arasında. Eğitim görevlilerimiz öğle yemeği saatine kadar o meyhanede oturup litre litre sert İngiliz birası indirirlerdi midelerine. Ve okuldan ayrıldıktan tam iki buçuk saat sonra –yani saat tam birde– eğitimcilerimizin adımlarını dikkatle ata ata, sallanma-

mak için oraya buraya tutuna tutuna yemek salonuna girişlerini izlerdik biz öğrenciler.

Cumartesi sabahlarını işte böyle geçirirdi hocalarımız. Ya bizler? İçinde tek bir yetişkin kalmamış olan okulun Toplantı Salonu'nda tek başına oturan on, on bir, on iki yaşında çocuklardan oluşan o koca topluluk ne yapardı o saatler boyunca? Az sonra ne olacağını çok iyi bilirdik. Öğretmenlerin arabalara doluşup okuldan ayrılmalarından bir-iki dakika sonra okul kapısının yeniden açıldığını ve koridor boyunca bize doğru yaklaşan birinin ayak seslerini duyardık. Arkasından da bol giysilerinin çıkarttığı kumaş hışırtıları ve cıngıl cıngıl öten bilezik seslerinin arasında bir kadın daldı Toplantı Salonu'na ve uçuşan, darmadağın saçlarını savurarak, "Selam, çocuklar!" diye bağırdı ciğerlerinin tüm gücüyle. "Hadi yüzünüz gülsün! Cenaze töreninde değiliz!" Bayan O'Connor'dı bu.

Aaah o canım Bayan O'Connor! Gümüş rengi saçları her an her bir yana dağılan, saçma sapan giyinen, o dünyalar güzeli Bayan O'Connor! At gibi uzun suratlı, sapsarı kasma dişli, elli yaşlarında bir kadındı ama gözümüze peri padişahının kızı kadar güzel görünürdü. Okul görevlilerinden değildi Bayan O'Connor. Öğretmenlerimizin kasaba meyhanesine kafa çekmeye gittikleri cumartesi sabahlarında bize göz kulak olup sessiz kalmamızı sağlamak için haftada iki saatliğine çocuk bakıcısı olarak işe alınmış biriydi kasabadan.

Ama çocuk bakıcısı filan değildi bence Bayan O'Connor. Bence o başkalarından hiç de arda kalmayan çok yetenekli ve çok usta bir öğretmen, derinliğine okumuş yazmış biri, bir İngiliz edebiyatı âşığıydı. On yaşımızdan başlayarak okuldan ayrıldığımız güne kadar üç yıl süreyle her cumartesi sabahı Bayan O'Connor'la birlikte olduk hepimiz. Ve busüre içinde M.S. 597 yı-

İngiliz edebiyatını elden geçirdik onunla birlikte.

İngiliz edebiyatı dersine yeni başlayanların eline hemen ince mi ince, mavi kapaklı bir kitap tutuşturulurdu okulumuzda. *Tarih Sırasıyla İngiliz Edebiyatının Temel Taşları* ismini taşıyan ve yalnızca altı sayfadan oluşan bu kitap, İngiliz edebiyatının temel taşları sayılan başyapıtların tarih sırasına konmuş bir listesinden başka bir şey değildi. Bu listeden yüz yapıt seçti Bayan O'Connor; bizler de bu yapıtları listede işaretleyip hepsini bir bir ezberledik. Aklımda kalan birkaç tanesini aşağıya alıyorum:

St. Augustine'in Thanet'e çıkışıyla Hıristiyanlığın İngiltere'de yayılmaya başlaması (597)

Ecclesiastic History (Bede - 731)

Magna Carta'nın yazılışı (1215)

Vision of Piers Plowman (Langland - 1399)

Caxton'ın Westminster'de ilk matbaayı kuruşu (1476)

Canterbury Tales (Chaucer - 1478)

Morte d'Arthur (Malory - 1485)

Faerie Queene (Spenser - 1590)

Shakespeare'in ilk eserleri (1623)

Paradise Lost (Milton - 1667)

Essays (Dryden - 1668)

Pilgrim's Progress (Bunyan - 1678)

Spectator (Addison - 1711)

Robinson Crusoe (Defoe - 1719)

Gulliver's Travels (Swift - 1726)

Essay on Man (Pope - 1733)

Dictionary (Johnson - 1755)

Life of Johnson (Boswell - 1791)

Sartor Resartus (Carlyle - 1833)

Origin of Species (Darwin - 1859)

Bayan O'Connor her cumartesi sabahı bu yapıtlardan birini ele alır ve tam iki buçuk saat boyunca bize onu anlatırdı. Yılda yaklaşık otuz altı cumartesi gününden üç yılda yüzden fazla yapıtı Bayan O'Connor'la birlikte incelemiş olduk bizler de.

Ve de ne heyecan dolu, ne unutulmaz, ne eğlenceli cumartesi sabahlarıydı onlar! Her anlattığının gözlerimizin önünde canlanmasını sağlayan üstün bir öğretme yeteneği vardı Bayan O'Connor'da. Kendisiyle iki buçuk saat geçirdik mi, Langland'ı da, yarattığı karakter Piers Plowman'ı de seviveriyorduk. Ertesi cumartesi sabahı Bayan O'Connor, Chaucer'ı ele alıyordu; biz de Chaucer hayranı kesiliyorduk. Bayan O'Connor bize yaşamlarından söz edip yapıtlarından parçalar okuyunca Milton, Dryden, Pope gibi zor anlaşılır yazarların yapıtları bile heyecan dolu macera romanlarına dönüşüveriyorlardı. İşte bu cumartesi sabahlarının sayesinde, daha henüz on üç yaşındayken, yüzyılların birikimi sonucunda İngiltere'de nasıl köklü bir edebiyat mirasının var olageldiğini kavrayabilmiştim. İştahı hiç kapanmayan, iyi yazılmış yapıtları okumaya bir türlü doymayan bir okur haline gelişim de o yıllara rastlar.

Dünya tatlısı, sevgili Bayan O'Connor! Onunla geçen cumartesi sabahlarının keyfi için değerdi doğrusu o berbat okula gitmiş olmak.

On üç yaşına gelince orta eğitimimi tamamlayarak o okuldan ayrıldım ve gene yatılı olarak ülkenin şu ünlü '*halk okulları*'ndan birine gönderildim. İsimlerine aldanıp gerçek '*halk okulları*' sanmayın bu okulları. Sandığınız gibi hiç de '*halka açık*' değildir bu okullar. Çok özel ve aşırı pahalıdırlar. Benim gittiğim okulun ismi Repton Koleji'ydi. Derbyshire'daki bu okulun başöğretmenliğini Rahip Geoffrey Fisher yapıyordu o yıllarda. Bu saygıdeğer rahip daha sonraları ilk önce Chester, sonra da Londra piskoposluğu yaptı ve en sonunda da

Canterbury Başpiskoposu¹ olarak atandı. Ve Canterbury Başpiskoposu olarak Westminster Abbey'de Kraliçe ikinci Elizabeth'e kraliyet tacını giydiren de gene Geoffrey Fisher oldu.

Bu okulda giyilen üniformalarımızla tıpkı cenaze-evi görevlilerini andırırdık biz tüm Repton öğrencileri. Önü açık kesilmiş, arkasında ta diz altımıza kadar uzanan iki uzun kuyruğu olan siyah bir ceketten ve ince ince gümüş rengi çizgileri olan siyah bir pantolondan oluşurdu bu üniforma. Ayakkabılarımız da simsiyahtı. Ceketin altına, her sabah teker teker ilikleyip her akşam teker teker çözdüğümüz tam on bir düğmesi olan siyah bir yelek giyer, ön uçları kıvrık kavas yakalı bembeyaz gömleğimizin üstüne de gene simsiyah bir boyunbağı takardık.

Hepsinden üstüne tüy diken de, okul binası dışında hep başımızda taşımamız gereken o gülünç hasır şapkalar. Sporla geçen saatler dışında asla başımızdan eksik olmazdı bu şapkalar. Islanınca yumuşayıp sarktıkları ve İngiltere'de de yağmurun ne zaman başlayacağı hiç belli olmadığı için bu şapkalar yüzünden yanımızda hep semsiye taşımak zorunda kalırdık.

On üçünde bir genç adam olarak, sırtımda sahne kostümlerini andıran bu garip giysilerle, okulun ilk dönemine başlamak üzere annem tarafından Londra garına götürüldüğümde neler hissettiğimi sanırım anlıyorsunuzdur. Annem iki yanağımdan öpüp uğurladı beni. Repton'a doğru yola çıkmıştım sonunda.

Yıllardır acı çekmiş olan popomun, yetişkin gençleri eğiten bu yeni okulumda artık huzura kavuşacağını umuyordum ama ne gezer. Repton'daki kötek geleneği, şimdiye kadar gördüklerimin en zırt pırt uygulananı ve en yıldırıcısıydı diyebilirim. Geleceğin Canterbury Baş-

¹Merkezi Canterbury'de olan İngiliz Anglikan kilisesinin başı olan piskopos. (Çev.)

piskoposunun bu uygulamaya karşı olduğunu sanmayın sakın. Gömleğinin kollarını kıvrır, bu köklü Repton geleneğine o da katkıda bulunurdu büyük bir keyifle. Aslında en kötü, en korkunç olan ondan dayak yemekti. Tanrı'nın Sözcüsü –ve geleceğin Canterbury Başpiskoposu– olan bu din adamının attığı kötek dillere destandı. Sıkı bir değnekleme faslından sonra, zavallı kurbanı üstüne başına bulaşan kanları temizleyebilsin diye ona su dolu bir tas, bir sünger ve bir havlu verdiğini kendi gözlerimle gördümdü bir keresinde.

Şaka yapmıyorum, gerçek bu.

İspanyol Engizisyonu'nun kalıntıları gibi bir şey.

Ama en kötüsü, öğrenci sorumlusu görevini üstlenen öğrencilerin de arkadaşlarını dövmelerine izin verilmesiydi. Her gün başımıza gelirdi bu. On yedi ya da on sekiz yaşında olan bu büyük sınıf öğrencileri, gece olup yatakhanelerde herkes pijamalarını giydikten sonra kıyasıya kamçılandılar kendilerinden yaşça daha küçük olanları ve bundan da büyük zevk alırlardı. Sanki töreselleşmiş bir şeydi bu.

"Seni soyunma odasında bekliyorlar."

Titreyen ellerle sabahlığınızı giyer, terliklerinizi ayağınıza geçirir, merdivenlerden iner, alt kattaki soyunma odasına giderdiniz. Duvarlarında spor giysileri asılı, yerleri parke, tavanından bir tek çıplak ampul sarkan bu odanın orta yerinde, kibirinden yanına varılmayan ve gözlerindeki bakışta tehlike çanları çalan bir öğrenci sorumlusu bekliyor olurdu sizi. Elinde de, iki ucundan tutarak habire eğip büktüğü bir değnek olurdu genellikle.

"Neden burada olduğunu biliyorsundur herhalde?" diye sorardı size gözlerinizin ta içine bakarak.

"Ben... şe-ey... Bilmiyorum..." diye kekelerdiniz.

"Bugün ikinci kez oluyor. İki gündür kömür gibi yakıyorsun kızarmış ekmeğimi."

Bu gülünç, bu saçma sapan yanıtın ne anlama geldiğini açıklayayım size. Karşınızda duran eli kamçılı öğrenci sorumlusunun 'uşağı' olduğunuz anlamına gelir bu. Yani onun hizmetinde çalışıyorsunuz demektir. Görevlerinizin arasında, beş çayı için patronunuza ekme kızırtma işi de vardır. Ekmeği kızartmak için üç dişli, uzun çatal kullanılır. Ekme dilimini bu çatala geçirir, ateşe tutarak önce bir yanını, sonra öbür yanını kızartırsınız. Gelin görün ki okulda ekme kızırtılmasına izin verilen bir tek şömine vardır. Büyük kütüphanedeki şömine. Durum böyle olunca da çay saati öncesinde bu küçücük şöminenin önü patronuna ekme kızırtabilmek için itişip kakışan bir sürü zavallı 'uşak'la dolup taşar. Bu işte hiç de iyi değildim ben. Ekmeği ateşe çok yakın tutar, genellikle de yakardım. Yanan ekmeğin yerine başka bir dilim alıp işe yeniden başlamamıza da izin verilmediği için, yanık ekme dilimini bıçakla kazımdan başka yapılacak bir şey kalmazdı tabii. Bunu yutturmanızsa neredeyse olanaksızdı. Yakılıp da üstü kazınmış ekme kızırtmaları hemen fark edivermekte birer uzmandı öğrenci sorumluları. İşkencecibaşınızın çay masasında oturduğu yerde kızarmış ekmeğini eline alıp, evirip çevirişini, gözlerine yaklaştırarak sanki çok değerli bir minyatür müşçesine uzun uzun inceleyişini yutkunarak izlerdiniz. Sonra kaşları çatılıverirdi birdenbire patronunuzun. İşte o zaman başınızın belada olduğunu anlardınız.

İşte artık gece olmuştur. Sabahlığınızın ve pijamalarınızın içinde titreyerek soyunma odasındasınız. Ve ekmeğini kızartma yerine kömür ettiğiniz belalınız yüzünüze haykırmakta bu suçunuzu.

"Yanmış ekmeği hiç sevmem."

"Ateşe çok yakın tutmuşum. Özür dilerim."

"Hangisini seçiyorsun bakalım? Sabahlığınızın üstünden dört tane mi, pijamalarınızla üç tane mi?"

"Sabahlığının üstünden dört tane."

Bu soruyu sormak gelenek haline gelmişti. Kurban her zaman seçim hakkı tanınırdı. Sabahlığım deve tüyünden yapılmış kalın yün bir sabahlık olduğu için hep bu seçimi yapardım ben. Pijamanın üstünden üç değnek yemek, insanın gözünden yaş getirir, değneğin indiği yerde derinizi yol yol çatlatırdı. Sabahlığının kalınlığı hiç olmazsa derimin yarılmasına engel oluyordu. Patronum olan öğrenci sorumlusu da biliyordu bunu tabii bal gibi. Onun için de sabahlığının üstüne olanca gücüyle indirirdi değneğini her seferinde. Bazen üç-dört adım geriye çekilir, hız kazanmak için parmak uçlarında yaylanarak koşup Allah yarattı demeden indirirdi değneği popoma. Vahşi bir okul geleneğiydi bu anlayacağınız.

Eskiden biri idam edilirken hapishaneye bir sessizlik çöker, hapisanedeki diğer mahkûmlar hücrelerinde çıt çıkartmadan oturup idamın bitmesini beklerlermiş. Biri dayak yerken okulda da aynı şey olurdu. Diğer öğrenciler zavallı kurban için sanki saygı duruşuna geçerek yataklarının ucuna ilişip sus pus olurlar, aşağıdan gelen değnek sesleri bu sessizliğin için de *vınnn vınnn* diye yankılanırdı.

Bu okuldan aldığım karnelere hocalarımın dönem sonunda düştükleri notlardan bazıları oldukça ilginç. Kelimesi kelimesine aşağıya alıyorum bunlardan dördünü.

Yaz dönemi sonu. 1930. Yaş 14. İngilizce Kompozisyon.

"Bu delikanlı kadar, anlatmak istediğinin her seferinde tam tersini yazmaktan hiç şaşmayan bir öğrenciyle hiç karşılaşmadım bugüne kadar. Anlatmak istediklerini kâğıda dökmeyi hiç başaramıyor."

Paskalya dönemi sonu. 1931. Yaş 15. İngilizce Kompozisyon.

"Her şeyi birbirine katma huyundan vazgeçemiyor. Sözcük seçimi baştan savma, cümle kurgusu bozuk. Hantallığıyla deveyi anımsatıyor bana."

Yaz dönemi sonu. 1932. Yaş 16. İngilizce Kompozisyon.

"Bu öğrenci, sınıfın en tembel ve en okuma-yazma bilmeyenlerinden biri."

Ağustos dönemi sonu. 1932. Yaş 17. İngilizce Kompozisyon.

"Aylaklığının sonu gelmiyor. Ürettiği fikirler sınırlı ve sıradan." (Geleceğin Canterbury Başpiskoposu da bu notun altına kırmızı mürekkeple şunları eklemiş: Yanlışlarını düzeltmesi gerekiyor.)

O günlerde yazar olmayı hiç aklıma getirmemiş olmama şaşmamak gerek.

1934 yılında on sekiz yaşındayken Repton Koleji'nden mezun olduğumda annem (babam ben daha üç yaşımıdayken ölmüştü) üniversiteye gitmemi önerdi bana. Geri çevirdim bu önerisini. Eğer doktor, avukat, mühendis, bilim adamı ya da bunlara benzer bir mesleğe yönelmeyecekseniz, Oxford ya da Cambridge'de üniversiteye gidip üç-dört yılınızı daha boşa harcamanızın bir yararı olmayacağı kanısındaydım o günlerde. Hâlâ da aynı kanıdayım. Boş yere okumak yerine, ülke dışına gitmek, uzun yolculuklara çıkmak, uzak diyarları görmek tutkusuyla yanıp tutuşuyordum ben. O günlerde yolcu taşıyan uçaklar yoktu. Afrika'ya ya da Uzak Doğu'ya gitmek haftalar alırdı.

Onun için, Shell Petrol Şirketi'nin Doğu Elemanları bölümünde bir iş buldum kendime. Bu bölümde çalı-

şanlar, iki-üç yıl İngiltere’de eğitildikten sonra yabancı ülkelere gönderiliyorlardı.

"Hangisine gönderileceğim?" diye sordum.

"Kimbilir?" dediler. "Sıran geldiğinde nerede boş bir yer varsa, oraya. Mısır’a da olur, Çin’e de, Hindistan’a da. Dünyanın herhangi bir yerine gönderilebilirsin."

Eğlenceli olacağına benziyordu bu. Oldu da. Üç yıl sonra ülke dışı görev sıram geldiğinde, Doğu Afrika’ya atandığımı söylediler bana. Annem benim için hemen tropik bölge giysileri ısmarlayıp yanımda götüreceğim eşyaları derleyip toparlamamda yardımcı olmaya başladı her işini bırakıp. Afrika’da üç yıl görev yapacak, sonra altı aylığına İngiltere’ye izne gelecektim. Tam yirmi bir yaşındaydım ve uzak diyarlara gideceğim günü iple çekiyordum. Havada uçuyordum sanki sevincimden. Londra rıhtımlarından bir gemiye binip Afrika’ya doğru yola çıktım.

Yolculuk iki buçuk hafta sürdü. Biskonya Körfezi’ni dolanıp Cebelitarık Limanı’na demir attık. Akdeniz’i baştan başa geçip Malta Adası’na ve Napoli’ye uğradıktan sonra Kahire’nin liman kenti Port Said’e vardık. Süveyş Kanalı’ndan geçerek Sudan’a ve Aden’e uğrayıp yolumuza devam ettik. İçim içime sığmıyordu. Yaşamımda ilk kez uçsuz bucaksız kum çöllerini, deveye binen Arap askerlerini, üstlerinde hurmalar büyüyen hurma ağaçlarını, uçan balıkları görüyor, bin bir türlü afallatıcı şeyle karşılaşılıyordum. Sonunda Kenya’nın Mombasa Limanı’na ulaştık.

Mombasa’da beni karşılayan bir şirket görevlisi, küçük yerel gemilerden birine binip Tanganika’nın (yani bugünlerdeki yeni ismiyle Tanzanya’nın) başkenti Daresselam’a gitmem gerektiğini söyledi bana. Hemen bir gemi bulup Daresselam’a doğru yola çıktım. Gemi yolda Zengibar’a da uğradı.

İki yıl boyunca Shell Petrol Şirketi adına Tanzanya'da çalıştım. Merkezimiz Daresselam'daydı. Düşler ülkesinde yaşıyor gibiydim. Boğucu bir sıcak vardı ama aldıran kim? Diz üstüne kadar uzanan haki renginde kısa bir pantolon, kısa kollu ve açık yakalı bir gömlekten oluşuyordu şirket üniformamız. Kafalarımıza da kolonyel şapkalar giyerdik. Swahili dilini konuşmayı öğrendim Tanzanya'da geçirdiğim bu iki yıl içinde. Fırsat buldukça ülkenin iç bölümlerine gider, oralardaki altın ve elmas madenlerini, sisal¹ plantasyonlarını ve bunlara benzer diğer görülmeye değer yerleri gezerdim.

Her yerde zürafalar, filler, zebralar, aslanlar, antiloplar filan çıkıyordu bu ülkede insanın karşısına. Yılanları da unutmamak gerek. Yeryüzünde var olan tüm yılanların arasında insan gördü mü peşinden kovalayan tek yılan olan kara mamba da bunlardan biridir. Peşinizden koşan kara mamba sizi yakalayıp ısırды mıydı, yapacağınız tek şey son duanızı etmeye başlamaktır. İçlerinde akrep olabileceği korkusuyla artık ben de çizmelerimi giymeden önce onları baş aşağı edip sallarmıştım herkes gibi. Ve gene herkes gibi sıtmaya yakalanıp üç gün üç gece kırk derece ateşle yanıp kavruldu.

1939 yılının eylül ayı geldiğinde, Hitler Almanya-sı'yla bir savaşa girmenin kaçınılmaz olduğu anlaşılıştı. Yirmi yıl öncesine kadar Alman Doğu Afrikası adıyla bilinen Tanzanya'da hâlâ çok sayıda Alman yaşamaktaydı o günlerde. Ülkenin her yeri Alman kaynıyordu. Her yerde dükkânları, plantasyonları, madenleri vardı bu insanların. Savaş çıkarsa -ki çıkacağı muhakkaktı- bu insanların hiç zaman kaybetmeden bir araya toplatılıp bir tür gözaltına alınmaları gerekiyordu. Ama Tanzanya'da ordu denebilecek bir güç barındırmıyordu İngiltere. Yalnızca bir avuç subay ve Askaris ismi verilen

¹ Lifleri ip yapımında kullanılan bir tür bitki. (Çev.)

az sayıda yerli asker vardı silahlı kuvvet adına, o kadar. Onun için de burada yaşayan tüm siviller Özel Milis Kuvveti rütbesine yükseltildiler bir gecede. Omzuma bir yıldız takıp yirmi Askarisin başına geçirdiler beni de. Benim ve o küçücük birliğimin görevi, Tanganika'nın güneyindeki tarafsız Portekiz Doğu Afrika bölgesine giden yolu denetim altında tutmaktı. Çok önemli bir görevdi bu, çünkü savaş başlar başlamaz Tanganika'daki Almanların kaçmak için kullanacakları yolun bu yol olacağından kimsenin kuşkusu yoktu.

Bir makineli tüfek ve her zaman çocuklar gibi neşeli olan yirmi silahlı Askarisimi alıp yolun Daresselam'ın on beş kilometre dışında, ormanın göbeğinden geçtiği bir noktasında yolu kapattım. Savaş patlar patlamaz bize haber ulaştırabilmek için bir de telsiz vermişlerdi yanımıza merkez komutanlığından. Üssümüzü kurup beklemeye başladık. Üç gün sürdü bu bekleyişimiz. Geceleri ormanın içinde yerli tamtamlarının çalındığını duyuyorduk. İnsanı büyüleyen, kendine çağıran garip bir ritmi vardı bu davulların. İkinci gece bu sesleri izleyerek tek başıma ormanın derinliklerine daldım gece karanlığında. Yaktıkları bir ateşin çevresinde oturan elli kadar Afrika yerlisi çıktı karşıma. Aralarından biri tam tam çalıyor, birkaçı da ateşin çevresinde dans ediyordu. Diğerleri ellerindeki hindistancevizi kabuklarından bir şey içiyorlardı oturdukları yerde. Beni görünce hemen buyur ettiler aralarına. Çok hoş insanlardı. Ben de onların dilini konuşabiliyordum. Mayalandırılmış arpadan yapılmış, kara suratlı, az akışkan, kafa bulandıran içkilerinden bana da ikram ettiler. Eğer yanlış hatırlamıyorsam, pomba isimli bir içkiydi bu. İkramı kabul edip sunulan içkiyi içtim. Tadı iğrençti.

Ertesi gün öğleden sonra telsizimiz çaldı. Cızırtılı bir ses, "Almanya'yla savaşa girdik," dedi telsizden. Bu haberi alışımızdan on dakika bile geçmeden uzaktan bir

konvoy dolusu taşıt aracının tozu dumana kata kata, kapağı bir an önce Portekiz Doğu Afrikası'na atabilmek için hızla bize doğru gelmekte olduklarını gördük.

A-ha, dedim kendi kendime. Az sonra ufak bir çatışma çıkacak. Askarislerime tüfeklerini omuzlayıp yola dizilmelerini ve çatışmaya hazır olmalarını söyledim. Çatışma matışma çıkmadı tabii. Gelen Almanların hepsi sivil kasaba halkıydı ne de olsa. Silahlı askerleri ve makineli tüfeği görünce hemen teslim oldular. Yarım saat içinde iki yüz kadar Alman tutsağımız olmuştu. Onların haline üzülüyordum doğrusu. Aralarından pek çoğuyla tanışıyordum zaten. Örneğin şu bizim saatçi Willy Hink. Örneğin gazoz fabrikasının sahibi olan Herman Schneider. Tek suçları Alman olarak doğmuş olmalarıydı bu insanların. Ama savaş, savaştır. Onun için akşam serinliğinde hepsini birden önümüze katıp Daresselam'a geri götürdük ve çevresi dikenli tellerle çevrilmiş savaş tutsakları kampına teslim ettik.

Ertesi gün düdülüme atlayıp kuzeye, Kenya'nın başkenti Nairobi'ye doğru yola çıktım, R.A.F.'a¹ katılmak için. Dört gün sürdü bu zorlu yolculuğum. Eciş bücüş orman yolları... Kayıkçıların asıldığı halatlarla çekilen sallara yüklediğim arabamla birlikte aşılacak koca koca ırmaklar... Yolumun üstünde kıvrılmış yatan dev gibi yeşil yılanlar... (Burada okurlara bir öğüt vermeden geçemeyeceğim. Siz siz olun, sakın yolunuzun üstündeki yılanları arabanızla ezip geçmeye kalkmayın. Lastikler hayvanı havaya fırlatıp kucağınıza düşmesine neden olabilirler. Pek çok kişinin başına geldi bu.) Geceleri arabada uyuyordum. Başına kardan bir takke giymiş olan o görkemli Kilimanjaro Dağı'nın eteklerinden dolandım, güçlenmek için öküz kanı içen ve her biri insana iki metre boyundaymış gibi gelen Masai yerlilerinin

¹ Royal Air Force. İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri. (Çev.)

topraklarından aştım, Serengeti düzlüklerinde önüne çıkan bir zürafayı kıl payı sıyırdım ve sonunda sağ salim Nairobi'ye ulaşım hava alanındaki R.A.F. genel karargâhına başvurdum.

Altı ay boyunca Nairobi'de eğitim gördük. Tiger Moth tipi uçaklarla uçuyorduk. Unutulmayacak gündü o günler. Tiger Mothlarımızla Kenya'nın her yöresinde alçaktan uçuşlar yapıyorduk. Koskoca fil sürüleri gördük uçuşlarımız sırasında. Nakuru Gölü'nde beslenen pespembe flamingoları gördük. Bu harika ülkede görülecek ne varsa hepsini havadan ve yakından gördük kısacası. Ve de hemen hemen her gün uçuşa çıkmadan önce hava alanında başıboş dolanan zebraları kovalamak zorunda kaldık hep birlikte. Nairobi'de pilot eğitimi alan tam yirmi genç vardı. Bunlardan on yedisi savaş sırasında hayatlarını kaybettiler.

Nairobi'den Irak'ın başkenti Bağdat yakınlarındaki kuş uçmaz kervan geçmez bir üsse gönderildik eğitimimizi tamamlamamız için. Kasabanın ismi Habbaniy'di ve öğleden sonraları o kadar sıcak olurdu ki (çoğu kez gölgede 55 derece santigradı geçerd) bu saatlerde barakalardan dışarı çıkmamıza izin verilmezdi. Böyle zamanlarda barakalardaki yataklarımıza sırtüstü serilir terler de ha babam ha terlerdik. Şansı yaver gitmeyenleri sıcak çarpar, bu zavallılar da hastaneye kaldırılıp birkaç gün buz banyosunda tutulurlardı. Bu yöntem onları ya öldürür ya diriltirdi. Yüzde elli elli şansınız vardı bu işte.

Habbaniy'de bize silahları da olan daha güçlü uçaklarla uçmasını öğrettiler. Pistten havalanıp başka uçakların çektikleri 'drogue' ismi verilen uçan hedeflere ya da yerde belirlenen yer hedeflerine ateş etme talimi yaptık her gün.

Sonunda eğitimimiz tamamlandı ve Batı Libya çöllerinde İtalyanlarla savaşmak üzere Mısır'a gönderildik.

Avcı uçaklarından oluşan 80'inci Filo'ya atanmıştım. İlk önceleri tek motorlu, tek kişilik, çift kat kanatlı Gloster Gladiator tipi uçaklarla uçuyorduk. Bu uçaklarda iki mitralyöz vardır ve bunlar motorun hemen sağına ve hemen soluna yerleştirilmişlerdir. Ateş ettiğiniz zaman –ister inanın, ister inanmayın– bu mitralyözlerden çıkan mermiler dönen pervanenin kanatları arasından geçerler. Mitralyözlerin ateş hızı bir biçimde motor pervane devrine eşzamanlı olarak ayar edildiğinden dolayı mermiler kuramsal olarak pervane kanatlarına değmeden aralarından geçip giderler. Ama kuramsal olarak doğru olanın uygulanması her zaman doğru işlemediğinden dolayı da evde yapılan bu karmaşık hesap çoğu zaman çarşıya uymaz ve karşısındaki düşman uçağını vurmaya çalışan zavallı pilotlar da çoğu kez kendi pervanelerini vururlardı.

Ben kendim de bu Gladiatorlarla Libya çöllerinde yaptığım uçuşların birinde vurulup düşman hatlarının arasına düştüm. Uçak hemen alev aldı, ama sürünerek oradan uzaklaşmayı başardım ve gece karanlığından yararlanarak siperlerden çıkıp kumda sürünerek yanıma gelen kendi askerlerimiz tarafından kurtarılıp kendi hatlarımızın gerisine taşındım sağ salım.

Kafatasımda bir çatlak ve oramda buramda ciddi yanıklarla sonuçlanan bu kaza İskenderiye'deki bir hastane yatağına mihladı beni altı ay boyunca. 1941 yılının nisan ayında hastaneden taburcu edildiğimde 80'inci Filo, Yunanistan'a kuzeyden saldırmakta olan Alman ordularıyla savaşmak üzere çoktan Yunanistan'a gönderilmişti. Mısır'daki yetkililer altıma Hurricane tipi bir uçak vererek uçağımla birlikte Mısır'dan Yunanistan'a uçup Filoma katılmamı söylediler bana. Bu Hurricane tipi uçaklar bizim emektar Gladiatorlara hiç mi hiç benzemezler. Bunlarda, dördü sancak kanadının altında, dördü iskele kanadının altında olmak üzere sekiz tane

Browning marka mitralyöz vardır. Ve tetiğe basınca sekizi birden eşzamanlı olarak ateş etmeye başlayıverirler. Harika uçaklardı Hurricaneler, ama uçuş süreleri iki saatle sınırlıydı. Oysa Mısır'dan kalkıp doğrudan Yunanistan'a uçmak neredeyse beş saat alıyordu. Yolun çoğu da deniz üzerindendi. Kanatların altına yedek benzin depoları bağladılar ve bunu başarabileceğimi söylediler bana. Ve başardım da – ama ucu ucuna. Ayrıca, eğer bir doksan beş boyunda sırık gibi biriyseniz, ıkına sıkına tıktığınız daracık bir kokpitte tam beş saat kımıldamadan oturmak da hiç kolay değildir doğrusu.

R.A.F.'ın Yunanistan'daki on sekiz kadar Hurricane tipi uçağına karşılık Almanların elinde en az bin uçak vardı. Bundan dolayı çok zorlanıyorduk Yunanistan'da. Atina yakınlarındaki Elevisis üssümüzden sürüp çıkarttılar bizi. Daha güneye düşen Menidi havaalanını kullandık bir süre, ama Almanlar kısa zamanda bu havaalanını da bulup yerle bir ettiler havadan bombalayarak. Elimizde kalan birkaç uçağımızı alıp ülkenin en güneyindeki küçük bir havaalanında –Argos'da– üslenedik bu kez de. Zeytinliklerin arasında bir yerdeydi bu havaalanımız. Uçmadığımız zamanlar uçaklarımızı zeytin ağaçlarının altına gizledik.

Bu durumda düşmana direnebilmek söz konusu bile değildi. Elimizde beş Hurricane ve üç-beş pilot kalmıştı ancak. Uçakları alıp Girit Adası'na uçtuk. Hemen ardından da Almanlar Girit'i ele geçirdiler. Aramızdan bazıları canını kurtarabildi bu cehennemden. Ben de bu şanslı pilotlardan biriydim. Kaça dövüşe Mısır'a atıldım canımı. Mısır'da filoyu yeniden toparladılar. Yeni Hurricane uçakları verildi hepimize. Oradan da, şimdi İsrail sınırları içinde kalan Filistin topraklarındaki Hayfa Limanı'na gönderildik. Lübnan ve Suriye'de üslenmiş Vichy hükümeti yanlısı Fransızlarla –ve de tabii Almanlarla– savaşıyorduk artık.

İşte tam o sıralarda, Libya'da geçirdiğim kazanın etkisi bir kez daha ortaya çıktı. Çektiğim korkunç baş ağrılarından dolayı uçma görevime son verildi ve çürüğe ayrılarak İngiltere'ye geri gönderildim. Yaralıları taşıyan bir gemiyle Süveyş'ten yola çıktık; Durban, Cape-town ve Lagos'a uğradıktan sonra Liverpool'a vardık. Yolculuğun son bir haftası, Atlas Okyanusu'nda cirit atan Alman denizaltıları ve uzun menzilli Focke-Wolf tipi Alman uçaklarıyla köşe kapmaca oynayarak geçti.

Dört yıldır evimden uzak kalmıştım. Britanya Hava Savaşı sırasında Kent'teki evi bombalandığı için o günlerden Buckinghamshire'da ufak bir köy evinde kalmakta olan annem –ve tabii dört kız kardeşimle erkek kardeşim de– sevinçten uçuyorlardı yeniden bana kavuştukları için. Bir ay izin verdiler bana, sonra birdenbire Amerika Birleşik Devletleri'nin başkenti Washington'a Yardımcı Hava Ataşesi olarak atandığım haberi geldi. 1942 yılının ocak ayında'yık. Japonlar bir ay önce bir baskın yapıp Pearl Harbor'ı bombalamışlardı. Amerika Birleşik Devletleri de savaştaydı artık.

Washington'a gittiğimde yirmi altı yaşındaydım ve yazar olmak hâlâ aklımın ucundan bile geçmiyordu.

İşe başladığımın üçüncü günü sabahın erken saatinde elçilikteki büromda oturmuş, elimde her ne iş varsa onunla uğraşıyorken odamın kapısı çalındı. "Girin," diye seslendim.

İncecik çelik çerçeveli gözlükleri olan, ufak tefek bir adam çekingen çekingen içeri girdi. "İşinize engel olduğum için özür dilerim," dedi yavaşça.

"Hayır hayır, hiçbir şeye engel olmuyorsunuz," dedim. "Zaten pek bir işim de yoktu. Buyrun."

Rahatsızlığı her halinden belli oluyordu. Herhalde iş istemeye gelen biridir, diye düşündüm ona bakarken.

"İsmim Forester," diye söze başladı ufak tefek adam. "C.S. Forester."

Şaşkınlıktan küçük dilimi yutuyordum neredeyse. "Şaka etmiyorsunuz, değil mi?" diye kekeledim.

"Hayır," dedi hafifçe gülümseyerek. "Ben Forester'im."

Ve gerçekten de oydu. Joseph Conrad'dan bu yana deniz ve denizcilikle ilgili en ilginç, en sevilen öyküleri yazmış ve ünlü Kaptan Hornblower karakterini yaratmış olan o büyük yazar karşımda duruyordu işte. Hemen ayağa kalkıp karşımdaki koltuğa buyur ettim kendisini.

"Ben savaşı yeniden yaşamak için çok yaşlandım artık," diye anlatmaya başladı C.S. Forester. "Artık bu ülkede yaşıyorum. İngiltere'ye yardımcı olabilmek için yapabildiğim tek şey, Amerikan gazete ve dergilerine İngiltere'yle ilgili yazılar yazmak oluyor. Amerika'nın en ufak yardımına bile ihtiyacımız var. *Saturday Evening Post* isimli bir dergi var, biliyorsunuzdur. Onlarla bir anlaşma yaptım. Yazacağım her öyküyü basmaya hazırlar. Anlatacak çok ilginç olaylar yaşadığınızdan kuşkuym olmadığı için de size gelmeyi uygun buldum. Yani hava kuvvetleri ve hava çatışmalarıyla ilgili olarak yaşadıklarınız."

"Diğer pilotlar kadar," diye yanıtladım ünlü yazarı. "Ama başından çok daha ilginç olaylar geçmiş, benden çok daha fazla düşman uçağı düşürmüş pilotlar var hava kuvvetlerimizde."

"Bunun önemi yok," dedi Forester. "Önemli olan sizin şu anda burada olmanız ve Amerikalıların dediği gibi 'çatışma yaşamış' olmanız. Atlas Okyanusu'nun bu yakasında ender bulunan bir malzeme, bir anka kuşusunuz siz. Amerikalılar savaşa daha yeni girdiler, bunu unutmayın."

"Pekâlâ, benden ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordum.

"Hadi benimle yemeğe gelin," dedi Forester. "Yemek yerken bana başınızdan geçenleri anlatırsınız. En ilginç, en heyecanlı olayı anlatın bana, ben de bunu *Saturday Evening Post* için bir öykü haline getireyim."

Çok heyecanlanmıştım. Ömrümde ilk kez ünlü bir yazarla tanışıyordum. O karşımda öylece oturmuş konuşurken ben de belli etmeden onu gözlüyordum gizli-den gizliye. Beni en şaşırtan, sıradan biri gibi görünmesiydi. Sıradışı görünen hiçbir şey yoktu bu adamda. Yüzü sıradan insanların yüzüne, konuşma tarzı ve gözlüklerinin ardında parlayan gözleri herkesinkilere benziyordu. Hatta giysileri bile hepimizin giydiği günlük giysilerdendi; ama bu adam, öyküleri yeryüzünde milyonlarca insan tarafından okunmuş ünlü mü ünlü bir öykü yazarıydı. Böyle bir adamın beyninden gözle görünür kıvılcımlar saçıldığını göreceğimi sanardım ben oysa ki. Hiç olmazsa upuzun yeşil bir pelerin ve geniş siperliği gözlerinin üstüne düşen koca bir şapka filan giyiyor olmasını beklerdim.

Ama hayır. Hiç de böyle biri değildi karşımda oturan adam. Roman ya da öykü yazarlarının, birbirinden çok farklı iki yönleri olduğunun ilk kez o anda farkına varmaya başladım ben. Bir... Güncel yaşamlarında karşılaştığınız, sıradan her insan gibi sıradan işler yapan, sıradan bir dille konuşan yanları vardır yazarların, bir de... odalarına kapanıp tek başlarına kaldıkları zaman ortaya çıkan gizli kişilikleri. Yazmak için odalarına bir kapandılar mıydı, düş kurma güçlerinin sınır tanımadığı ve yazarın kendisinin de o anda kaleme almakta olduğu dünyada *yaşamaya* başladığı bambaşka bir âlemde bulurlar kendilerini yazarlar. Ben şahsen dünya âlemi unuttur giderim. Çevremdeki her şey silinir gider ortadan. Gördüğüm tek şey, önümdeki kâğıdın üstünde uçuşan kalem ucudur. Öyle bir dalıp giderim ki aradan saatler geçse bana sanki ancak birkaç dakika geçmiş gibi gelir.

"Hadi yemeğe çıkalım," dedi C.S. Forester. "Sizin de elinizde şu anda yapılacak bir iş yok gibi görünüyor zaten."

Bu büyük yazarla birlikte yan yana yürüyerek elçilikten çıkarken içim coşkuyla pır pır ediyordu. Kaptan Hornblower'ın tüm serüvenlerini okumuştum. Okumadığım pek bir şeyi kalmış sayılmazdı aslında. Deniz ve denizcilerle ilgili olarak yazılmış kitaplara bayılırdım o zamanlar. Hâlâ da pek severim. Conrad'ın tüm yapıtlarını yalayıp yutmuştum. *Mr. Midshipman Easy* ve *From Power Monkey to Admiral*, v.b. kitapları yazmış olan o unutulmaz deniz öyküleri büyücüsü Kaptan Marryat'ın tüm yapıtlarını da okumuştum tabii. İşte şimdi de –bana göre– en az onlar kadar etkileyici olan başka bir ünlü yazarla başbaşa yemek yemek üzereyim.

Mayflower Hotel'in yakınlarında bir yerde ufak ama pahalı Fransız lokantalarından birine götürdü beni Forester. Kralların ağızına layık bir yemek ısmarladı, sonra da cebinden bir not defteri ve bir kurşunkalem (tükenmez kalem hâlâ icat edilmemişti 1942 yılında) masa örtüsünün üstüne koydu ve, "Hadi bakalım, uçarken başınızdan geçen en heyecanlı ya da en korkunç ya da –ne bileyim?– en tehlikeli olayı anlatın bana," dedi gözlerimin içine bakarak.

Şöyle bir düşünüp kendimi havaya soktuktan sonra batı Libya çöllerinde uçağımın düşürülerek yere çakıldığı ve ardından da hemen yanmaya başladığı anımı anlatmaya başladım Forester'a.

Az sonra garson önümüze birer tabak füme somon balığı koydu. Balıkları yerken bir yandan da ben öykümü anlatmaya, Forester da not almaya çalışıyorduk.

Ana yemek olarak, yanına sote sebze ve kızarmış patatesle konulmuş, üstüne koyu bir sos dökülmüş olarak servis edilen kızarmış ördeği seçmişti Forester. İnsanın hem tüm dikkatini vermesi hem de her iki elini bir-

den kullanması gereken bir yemektir bu. Anlatışım akıcılığını kaybetmiş, kesintilere uğramaya başlamıştı. Bu yüzden Forester da bir çatalı bıçağı bırakıp kalemi defteri alıyordu eline, bir onları bırakıp çatalı bıçağı. Yani anlayacağınız, işler hiç de umduğumuz ve istediğimiz gibi iyi gitmiyordu. Ayrıca ben oldum olası iyi bir anlatıcı da olamamışım.

"Bakın ne diyeceğim," dedim Forester'a. "Bu böyle olmayacak. İsterseniz olanları yazıp size göndereyim. Siz de bunları okuyup öykünüzü yazarsınız. Ne dersiniz, bu daha kolay olmaz mı? Bu gece yazıp yarın size gönderebilirim."

O anda farkında değildim ama, bu sözleri söylediğim an, yaşamımın değiştiği an oldu.

"Çok iyi bir fikir," dedi ünlü yazar. "Böylece şu aptal defteri ortadan kaldırıp yemeğimizin keyfini çıkartmaya başlayabiliriz. Gerçekten de bunu yapmayı istiyor musunuz?"

"Hiç sorun değil," dedim, "ama iyi bir yazı beklemeyin benden. Acemi işi olacak yani. Yalnızca kuru kuru olanları anlatacağım, o kadar."

"Bence bir sakıncası yok," dedi Forester. "Olayı bilirsem, öyküyü yazabilirim. Ama her ayrıntıya girin lütfen. O ufacık ayrıntılar çok önemlidirler bizim meslekte. Ne bileyim, ayakkabılardan birinin bağcığının açılmış olması, karşınızdaki insanın gözlüğünün kenarına konan sinek, konuşan adamın ön dişlerinden birinin kırık olması gibi şeylerdir bir öykünün havasını veren. Onun için belleğinizi zorlayıp en ufak ayrıntıya kadar her şeyi yazın lütfen."

"Elimden geleni yaparım," diye söz verdim.

Yazdıklarımı gönderebileceğim bir adres verdi bana Forester. Ondan sonra bu savaş anıları defterini kapatıp her bir lokmanın zevkini çıkarta çıkarta yemeğimizi bitirdik. Forester bir sohbet ustası değildi. En azından

yazdığı kadar büyüleyici konuşmuyordu diyelim. Yemek boyunca beyninde şimşekler çaktığını, kıvılcımlar uçuştüğünü filan görmedim. Zeki bir borsacı ya da avukatla nasıl sohbet edilirse aynen öyle söyleştik durduk yemek boyunca.

Hemen o gece, tek başıma kaldığım ufak apartman katında oturup bu olayı kaleme aldım. Akşam saat yedide yazmaya başladığım öykü gece yarısı tamamlanmıştı. Yanıma da –bana gayret versin diye– bir kadeh Portekiz konyağı koymuştum ama elimi bile sürmedim içki-me. Yaşamımda ilk kez tümüyle odaklanmıştım yaptığım işe. Bir anda şimdiki zamandan çıkıp geçmiş zamana, kavurucu Libya çöllerine dönüvermiştim. Ayaklarımın altında kırıtdayan kızgın kum tanecikleri üstünde yürüyerek Gladiatoruma doğru ilerledim, kokpite tırmandım, emniyet kemerimi bağladım, başlığımı düzelttim, motoru çalıştırıp uçağı pistin başına getirdim anılarımda. Sanki o günü bir kez daha yaşıyormuşum gibi her şeyin en ufak ayrıntısına kadar yeniden gözlerimin önünde canlanmasını şaşkırtıcı bulmuştum doğrusu. Anımsadıklarımı kâğıda dökmem hiç de zor olmamıştı. Öykü kendi kendini anlatıyor, kalemi tutan el kendi kendine yazıyordu sanki. Matrak olsun diye bitince bir de isim taktım öyküye: ÇOCUK OYUNCAĞI.

Ertesi gün elçilikteki sekreterlerden biri yazdıklarını daktiloya çekti. Ben de bunları Forester'a gönderdim, sonra da bu olayı unuttum gitti.

Tam iki hafta sonra bu değerli yazardan bir mektup geldi bana. Mektubunda şöyle diyordu Forester:

Sevgili R.D., Bana tamamlanmış bir öykü değil, olayın ayrıntılarını kapsayan notlarınızı göndereceğinizi sanıyordum. Öykünüz harika olmuş. Yetenekli bir yazarın elinden çıkma bir yazı bu. Tek sözcüğünü bile değiştirmeden –ve sizin isminizle– hemen benim yayınevi temsilcili-

ğimi yapan Bay Harold Matson'a gönderdim ve benim tavsiye ettiğimi bildirerek öykünüzü Saturday Evening Post dergisine göndermesini rica ettim kendisinden. Derginin öykünüzü hemen kabul ettiğini duymak sizi mutlu edecektir sanırım. Öykünüz için bin dolar ödediler. Komisyonu olan yüzde on çıktıktan sonra kalan dokuz yüz dolar için Bay Matson'ın kestiği çek ilişkide. Bu paranın hepsi sizin, dostum. Bay Matson'ın gene ilişkide gönderdiğim mektubundan da anlaşılacağı gibi Saturday Evening Post dergisi sizden başka öyküler de yazmanızı istiyor. Bunu ben de çok isterim. Kendinizin doğuştan yazar olduğunuzu biliyor muydunuz? Sizi candan kutlar, başarılarınızı zın devamını dilerim. C.S. Forester.

Çocuk Oyuncağı isimli öyküm bu kitabın sonunda yer alıyor.

İşe bak, diye düşündüm kendi kendime. Gözlerime inanamıyorum! Dokuz yüz dolar ha! Demek yazdıklarımı öykü diye basacaklar! İyi ama yazar olmak bu kadar kolay değildir herhalde!

Gelin görün ki öyleydi.

İkinci yazdığım öykü gerçek değil düş ürünüydü. Oturup bir öykü uydurmuştum kafamdan. Niye böyle yaptığımı sormayın bana. Bay Matson bunu da sattı. Ve ben Washington'da kaldığım iki yıl boyunca on bir öykü daha yazdım. Bunların hepsi ilk önce Amerikan dergilerinde yayımlandı, daha sonra da *Benden Bu Kadar* ismi altında bir kitap olarak derlendi.

Bu dönemin başında bir kez de bir çocuk masalı yazmayı denedim ve *Gremlinler* isimli öyküyü yazdım. Sanırım bu 'Gremlin' sözcüğünü dünyada ilk kullanan da ben oldum böylece. Öykümde Gremlinler, R.A.F.'in avcı ve bombardıman uçaklarında yaşayan miniminnacık insanlardı. Ve de çatışmalar sırasında uçak gövdelerinde açılan kurşun deliklerinden, tutuşan

motorlardan, yere çakılmalardan sorumlu olanlar düşman kuvvetleri değil işte bu Gremlinlerdi. Gremlinlerin karılarına Fifinella, çocuklarına Widgets denirdi. Toy bir yazar elinden çıkmış bir öyküydü bu tabii ama uzun metrajlı bir film yapmak amacıyla Walt Disney satın aldı bu öyküyü. Öykü ilk önce Disney'in çizgileriyle resimli roman olarak *Cosmopolitan Magazine* isimli dergide yayımlandı 1942 yılının Aralık ayında. Yayımlanır yayımlanmaz da, R.A.F.'ın ve Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri'nin tüm kademelerinde ünleniverdi. Ondan sonra da Gremlinler bir tür efsane oldular.

Gremlinler filme çekileceği için Washington'daki elçiliğimiz bana üç hafta izin verdi. Ben de hemen Hollywood'un yolunu tuttum. Walt Disney Stüdyoları beni Beverly Hills'deki şatafatlı otellerden birine yerleştirip altına da her yanı kromajdan parıl parıl parlayan yepyeni, koskoca bir araba çekti. Her gün Burbank'teki Walt Disney Stüdyoları'na gidip çekilecek filmin senaryo hazırlıklarına katılıyordum. Çılgınca eğleniyor, hayatımın en büyük macerasını dolu dolu yaşıyordum o günlerde. Düşünün bir kere... Hâlâ yalnızca yirmi altı yaşındaydım ve Walt Disney gibi bir devin o hangar gibi bürosunda, söylenen her sözün ve ileri sürülen her önerinin sekreterler tarafından ânında not edildiği –ve daha sonra da daktiloya çekilerek sonradan değerlendirilmek üzere saklandığı– senaryo hazırlığı toplantılarına katılıyor, düşüncelerimi söyleyerek senaryoya ben de katkıda bulunuyordum. Boş zamanlarımda, *Pamuk Prenses*, *Dumbo*, *Bambi* gibi unutulmaz filmlere imza atmış olan üstün yetenekli, ele avuca sığmaz, başına buyruk çizgi film ustalarının odalarında aylak aylak dolaşıyor, onların çalışmalarını izliyordum. Bu çılgın sanatçılar kendilerinden bekleneni yarattıkları sürece, Walt Disney onların stüdyoya ne zaman gelip ne zaman gittikleriyle, stüdyodayken ne yapıp ne ettikleriyle, nasıl

çalışıp nasıl davrandıklarıyla asla ilgilenmezdi o günlerde.

İznim bitince çizgi filmcileri kendi işleriyle baş başa bırakıp Washington'a döndüm.

Gremlinlerle ilgili bu öyküm, Disney Stüdyoları'ndan çıkma renkli resimler eşliğinde New York'ta ve Londra'da basıldı çocuk kitabı olarak. İsmi de tabii *Gremlinler* oldu bu kitabın. Bu kitaptan fazla kalmadı artık piyasada. Bulmak çok zor. Benim elimde bile ancak bir tane kaldı sonunda. Film de asla tamamlanmadı. Sanırım Walt Disney bu gerçeküstü hayal ürünüyle tam anlamıyla kaynaşamamıştı. Ne de olsa o, gökyüzünde büyük bir savaşın verildiği Avrupa'da değil, bütün bunlardan uzakta kalmış Hollywood denen düşler ülkesinde yaşıyordu. Ayrıca öykü onun kendi ülkesinin insanlarından değil İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nden söz ediyordu. Bu da ona yabancı geliyordu tabii. Sonunda tüm ilgisini yitirip tasarımı rafa kaldırmıştı o da.

Amerika'da da yayımlanan *Gremlinler* isimli bu küçük kitap sayesinde çok olağanüstü bir deneyim daha yaşadım Washington'da geçirdiğim o savaş günlerinde. Eleanor Roosevelt bir gün bu kitabı alıp Beyaz Saray'da torunlarına okumuş ve de –söylendiğine göre– kitaptan çok etkilenmiş. Bunun sonucu olarak da beni Beyaz Saray'da, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olan kocası ve kendisiyle birlikte bir akşam yemek yemeğe davet etti. Heyecandan tiril tiril titreyerek gittim bu davete. Hoşça vakit geçirdiğimiz bir akşam oldu bu. Sonra bir kez daha davet edildim Beyaz Saraya. Derken Bayan Roosevelt, başkanın tatil köşkü olan Hyde Park'a çağır-maya başladı beni hafta sonu tatillerinde. İster inanın ister inanmayın, Franklin Roosevelt'le baş başa uzun saatler geçirir, çok gizli ve sıradışı konuları da içeren koyu sohbetlere dalardık o köşkte bazı hafta sonları. Örneğin bir pazar günü öğle yemeğinden önce, yalnız iki-

mizin olduğu kütüphanede başkan ikimize birer kadeh martini hazırlardı ve ben de onu izlerken, "Bay Churchill'den ilginç bir telgraf aldım demincek," deyiverdi birdenbire. Sonra da bu telgrafın konusunun Almanya'nın bombalanması ve okyanustaki Alman denizaltılarının batırılmasıyla ilgili yeni tasarılar olduğunu söyledi bana. Elimden geldiğince sakın davranmaya çalışarak sanki sıradan şeylerden söz ediyormuşuz gibi sohbeti sürdürdüm ben de ama, dünyadaki en güçlü adamın gizlilik derecesi yüksek olan bu sırrı bana öylece açtığı için için. Bazen beni köşkün uçsuz bucaksız arazisinde gezintiye çıkartırdı arabasıyla. Aldanmıyorsam eski bir Ford'du bu araba. Bacakları felç olduğundan dolayı özel olarak yaptırılmıştı başkan için. Hiç pedal yoktu bu arabada. Bütün komutalar ellerdeydi. Korumalığını yapan gizli servis elemanları kendisini kucaklayarak tekerlekli iskemlesinden kaldırır arabanın koltuğuna oturturlardı. Sonra da ikimiz tek başımıza malikânenin ağaçlar arasından geçen daracık yollarında tozu dumana katarak gezintiye çıkardık akıl almaz bir hızla.

Bir gün gene Hyde Park'da öğle yemeğindeyken Franklin Roosevelt masada oturanların soluğunu kesen, midelerini ağızlarına getiren bir olay anlatıverdi durup dururken. Aralarında Norveç prensesi Prenses Martha'nın ve Amerikan hükümeti bakanlarından birkaçının da bulunduğu on dört kişi vardı o gün masada. Önümüze konan oldukça tatsız, üstüne bol bol küllü su renginde pelte gibi bir sos boca edilmiş gevşek ve beyaz etli bir balık yiyorduk. Başkan birdenbire başını tabağından kaldırıp parmağını bana doğru uzatarak, "Aramızda bir İngiliz var," dedi. "Şimdi size 1827 yılında İngiltere kralını temsil etmek üzere Washington'a gönderilen başka bir İngilizin başına gelenleri anlatacağım." Roosevelt bu İngiliz elçisinin ismini de verdi ama kim

olduğunu anımsayamıyorum. Sonra sözüne devam etti başkan. "Washington'dayken ölmüş bu İngiliz elçisi. İngilizler elçilerinin naaşının ülkesinde gömülmek üzere İngiltere'ye gönderilmesinde ısrar etmişler. Cesedi kokutmadan İngiltere'ye ulaştırmak için onu alkol içinde göndermekten başka yol da yokmuş o yıllarda doğal olarak. Elçinin cesedi turşu kurar gibi rom dolu bir fıçıya konup bir gemiye yüklenmiş. Yelkenlinin kaptanı fıçıyı mizana direğine sıkıca bağlatıp İngiltere'ye doğru yelken açmış. Yolculuğun dördüncü haftasında kaptan fıçıdan iğrenç bir koku gelmeye başladığının farkına varmış. Sonunda koku öyle dayanılmaz duruma gelmiş ki kaptan fıçıyı yerinden çözdürüp denize attırmak zorunda kalmış. Fıçının niye böyle öğürtücü koktuğunu söyleyeyim mi size?" Başkan o ünlü gülümsemesiyle bakıyordu konuklarının yüzüne bir bir. "Söyleyeyim," dedi gülümsemeyi kesmeden. "Meğer gemicilerden bazıları fıçının dibine bir delik delip mantarla tıkamamışlar mı? Gece olup el ayak ortadan çekilince gidip birkaç kadeh rom yürütüyorlarmış fıçıdan gizli gizli. Romun tümünü içip bitirdiklerinde olan olmuş tabii." Franklin gümbür gümbür bir kahkaha patlattı. Sofradaki hanımlardan bazılarının yüzleri sararıvermişti. Önlerindeki balık tabağını kibarca itiverdiler uzağa doğru.

Yazarlığımın ilk yıllarında yazdıklarımın tümü, C.S. Forester için yazdığım *Çocuk Oyuncağı* isimli öyküm dışında, düşürüldü. Gerçekten yaşanmış olayları yazmak ilginç gelmiyor bana. Hele kendi başımdan geçenleri yazmak. *Çocuk Oyuncağı*'nda bu denli ayrıntı olmasının nedeni de bu. Atina üzerinde yerden 5000 metre yükseklikte Alman avcı uçaklarıyla it dalaşına girmek ya da kuzey Yunanistan dağlarının doruklarında bir Junker-88 Alman bombardıman uçağını kovalamak ne demektir, oturup bunları da yazabilirim tabii

ama bunu yapmak istemiyorum. Bence yazmanın keyfi, kafanızda bir öykü yaratabilmektir.

İlk öykümden başka bir öykü daha yazdım gerçeklere dayanan. Konu bana o kadar büyüleyici gelmişti ki dayanamadım. *Mildenhall Hazinesi* isimli bu öykü de bu kitapta yer alıyor.

İşte böyle efendim. Ben böyle yazar oldum. Eğer o gün Washington'da C.S. Forester'la tanışma şansını yakalamamış olsaydım, büyük bir olasılıkla yazar mazar olamazdım bugün.

Şimdi –aradan otuz yıl geçmiş olmasına karşın– hâlâ düşe kalka ilerliyorum yazarlık mesleğinde. Bu işin en zor yanı, öykünün konusunu bulmaktır. Sağlam temellere oturan özgün konular öyle kolay kolay bulunmuyor. Aklınızda ne zaman iyi bir düşünce kıvılcımı çakacağını asla bilemezsiniz, ama bir kez de çaktı mıydı, ona dört elle sarılmak gerek. İşin püf noktası, aklınıza bir fikir gelir gelmez onu hemen bir yere not etmektir. Yoksa hemen unutursunuz onu. İyi bir öykü konusu, gece gördüğünüz düş gibidir. Uyanır uyanmaz düşünüzü bir yere yazmazsanız, onu birkaç dakika içinde unutmaya ve bir daha asla hatırlayamama olasılığı çok yüksektir.

Onun için de aklıma öykü olabilecek iyi bir konu gelir gelmez hemen koşup bir kalem, bir tebeşir –hatta, ne bileyim, bir ruj bile olabilir– gibi bir şey bulup o konuyu daha sonra bana anımsatacak birkaç sözcük karolarım bir yerlere. Genellikle tek bir sözcük bile yeterlidir buna. Bir keresinde tarlalar arasından geçen ıssız bir yolda araba sürüyorken, boş bir apartmanın iki katı arasında arızalanıp duran bir asansörde geçen bir öykü konusu geldi aklıma. Yanımda ne kalem vardı ne de kâğıt. Arabayı durdurup dışarıya çıktım ve toz toprak içindeki arka camın üstüne parmağımla bir tek sözcük yazdım: ASANSÖR. Bu yetti bana. Eve döner dönmez üs-

tünde 'Öyküler' yazan ve aklıma gelen konuları not ettiğim o eski püskü, kırmızı kapaklı defterimi alıp hemen not ettim yolda aklıma gelen bu konuyu.

Yazarlık işini ciddi olarak ele aldığım yıllardan beri yanımda bu emektar defter. İçinde tam doksan sekiz yaprak var. Var olduğunu biliyorum çünkü hepsini saydım teker teker. Bu defterin hemen tüm yapraklarının her iki yüzü de böylesi birkaç satırlık öykü konusu notlarıyla dolu. Çoğu beş para etmez, ama yazdığım her öykü ve her çocuk kitabı gözlerini ilkin bu yıpranmış, kırmızı kapaklı defterin sayfalarından birinde birkaç satırlık bir not olarak açmıştır edebiyat dünyasına. Örneğin:

Bir tatlı kaçığın işlettiği bir çikolata fabrikası olsa ve orada akla gelmeyecek harika şeyler üretilse...

Bu not daha sonra *Charlie ve Çikolata Fabrikası* isimli çocuk kitabı oldu.

Her ucu köydeki başka bir dükkânının altına çıkan bir tüneller ağına sahip olan Bay Fox (Tilki)'la ilgili bir öykü yazılabilir. Bay Fox geceleri tünellerden geçip dükkânlara girer ve dilediğini alır.

Bu da *Fantastik Mr. Fox*'un doğumu.

Jamaika'da tatilini geçiren ailenin oğlu yerli balıkçıların yakaladığı dev deniz kaplumbağasını görür. Babasına hayvanı alıp salıvermesi için yalvarır. Çocuk deliye döner. Babası sonunda havyanı satın alır. Eee sonra? Çocuk kaplumbağayla birlikte kaçıp gider belki de.

İşte *Hayvanlarla Sohbet Eden Çocuk* isimli öykünün başlangıcı.

Adamın biri iskambil kâğıtlarını arkalarından okumanın yolunu bulur. Kumarhanelerde milyonlar kazanır.

Bu da sonunda *Şeker Henry'nin Akıl Almaz Öyküsü'*ne dönüştü.

Bazen bu ufak notlar defterde bekler dururlar beş–hatta on– yıl kadar, ama aralarında gerçekten umutvar olanlar eninde sonunda birer öyküye dönüşürler. Sonunda hiç yazılmasalar bile, bir öykünün ya da bir çocuk kitabının nasıl ufacık bir ipucundan çıkıp koca bir öykü ağına dönüştüğünün bir göstergesidirler. İlmik ilmik kazak örür gibi satır satır örülür ve gelişir öykü yazıldıkça. Öyküyü öykü yapan unsurlar masa başında var edilirler, ama konuya ilişkin bir başlangıç olmadıkça öyküyü yazmaya bile başlayamazsınız. O kırmızı kapaklı eski defter olmasaydı, çok çaresiz kalırdım doğrusu.

Çocuk Oyuncağı

İlk Öyküm - 1942

Olan bitenleri pek anımsamıyorum. Yani öncesini. Her şey olup bitinceye kadar olanları.

Fouka Havaalanı'ndaydık. Uçaklarımıza benzin verilirken Blenheim¹ pilotları bize yardımcı olup çay filan ikram etmişlerdi. Bombardımancıların ne kadar sessiz olduklarını anımsıyorum. Kantin çadırında çaylarını içerlerken ağızlarını hiç açmamışlardı. Çaylarını bitirdikten sonra masadan kalkıp topluca çadırdan çıkarken de ağızlarını bıçak açmıyordu. İşleri hiç de kolay değildi o sıralar. Kendilerini temelli kapıp koyvermemelerinin tek nedeni, çok zor koşullar altında uçuyor olmalarıydı. Çok iyi biliyordum bunu. Olağandan sık aralarla uçmak zorunda kalıyorlardı ve yerlerini almaya gelecek yeni ekipler de görünmüyordu ufukta o günlerde.

Çay için teşekkür edip çadırdan çıkarak Gladiatorlarımızın² benzin ikmali işinin bitip bitmediğini görmek için uçaklarımızın yanına döndük. Havanın epey rüzgârlı olduğunu anımsıyorum. Rüzgâr külahı,³ sokak

¹ Kanada'nın Ontario eyaletinde imal edilen bombardıman uçakları. (Çev.)

² İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde keşif işlerinde de kullanılan tek motorlu, iki kat kanatlı, hafif savaş uçakları. (Çev.)

³ Rüzgârın hızını ve yönünü ölçmeye yarayan ve bir direğin tepesine takılan, hortuma benzer torba. (Çev.)

köşelerinde yol gösteren trafik okları gibi dümdüz olmuştu. Kumlar yerden havalanıp bacaklarımızı kamçılıyor, çadır bezlerine çarptıkça hışır hışır sesler çıkartıyorlardı. Rüzgârda uçuşan çadırlar, çadır bezinden yapılmış ve durdukları yerde el çırpan insanlara benziyorlardı tıpkı.

"Bombardıman pilotları mutsuz görünüyorlar," dedi Peter.

"Onlar mutsuz değiller," diye yanıt verdim.

"Tepeleri atmışa benziyorlar diyelim."

"Tepeleri de atmış değil onların. Canlarına tak etmiş, hepsi o kadar. Ama asla pes etmeyecekler. Pes etmemek için ellerinden geleni yapıyorlar."

Gladiatorlarımız kumda yan yana duruyorlardı. Haki gömlekli ve haki kısa pantolonlu hava erlerinin hâlâ çevrelerinde gidip gelmelerine bakılırsa uçaklarımızın benzin ikmali henüz tamamlanmamıştı. Benim sırtımda ince pamukludan yapılmış beyaz bir uçuş tulumu vardı. Peter'in tulumu mavi pamukludandı. Uçmak için daha kalın giysilere gerek yoktu buralarda.

"Nerede bu yer?" diye sordu Peter.

"Charing Cross'un 35 kilometre berisinde, yolun sağ tarafında," diye yanıt verdim. Charing Cross dediğimiz yer, yolun çölde kuzeye –Mersah Matruh'a¹ doğru ayrıldığı yerdir. İtalyanlar Mersah'ın hemen dışındaydılar. Ve keyifleri yerindeydi. Bu işi iyi başarmışlardı doğrusu. Doğrusunu isterseniz –bildiğim kadarıyla– İtalyanların bugüne kadar tek başarıları da bu olmuştu zaten. İtalyanların morali hassas bir altimetre gibi habire bir dibe bir tavana vurup durur. Mihver Devletleri² son günlerde dünyayı kasıp kavurdukları için, İtalyanların moral altimetre ibreleri de o anda göğün yedinci katına

¹ Mısır'da bir belde. (Çev.)

² 2. Dünya Savaşı'nda Almanya, İtalya ve Japonya'nın oluşturduğu birliğe verilen isim. (Çev.)

vurmuş durumdaydı. 12000 metrede uçuyorlardı sanki. Uçaklarımızın yanında durup benzin ikmalinin tamamlanmasını bekledik.

"Bu görev, çocuk oyuncağı," dedi Peter.

"Evet, sanırım kolay olacak."

Ayrılıp uçaklarımıza yürüdük. Uçağıma tırmanıp kokpite yerleştim. O gün emniyet kemerimi bağlamamda bana yardımcı olan hava erinin yüzü hâlâ taptaze duruyor anılarım arasında. Biraz geçkince –kırk yaşlarında filan– kel kafalı biriydi. Kırıktan geçilmeyen yüzünde parlayan gözleri, büyükannemi anımsattı bana. Ömrünü, bir daha geri gelmeyen pilotlara emniyet kemerlerini bağlamakta yardımcı olmakla geçirmişe benziyordu. Uçağın kanadının üstünde durmuş, iyice takıldılar mı diye emniyet kemerinin kayışlarını çekiştirerek kontrol ederken, "Dikkatli ol," dedi bana. "Dikkatli olmanın zararı yoktur."

"Çocuk oyuncağı," dedim.

"Sen öyle san."

"Gerçekten de çocuk oyuncağı. Önemli bir iş değil. Çocuk oyuncağı bu, çocuk oyuncağı."

Sonra olanları hiç anımsamıyorum. Tek anımsadığım, daha sonra olanlar. Herhalde Fouka'daki havaalanından kalkıp yerden 240-250 metre yüksekte batıya, Mersah'a doğru uçmuşuzdur. Sancak tarafımızda denizi görmüşüzdür herhalde ve sanırım –yok yok, sanırım değil kuşkusuz– denizin nasıl masmavi olduğunu ve doğudan batıya doğru uçsuz bucaksız uzanan kumsala vuran dalgalarının kıyı boyunca yarattığı bembeyaz köpük şeridiyle ne güzel göründüğünü düşünmüşümdür. Herhalde Charing Cros'u geçip 35 kilometre berisine kadar gitmişizdir, ama anımsayamıyorum. Anımsadığım tek şey belaya çattığımız, sorun üstüne sorun yaşadığımız ve geri dönmeye başladığımızda sorunlarımızın daha da arttığı. En büyük sorunum da paraşütle atlaya-

mayacak kadar alçaktan uçuyor olmamdı. İşte olanları anımsamaya başlamam tam o zamana denk geliyor. Uçağın burnunun yere doğru dikildiğini, burnun üzerinden aşağıya doğru bakınca yerde koca bir devedikenini ve devedikeninin yanında irili ufaklı birkaç kaya gördüğümü anımsıyorum. Ve de bu devedikenisiyle o kayalar yerden kopmuş, her yeri kaplayan kumlarla birlikte yıldırım hızıyla üstüme doğru geliyorlardı. Bunları çok iyi anımsıyorum.

Tam bu noktada bir anlık bir hafıza kaybı daha var. Bir saniye de sürmüş olabilir, yarım dakika da. Ama sanırım yalnızca bir-iki saniye kadar sürdü bu; sonra sağ taraftan *harr* diye bir ses duydum: Sancak tarafındaki benzin deposu alev almıştı. Bir *harr* sesi de sol taraftan duyuldu, iskele kanadındaki depo tutuşurken. Ama bunların hiçbir önemi yoktu benim için. Ben biraz sersemlemiş olarak rahat rahat oturuyordum olduğum yerde. Gözlerim görmüyordu ama bunun da bir önemi yoktu benim için. Merak edilecek bir şey yoktu durumumda. Rahatım yerindeydi. Ta ki bacaklarımda bir sıcaklık hissetmeye başlayana dek. Bu da hoş bir sıcaklıktı başlangıçta. Ama hemen ardından her iki bacağım boyunca yayılan dağlayıcı, kavurucu bir lav seline dönüşüverdi bir anda.

Bu yakıcılığın hiç de hoş bir şey olmadığını farkındaydım ama bütün farkında olduğum da buydu. Kavurucu sıcaklık hoşuma gitmediği için bacaklarımı biraz yukarıya kaldırıp olduğum yerde oturmayı sürdürdüm. Sanırım bedenimle beynim arasındaki telgraf sisteminde bir kopukluk meydana gelmişti o aralık. Sistem doğru çalışmıyordu. Bedenim olanları beynime iletmede ve ondan komut istemekte ağır davranıyordu anlaşılabilir. Ama sonunda bir haber iletmeyi başardı sanırım. "Aşağıda bir yerde dayanılmaz bir ısı var. Ne yapmamız gerekiyor? İmza: Sağ Bacak ve Sol Bacak." Uzunca bir sü-

re bir yanıt gelmedi. Sanırım beynim sorunu evirip çeviriyor, soruya bir yanıt arıyordu.

Sonra ağır ağır, teker teker konuşarak, sinir telleri boyunca yanıtını iletti bedenime. "Uçak – yanıyor – stop – Hemen – tekrarlıyorum hemen – dışarıya – çık – stop – Hemen – uçaktan – dışarı – çık." Bu mesaj tüm sisteme –kollardaki, bacaklardaki, bedenimin her yerindeki kaslara– yayıldı bir anda ve kaslar işe el koyup hemen harekete geçtiler. Ellerinden geleni yapıyorlardı. Biraz itelediler, biraz çekiştirdiler, tüm güçleriyle zorlandılar – ama boşuna. Yukarıya bir telgraf daha gönderdiler. "Çıkamıyoruz. Bir şey bizi tutuyor." Buna bir yanıt gelmesi daha da uzun sürdü. Onun için ben de oturup yanıtın gelmesini bekledim ısı habire artıp dururken. Beni olduğum yere mihlayan bir şey vardı ve bunun ne olduğunu bulmak beynimin işiydi. Elleriyle omuzlarıma abanıp beni koltuğuma mihlayan neydi? Bir dev mi? Koca koca kayalar mı? Evler mi? Yol silindirleri mi? Çelik dosya dolapları mı? Yoksa yer çekimi mi? Ya da ipler mi? Dur biraz. İpler? İpler. İşte yanıt gelmeye başlıyor. Gene ağır ağır, gene teker teker geliyor. "Emniyet – kemerin – stop – Emniyet – kemerinin – kayışlarını – çöz." Kollarım yanıtın komutuna uyarak çalışmaya başladılar. Kemer kayışlarını çekiştirip duruyorlardı ama kayışlar bir türlü açılmıyorlardı. Ellerim halsiz parmaklarının tüm gücüyle habire uğraşıp duruyorlardı ama ne çare, kayışlar bir türlü açılmıyorlardı. Beynime hemen yeni bir haber iletiler. "Kayışları açamıyoruz. Açmak için ne yapmamız gerek?"

Bu kez sanırım yanıtın gelmesini üç-dört dakika beklemem gerekti. Telaşlanmanın, sabırsızlaşmanın ne bir yararı, ne bir gereği vardı. Emin olduğum tek şey de buydu zaten. Yanıtın gelmesi ama da uzun sürüyordu ha! Yüksek sesle, "Allah kahretsin, burada yanıp gideceğim. Burada yanıp..." diye söylenmeye başladım

da sözümün sonunu getiremedim. Beynimden bir yanıt –hayır, aldandım– yo, yo tamam işte, sonunda beynimden ağır ağır bir yanıt gelmeye başlamıştı işte. "Kemerin – acil – açma – düğmesine – bas – sersem – herif – ve – elini – çabuk – tut."

Kayışları kitleyen emniyet pimi açıldı ve kayışlar gevşediler. Hadi şimdi dışarı çıkalım. Dışarı çıkalım. Dışarı çıkalım. Ama bir türlü başaramıyordum bunu. Bir türlü kendimi kokpitten dışarıya çekemiyordum. Kollarım ve bacaklarım ellerinden geleni yapıyorlardı ama boşuna. Çaresizlik içinde yukarıya –beynime– "İvedi-likle" kaydıyla son bir haber daha iletildi telaşla.

"Bir şey bizi yerimize mıhlıyor. Başka bir şey. Ağır bir şey."

Kollarımla bacaklarım yok yere çabalamayı kestiler bu mesajdan sonra. Güçlerini boş yere tüketmenin bir yararı olmayacağını içgüdüsel olarak biliyorlardı. Kılmıdamadan durup beyinden bir yanıt gelmesini beklemeye başladılar. Ne de uzun sürüyordu yanıtların gelmesi, tanrım! Lavlar arasında geçen yirmi, otuz, kırk saniye. Lavlar henüz akkora dönüşmüş değil. Ne cızırdayan et sesi var henüz ne de kavrulan et kokusu. Gladiatörler Spitfireler ya da Hurricaneler¹ gibi çelikten yapılmadıkları için çok yakında duyulmaya başlayacaklar ama. Gladiatörlerin kanatları iyice gerdirilmiş çadır bezinden yapılmış ve çadır bezinin üstü de yanmaya dayanıklı inanılmaz bir kimyasal maddeyle boyanmıştır ama altlarındaki iskelet, tıpkı ateş yakmakta kullanılan tahta parçacıklarına benzeyen binlerce incecik tahta parçasından yapılmıştır. Tek fark, kanat iskeletlerindeki bu tahta parçalarının daha ince ve daha kuru olmalarıdır. Eğer kafası çok iyi işleyen bir adam kendi kendine, "Dünyadaki her şeyden daha çabuk tutuşup daha iyi yanacak

¹ İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde kullanılan bir tip avcı uçağı. (Çev.)

kocaman bir şey icat edeceğim," deyip böyle bir işe girişseydi, sanırım sonunda tıpatıp Gladiatorlara benzeyen bir şey icat ederdi. Bu arada ben hâlâ pilot koltuğunda oturmuş beynimden gelecek yanıtı bekliyordum.

Derken kısa, öz, her şeyi açıklayan yanıt geliverdi. "Paraşütünün – kilidini – aç."

Kilidi açtım, paraşütün omuz askılarını sıyırdım ve zorlanarak da olsa kokpitin cam kenarlarına tutunarak oturduğum pilot koltuğundan kalktım ve dışarıya sarkarak kendimi yere bırakıverdim. Bir yerlerim tutuşmuş gibi geldi bana. Onun için kuşlarda yuvarlandım bir süre, sonra ellerimin ve dizlerimin üstünde sürünerek yanan uçaktan uzaklaşıp kuşlara serildim kaldım.

Kanat altındaki makineli tüfeklerdeki mermilerin alevlerin etkisiyle patlamaya başladıklarını ve kurşunlardan bazılarının hemen yanı başımda kuşlara saplandıklarını duyabiliyordum, ama buna aldırmadım bile. Öylesine duyuyordum işte patladıklarını.

Oram buram ağrımaya, canım yanmaya başlamıştı. En acıyan yerim de yüzümdü. Yüzümde bir gariplik vardı. Bir şeyler olmuştu yüzüme. Usulca elimi kaldırıp yüzüme dokundum. Yapış yapıştı. Burnumu bulamıyordum. Burnum yerinde değil gibiydi. Bu kez de dişlerime dokundum, ama sanırım onların durumuyla ilgili bir karara ulaşmadan kendimden geçmişim.

Birdenbire yanı başımda Peter beliriverdi. Sesini duyuyor, hoplaya zıplaya çevremde dört dönerek deliler divaneler gibi haykırdığını işitiyordum. Elimini yakalamış hızlı hızlı sallayarak sıkarken bir yandan da, "Tanrım! Senin hâlâ o uçağın içinde olduğunu sandım!" diye bağıırıyordu. "Yedi-sekiz yüz metre ilerine indim ve buraya kadar soluk almadan koştum. Sen nasılsın bakalım?"

"Burnuma ne olmuş, Peter?" diye sordum.

Karanlıkta bir kibrit çaktığını duydum Peter'in. Çöllerde gece, apansız bastırır. Kısa bir sessizlik oldu.

"Pek burnun kalmamışa benziyor," dedi Peter sonunda. "Çok canın yanıyor mu?"

"Sersemleşme. Tabii ki çok canım yanıyor."

Uçağına gidip ilk yardım çantasından morfin alıp geleceğini söyledi Peter, ama gitmesiyle dönmesi bir oldu. "Bu karanlıkta uçağımı bulamadım," dedi.

"Hiçbir şey göremiyorum, Peter," dedim.

"Ben de göremiyorum. Çoktan gece oldu. Her yer zifiri karanlık."

Çöl ayazı çıkmıştı. Soğuk, iliklerimize işliyordu. Biraz daha iyi ısınabilelim diye Peter yanıma uzandı boylu boyunca. Arada bir, "Bundan önce burnu olmayan birini görmemiştım hiç," deyip duruyordu. Bense durup durup kan kusuyordum. Her öğürüşümde Peter bir kibrit çakıp bakıyordu. Bir keresinde bir sigara yakıp bana verdi, ama hemen sıırıslam oldu sigara. Kaldırıp attım. Zaten canım sigara istemiyordu.

Orada ne kadar kaldık, hiç bilmiyorum. Bu anlatıklarımın başka anımsadığım pek bir şey de yok. Bir de Peter'a sık sık cebimdeki boğaz ağrısı haplarını bulup hemen bir tane almasını, yoksa benden boğaz ağrısı kapacağını söyleyip durduğumu anımsıyorum. Ona nerede olduğumuzu sorduğumu, onun da, "İki ordunun arasında bir yerdeyiz," diye yanıt verdiğini de anımsıyorum. İngilizce konuşan sesler duyduğumu, İngiliz devriyesinin İtalyan olup olmadığını sorduğunu da. Peter onlara bir yanıt verdi ama bu yanıtın ne olduğunu anımsayamıyorum.

Daha sonra sıcacık bir çorbadan bir kaşık alır almaz hemen midemin bulandığı da anımsadığım şeyler arasında. Bütün bu süre boyunca Peter'ın hemen yanı başımda olduğunu, bana harika davrandığını, hiç ya-

nımdan ayrılmadığını hissetmek bana hoş bir duygu veriyordu. Anımsadıklarımın hepsi bu işte.

Adamlar uçakların yanında durmuş, ellerinde boya kutularıyla uçakların üstlerine resimler çiziyorlar, bir yandan da sıcaktan söz ediyorlardı.

"Uçaklara resim çiziyorlar," dedim.

"Evet," dedi Peter. "Harika bir fikir bu. Ne hoş, değil mi?"

"Neresi hoş?" dedim. "Söyle de biz de bilelim."

"Bunlar çok gülünç resimler. İnsanı gülmekten kırıp geçirirler," dedi Peter. "Alman pilotlar bunları görünce öyle bir gülmeye başlayacaklar ki gülmekten doğru dürüst ateş etmeye halleri kalmayacak."

"Zırvalık. Zırvalık bu, zırvalık."

"Hiç de değil. Müthiş bir fikir bu. Gel de yakından bak hele."

Hopluya seke sıra sıra dizilmiş uçaklara doğru koşmaya başladım. "Bir hopla, bir sek! Bir hopla, bir sek! Tempoyu kaçıрма!" diye bağıırıyordu Peter.

"Hopla, sek, sıçra. Hopla, sek, sıçra," diye yanıt verdim ben de bağıırarak. Hopluya seke, sıçraya dans ederken uçaklara doğru yaklaşıyorduk.

İlk uçağı boyayan adamın üzüntü dolu gözleri ve kafasında da hasır bir şapka vardı. Elinde tuttuğı bir dergideki resmi kopyalıyordu uçağın üstüne. Peter resmi görünce, "Şu resme de bak hele bir," deyip kahkahalar atmaya başladı. İlk önce şöyle bir kıkırdamış, sonra bu kıkırdama avaz avaz bir kahkahaya dönüşmüştü. İki eliyle iki dizine vuruyor, gözlerini yummuş, ağzını alabildiğine açmış, iki büklüm olmuş habire gülüyordu. Başındaki ipek silindir şapka kafasından düşüp kumlar da yuvarlandı.

"Hiç de gülünç değil," dedim.

"Gülünç değil mi?" diye böğürdü Peter kahkahalar arasında. "Gülünç değil derken ne demek istiyorsun sen? Bana bir baksana. Nasıl güldüğümü görmüyor musun? Böyle gülerken nişan alıp hiçbir şeyi vuramam ben. Bırak bir uçağı, ne ev vurabilirim ne de fil." Kumların üstünde yuvarlanıyor, zor soluk alıyor, gülmekten katılıyordu. Sonra kalkıp beni kolumdan tuttu ve birlikte bir sonraki uçağı doğru yürüdük. "Hopla, sek, sıçra! Hopla, sek, sıçra!" deyip duruyordu Peter.

Yüzü kırış kırış, ufak tefek bir adam elindeki kalın uçlu kırmızı kalemle uçağın gövdesine harıl harıl bir şeyler yazıyordu. Başının gerisine ittiğı hasır şapkasının altında şırıl şırıl terlemekteydi.

"Günaydın," dedikten sonra, "günaydın, günaydın, günaydın," diye söylenmeye devam ede ede kafasındaki hasır şapkayı çıkartıp şapka yere değene dek eğile eğile eski zaman soylularını andıran bir biçimde bizi selamlamaya başladı.

"Kes!" diye bağırdı Peter, sonra uçağı yaklaşarak ufarak adamın yazdığı şeyleri okumaya başladı. Bu uçağın yanına gelene kadar zaten kıkırdayıp duruyordu Peter. Adamın yazdıklarını okudukça yeniden kahkahalarını tutamaz oldu. İki yana sallana sallana gülüyor, öne eğilmiş dizlerini döve döve kahkahadan kırılıyor, "Tanrım, ne komik bir öykü bu böyle! Bana baksana! Nasıl güldüğüme bir baksana!" deyip duruyordu kahkahalar arasında. Parmak uçlarının üstüne kalkmış hop hop hopluyor, başını yandan yana sallayarak kıkırdayıp duruyordu. Derken ben de güldüğü şeyin ne olduğunu algılayıp onunla birlikte gülmeye başladım. Gülmekten karnıma kramplar girinceye kadar katıla katıla güldüm. Bu o kadar komikti ki kumların üstünde yuvarlana yuvarlana avaz avaz gülüyor, gülmekten başka hiçbir şey yapamıyordum.

"Harikasin, Peter," diye bağırdım kahkahalar arasında. "Ama Alman pilotlar İngilizce biliyorlar mı acaba?"

"Allah kahretsin!" diye bağırdı birdenbire Peter, gülmeyi keserek. "Durun! Yaptığınız işi bırakın!" Boyayla uçaklara bir şeyler yazıp çizen adamlar boyamayı kesip ağır ağır arkalarına dönerək Peter'a baktılar, sonra step dansı yapmaya başlayarak, "Saçma sapan şey bunlar. Kanatların üstünde, kanatların üstünde, her bir kanadın üstünde saçma sapan zırvalıklar var," diye bir ağızdan şarkı söylemeye koyuldular.

"Kesin şu şamatayı," diye bağırdı Peter. "Bir sorun çıktı. Soğukkanlılığımızı kaybetmemeliyiz. Silindir şapkam nerede benim?"

"Ne?" dedim.

"Sen Almanca konuşursun," dedi Peter bana bakarak. "Hadi bütün bunları Almancaya çevir." Sonra da uçakları boyayan adamlara dönerek, "Yazıları sizin için Almancaya çevirecek," diye bağırdı bu kez de.

Ben de tam o sırada Peter'ın kumlar üstünde yatan silindir şapkasını gördüm. Görmezlikten gelip başka yere çevirdim gözlerimi hemen; ama sonra dayanamayıp gene aynı yere baktım ve gene o şapkayı gördüm. Eski zamanlarda operaya giderken giyilen türden ipek bir silindir şapkaydı bu. Yan üstü dönmüş, kumların üstünde yatıyordu.

"Delisin sen!" diye bağırdım birdenbire Peter'a. "Zırdelisin. Ne halt ettiğini bilmiyorsun. Hepimizin ölümüne neden olacaksın. Zırdeliden de delisin sen, bunu biliyor muydun? Tanrım, aklını kaçırmışsın sen!"

"Çok gürültü ediyorsunuz," dedi bir kadın sesi. "Böyle bağırmamanız gerek. Size hiç de iyi gelmez bu. Bakın nasıl da terlemiştir." Birinin alnımı ıslak bezle sildiğini hissettim, sonra, "Bu kadar heyecanlanmanız iyi değil," diye sözüne devam etti aynı kadın sesi.

Sonra apansız yok olup gitti kadın; ben de soluk mavi gökyüzüyle baş başa kaldım. Hiç bulut olmayan gökyüzü Alman avcı uçaklarıyla doluydu. Sağımda solumda, altımda üstümdede, önümdede arkamda, her yerde Alman uçakları vardı ve kaçabileceğim bir delik ya da yapabileceğim bir şey yoktu bu durumda. Almanların hepsi teker teker sırayla üstüme üstüme geliyorlar, sağa sola yatarak, taklalar atarak dikkatsizce uçak kullanıyorlar, çevremde tehlikeli bir step dansı tutturmuş oynayıp duruyorlardı hiç ara vermeden. Ama –kanatlarımda o gülünç resimler vardı ya– ben hiç korkmuyordum. Kendime güvenim sonsuzdu. "Bu yüz uçağın her biriyle teker teker savaşıcağım ve hepsini de birer birer vuracağım," diye düşünüyordum. "Onlar resimlere gülerken hepsini teker teker alaşağı edeceğim."

Sonra birdenbire bana yaklaşıverdi Alman uçakları. Tüm gökyüzünü kaplamışlardı. O kadar çoktular ki hangilerini gözleyip hangilerine saldıracağımı kestiremiyordum bir türlü. Kara bir perde gibi örtmüşlerdi mavi gökyüzünü. Arada bir aralarından avuç içi kadar mavi bir gökyüzü parçası görünüyordu, o kadar. Arada sırada da olsa, pantolon kığı yamayacak kadar bir gökyüzü parçası görünüyordu ya, önemli olan buydu. Bu kadarı da yeterdi bana. Kığı yamamaya yetecek kadar gökyüzü oldu muydu, her şey yolunda demektir.

Alman uçakları hâlâ yaklaşıyorlardı. Yaklaştıkça yaklaşip burnumun dibine kadar geldiler. Artık görebildiğim tek şey, Messerschmittlerin¹ gövdeleri üstünde parıl parıl parlayan kapkara gamalı haçlardı. Az sonra, her sağa sola bakışımda sayıları biraz daha çoğalan Alman uçaklarından ve gamalı haçlardan başka bir şey görünmez olmuştu. Daha sonra uçaklar da görünmez olup ortada yalnızca mavi gökyüzünü kaplayan kapkara ga-

¹ Alman Hava Kuvvetleri'nde kullanılan avcı uçağı tiplerinden biri. (Çev.)

malı haçlar kaldı. Her gamalı haçın her bir ucunda eller vardı ve bu eller el ele tutuşup Gladiatorumun çevresinde bir çember oluşturdular. Messerschmitt motorları derinden gelen, boğuk hmmm hmmmmlarla neşeli bir ezgi tutturmuş uğuldarken, gamalı haçlar da bu ezgiye ayak uydurmuş çevremde dans edip duruyorlardı. Arada bir Messerschmittlerden ikisi çemberden ayrılarak uçaklar sanki "Yağ Satarım, Bal Satarım"¹ oynuyorlarmış gibi— çemberin çevresinde birkaç kez dolandıktan sonra birdenbire üzerime doğru saldırıya geçiyor, o zaman ben de Messerschmittlerin oynadıkları oyunun gerçekten de "Yağ Satarım Bal Satarım" olduğunu anlıyordum. Üzerime gelen uçaklar yan yatıp taklalar atıyor, kuyruklarının üzerine dikilip birbirlerine selam verir gibi bir sağa bir sola eğiliyor, onlar parmaklarının ucuna kalkmış çevremde dans ederken diğer Messerschmittler de, "Yağ satarım, bal satarım, ustam ölmüş ben satarım," diye çığırarak saldırıya geçen uçaklara tempo tutuyorlardı.

Ama ben kendime olan güvenimi kaybetmemiştim. Onlar dans ediyorlarsa, ben onlardan da iyi dans ederdim. Üstelik benim damım onlardan kat kat daha yetenekliydi. Üstelik dünyanın en güzel kızıydı da. Başımı eğip bakınca nazlı nazlı kıvrılan incecik boynunu, bembeyaz omuzlarının yuvarlaklığını, bana doğru uzanan dal gibi, dansa hevesli kollarının beyazlığını görebiliyordum.

Birdenbire sancak kanadımın üstünde kurşun delikleri olduğunu fark ettim. Beni hem kızdırdı hem de korkuttu bu. Doğrusunu söylemek gerekirse öfkem daha ağır basıyordu. Bir an için sarsılan özgüvenim geri gelirken, "Bunu yapan Almanın hiç espri anlayışı yokmuş," diye söyledim kendi kendime. "Her toplulukta

¹ Köşe kapmaca gibi bir çocuk oyunu. (Çev.)

espri anlayışı sıfır olan biri olur muhakkak. Merak edecek bir şey yok bunda. Her şey yolunda."

Ama başımı çevirip iskele kanadımında da kurşun delikleri olduğunu görünce adamakıllı korktum bu kez. Hemen cam kokpit kapağını açıp ayağa kalkarak, "Sersemler, şu gülünç resimlere baksanıza bir kere," diye bağırırmaya başladım. "Kuyruğumdaki şu karikatüre baksanıza! Gövdemde yazılı fıkrayı okusanıza! Lütfen okuyun gövdemdeki fıkrayı!"

Ama uçaklar üstüme üstüme gelmeye devam ettiler. İkişer ikişer çemberden ayrılıp ateş ede ede üstüme geliyorlardı. Messerschmittler şimdi de "Aç Kapıyı Bezirgân Baş¹" oynamaya başlamışlardı. Motorlar, "Kapı hakkı ne verirsin? Ne verirsin?" diye uğuldarken kapkara gamalı haçlar da bu ezginin ritmine kapılmış bir o yana bir bu yana sallanıp duruyorlardı. Kanatlarımdaki, motor yatağındaki, kokpitteki kurşun deliği sayısı gitgide artıyordu bu arada.

Sonra birdenbire benim gövdemde de kurşun delikleri oluşuverdi.

Ama acı duymuyordum. Kanatları tır tır, tır tır titreye titreye uçağım burnunun dikine burguya girdiği zaman bile acı hissetmedim hiç. Uçağım havada döndükçe, havada döne döne birbirlerinin kuyruklarını kovalayan masmavi gökyüzüyle kapkara deniz yüzeyi öyle hızlı dönüyorlardı ki çevremde, artık biri nerede başlıyor, diğeri nerede bitiyor, ayırmak olanaksızlaşıyor; bu kara-mavi renk fıırıldığında bir tek güneşin çizdiği göz kamaştırıcı ışık halkası izlenebiliyordu. Kapkara gamalı haçlar, düşerken bile peşimi bırakmamışlardı. Hâlâ el ele tutuşmuş olarak peşim sıra dans edip duruyorlardı. Messerschmittlerin motorları şimdi de başka bir ezgi tutturmuşlardı. Peşim sıra "Şimdi seni sonu gelmez bir

¹ Bir çocuk oyunu. (Çev.)

uykuya göndereceğiz./Pervaneyle kafa kesip kahkahayla tepineceğiz," diye dört-dört-dört-beşlik bir ölçüyle bağırdıklarını duyabiliyordum.

Kanatlar hâlâ tır tır, tır tır ediyor; gökle denizin birbirine karıştığı bir zeminde güneşin çizdiği ışık halkasından başka hiçbir şey görünmüyordu.

Sonra görünen tek şey deniz oldu birdenbire. Altımda uzanan denizi ve sırtındaki beyaz atları görüyordum uçağımın burnunun üzerinden aşağı doğru bakınca. "Bunlar karaya savaş açmış denizin beyaz küheylanları," dedim kendi kendime. Denizi ve üstündeki beyaz küheylanları ayırt edebildiğim için beynimin gerektiği gibi çalıştığını anlayabiliyordum. Bu arada fazla zamanım olmadığını da anlayabiliyordum, çünkü beyaz atlar gittikçe yaklaşıyor, gittikçe büyüyor, deniz de dümdüz ve mavi bir tabak gibi görüneceğine gittikçe suya ve denize benzemeye başlıyordu. Derken görünürde bir tek beyaz küheylan kaldı. Gemi azığa almış, ağzından köpükler saça saça, toynaklarıyla suları fışkırtta fışkırtta, bana yaklaştıkça sırtını kamburlaştırta kamburlaştırta baş döndürücü bir hızla üzerime doğru geliyordu. Denizin yüzünde çılgın bir dört nala kalkmıştı küheylan. Binicisini atmış, zıvanadan çıkmış, burnunun dikine koşuyordu. Onunla çarpışacağımız besbelliydi.

Ondan sonra hava ılıniverdi. Artık ne mavi gökyüzü vardı görünürlerde ne de kapkara gamalı haçlar. Kırmızı kadife kaplı koskoca bir koltukta oturuyordum. Gece çökmeye başlamıştı. Gerilerden bir yerden meltem esiyordu.

"Neredeyim ben?" diye sordum.

"Çatışmada kayboldu kayıtlarına geçtin. Öldüğün sanılıyor."

"Öyleyse bunu anneme söylemeliyim."

"Söyleyemezsin. Telefonu kullanmana izin yok."

"Niye ki?"

"Telefon yalnızca Tanrı'ya bağlıdır da ondan."

"Kayıtlara ne diye geçtiğimi söylemiştin sen?"

"Çatışmada kayboldu – Öldüğü sanılıyor, diye geçtin."

"Doğru değil bu! Yalan söylüyorsun. Pis bir yalan bu. Ben buradayım işte. Kaybolmuş filan değilim. Beni korkutmaya çalışıyorsun sen, ama başaramayacaksın. Başaramayacaksın –anladın mı?– bunu başaramayacaksın, çünkü bunun bir yalan olduğunu biliyorum. Filoma geri dönüyorum ben. Beni durduramazsın. Gidiyorum işte. Bak gördün mü, gidiyorum işte."

Kırmızı koltuktan kalkıp koşmaya başladım.

"Şu röntgenlere bir kez daha bakayım, hemşire."

"Buyurun, doktor."

İşte gene o kadın sesi. Başucuma yaklaşıyor. "Bu gece ne kadar da gürültü ettiniz," dedi kadın sesi. "Durun da yastıklarınızı düzeltelim. Hepsini yere atmışsınız bakın." Yumuşacık, sevecenlik dolu bir sestir bu.

"Çatışmada kayboldu diye mi geçtim kayıtlara ben?"

"Yok canım, yok yok. Her şey yolunda."

"Çatışmada kayboldu diye kayıtlara geçtiğimi söylediler bana."

"Saçmalamayı bırakın. Her şey yolunda dedim."

Herkes, herkes, herkesler saçmalıyor. Saçmalık. Saçmalık. Ne kadar da güzel bir gün bu. Koşmak istemiyorum ama kendimi durduramıyorum bir türlü. Oturların arasında koşup duruyorum ve bir türlü duramıyorum, çünkü beni bacaklarım koşturuyor ve ben bacaklarımı kontrol altına alamıyorum. Yere bakınca bunların benim bacaklarım, ayaklarımdaki ayakkabıların benim ayakkabılarımda olduklarını ve bu bacakların benim bedenime bağlı olduklarını görebiliyorum ama bu bacaklar bana ait değil sanki. Benim istediklerimi yapmıyorlar. Tarlalarda koşup duruyorlar ve ben de onla-

rın peşinden gitmek zorunda kalıyorum. Dur durak bilmeksizin koşuyorum ve arazinin yer yer engebeli olmasına karşın hiç tökezlemiyorum. Ağaçların, çitlerin yanından rüzgâr gibi geçip gidiyorum. Tarlalardan birinde otlayan birkaç koyun var. Ben deli danalar gibi koşarak yanlarından geçerken otlamayı kesip dört bir yana kaçıyorlar. Bir ara annemi görüyorum. Sirtında uçuk gök rengi bir entari, yere eğilmiş mantar topluyor. Ben koşarak yanından geçerken gözlerini kaldırıp bana bakıyor, "Sepet hemen hemen doldu. Eve dönelim mi artık?" diyor bana. Ama bacaklarım durmuyor ki bir türlü. Çaresiz, koşmaya devam ediyorum.

Derken ilerideki uçurumu gördüm. Uçurumun berisi kapkaranlıktı. İçinde koştuğum tarla güneşin altında pırlıl pırlıldı ama bu ulu uçurumun berisinde karanlıktan başka bir şey görünmüyordu. Işıl ışıl gün ışığı uçurumun kenarında bıçakla kesilmiş gibi sona eriyor, ardından kara karanlık başlıyordu. 'Gecenin başladığı yer orası olmalı,' diye düşündüm kendi kendime ve bir kez daha denedim durmayı. Boşuna çaba. Bacaklarım şimdi daha uzun adımlar atarak daha hızlı koşuyorlardı uçurumun kenarına doğru. Öne eğilip pantolonumun paçalarını tutarak durdurmaya çalıştım bacaklarımı, ama bu da işe yaramadı. Bu kez de yere düşmeyi denedim, ama bacaklarımın çevikliğine diyecek yoktu doğrusu. Kendimi her yere atışımda, havaya sıçramış balerin gibi parmaklarımın ucuna düşüyor ve koşmaya devam ediyordum.

Uçurum ve karanlık son hızla yaklaşıyordu. Bir yolunu bulup bacaklarımı hemen durduramazsam uçurumdan aşağıya uçacağımı anlamıştım artık. Yere düşmeyi denedim bir kez daha ve bir kez daha parmaklarımın üstüne inip koşmaya devam ettim.

Piston gibi çalışan bacaklarımın üstünde uçar gibi koşarak kavuştum uçurumun kenarına ve hiç duraksamadan berisindeki karanlıklara dalıp düşmeye başladım.

Başlangıçta tam karanlık değildi ortalık. Yalıyarın orasında burasında büyümüş küçük ağaççıklar filan olduğunu görebiliyordum. Uzanıp onlardan birini yakalamaya çalıştım ellerimle. Birkaç tane dal da yakaladım, ama o kadar hızla düşüyordum ve ağırlığım da bu incecik dallar için o kadar fazlaydı ki hemen kırılıveriyorlardı. Bir keresinde kalın bir dal geçti elime. Ağırlığım altında ağacın gacır gacır öne ve aşağıya doğru büküldüğünü, köklerinin kayalardan birer birer, çatır çatır koptuğunu duyabiliyordum. Sonunda ağaç temelli söküldü yerinden ve birlikte aşağı doğru düşmeye başladık. Güneş ve aydınlık uçurumun üstündeki tarlalarda kaldığı için karanlık yavaş yavaş koyulaşmaya başlamıştı. Gözlerimi dört açmış bu karanlığın alacakaranlıktan karanlığa, karanlıktan zifiri karanlığa, zifiri karanlıktan da göremediğiniz ama neredeyse elle dokunabileceğiniz kadar yoğun bir kapkaranlığa dönüşüşünü izlemeye çalışıyordum. Düşüşüm sürüyordu. Her yer o kadar karanlıktı ki çevrede hiçbir şey görünmüyordu. Bu karanlıktan ve bu sonsuz düşüşten dolayı artık hiçbir şeyin önemi kalmamıştı. Ne bir şey yapmaya çabalamanın bir yararı vardı artık, ne bir şeyi umursamanın, ne de düşünmenin. Hiçbir şeyin yararı yoktu.

"Bu sabah iyi görünüyorsunuz. Her zamankinden daha iyisiniz bugün." O kadın sesi geri gelmişti.

"Merhaba."

"Size de merhaba. Komadan hiç çıkmayacağınızı düşünmeye başlamıştık."

"Neredeyim ben?"

"İskenderiye'deki bir hastanedesiniz."

"Kaç gündür buradayım?"

"Dört gündür."

"Saat kaç?"

"Sabahın yedisi."

"Niye bir şey göremiyorum?"

Hemşirenin yanıma yaklaştığını duydum.

"Bir süre için gözlerinizi bandajladık da onun için göremiyorsunuz."

"Ne kadar bir süre için?"

"Kısa bir süre için. Merak etmeyin, her şey yolunda. Çok şanslıymışsınız doğrusu, bunu biliyor muydunuz?"

Parmaklarımla yüzüme dokunuyordum ama yüzüme değemiyordum. Parmaklarım yüzümden başka bir şeye dokunuyorlardı.

"Yüzüme ne oldu?"

Hemşirenin yatağımın başucuna kadar yaklaştığını hissettim. Sonra kadın uzanıp omzuma dokundu.

"Daha fazla konuşup kendinizi yormamalısınız," dedi hemşire. "Böyle cır cır konuşmanız yasak. Konuşmak size zarar verebilir. Siz şimdi yatıp dinlenin. Merak da etmeyin. Her şey yolunda." Hemşirenin başucumdan uzaklaşan ayak seslerini dinledim. Kapıyı açıp dışarıya çıktığını, kapıyı ardından kapattığını duydum.

"Hemşire," diye seslendim. "Hemşire?"

'Ama hemşire gitmişti.

Roald Dahl

ŞEKER HENRY’NİN AKILALMAZ ÖYKÜSÜ

Roald Dahl, ‘beklenmedik’ ile ‘tüyler ürperten’i en ustaca, en keyifli anlatımla sunabilen, okuru her öyküsünde eğlendirmesini bilen bir öykücü. *Roald Dahl*’ın okurları artık onun şaşırtıcı öykülerine alıştılar. “İşte bu olamaz” demiyor artık okurlar, çünkü işin içinde *Roald Dahl* oldu mu, her şey olabiliyor. *Şeker Henry’nin Akılalmaz Öyküsü*’nde deniz kaplumbağalarına ata biner gibi binen çocuklar mı yok, gözü kapalıyken görebilen adamlar mı... Yazar, güçlü kalemimi her konuda oynatarak sıradan olayları güçlü -kimi zaman da tüyler ürperten- fantezilere dönüştürmesini çok iyi biliyor. Daha önce yayımladığımız *Kancık*, *Amcam Oswald*, *Senin Gibi Biri* ve *Son Perde* adlı kitapların yazarından işte yedi büyülü öykü daha. *Roald Dahl*, çocukların da çok sevdiği bir yazar. Onun yazdığı üç çocuk kitabını da yayınlarmız arasında bulacaksınız: *Dev Şeftali*, *Çarli’nin Çikolata Fabrikası* ve *Çarli’nin Büyük Cam Asansörü*.

Kapak resmi: BILL BELL

ISBN 975-510-908-0

9 789755 109084 >

KDV İÇİNDEDİR